

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı

5 Ekim 2021 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Beşinci Yasama Yılı'nın hayırlı olmasını dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

III.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (2/3854) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyona getirilme süreci ve şekli, 2022 bütçe görüşmeleri, çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarının Komisyonu bilgilendirme faaliyetleri ve basın toplantı salonunda bulunup bulunmaması hakkında görüşme

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve 49 Milletvekilinin Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3854)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

1'inci Toplantı

5 Ekim 2021 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 14.32'de açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz, Beşinci Yasama Yılı'nın hayırlı olmasını dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklama yaptı.

(2/3854) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyona getirilme süreci ve şekli, 2022 bütçe görüşmeleri, çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarının Komisyonu bilgilendirme faaliyetleri ve basın toplantı salonunda bulunup bulunmaması hakkında görüşme yapıldı.

Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve 49 Milletvekilinin Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/3854) tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak, maddelerinin müzakerelerine başlandı.

(2/3854) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine kaldığı yerden devam etmek için 6 Ekim 2021 Çarşamba günü saat 13.30'da açılmak üzere 22.55'de toplantıya son verildi.

5 Ekim 2021 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.32

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Teklif Sahibi, çok değerli milletvekillerimiz, Kıymetli Bakan Yardımcımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 27’nci Dönem Beşinci Yasama Yılı’nın 1’inci Birleşimini açıyorum. (*)

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz’ın, Beşinci Yasama Yılı’nın hayırlı olmasını dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hepimiz için hayırlı uğurlu olmasını, güzel çalışmalara vesile olmasını diliyorum. Komisyonumuz bugünden itibaren yoğun bir gündeme sahip, bir taraftan kanun çalışmalarımız var, kanun tekliflerini değerlendireceğiz, diğer taraftan bazı denetim fonksiyonlarımız var. Tabii ki bir de bütçe geliyor, 2022 yılı bütçesini de yine Komisyonumuz yoğun bir çalışmayla inşallah en güzel bir şekilde burada değerlendirecektir. Ben, bütün bu çalışmaların hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, bütün üyelerimize bu çalışmalarda verimli, başarılı bir dönem diliyorum.

Gündemimizde (2/3854) esas numaralı Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve 49 Milletvekilinin Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır. Ekonomi reform programında da yer alan, birçok unsuru ihtiva eden bu teklifin de bugünden itibaren müzakerelerini Komisyonumuzda gerçekleştireceğiz. Bununla birlikte dediğim gibi başka faaliyetleri de birlikte planlayacağız.

Şimdi, sunumlarını yapmak üzere söz verecektim ama usul hakkında söz talepleri var gördüğüm kadarıyla.

Sayın Kuşoğlu’ndan başlayarak söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

III.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (2/3854) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyona getirilme süreci ve şekli, 2022 bütçe görüşmeleri, çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarının Komisyonu bilgilendirme faaliyetleri ve basının toplantı salo-nunda bulunup bulunmaması hakkında görüşme

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, çok değerli arkadaşlarım; yeni dönemimizin hayırlı olmasını diliyorum, herkese bu yeni dönemde başarılar diliyorum, ülkemiz için hayırlı işler yapılmasını diliyorum.

(*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Biliyorsunuz cuma günü yeni dönem başladı. Sayın Başkanım, cuma günü hemen, açılış yapıldıktan sonra, sizin adınıza Grup Müdürümüzden aldığımız bir telefonla Plan ve Bütçe Komisyonuna bu kanun teklifinin geldiğini öğrendik. Hangi gün toplantı yapacağımızı, pazartesi mi salı mı toplantı yapacağımızı sordu, henüz elimizde kanun teklifi metni yoktu. Elimize bir gelsin, görelim, nedir, başlık olarak vergiyle ilgili olduğunu biliyoruz ama içeriğini bilmiyoruz, ona göre cevap veririz dedik. Geçmişte bu tür görüşmeleri Komisyon başkanlarımızla yapıyorduk ama tabii ki hemen kabul ettik, yapalım dedik toplantıyı, salı günü için toplantıyı uygun gördünüz, hayırlı olsun. Gördüğümüz kadarıyla...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Pazartesi diye düşünmüştük de bazı arkadaşlar uygun olmadığı için salıya almak durumunda kaldık.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, 64 maddelik bir kanun teklifi geldi, hayırlı olsun, çok fazla sorun yok ancak bütçe öncesi... Bütçe, en önemli konularımızın başında geliyor. Yürütme erkinin geldiği, bakanların geldiği tek kanun çalışması da bütçe. Özellikle Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve Plan ve Bütçe Komisyonunun bütçe ve kesin hesap çalışmalarında özellikle çok titiz, dikkatli bir çalışma yapması gerekiyor. Hepimiz için, sadece bu muhalefet için değil, iktidarıyla muhalefetiyle tüm Komisyonun böyle bir çalışma yapması gerekiyor. Bunun için de hazırlık yapması gerekiyor. Bu hazırlığa lütfen zaman ayıralım, lütfen bu hazırlığı yapabilecek zamanımız olsun. Hemen hemen her dönem biz bütçe öncesi birçok kanun hazırlığı nedeniyle bu çalışmaları yapamıyoruz, yeterince buna vaktimiz olmuyor maalesef. Bunu yapmamıza fırsat vererseniz, böyle bir gayretiniz olursa memnun oluruz.

Ancak onun dışında, geçen dönem yapamadığımız toplantılarımız var. Başta Merkez Bankası olmak üzere yapmamız gereken denetim çalışmaları vardı. Buraya sunulması gereken, Plan ve Bütçe Komisyonuna bilgi verilmesi gereken birçok komisyonun çalışmaları da var. Varlık Fonundan Merkez Bankası Başkanlığına kadar bu dönem en az -hatırladığım kadarıyla- 6 kurumun burada brifing vermesi gerekiyordu. Sayıştayın ikinci dönem bilgilendirmesini de aldık ama fiilî olarak burada Sayıştayla bir toplantı yaparsak daha yararlı olacağını ben tekrarlıyorum. Sayıştayla da benzeri şekilde bir toplantı yapalım, TÜİK’le de ayrıca bir toplantının yararlı olacağını düşünüyoruz. Konuşmuştuk bütün bunları ama bir türlü gerçekleştiremedik. Rutinler dışında bu toplantıları da yaparsak memnun oluruz. Bunlar konusunda da gayretiniz olursa memnuniyet duyarız.

Onun haricinde usul olarak bir torba kanun yine gelmiş, 7 maddeden oluşuyor ama torba kanun mantığına bu defa uygun. Yani bir torba kanun içerisinde hepsi vergiyle ilgili, vergiyle alakalı konular var. 64 madde, hepsi vergiyle ilgili, onun için torba kanun olarak gelmesiyle ilgili bir eleştirimiz yok, bunun için teşekkür ediyoruz hatta çünkü alışlagelmedik bir durum söz konusu nihayetinde. Ancak bize ulaşan bu çok acele... Yani cuma günü Meclis açıldı, bugün ilk toplantı günü, henüz etki analizi gelmedi.

Ayrıca derli toplu bir vergi çalışması olmasına rağmen, üniversitelerin, meslek kuruluşlarının görüşü henüz alınmış değil. Özellikle konuyla ilgili olan TÜRMOB’un görüşünün öncesinde alınması çok yararlı olurdu. Bugün de çalışmalarımız sırasında -ki teknik bir konu olduğu için TÜRMOB’un burada hem alelacele yaptığı bir çalışma var bildiğim kadarıyla hem de burada bize vereceği bilgilerin çok yararlı olacağını düşünüyorum- onlara da fırsat vererseniz memnun olurum.

Tekrar, ben, Komisyon üyesi arkadaşlarımıza yeni dönemin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Garo Bey, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli vekil arkadaşlarım, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri ve bu salonda bulunan herkesi saygıyla selamlıyorum.

Değerli Başkanım ve değerli arkadaşlar; yeni yasama döneminin hepimize, ülkemize, halklarımıza hayırlar getirmesini diliyorum. Umarım ki burada halklarımızın, insanlarımızın, yurttaşlarımızın yararına bu dönem yasalar çıkarırız.

Sayın Başkan, bu bir torba yasa -Bülent Bey'in de söylediği gibi- ve ekonomik reform programı çerçevesinde yapıldığını söylediniz ancak bizler bunların, reformların çok daha derinlikli tartışılması gerektiğini düşünüyoruz. Mesela, biliyorsunuz, bir gelir vergisi reformu, diğer reformlar hâlâ bizim tozlu raflarımızda duruyor. Bu yasalarinsa bir reform olmadığını, palyatif tedbirler içerdiğini düşünüyoruz. Bu açıdan Başkanlığımıza önerimizdir: Bu reformların bütün siyasi partilerin katılımıyla reform mahiyetinde yapılmasını öneriyoruz ve bunun için de bir mutfak kurulması lazım. Gelir vergisi reformuyla ilgili alt komisyona havale edilmiş, geçen gün de alt komisyona havale edilmiş bir teklif var. Bu teklifin tekrar incelenip bütün siyasi partilerin katılımıyla vergide adaleti sağlayacak bir reform hâline getirilmesi gerekir, gelir ve kurumlar vergisi reformu olarak olması gerekir. Ekonomik reform programının içeriği buysa bu bir reform değil Sayın Başkan. Biz Meclis olarak çok daha etkin reformlar yapabiliriz diye düşünüyorum ve bu konuda da bütün siyasi partilere sizin bir çağrı yapmanızı ve reform konusunda çalışmalar yapmamız gerektiğini düşünüyorum. Özellikle vergi adaletsizliğini giderme konusunda hep beraber çalışmalıyız ve bunu reform mahiyetinde tabii yürütmenin de dahliyle beraber, katkısıyla beraber yapmalıyız diye düşünüyorum.

Sayın Başkan, bütçenin daha etkin bir şekilde görüşülmesi için, biliyorsunuz geçen yıl da siz tabii Başkanlığını yürüttünüz bizim daha etkin görüşülmesi için taleplerimiz var. Şimdi, bütçe tabii ki yakın zamanda gündeme gelecek ama bunun hazırlık süreciyle ilgili de yine bütün siyasi partilere bir çağrı yapmanızı ve bu konudaki talepleri toplamanızı ve bu talepler konusunda da -geçen yıl da söylenmişti biliyorsunuz- Meclis Başkanlığıyla görüşmeler yapmamızı öneriyoruz. Yani hemen kısa vadede çünkü gündeme geleceği için ön hazırlıkların yapılabilmesi için mümkünse bu hafta bu konuda siyasi partiler gruplarına bir çağrı yapıp bütçeyle ilgili taleplerini toplamanızı ve bütçe dönemiyle ilgili hazırlıkların tartışılması gerektiğini düşünüyoruz Sayın Başkan.

Sayın Başkan, şimdi de gördüğüm gibi burada bir iki detay görüntü aldı görüntülü basın ama daha sonra dışarı çıkarıldı veya sizin talimatınız mı oldu bilmiyorum. Geçen dönem Covid'i bu konuda bahane etmiştik. Yani tamam, anlaşılır bir bahaneydi, anlaşılır bir sebepti ancak şu anda basın dışarı çıkarıldı. Herhangi bir milletvekilinin görüntülü konuşmasını alma şansı yok, bu konuda herhangi bir yayın da yok veya kapalı devre başka bir yerde izlenecek bir imkân da yok. Bu konuda neden tekrar böyle bir tasarrufta bulundunuz, bunu merak ediyoruz.

Diğer bir konu Sayın Başkan, bu Merkez Bankası, Varlık Fonu, SGK, Sayıştay, TÜİK gibi oturumlar biliyorsunuz gecikti, kanuni sürelerini aştık. Bunların bir an önce behemehâl yapılması gerekir. Tabii, yoğun bir sürece gireceğiz ama bunların takvimlendirilip mesela en azından belli bir haftayı bu konuya odaklayabiliriz. Bütçe öncesi yapmak da kıymetli olur diye düşünüyorum. Biz de programlarımızı ona göre ayarlarız yani bunları son anda bize bildirmeyip, belli bir takvimleyip hani, bizim de programlarımızı buna göre ayarlamamızı size öneriyorum Sayın Başkan ve etki analizi -Uğur Bey sanıyorum savunacak bu yasayı, ilk imzacısı olarak- şu anda masalarımızda yok. Bu torbayla ilgili, bu yasayla ilgili...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Etki analizi hazır, hemen dağıtım arkadaşlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam.

Bu konuda bir çağrı yapmıştık sabahki toplantıda umarım ki hazırlanmıştır. Uğur Bey farkını bu anlamda göstermiş olur umarım.

Diğer bir konu, meslek örgütlerinin görüşlerini de... Ya, eğer ki varsa, verildiyse, Başkanlığınıza ulaşıtsa şu anda masamızda olması gerekiyordu hatta bugünden önce masamızda olması gerekirdi, incelememiz gerekirdi çünkü biz özellikle TÜRMOB'un yani bu meslek örgütünün görüşlerine ulaşmak istiyoruz, bilmek istiyoruz. Onların sözünü de burada tabii kullanacaklar ama onların da görüşleri yazılı olarak bizim masamıza ulaşırsa memnun oluruz Sayın Başkan.

Teşekkür ederim. Tekrar yeni yasama yılının hayırlı olmasını diliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Erhan Bey, buyurun, lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de öncelikle yeni yasama yılının hem Komisyonumuza hem Meclisimize, milletimize hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Çok kısa bir şekilde benim de üzerinde duracağım husus, şimdi, çok teknik bir kanun teklifi geldi 64 madde. Teklif cuma günü akşamleyin elimize geçti. Dolayısıyla yeterince çalışma imkânı veya işte gece gündüz çalışarak ancak o imkânı bulabildik. Mesela, kendi görüşlerimizi olgunlaştırırken meslek örgütlerinin bu konuyla ilgili düşüncelerini alma imkânımız olmadı. Dolayısıyla Sayın Başkan, yani bu hep oluyor da hakikaten bu olmasa iyi olur. Hele hele mesela burada bizim elbette temel önerilerimiz olacak, “Şurası şöyle olsun.” diye kendi düşüncemizi sizlerle paylaşacağız ama temel bir itirazımızın olduğu bir kanun teklifi değil ancak belli ki nasıl bu kanun teklifi işte şu anda uygulamadaki birtakım problemleri çözmeye yönelikse demek ki daha önce çıkardığımız yasalarda muallakta kalan konular vardı. İşte, mükellef ile idare arasında sürekli itilaflı olan, mahkemeye intikal eden konular vardı. O da yasama kalitesiyle ilgili. Burada da daha kaliteli yasama yapabilmek için bunların daha erken gelmesi, görüşlerin alınarak o görüşlerden bizim de haberdar edilmemiz ve görüşlerimizi, partimizin görüşlerini o şekilde şekillendirmemizin ben daha faydalı olacağını düşünüyorum. Buna istihdam ediyorum, Başkanlık olarak sizin, değerli kanun teklifi verecek arkadaşlar, tabii onlar teklifini verecekler ama gündeme alacak olan siz olduğunuza göre buna dikkat edilmesinin ben çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Arkadaşlar dile getirdi, diğer bir husus, hakikaten bu bütçe görüşmelerinden önce bizi bilgilendirecek kurumları alabilirsek araya da başka bir şey almayalım. Yani bütçe görüşmeleri mümkün olduğu kadar verimli geçsin, olumlu katkılar yapalım. Yani elbette eleştirilerimiz olacak ama biz eleştiriden daha ziyade, emin olun, öneri yapmayı önemsiyoruz. Öneri yapabilmek için de tabii çalışmaya imkân olması lazım. 17 Ekimde bütçeyi alacağız. İşte, hemen ondan sonra harıl harıl çalışacağız. O arada da başka kanun teklifi alınmadan bilgilendirme toplantıları yapılabilirse faydalı bir iş yapmış oluruz diye değerlendiriyorum.

Teşekkür ederim, tekrar hayırlı olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, kamu kurumlarımızın ve sivil toplum kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, kıymetli basın mensupları; öncelikle hepinizi selamlıyorum.

Yeni yasama yılının partilerimize, gruplarımıza, ülkemize, milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Geneli üzerinde tabii görüşlerimizi daha sonra ifade edeceğiz ama ben şunu burada söylemek istiyorum: Bu, bir torba kanun değil yani literatürdeki tanımlarına, uygulamalarına bakarsak; bu, vergilerle ilgili bir kanun, vergi paketi yani bütün maddeler vergiyle ilgili. Yani konu bütünlüğü var, amaç bütünlüğü var. O anlamda bir torba diye nitelenmek haksızlık olur diye düşünüyorum.

Bir de bütçe görüşmeleriyle ilgili Sayın Başkanım, malum, daha da kalabalık olacağız. Geçen yılki gibi yine aynı salonda yapılırsa çok memnun oluruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk, buyurun lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, basınımızın güzide mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

27’nci Dönem Beşinci Yasama Yılımızın ülkemize, milletimize ve bütün insanlığa hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Bugün aynı zamanda Komisyonumuzun da üyesi olan Manisa Milletvekilimiz Sayın Uğur Aydemir arkadaşımızın ve 49 milletvekili arkadaşımızın teklifi olan Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ni görüşmeye başlıyoruz.

Yine başta belirttiğim gibi görüşmelerimizin hayırlara vesile olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, yaptığınız usule ilişkin değerlendirmeler konusunda, müsaadenizle ben de görüşlerimi ifade etmek istiyorum öncelikle.

Bu bütçe çalışması geliyor, hakikaten çok çok önemli. Meclislerin varoluş nedenlerinden biri, en önemli nedenlerinden biri bütçe malum. Dolayısıyla gerçekten önemli bir süreç, bunun altını ben de çizmek istiyorum.

Öncelikle, lojistikle ilgili de bazı sorular ve öneriler oldu. Meclis Başkanımızla ben görüştüm tekrar, aynı salonda, geçen yıl yaptığımız aynı salonda bu yıl da görüşmelerimizi gerçekleştireceğiz. Dolayısıyla bu Covid süreciyle ilgili endişeleri de azaltmaya yardımcı olacak, daha uygun bir çalışma ortamı da oluşmuş olacak. Onu ifade etmek isterim. Bu vesileyle Meclis Başkanımıza da teşekkür ediyorum, bu konuda talebimizi anlayışla ve olumlu karşıladığı için. Arkadaşlarımız gerekli hazırlıkları yapıyorlar, geçen yıl olduğu gibi tören salonunda bütçe görüşmelerimizi gerçekleştireceğiz.

Diğer taraftan, bütçeyle ilgili yine Sayıştay raporlarımız geldi. Çok kapsamlı olduğu için flaş diskle dağıtıldı ama belli sayıda basımı da yapıldı. Artık elektronik bir dünyadayız dolayısıyla flaş diskle bütün raporları içeren şekilde üyelerimize, ilgili herkese dağıtıldı. Eğer ulaşmayan varsa lütfen, hemen onu telafi edelim. Bunu da ifade etmek isterim. Dediğiniz gibi bu süreçte hazırlık anlamında önemli.

Yine, bu bütçe görüşmelerinden önce arkadaşlarımızın bahsettiği denetim fonksiyonlarımızla ilgili hususlar var, bunların başında tabii Merkez Bankası geliyor. Merkez Bankası Başkanımızla bir görüşme gerçekleştirdim “Nasıl bir planlama yapılabiliriz?” diye. Hem Komisyonumuza hem Merkez Bankamıza

uygun bir tarih belirmeye çalıştık ve gelecek hafta 11 Ekim Pazartesi saat 14.00'e bir planlama yaptık. Tahmin edemediğimiz bir gelişme olmadığı sürece planlamamızı bu şekilde yaptık, sizler de kendinizi buna göre hazırlayabilirsiniz memnun oluruz doğrusu. Pazartesi günü saat 14.00'te Merkez Bankamız Komisyonumuza sunumunu gerçekleştirecek.

Varlık Fonuyla ilgili -biliyorsunuz- orada denetim raporlarını bekliyoruz, bir süreç var; önce bir bağımsız denetim raporu çıkıyor, ardından Devlet Denetleme Kurulunun raporları hazırlanıyor. O süreç bitince o konuda da planlamamızı yapacağız ama henüz o süreç tamamlanmış değil.

Bahsettiğiniz gibi Sayıştaydan raporumuz geldi. Ayrıca, bütçe sürecinden sonra belki -yeni de seçildi Başkanımız- onunla bir görüşme gerçekleştireceğim, buraya gelip yüz yüze bir sunum yapma konusunda da bir müzakere edeceğiz Sayıştay Başkanlığımızda. Diğer konularda da yine raporlarla gerekli bilgilendirmeleri yapmaya devam edeceğiz, gerekirse bazı kurumlarımızı yine davet edip burada sunum konusunu da değerlendirelim.

Bu etki değerlendirme raporu -dağıtılıyor size- dağıtıldı herhâlde. TÜRMOB'un yine hazırladığı bir rapor var, onu da dağıtın dedim arkadaşlara birazdan dağıtırlar onu da, onu ifade edeyim. TÜRMOB veya diğer ilgili STK'ler maddelerde talepte bulunmaları hâlinde onlara da görüşlerini ifade etmeleri için fırsat tanıyacağız.

Bu reformlar konusu da tabii Garo Bey'in sürekli vurguladığı bir husus, tekrar etmiş oldu. Bu tür süreçler tabii biraz da grupların uzlaşmasıyla gidebilecek meseleler. Belki Grup Başkanlarıyla da bu konuları konuşmakta fayda var ama bizim de hem Meclis olarak, yürütme olarak tabii, Türkiye'nin bu reformlar konusuna önem ve öncelik vermesi gerektiği hususuna ben de elbette katılıyorum.

Basınla ilgili konu... Bu sadece bu Komisyona has bir durum değil, bütün komisyonlarımızda genel bir uygulama var. İlk toplantı başlarken görsel medya bir görüntü alıyor ve terk ediyor salonu fakat yazılı basın burada, yazılı basın her türlü kaydı alma imkânına sahip. Ayrıca yeni teknolojik imkânlarla üyelerimiz de gördüğüm kadarıyla vatandaş gazeteciliği yapıyorlar. Dolayısıyla, orada da kamuoyunu bilgilendirme anlamında bir sorun görmüyorum doğrusu.

Diğer hususlar... Torba değil bu hakikaten. Bu "torba" ifadesi tabii iyi bir ifade değil doğrusu kanunlarla ilgili. Daha derli toplu, işte farklı unsurları içermeyen bir kanun olsun eleştirisi her zaman ifade ediliyor, tabii ki saygı duyuyorum bu eleştiriye. Buradaki kanunumuz ama gerçekten aynı konu etrafında farklı kanunlarda değişiklik öngören, buna "kod kanun" mu denir, "temel kanun" mu denir, bu nitelikte bir kanun gerçekten. Bu açıdan da daha verimli bir süreç yaşayacağımızı düşünüyorum. Bu çerçevede de şimdiden gruplarımıza, bütün üyelerimizin takdirine de şu hususu sunmak istiyorum: Burada toplam bir madde sayısı var ama aynı konuyla ilgili değişik maddeler var, görüşürken eğer uygun görürse herkes bunları toplulaştırarak daha anlamlı bir şekilde müzakere edebiliriz diye düşünüyorum usul olarak. Onu da yeri geldiğinde bu genel sunumdan sonra takdirinize sunacağım.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

*1.- Manisa Milletvekili Uğur Aydemir ve 49 Milletvekilinin Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3854)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Şimdi sunumlarını yapmak üzere teklifin imza sahibi Sayın Uğur Aydemir'e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Aydemir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

* (2/3854) esas numaralı Kanun Teklifi bu Toplantı tutanağına eklidir.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, basınımızın çok değerli temsilcileri, Sayın Bakanım, çok değerli bürokratlarımız; ben de hepinizi saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum. Yeni yasama yılının Meclisimize, Bütçe Komisyonumuza ve milletimize hayırlı ve uğurlu olmasını Cenab-ı Allah'tan temenni ediyorum.

Hakikaten, Garo Bey de sözlerinin başında “Etki analizi gelecek mi?” dedi. Etki analizini dağıttık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız bana gelmedi, ben de eleştiriyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Size de gönderelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ha, gelmiş, tamam.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Burada hem şu andaki mevcut durumu, kanun teklifiyle getirmek istediğimiz durumu ve etki analiziyle birlikte genel bir çerçeve çizdik ve sizlere dağıttık. Bunda emeği geçen Maliye Bakanlığımıza, Bakan Yardımcımıza ve bürokrat arkadaşlarımıza da çok teşekkür ediyorum huzurunuzda; sağ olsunlar, var olsunlar.

Evet, hazırladığımız bu Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'yle mükelleflerin vergiye olan uyumlarının artırılması, vergi güvenliğinin artırılması ve kayıt dışılıkla mücadelenin etkinleştirilmesi, sosyal adaletin ve rekabet ortamının güçlendirilmesi, yatırımların teşvik edilmesi, ihtilafların sonlandırılması ve vergi uygulamalarında öngörülebilirliğin sağlanması amacıyla birtakım değişikliklerin yapılması öngörülmektedir. Bu kapsamda söz konusu amaçların hayata geçirilebilmesi amacıyla kanun teklifiyle Gelir Vergisi Kanunu, Vergi Usul Kanunu, Damga Vergisi Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Özel Tüketim Vergisi Kanunu, Bankacılık Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanunu olmak üzere 7 kanunda değişiklik öngörüyoruz.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifimizde çok sayıda mükellefi ve toplumun geniş kesimlerini ilgilendiren konular yer almaktadır. Kendi işinde çalışan, gerek elde ettikleri hasılat ve giderleri gerekse iş yeri kiralari belirli tutarları aşmadığı için ticari kazançları basit usulde vergilendirilen mükelleflerimiz yaklaşık iki yıldır tüm dünyayı etkileyen coronavirüs salgınından en çok etkilenen kesimler arasında yer almaktadır. Kanun teklifimizle öngördüğümüz düzenleme bu mükelleflerimizin kazançlarını gelir vergisinden istisna ediyoruz. Böylece mükelleflerimiz artık şubat ayında yıllık gelir vergisi beyannamesi vermeyecekler, bununla birlikte bahse konu mükelleflerimiz gelirleri için fatura vermeye ve giderleri için de fatura ve diğer belgeleri almaya devam edip bunları defter beyan sistemine kayıt edeceklerdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifimizde yer alan bir diğer önemli düzenlemeyse sosyal ağ sağlayıcıları üzerinden gerçekleştirilen içerik üreticiliğiyle mobil cihazlar için geliştirilen uygulamalara istinaden elde edilen kazançların vergilendirme usulünde basit ve etkin bir mekanizmanın hayata geçirilmesiyle ilgilidir. Hepimizin malumu olduğu üzere teknolojiye, bilgi ve işlem dünyasında çok hızlı bir değişim ve gelişim var. Sosyal medya platformları bugünün dünyasında çok önemli bir yere sahip. Bu platformlar bilgiye erişimi kolaylaştırdıkları gibi birçok kesim açısından da çeşitli şekillerde gelir elde etme imkânı sağlıyor. Söz konusu sosyal ağ sağlayıcıları üzerinden metin, görüntü, ses, video gibi içerikler paylaşılarak gelir elde edilebiliyor. Diğer taraftan, söz konusu sosyal ağ sağlayıcılarına erişimi de kolaylaştıran cep telefonu ve tablet gibi mobil cihazların kullanımı da oldukça yaygın. Bu cihazlara yüklenen uygulamaların uygulama marketlerden satın alınması, bu cihazlara indirilmesi gibi yöntemlerle de bu uygulamaları geliştiren vatandaşlarımız gelir elde etmektedir. Bugün her iki şekilde de elde edilen kazançların Gelir Vergisi Kanunu'nda yer alan düzenlemeler gereğince ticari kazanç olarak vergilendirilmesi, bu kişilerin defter tasdik ettirmesi, fatura bastırması ve her ay katma değer vergisi beyannamesi vermesi gerekmektedir. Artık hepimiz biliyoruz ki ortaokul ve lise çağındaki öğrencilerimiz dahi bahsettiğimiz şekilde gelir elde edebildiğini dikkate aldığımızda mevcut

vergileendirme şeklinin uygulanabilir olmadığını görebiliyoruz. Bu noktada vergileendirme yönteminin basitleştirilmesi ve etkinleştirilmesi amacıyla sosyal ağ sağlayıcıları üzerinden metin, görüntü, ses, video gibi içerikler paylaşarak ya da akıllı telefon veya tablet gibi mobil cihazlar için uygulama geliştirenlerin elektronik uygulama paylaşım ve satış platformları üzerinden elde ettikleri gelirler için belirli bir tutara kadar -örneğin 2021 yılı için 650 bin TL- bunların tahsil edileceği bankalar tarafından yüzde 15 oranında yapılacak tevkifatın nihai vergileendirme olmasını teklif ediyoruz. Kazançları söz konusu tutarın üzerinde olanlar bu kazançları için yıllık gelir vergisi beyannamesi verecek ve beyanname üzerinden hesaplanan vergiden yıl içerisinde kendilerinden tevkifatlar düşülecektir, mahsup edilecektir. Ayrıca, söz konusu kazançlara konu teslim ve hizmetler de katma değer vergisinden istisnadır.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifimizde yer alan bir başka düzenlemeyle tarımsal destekleme ödemelerini gelir vergisinden istisna ediyoruz. Tarım ve hayvancılığın desteklenmesi için, Tarım Kanunu başta olmak üzere ilgili mevzuata göre çiftçilerimize çok sayıda destek ödemesi yapıyoruz. Gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçilerin vergileendirme usulü tevkifat yoluyla vergileendirme olduğu için bu ödemeler de ödemenin niteliğine göre farklı oranlarda tevkifat yoluyla vergileendiriliyor. Teklif ettiğimiz değişiklikle, bundan böyle çiftçilerimize yapılacak tarımsal destekleme ödemelerinden herhangi bir şekilde vergi kesintisi yapılmayacak.

Değerli milletvekilleri, teklif metnimizdeki diğer bir önemli konu olarak dördüncü geçici vergi beyannamesinin kaldırılmasını öneriyoruz. Malumunuz olduğu üzere, ticari kazanç sahipleri ile serbest meslek kazancı elde eden mükelleflerimiz yıl sonunda verecekleri beyannameyle tahakkuk edecek gelir ve kurumlar vergisinden mahsup edilmek üzere üçer aylık dönemler itibarıyla geçici vergi beyannameleri veriyorlar. Bu beyannamelerden dördüncüsü izleyen yılın şubat ayının 1 ila 17'si arasında veriliyor. Bu beyannamenin verilmesinin hemen ardından mart ayında gelir vergisi, nisan ayında da kurumlar vergisi beyannamesi veriliyor. Dördüncü geçici vergi beyannamesinin verildiği tarih ile yıllık beyannamelerin verileceği tarihler arasındaki süre esasında çok kısa. Mükelleflerimiz dördüncü dönem geçici vergi beyannamesinin kaldırılması yönünde taleplerini defaatle bize bildirmişlerdi. Bu kapsamda, önerdiğimiz değişiklikle, dördüncü dönem geçici vergi beyannamesinin verilmemesini temin ediyoruz. Artık sadece yılın ilk dokuz ayı için üçer aylık dönemler bazında üç dönem geçici vergi beyannamesi verilecek, dördüncü dönem için bundan sonra geçici vergi beyannamesi verilmeyecek. Diğer taraftan, bu değişikliğe uygun olarak da yıllık ve kurumlar vergisi beyannamelerinin verileceği tarihleri birer ay öne çekiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2017 yılından bu yana uygulanmakta olan Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 121'inci maddesinde düzenlenen, uyumlu mükelleflere yüzde 5 vergi indirimi sağlayan müessesede mükelleflerimizin bu indirimden faydalanma imkânlarını artıracak şekilde de bir değişiklik öneriyoruz. Yüzde 5 vergi indiriminden faydalanma koşullarından biri de verilecek olan beyannamenin ait olduğu yıl ile önceki iki yılda mükellefler hakkında tarhiyat yapılmamış olmasıdır. Bu tarhiyatın kesinleşip kesinleşmediği önemli olmaksızın tarhiyat olması mükellefin bu indirimden yararlanmasına engel teşkil ediyordu. Bu konuda yapılmasını önerdiğimiz değişiklikle ancak kesinleşmiş tarhiyatların yüzde 5 vergi indiriminden yararlanmaya engel olması kuralını getiriyoruz. Böylece, kesinleşme olmadan sırf tarhiyat yapılmış olması indirimden yararlanmaya engel değildir.

Evet, kanun teklifimizde Vergi Usul Kanunu'na ilişkin olarak da çok sayıda önemli düzenlemeler ayrıca yer almaktadır. Bu kapsamda, kanun teklifiyle, Vergi Usul Kanunu'nun vergileendirme, defter tutma, belge düzenleme, beyan ve bildirimde bulunma, değerlendirme, ceza ve uzlaşma hükümlerinde değişiklikler öngörüyoruz. Bunlardan sizlere ana hatlarıyla da bahsetmek isterim. Vergi Usul Kanunu'nun vergileendirilmeyle ilgili düzenlemelerine ilişkin olarak, gerek işlemlerin tamamlanma

sürelerini kısaltarak idari süreçlerin etkinleştirilmesi ve gerekse mükelleflerin kendileriyle ilgili olan işlemlerden hızlı bir şekilde haberdar olabilmelerini temin etmek istiyoruz. Vergi daireleri tarafından yapılan işlemlerin elektronik ortamda kurulacak vergi dairesi tarafından yapılabilmesi, vergi dairelerinin birbirleri adına işlem yapabilmelerinin sağlanması, yurt dışında yaşayanlara yapılacak tebligat ile ilanen tebligat süreçlerinin etkinleştirilmesi, vergi dairelerindeki işlem süreçlerinin kısaltılması ile mükelleflerin bildirim yükümlülüklerinin azaltılması amacıyla ilgili maddelerde de değişiklikler öneriyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Vergi Usul Kanunu'nun kayıt, belge ve defter tutma hükümlerinde elektronik defter ve belge uygulamalarında yaşanan gelişmelerin yanı sıra, kayıt dışılığı azaltan, mükelleflerin vergiye olan uyumlarını artıran ve vergisel yükümlülüklerini hafifleten düzenlemeler de yapılmaktadır. Bu bağlamda, gittikçe artan sayıda mükellef tarafından kullanılan elektronik defter ve belge uygulamalarına ilişkin olarak bazı düzenlemeler yapılmasının yanı sıra, kâğıt olarak düzenlenen gider pusulası yerine ödemelerin banka, ödeme kuruluşu veya PTT aracılığıyla yapılması durumunda da bu kurumlar tarafından düzenlenen dekont gibi belgelerin tevsik edici belge olarak kabul edilmesiyle defter ve belgelerin elektronik ortamda ibraz edilebilmesi öngörülmektedir.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifimizde Vergi Usul Kanunu'nun değerlendirme hükümlerine ilişkin olarak da önemli düzenlemeler yer almaktadır. Amortisman tabi iktisadi kıymetlerin yeniden değerlendirme oranı üzerinden değerlendirilmesine imkân veren yeniden değerlendirme uygulaması ihtiyari bir uygulama olmak üzere yeniden getirilmektedir. Amortisman uygulamasında hâlihazırda süre bakımından yıllık ve kıst dönem olmak üzere iki farklı uygulama bulunmaktadır. Söz konusu iki usule ilave olarak, gün esasına göre amortisman ayrılması ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen faydalı ömür sürelerinden daha uzun süreler üzerinden amortisman ayrılması şeklinde iki yeni usul kullanılabilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca, şüpheli alacak karşılığı uygulamasında 3 bin Türk lirasını aşmayan alacaklar için dava ve icra takibine gerek olmaksızın, yazıyla istenmesinin ardından, karşılık ayrılabilmesinin sağlanmasının yanı sıra, şüpheli alacak karşılığı uygulamasından işletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerin de faydalanabilmesi temin edilmektedir. Diğer taraftan, amortisman tabi iktisadi kıymetlerin satılması hâlinde uygulanmakta olan yenileme fonu uygulamasında da uygulamada yaşanan tereddütlerin giderilmesi amacıyla da değişiklikler yapılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vergiye olan uyumun artırılması, fiil ile ceza arasındaki dengenin sağlanması ve ihtilafların azaltılması amacıyla Vergi Usul Kanunu'nun ceza ve uzlaşmaya yönelik hükümlerinde de önemli değişiklikler yapılmaktadır. Bu kapsamda, kesinleşen düşük tutarlı bir ceza sonrasında kesilen yüksek tutarlı bir cezanın yüzde 50 artırımlı olarak uygulanması neticesinde ortaya çıkan ve bizce hakkaniyetli olmayan durumların yaşanmasına sebep olan tekerrür uygulamasında da değişiklikler yapılmaktadır. Elektronik defter ve belge uygulamalarına ilişkin olarak, fiil ile bu fiile istinaden uygulanacak cezanın ne olacağı konusunda uygulamada yaşanan tereddütleri giderecek değişiklikleri de öngörmekteyiz.

Vergi Usul Kanunu'nun 371'inci maddesinde yer alan, pişmanlıkla beyanname verilebilecek koşullar arasında yer alan vergi incelemesinin başlaması ya da takdire sevk edilmesi, sevk işleminin yapılması durumunda sadece bu işlemlerin ilgili olduğu vergi türü için pişmanlıkla beyanname verilememesi, bu işlemlerle ilgisi olmayan diğer vergi türleri için pişmanlıkla beyanname verilebilmesi sağlanmaktadır. Belge basımıyla ilgili bildirim görevini süresinde yerine getirmeyen matbaa işletmecilerine kesilecek ceza konusunda mükellefler lehine düzenleme yapılarak belirlenen sürenin sonundan itibaren otuz gün içerisinde yapılan bildirimlere indirimli olarak ceza uygulanmasına da

imkân sağlıyoruz. 5 bin Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları tarhiyat öncesi veya tarhiyat sonrası uzlaşma kapsamına alınıyor, 5 bin Türk lirasını aşmayan bu cezalar için ise cezada indirim oranını yüzde 75'e yükseltiyoruz.

Değerli milletvekilleri, Vergi Usul Kanunu'na yeni eklenen hükümlerle, ülkemizin taraf olduğu çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarının karşılıklı anlaşma usulü maddesiyle, anlaşmaya taraf devletlerce anlaşmanın yorumlanmasından ve uygulanmasından kaynaklanan sorunların çözülmesi amaçlanmaktadır.

Kanun teklifimizde yer alan bir başka maddeyle de 2018 ile 2020 yılları arasında uygulanan ve hızlandırılmış amortisman uygulaması yoluyla yeni makine ve tesisat alımının teşvik edilmesini öngören uygulamanın 31/12/2023 tarihine kadar tekrar uygulanabilmesi öngörülmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifimizde yer alan maddeler ile damga vergisi uygulamaları açısından bir yandan yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları -yani YİKOB- il özel idarelerinde olduğu gibi "resmî daire" kapsamına alınmakta, ayrıca, sermaye piyasası araçlarının ihracına konu teminatlarla ilişkin kağıtlar ile genel ve özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine, YİKOB'lara, YİKOB başkanlıklarına, belediyelere ve köylere yapılacak bağışlara ilişkin olarak ilgili idare ile bağışlayanlar arasında düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden de istisna edilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nda yapılması öngörülen değişikliklerle, sağlığa zararlı tütün mamulleriyle mücadelede etkinliğin artırılması ile otomobil sektöründe oluşabilecek fiyat dalgalanmalarına uygun vergilemenin sağlanabilmesini temin etmenin yanı sıra, ATV, UTV ve motorlu karavanların tabi olacağı özel tüketim vergisi oranlarını da belirginleştiriyoruz.

Yine Bankacılık Kanunu'nda yaptığımız değişiklikle, varlık yönetim şirketlerine, kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince uygulanan damga vergisi, harç ve KKDF istisnasını sürekli hâle getirirken söz konusu şirketlere tanınan banka ve sigorta muameleleri vergisine ilişkin istisnayı da kaldırıyoruz.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nda yapılmasını öngördüğümüz değişikliklerle de bir yandan kurumların sermaye artırımını yaparak sermaye yapılarını güçlendirmelerini teşvik ediyoruz, diğer yandan da yatırım harcamaları dolayısıyla hak kazanılan yatırıma katkı tutarlarının bazı vergi borçlarından da mahsup edilmesine imkân sağlıyoruz.

Kanun teklifimizin ülkemize, milletimize ve Plan ve Bütçemize hayırlı olmasını Cenabı Allah'tan temenni ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, genel görüşme ve değerlendirmelere geçmeden önce, müsaadenizle, Komisyonumuzda misafir ettiğimiz Bakan Yardımcımızı, bürokratlarımızı ve meslek kuruluşlarını, sivil toplum kuruluşlarını tanıyalım.

Buyurun.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Değerli üyelerimiz, şimdi teklifin geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Sayın Bülent Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli teklif sahibi, Sayın Bakan Yardımcım, sivil toplum kuruluşlarının değerli temsilcileri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tekrar, yeni dönemin hayırlı olmasını diliyorum. Hepinize sağlıklı, başarılı bir dönem diliyorum.

Şimdi, biraz önce konuştuğumuz gibi, 64 maddelik bir teklif geldi. Şimdi, bu teklifin, ben, siyasi irade sahibiyle, seçilmiş bir yürütme erki sahibiyle beraber burada tartışılmasını çok arzu ederdim. Tabii ki değerli arkadaşımız teklif sahibi olarak burada oturuyor; sorduğumuz sorulara, yaptığımız eleştirilere cevap verecek ama o, bir yasama erki temsilcisi, aramızdan birisi. Yürütme erkinin -yani bu konuyla ilgili sorumluluğu olan, halkın, bu milletin iradesiyle seçilmiş bir yürütme erki sahibinin- sorumlulukla burada oturmasını ve bu konularla ilgili yaptığımız eleştirilere cevap vermesini ben beklerdim; doğrusu buydu tabii ki, olması gereken budur ama maalesef öyle değil çünkü Türkiye, normal bir zamanda değil, sıkıntılı bir zamanda. Yani normal zamanda da olsa öyle olması gerekir ama bu tür bir siyasi irade sahibiyle bu konuları daha fazla tartışmamıza ihtiyaç vardı; seçilmiş, siyasi irade sahibiyle bu konuları tartışmamıza ihtiyaç vardı. Bu düzenlemeler içerisinde, yapılmış olanlar var; onlarla ilgili olarak bazı eleştirilerimiz olacak, eksikleri var ama onun haricinde, yapılmamış olanlar da var, yapılmasını dilediklerimiz var, onları da tartışmak isterdik, konuşmak isterdik, burada onların da... Geçmiş dönemlerde öyle oluyordu, tartışarak bunların birçoğunu ilave ettirebiliyorduk çünkü ilgili bakan kendi bakanlığının iş ve işlemlerinden sorumluydu, dolayısıyla da bazı kanun maddelerinin tasarıya -o zaman tasarı da vardı- alınıp alınmamasıyla ilgili yetki sahibiydi, bu yapılabiliyordu ama şimdi bunlar yapılamayacak.

Şimdi, şöyle bir ortamda bu teklifi görüşüyoruz: Düşünebiliyor musunuz, son yıllarda 8'inci vergi affı çıkmış? 30 Eylül itibarıyla son vergi affının süresi dolmuş ve 152 milyar liralık bir başvuruda bulunulmuş. 5 milyon 800 bine yakın bir mükellef başvuruda bulunmuş, 152 milyarlık bir başvuru var. Aslında, hatırladığım kadarıyla, bu kanun çıkarken görüştüğümüz kadarıyla, aslı ve feriiyle birlikte 400 milyara yakın bir vergi alacağından, maliye alacağından bahsedilmesi gerekiyor yani 400 milyarın içerisinde 152 milyar başvurmuş. Şimdiye kadar olan tecrübelerimize göre de bunun hepsini tahsil edemiyoruz; bir süre sonra, biliyorsunuz, aksamalar oluyor; yani 60-70 milyarını ancak tahsil edebileceğimiz bu durumda. Sıkıntılı bir ekonomi, sıkıntılı bir dönem var. Bu kanun teklifindeki maddeler her ne kadar çok eleştirmeyeceğimiz maddeler olsa da yeterli olmayacak dolayısıyla yani bu dönem çok daha köklü tedbirlere ihtiyaç vardı.

Şimdi, vergi sık sık değişmemesi gereken bir konudur.

Vedat Bey'i görüyorum burada, sağ olsun, gelmiş; eski Komisyon üyemiz, Genel Başkan Yardımcısı da iktidar partisinde, o da çok iyi bilir bir meslek mensubu olarak; vergi, istikrar içermesi gereken bir konudur, sık sık değişmemesi gereken bir düzenlemedir. Değiştiği zaman da kapsamlı bir değişiklik olması lazım, birçok şeyin onunla beraber değişmesi lazım, vergi kanunlarıyla ve ekonomiyle çok uyumlu olması lazım. Şimdi, ekonomiyle ne derece uyumlu? Biraz önce söyledim af kanunlarıyla ilgili rakamları, ne kadar çelişkili bir sonuç ortaya çıkıyor görüyorsunuz. Ülkede maalesef o istatistikler yok ama şu dönemde yurt dışına yapılan yatırımlar yurt içine yapılan yatırımlardan daha fazla. Bakın, yatırımcımızın yurt dışına yaptığı yatırım daha fazla; bu çok önemli bir konu, güvenin olmadığını gösteren bir konu. Son günlerde dünya basınında çok büyük bir çalkantıya sebep oldu -Türkiye'de çok anlaşılmadı ama- bu Pandora belgelerinden bahsediyorum. Bilginiz var mı acaba? Türkiye'den 600'e yakın şirketin ve iş adamının parasını yurt dışına çıkardığını da gösteriyor. Türkiye'nin, Türklerin yurt dışında en az 200 milyar doları olduğundan bahsediliyor, çok büyük bir rakam bu. Bunun 100 milyar doları gelse Türkiye abad olur, ekonomimizi düzeltiriz. Böyle bir dönemdeyiz yani bu kadar

sıkıntılı bir dönemdeyiz. Böyle bir dönemde daha kapsamlı çalışmalar yapılması lazım, ekonomiyle ilgili yapılanların daha köklü olması lazım, ekonomiye paralel olarak, ekonomideki tedbirlere paralel olarak vergideki tedbirlerin de çok daha kapsamlı olması gerekiyor.

Yine, denetimle ilgili olarak -ki denetimle ilgili bürokratlarımız da var burada- mali denetimle ilgili olarak da yapılması gereken çok konu vardı, onlarla ilgili olarak da pek bir şey görmüyorum. Hâlbuki son yıllarda vergi denetimi özellikle aksıyor maalesef. Yeni düzenlemelerden sonra, bazı kurumlarımızı kapatmamızdan, yitirmemizden sonra önemli ölçüde sıkıntılar söz konusu.

Uğur Bey güzel bir tespitle bahsetti “İlkokul öğrencileri bile, ‘YouTuber’larımız bile artık para kazanabiliyorlar sosyal medyada.” dedi. Hakikaten öyle. Sosyal medyanın, elektronik ortamdaki ticaretin çok önemli hâle geldiğini görüyoruz yani teknoloji ön plana çıkıyor ticarete de para kazanmada da. Böyle bir ortamda biz vergi düzenlemeleri yapmaya çalışıyoruz yani büyük firmaları, o büyük sosyal medya kuruluşlarını vergilendiremediğimiz bir ortamda, küçük kuruluşları ya da ilkokuldaki küçük çocuklarımızı “YouTuber”larımızı ya da bebelerimizi vergilendirmeye çalışıyoruz. Bunları konuşmamız lazım, belki bunları teşvik etmemiz lazım vergilendirme yerine, bunların dünyaya açılmasını sağlamamız lazım. Böyle çok daha farklı yönleri olan bir konu bu. Şimdiye kadar bu konuların beklentilmemesi de lazımdı.

Gördüğüm kadarıyla bu 64 madde meslek mensuplarının ya da esnafımızın, vatandaşımızın şimdiye kadar dile getirdiği birçok konuyu toparlamış, 64 maddelik bir düzenlemeyle buraya getirmiş. Bunlar tamam, bunlara katılıyoruz ama eksik. Uğur bey, arkanızda oturan, yanınızda oturan değerli arkadaşlarımızın o konularda da çalışmalar yapması lazım.

Tarımdaki sorunlarımız sadece yapılan stopaj kesintisinden ibaret değil; onun çok üstünde sorunları var tarımın. Çok daha farklı düzenlemelere ihtiyaçlarımız vardı. Mesela, basit usulde vergilenen esnafımızdan vergi almıyoruz. Bu sene 2021’in başlangıç bütçesi vergi gelirleri tahmini 922 milyar diye hatırlıyorum, 922 yani 1 trilyon falan olacak. 1 trilyon içerisinde 235 milyon lira, 1 milyar bile değil -yani binde 1 bile değil- basit usuldeki bu vergiyi ertelemekle biz binde 1 bile bir erteleme yapmış olmuyoruz, 235 milyon lira bir şeyi erteliyoruz; çok düşük. “Esnaf için bir şeyler getiriyoruz.” diyebileceğimiz bir rakam değil bu. 1 trilyonun içerisinde 235 milyon lira; çok düşük kalıyor.

Epeyden beri vatandaşın talebidir -sosyal medyada siz de takip ediyorsunuz- bu Vergi Usul Kanunu 359’uncu madde nedeniyle mağdur olan kişiler var. Mükerrer işlenmiş suçlarla ilgili olarak maalesef şu anda mağdur olan, içeride yatan bir yığın vatandaşımız var. Bunlarla ilgili olarak da bir düzenleme yapılması gerekiyordu. Biz geçmiş dönemde bunu dillendirdiğimizde “Yakın zamanda böyle bir teklif getireceğiz.” denilmişti ama hâlâ görmüyoruz bu teklif içerisinde bunu da. Mesela, esnaftan vergi almıyoruz, asgari ücretten niye vergi alıyoruz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlayabilirsek, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Mesela, esnafın kira stopajı sorunu var yani esnafla ilgili bir şeyler yapacaksak daha kapsamlı bir düzenleme yapabiliriz. Çok daha fazla sıkıntılı olduğu alanlar var esnafın, borçları var esnafın, çiftçinin borçları var.

Mesela, son zamanlarda gündemde olan bir konu, elektrikte KDV; o zaman onu da düşürelim, TRT payını da düşürelim yani bunlar da benzer taleplerdi. Bunların da gündeme gelmesi, getirilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Süremi mi doldurdum Sayın Başkanım?

CAVİT ARI (Antalya) – On dakika çalıştı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – On dakikayı geçtik, şimdi ikinci bir on dakika başladı.

Toparlarsanız memnun olurum.

Maddelerde...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Grup adına yirmi dakika olmuyor mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bütçede öyle yapıyoruz da kanun tekliflerinde genel uygulamamız böyle ama tamamlaması için gerekli ek süreyi verdim zaten.

Buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, sonuç olarak şunu söylemek istiyorum grubumuz adına: Tabii ki bu düzenlemeleri bazı eleştirilerimiz olmasına rağmen destekliyoruz biz de ama bunun daha kapsamlı olması gerektiğini düşünüyoruz, daha kapsamlı yapılabilirdi. Sık sık yapılmaması gereken düzenlemedir vergi düzenlemeleri ama yapılıncı da daha kapsamlı bir düzenleme yapılması gerekirdi diye düşünüyoruz. Bir reforma muhtaç bir vergi mevzuatımız var, vergi mevzuatımızda -bunu siz de kabul ediyorsunuz- uzun zamandan beri bir reform ihtiyacı var ama bu bir reform değil tabii ki; talep edilen bazı pratik düzenlemelerin hayata geçirilmesi ve reform ihtiyacı artarak devam ediyor, edecektir bu şekilde. Bu ihtiyacın da en kısa zamanda karşılanacak şekilde bir çalışma yapılmasını diliyorum. Biraz önce bahsettiğim, yatırımcının güveninin gelmesi için, getirilmesi için bazı düzenlemelere, vergi düzenlemelerine, vergi hukukunun daha kapsamlı ele alınmasına ihtiyaç var. Bu anlamda da bazı düzenlemeler yapılması dileğimizdir. Bu çalışmaların yapılması gerekir diye düşünüyoruz.

Denetim konusunu söylemiştim.

Sorunu olan esnaf ve çiftçi dışında bazı kesimler de var; onlarla ilgili bazı çalışmaların da yapılması lazım. Onların da dikkate alınarak -maddelerde gireriz herhâlde- daha kapsamlı çalışmaların yapılmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sağ olun Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, buyurun.

Geneli üzerinde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sayın milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri, sivil toplumun değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, Uğur Bey sunuşunda ekonomik reform programı çerçevesinde maddelerin buraya getirildiğini söyledi. Uğur Bey, sonuç olarak siz yasamanın bir temsilcisisiniz ve yürütmenin elbette belli planları söz konusu olabilir ki bunun yürütmenin gönderdiği bir torba yasa olduğunu biliyoruz.

Gelir İdaresi Başkanlığımıza hassaten teşekkür etmek isterim. Sonuç olarak bütünlük olduğunda yani hedef bütünlüğü olduğunda bir etki analizi de buraya ulaşmış; bu anlamda kendilerine teşekkür ediyoruz. Aynı zamanda, TÜRMOB’a da çok teşekkür ediyoruz. Henüz inceleme şansımız olmadı ama maddelerde inceleyeceğiz; bu anlamda teşekkür ediyorum. Bakın, böyle konu bütünlüğü olduğunda en azından böyle etki analizleri de buraya ulaşabiliyor ancak Uğur Bey, yürütme bir ekonomik reform programı açıklamış olabilir, bu ekonomik reform programıyla ilgili maddeleri buraya sevk etmiş olabilir ama işte, buraya, halkın, toplumun, ay sonunu getiremeyen memurun, intihar eden, atanamayan

öğretmenin, vergi yükü çerçevesinde ezilen yurttaşın vicdanını yansıtacak olan milletin vekilleridir. Şimdi, yürütmeye ne diyor, gerekçelerinde ne söylüyor? Bakın, gerekçelerinde yalnızca bir paragraf: “Vergiye uyumlarını gözeticeğim. Vergi güvenliğini artıracam. Rekabet ortamını güçlendireceğim. Yatırımları teşvik edeceğim.” diyor, amacı bu ama Uğur Bey, ben burada “vergi adaleti” diye bir ifade görmedim. Yani “Vergi yükü kimin üzerinde bugün?” diye baktığımızda -eğer vergiyle ilgili yasaları konuşacaksak- bakın, bu yıl 1 trilyon lira vergi toplayacağız, bunun çok azını zenginler ödeyecekler. Bakın, servetin yüzde 55’ine şu anda nüfusun yüzde 1’i sahip ve bu yüzde 1 çok az vergi yüküyle karşı karşıya yani servetine ve gelirine oranla çok az vergi veriyor. Ya vergiden muaf... Diyelim ki rant olarak bakarsak: Bir arsa alıyor o zenginler 100 liraya, gidiyorlar, efendim imar geçiriyorlar, arsa bin lira oluyor, beş kuruş vergi alamıyoruz; bununla ilgili bir düzenleme yok. Bakıyorsunuz, servetine servet katıyor kamu ihalelerinde, diğer noktalarda; bunlara ek bir vergi yükü yok. Dar gelirlinin üzerinde olan vergi yükünü eksiltecek herhangi bir düzenleme yok. Bu 1 trilyon liralık verginin büyük çoğunluğunu dar gelirli ödüyor, esnaf ödüyor, memur ödüyor, çiftçi ödüyor, hep beraber 84 milyon yurttaş ödüyoruz ama işte servetine servet katanlara dokunan tek bir düzenleme yok. O açıdan, buna “Ekonomik Reform Programı” demeyi ben zül addediyorum ve vergi adaletini sağlamayla ilgili de bu düzenlemenin herhangi bir iddiası yok Uğur Bey.

Bakın, Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Pandora’nın kutusu açıldı; duydunuz değil mi, Pandora’nın bir kutusu açıldı. Pandora’nın kutusunun açılması ne demektir? Niye öyle bir isim vermişler? Çünkü dünyada da benzer bir durum var. Trilyonlarca dolar çok küçük bir azınlığın elinde. Büyük kesimler, 8 milyar nüfusun 7 milyarı, 7,5 milyarı sürünüyor, borç altında eziliyor ama küçük bir azınlık, bakıyorsunuz, trilyonlarca dolar servete sahip. Özellikle de bizim gibi hukuk güvenliği olmayan ülkelerden -kaynaklar- bizim gibi başka Orta Doğu ülkelerinden, Orta Asya ülkelerinden -hukuk güvenliği yoksa- bu servet sahipleri paralarını vergi cennetlerine götürüyor.

Dün, sarayın müteahhidi, şehir hastanelerinin müteahhidi, kamu ihalelerinin çoğunu alan bir müteahhit -Rönesans Holdingle ilgili- Pandora’nın kutusundan çıkan ilk isimdi. 600’den fazla isim varmış ama ilk isim olarak o çıktı. Bu kişi, 2005 yılında 500 milyon dolar olan servetini resmî olarak 4,4 milyar dolara çıkarmış kamu ihaleleriyle. Bu da bilinen kesimi kim bilir vergi cennetlerinde kaç milyar doları var? Şimdi, 210 milyon dolarını vergi cennetine kaçırdığına dair bir belge çıktı. Kim bilir daha neler kaçırdı? Ama biz bununla ilgili kıyameti kopardık, dedik ki: Arkadaş, bu nasıl olur ya? Bir: Sarayın müteahhidi, şehir hastanelerinin müteahhidi, bütün kamu ihalelerini alan bir müteahhit, bu anlamda bu parayı nasıl, nereden buldu? İki: Yurt dışına nasıl götürüyor? Ne dedi biliyor musunuz -Pandora’nın kutusunda açılan- müteahhit Rönesans: “Mevzuata uygundur yaptığımız işler.” dedi. Haksız mı? Haklı. Mevzuata uygun. Yurt dışına para götürmekte herhangi bir engel yok, hatta ve hatta vergi cennetlerine para götürmenin üzerinde de herhangi bir engel yok. 2005 yılında bir yasa çıkardık, dedik ki: Vergi cennetlerine para götürene yüzde 30 vergi konulacak, öyle değil mi? Bu milletin iradesi koydu. Ama on altı yıldır bu iktidar o vergi cennetlerini tanımlamadığı için Türkiye’de servetine servet katanlar vergi cennetlerine parayı götürüyorlar ve kimse beş kuruşun hesabını soramıyor. Uğur Bey, bu yasanın böyle bir iddiası var mı? Sizin Manisa’daki çiftçiniz de eziliyor, Manisa’daki esnafınız da iflasla karşı karşıya, Manisa’daki işçi de size “Geçinemiyoruz.” diyor. Açlık sınırının altında bir asgari ücrete sahip Manisa’daki işçi de değil mi? Diyarbakır’da da aynı şekilde, Trabzon’da da Artvin’de de, bütün yurttaşlarımız o şekilde. Ama birileri kamudan beslenerek servetlerine servet katıyorlar ve bu paraları alıp vergi cennetlerine götürüyorlar. Bu sizin vicdanınızı sızlattı mı? Eminim ki sızlattı, ben sizin vicdanınıza güvenirim ama getirdiğiniz teklifte bu vicdanın yansıması yok, bu anlamda da ekonomik bir reformdan bahsedilemez. Ekonomik reform yapacaksa vergi adaletini sağlayacağız. Efendim, böyle palyatif “Yok, şu ay beyanname vereceğiz, bu ay beyanname vereceğiz...” Tabii ki

bunlar TÜRMOB için önemli olabilir ama TÜRMOB da şunu ister eminim: Vergide adaleti ister önce. Bütün yurttaşlarımız gibi mali müşavirler de zor geçiniyorlar. Bakıyorsunuz, birileri servetine servet katıyor; tüm yurttaşlarımız sürünüyor, borç altında. Sayın Bakan Yardımcım, vergide adaleti sağlama iddiası yoktur buraya getirdiğiniz önerinin, size söyleyeyim, vergide adaleti sağlamakla ilgili hiçbir madde yok. Bu açıdan, buna bir reform olarak bakacaksak gelir vergisi reformunu alacağız, kurumlar vergisi reformunu alacağız, önümüze koyacağız, bu milletin vekilleri yürütmeyeyle birlikte oturacak, çalışacak “Arkadaş, bu vergide adaleti nasıl sağlarız?” diye. Yüzde 1’in üzerinde bu kadar servet var. Bakın, size örnek vereyim, bunu reklam da ediyorlar: 4 kişi gitmişler, 28 bin lira hesap ödemişler, bunun fotoğrafını Instagram’a koyuyorlar; 4 kişi, 28 bin lira... Instagram’a koyuyor, hava atıyor, “Ben 28 bin lira harcadım.” diyor 4 kişi, bir yemekte, bir öğünde. 28 bin lira 1 asgari ücretlinin bir yıllık geliri, bir yıllık; bir yıllık gelirini 4 kişi bir öğünde yiyor ama biz onları etkin şekilde vergilendiremiyoruz. Elbette birilerinin geliri olabilir, daha çok kazanabilir ama milletin vekiline düşen çok kazananın çok vergi almak, etkin vergilendirmektir; az kazananın da az almak, hatta hiç almamaktır sosyal adaleti sağlamak için.

Sizin bu teklifinize baktığımızda “Gelirin büyük bölümünü alanlardan, servetin büyük bölümünü alanlardan daha çok vergi alacağım.” diye bir iddia yok Sayın Uğur Aydemir. “Bunda rant vergisini koyacağım.” diye bir iddia yok. Mehmet Şimşek’in söylediği cümle devam ediyor. Mehmet Şimşek altı yıl önce, yedi yıl önce rant vergisinden bahsetmişti, Mehmet Şimşek gitti çünkü Tayyip Bey dedi ki: “Ben rant vergisi alsam ilçe başkanı bile bulamam.” Bak, Ali Babacan da gitti; o da önermişti. Şimdi, işte sizin içinizden böyle vicdanlı sesler duymak istiyoruz. “Arkadaş, servetine servet katanlardan ben vergi alacağım, çok kazananın vergi alacağım, rant vergisi alacağım.” diye vicdanlı sesleri artık duymuyoruz. Niye? Çünkü “rant vergisi” diyenler gidiyor; işte, Mehmet Şimşek gitti, Ali Babacan gitti. “Ben de söylersem ben de giderim.” diyor olabilirsiniz ama işte, cesaret böyle bir yerden geçiyor Sayın Uğur Aydemir, vicdandan geçiyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yok, yok... Ben buna ne diyeyim?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben açıkça söylüyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben buna cevap vermiyorum. “Uğur Aydemir cevap da vermiyor... Uğur Aydemir, Uğur Aydemir...” diyor...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok tahrik değil, bunlar gerçeklik.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Neyin gerçeği ya?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Halkın sırtına vergiyi yüklemişsiniz, KDV, ÖTV altında inim inim iniyor halk, asgari ücretliden vergi alıyorsunuz ama rantçıdan vergi almıyorsunuz. Vergi cennetlerine milyarlarca dolar götürenden vergi almıyorsunuz arkadaş, peşine de düşmüyorsunuz. Bakın, MASAK ne dedi geçen sene? “Bilgi paylaşımı yapacağız.” dedi. Allah’ınızı severseniz Sayın Bakan Yardımcım, bilgi paylaşımını nerede yapıyorsunuz, kiminle yapıyorsunuz? Niye bu Rönesans gibi yandaş şirketlerin, vergi cennetlerine para götürülenlerin bilgi paylaşımını yapmıyorsunuz, onlara “Nereden buldun?” diye niye sormuyorsunuz? “Ya arkadaş, senin vergin üç kuruş, sen milyarlarca doları yurtdışına götürmüşsün.” diye niye sormuyorsunuz da esnafın peşine düşüyorsunuz, işçinin peşine düşüyorsunuz. Yapmanız gereken, vergi adaletini, sosyal adaleti sağlamak için onların peşine düşmek. O zaman, millet de görsün ki çok kazananın peşine düşüyor, ben vergi veriyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Toparlarsanız lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bu açıdan, vergi adaletini sağlamayan bu tip palyatif torba tekliflere lütfen “vergi reformu” demeyin, “ekonomik reform” filan demeyin Uğur Aydemir, doğru kaçmıyor. Biz çok daha iyisini yaparız; yürütme böyle yasaları göndersin, biz vergi adaletini sağlayacak çok daha iyi bir reform yapabiliriz.

Maddelerle ilgili bir iki şey söyleyip bitireyim Sayın Başkanım müsaadenizle. Küçük esnafı basit usulde vergilendirmeyi kaldırıyorsunuz. Esnafı bitirdiniz, esnafı batırdınız, tamam mı, esnaf beş kuruş para kazanamıyor zaten, esnaf zaten vergi ödeyemiyor, diyorsunuz ki “Arkadaş, ben esnaftan vergi almayacağım.” Ya, zaten kaç paralık vergi indiriyorsunuz? 235 milyon lira, 835 bin kişide kişi başına 200 lira yapmıyor Uğur Aydemir. Böldün mü hiç 835 bini 235 milyona? 200 lira yapmıyor ya. “Ortalamada 200-300 lira indirim yapıyorum.” diyorsunuz, 200-300 lira mı destekleyeceksin batırdığın, bitirdiğin, pandemi sürecinde beş kuruş destek vermediğin esnafı? Böyle mi ağızlarına bir parmak bal çalacaksın? Bu doğru değil. Sonra çiftçiye diyorsun ki: “Arkadaş, ben senden vergi almayacağım bu desteklerle ilgili.” Ya, arkadaş, tarımı bitirmişsin, çiftçi batmış, girdi maliyetleri altında inim inim iniliyor; bununla ilgili bir reform getireceğine “Ben stopaj kesintisi almayacağım.” diyorsun. Böyle mi kurtaracaksınız çiftçiyi?

Sosyal medya vergilendirilmesiyle ilgili Sayın Uğur Aydemir... Şimdi, bu “blogger”lar var, “YouTuber”lar var; bunlardan vergi almaya çalışacaksınız ama -bununla ilgili maddelerde de söylerim ama şimdiden söyleyeyim- “650 bin liraya kadar yüzde 15 alacağım.” demeniz adaletsizdir çünkü şu anda 650 bin lira kazanan bir esnaf hangi vergi dilimine giriyor? Yüzde 35’in üzerine kadar vergi dilimine giriyor. Bu kişiler 650 bin lira kazandığında masrafı çok düşüktür yani bir bilgisayarla, bir serverla bu işlerini yapıyorlar. Bu açıdan “Yüzde 15 vergilendireceğim.” demeniz adaletsiz bir durumdur diye düşünüyoruz, bunu söyleyeyim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Daha mı fazla olsun?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Elbette çünkü o rakamı düşürmemiz gerekir yani muafiyet rakamını daha aşağı bir rakama çekmemiz gerekir. Bir “YouTuber” neyle yapıyor işlerini? Bir bilgisayar, bir modem... Yani bir mal alıp bir mal satmıyor 650 bin lira ciro üzerinden. Diyelim ki ev kadınlarına ne yaptık? Dedik ki: “Muafiyet...” Ama ev kadını yün alıyor, örüyor, satıyor yani bir şey alıyor, satıyor, çok az bir kâr kalıyor. O açıdan, bu rakamın yüksek olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, detaya maddelerde gireriz, tamamlarsanız memnun oluruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam.

Yani bu yüzde 5 indirimle ilgili genişletmenizi de anlıyorum Uğur Bey ama asgari ücretten hâlâ vergi alan bir ülkeyiz. Bu anlamda, asgari ücretliler veya memurlar, işçiler biliyorsunuz ki vergiye bordro mahkûmu olarak uyumlular yani onlara herhangi bir indirim önermeyen, dar gelirliye herhangi bir indirim önermeyen... Ve özellikle uyumlu mükelleflerin de zaten durumu iyi olan mükellefler olduğunu biliyoruz yani büyük mükellefler olduğunu biliyoruz. Bu anlamda, bir genişletmeye gitmeniz de vergi adaletini sarsar diye düşünüyorum. Bir indirim yapacaksak da özellikle dar gelirli kesimlere dönük vergi indirimleri yapmanın sosyal adaleti sağlayacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Usta, buyurun lütfen, geneli üzerinde...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bürokrasimizin değerli temsilcileri, değerli basın mensupları, aynı zamanda sivil toplum kuruluşlarımızın değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlarım.

64 maddelik bir kanun teklifi... Hepsinin vergiyle ilgili olması son derece takdire şayan yani derli toplu bir kanun teklifi. Bu anlamda, biz de takdirlerimizi ifade etmek istiyoruz, içeriği ayrı. Bunun dışında, tabii, bu kanun teklifindeki maddeler çok daha önce Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine gelmeliydi Sayın Başkan çünkü uzun süredir bunlar uygulamada yaşanan sıkıntılardı. İdare ile mükellef arasında bir sürü ihtilaflar var, mahkemelere intikal ediyor, mahkemelerde de aslında bunları mükellefler kazanıyor yani mükellefler kazanmıyor olsa zaten vergi idaresi yine bu düzenlemeleri yapmayacaktı, bu ihtilafların bundan sonra daha az olması anlamında veya muallak konular... Eski üstatlar da biraz öyleydi yani “Ya, idareye sorulsun, biz onu idareyle, muktezayla çözeriz.” anlayışı da hâkim olduğu için genelde kanunlar böyle muallak bırakılıp idare kendisine daha fazla yetki almaya yönelik işler yapıyordu, o da tabii birtakım nizalara, anlaşmazlıklara neden oluyordu, şimdi onları çözmeye anlamında önemli fakat şunu söylemek lazım: Bu bir reform mudur? Bu, siz de takdir edersiniz ki asla bir reform değil. On Birinci Kalkınma Planı’nın 263.3’üncü paragrafında aslında tanımlıyor Vergi Usul Kanunu’nu ve yeni bir Vergi Usul Kanunu’nun çıkarılacağını söylüyordu. Tabii, buna yeni bir Vergi Usul Kanunu diyemeyiz ama Vergi Usul Kanunu’ndaki sıkıntıları gidermeye yönelik, bir kısım meseleleri çözen bir kanun olarak görmek lazım, onun haricinde bir başka yanı yok.

Tabii, vergiyle ilgili ciddi sıkıntılarımız var, ciddi yapısal müdahale edilmesi gereken alanlar var, tabii, onların bu kanun teklifinde olmasını, her şeyin bu kanun teklifinde olmasını beklemiyoruz ancak biz Hükûmetten... Bunların da birazdan bir miktar detaylarını vereceğim kendime göre ama yapısal müdahale mahiyetli, reform mahiyetli tekliflerin gelmesi lazım, Türkiye makroekonomik hedeflerine ulaşabilsin.

Şimdi, son günlerde bu “Pandora Papers” var, tabii, bunu burada tartışacak değiliz ancak bizim açımızdan önemli olan kısmı... Mesela, ben merak ediyorum, Bakanlık, vergi dairesi, MASAK -burada bir kısım şirketlerin isimleri de geçiyor- bunlarla ilgili ne tür işler yapacak? Tabii, sermaye hareketleri serbest, kimseye “Parasını niye oraya buraya çıkarıyor?” falan diyemeyiz ancak az önce de ifade edildi, 2006 yılında çıkmış bir kanun var, bu kanuna göre vergi cenneti olan ülkelerin belirtilmesi gerekiyordu, o liste hazırlanmadı, üzerinden on beş yıl geçti. Dolayısıyla, bu liste hazırlanmadığı için burada belki de hukuki bir şey yapılamıyor ama mesela yapılması gereken işlerden biri bu çünkü biz biliyoruz ki Türkiye’den yurt dışına şöyle veya böyle çok ciddi bir sermaye çıkışı var, sermaye kaçışı var yani biz zaten sermayeye muhtaç, yabancı tasarrufa muhtaç bir ekonomiyken kendi kaynaklarımız yurt dışına çıkıyor; tabii, bunların çıkışı da sebepsiz değildir, doğru düzgün iş yapan bir insan niye parasını yurt dışına çıkarsın? Tabii, bunların denetlenmesi lazım veya çıkartılıyorsa da bunların vergilendirilmesi lazım; Avrupa Birliği ülkeleri bunu yapıyor ama Türkiye bunu yapmıyor. Dolayısıyla, bunun olmasını beklerdik veya bununla ilgili ne yapacaksınız? Yani niye bununla ilgili Vergi Usul Kanunu’nda veya diğer kanunlarımızda bir şey yapılmıyor? Bu konuda da Maliye Bakanlığı yetkililerimizden tabii ki düşüncelerini almak istiyorum.

Şimdi, etki analizi konusunda önümüze bir doküman dağıtıldı, teşekkür ederiz fakat detaylı incelediğimizde -aslında sevinmiştik yani kalın bir etki analizi geldi ama- bunun etki analizi anlamında çok çok yetersiz olduğunu görüyoruz. Aslında gerekçede yazılması gereken bir kısım şeyler oraya yazılmış “mevcut durum veya yapılan düzenleme” diye, çok azında bir kısım mali değeri olan rakamlar veya işte ihtilaflı, mesela şu kadar filan... İllaki parasal bir şey olması gerekmiyor yani mesela ihtilafların çözülmesine yönelik birtakım düzenlemeler yapıyorsak bununla ilgili ne kadar ihtilaf var, mahkemeden ne kadar zaman tasarrufu olacak gibi... “Etki analizi” dediğimiz şey budur, bunları

görmek isterdik. Çok rahat mali portresi çıkarılabilecek işlerin bile -onları maddeler gelince konuşuruz- çıkartılmadığını görüyoruz yani bu da kayıtlara geçsin. Dolayısıyla, burası etki analizi anlamında aslında son derece yetersiz.

Tabii, buradaki ortaya konulan maddelerin... Orada teşekkür etmeyi belki unuttum yani ihtilaflı veya sıkıntılı maddeler, konular çözüleceği için -her ne kadar reform mahiyette olmasa da- yani yıllar sonra getirilmiş olması anlamında da bu teşekkürü hak ediyor. Tabii, bu anlamda, resmî olarak veya formel olarak Uğur Bey'e teşekkür edeceğiz ama belki de Sayın Maliye Bakanına, diğer Maliye bakanlarına ve bürokratlara teşekkür etmek lazım, en azından onlar on beş yıl gecikmeli de olsa getirdiler, Sayın Bakanın bürokrasiden gelmesinin de böyle bir faydalı yanı oldu zannediyorum.

Şimdi, çok detaya girmeden birkaç konudaki itirazımı söyleyeyim, ondan sonra böyle bir pakette neleri daha beklerdik anlamındaki düşüncelerimi ifade edeceğim Sayın Başkan. Bu taşınmazların değerlendirilmesi meselesi var. Biliyorsunuz, 2013 yılından sonra 2014 yılında enflasyon düzeltilmesi yapıldı, tabii, enflasyon düzeltilmesine geçince... Aslında sistemde enflasyondan kaynaklanan bir kısım sıkıntıları gidermek için işte “maliyet bedeli artırımı, yeniden değerlendirme, son giren ilk çıkar” türü uygulamalarımız vardı sistemde, enflasyon düzeltilmesine geçince bunlar kaldırılmıştı fakat 2004'ten sonra da o 2 şartın 2'si de gerçekleşmediği için -aslında yurt içi ÜFE anlamında çok yüksek enflasyonlar da yaşıyoruz özellikle son on yılda- bir enflasyon düzeltilmesi yapılmadı. Aslında, burada çok ciddi bir değerlendirme yani yeniden değerlendirme ihtiyacı var. 2003 yılında -yurt içi ÜFE açısından söylüyorum- 100 olan endeks şu anda 741'e gelmiş yani o günkü nominal değeri 100 olarak görülen bir şeyin aslında bugün nominal değerinin 741 olması lazım, yedide 1'i kadar bir defter değeri gözüküyor. Tabii, son dönemde en son bu af yasasıyla, yapılandırma yasasıyla yüzde 2 aldığımız için, o da hâlâ devam ettiği için “Bu yüzde 2'yi niye alıyorsunuz? Bu değerlemenin zaten yapılması gerekirdi.” demek istiyorum fakat bir yandan da o süreç devam ettiği için bu olmuyor. Buna da bir çözüm bulmak lazım çünkü ben rakamlarına da baktım, bu son yasa çerçevesinde sadece 31 milyar liralık bir değerlendirme yapılmış, buradan da 600 milyon lira civarında bir vergi geliyor. Şimdi, firmalarımızın bilanço büyüklükleri filan düşünüldüğünde bunlar çok küçük rakamlar, hâlâ ciddi bir ihtiyaç var orada. En azından 31'inci madde kapsamında önümüzdeki yıldan itibaren yeni yıllarda böyle bir değerlemenin yapılabilecek olması sevindirici, güzel bir uygulama ancak bunu geriye doğru, böyle yüzde 2'siz bir şekilde yapmanın bir yolunu bulmak lazım.

Şimdi, tabii, Türkiye'de gelir azalıyor, Türkiye'de kişi başı gelir bu son yılı saymazsak son yedi yılda -2013'ten beri- dolar cinsinden sürekli düşüyor; bunun da bizim vergi mevzuatımıza yansımaları ne oluyor? Gelir düştükçe, kazanç düştükçe işte “Ya, küçük vergilerle uğraşmayalım.” deyip bir kısım gelir unsurlarını istisna kapsamına almak... Şimdi, basit usulle aslında yaşadığımız bu ama bir hükümet açısından yapılması gereken şey makroekonomik koşulları iyileştirerek verginin, daha doğrusu kazancı artıracak tedbirleri almamız lazım, ekonomik ortamı o şekilde getirmemiz lazım. Keşke yani basit usul sistemimizde hiç olmasa, esnaf muafiyeti bilmem ne bunların hiçbirisi olmasa, hepsi bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerimiz olsa. Ama tabii, insanlar iş yeri açıyor fakat para kazanamıyorlar, dolayısıyla küçük vergilerle uğraşmayalım, ne yapalım? İstisna tutalım. Ama bir taraftan da baktığımızda itirazımız olduğundan değil kaçınılmaz ama böyle bir noktaya gelmemek gerekirdi, onu anlatmaya çalışıyorum.

Şimdi, tabii, kayıt dışılıkla, kayıt dışılık anlamında bir yandan da diyoruz ki “Vergi tabanını yaymamız gerekir.” diyoruz, “vergi adaleti” diyoruz ama oralara da olumsuz etkisi olacak birtakım düzenlemeleri de buraya getiriyoruz.

Şimdi diğer bir husus Cumhurbaşkanlığına burada ÖTV'lerle ilgili çok geniş bir yetki veriliyor, o yetkiyi maddeye gelince konuşacağız, bunun doğru olmadığını düşünüyorum.

Bu kurumlar ve gelir vergisi beyannamesi verme sürelerinin de bir ay erkene çekilmesinin, ben hâlâ -bunu sabah da konuştuk ama- doğru bir uygulama olacağını düşünmüyorum.

4'üncü geçici vergilendirme döneminin kaldırılması son derece isabetli olmuştur ancak gelir ve kurumlar vergisi beyanname verme sürelerinin zamanında olması iyi olur diye düşünüyorum.

Şunları beklerdik yalnız Sayın Başkan, vergiyle ilgili olarak birazcık “reform” diyebilmemiz için. Bir defa firmaların devletten, maliyeden ciddi bir KDV alacağı var yaklaşık 200 milyar lira, bu ciddi bir finansman yükü, firmaların üzerine bindiriyor. Bununla ilgili bir çözüm koymamız lazım artık firmaların önüne hele hele ekonominin bu kadar sıkıştığı bir ortamda.

Taksitli satışlarda KDV'yi tahsil ediyoruz fakat insanlar diyelim ki taksitli satışlarda aslında parasını tahsil etmeden KDV'sini maliyeye yatırmak durumunda. Buna bir çözüm bulmamız gerekir.

Şimdi, OECD-Türkiye karşılaştırmasını hem de Strateji ve Bütçe Başkanlığının haftalık ekonomik gelişmeler raporuna bakarsanız orada mesela 2019 yılı rakamları var. Gelir ve kazanç vergilerinin Türkiye’de millî gelire oranı 5,6; OECD ülkelerinde bu 11,4 yani “gelir ve kazanç vergileri” dediğimiz vergilerde OECD ortalamasının millî gelirimize oran olarak söylüyorum elbette yarısından daha düşük bir vergi alıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Dolayısıyla vergide yüklenmemiz gereken alan burası.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım toparlayacağım. Her maddede konuşmayacağız yani burada biraz müsamaha yapmamız lazım maddelere kolay geçilsin.

“Menkul sermaye iratları” diyoruz mesela. Buralar hâlâ bak, biz bunları 2006-2007 yıllarında beyan usulüne geçilmesini tartışmıştık. Beyan olsaydı tabii o küçük stopajlarla daha yüksek vergilendirme yapılacaktı. Kastımız nedir? İşte faiz türü şeylerden yüksek gelir gruplarının elde ettiği gelirler. Buralarda hâlâ geldik geldik işte şimdi bir yılın üzerinde olan mevduatta faiz stopajı sıfır bilmem ne. Ya bunları artık yapmamak lazım? Yani asgari ücretlinin ağustosta yüzde 20 vergi dilimine girdiği bir ülkede yüksek gelir... Ya ben 100 milyon lira mevduat yatırıyorum, bir gün üzerinde yatırırsam beş kuruş vergi vermiyorum, böyle bir şey olabilir mi? Bu olmadığı için hem bu ülkede zaten bir şekilde vergi adaleti sağlanamıyor hem de işte geliyorsunuz, bu sefer ne yapıyoruz, geliyoruz gidiyoruz harcamalar üzerindeki -efendim- vergilere yükleniyoruz. Bu da adaletsizlik sağlıyor, bu da insanların sıkıntısını daha da fazla artırıyor, insanlar geçim sıkıntısıyla boğuşuyor.

Bu menkul sermaye iratlarının beyan usulüne geçirilmesi ve buraların daha yüksek oranda vergilendirilmesi konusu. Bakın bir muhalefet milletvekili olarak “vergi arttırın” diyorum arkadaşlar. Biz bu sorumluluğu üzerimizde hissediyorsak, iktidar grubu olarak siz de lütfen hissedin. Ya ben niye ödeyim ya, benim “Her vergiyi düşürün.” demem lazım normal şartlarda rasyonel bir siyasetçi. Ama öyle değil, öyle değil, ülkenin ihtiyaçları var madem ama adaletsizlik var, yapılması gereken alan burası. Ha bunun karşısında ne yapmamız lazım? Uluslararası kuruluşlar, OECD Türkiye inceleme raporlarının tamamını inceleyin ya diyor ki: “İşsizlik probleminiz var, rekabet gücü probleminiz var, ücretler üzerinden alınan vergi ve prim yükünü hafifletmelisiniz.” E, şimdi varsa bir alanımız buralarda kullanalım. Diğer taraftan oraya gidin ama bir mali alan oluşturabiliyorsak ondan sonra buraları biraz,

bir miktar hafifletelim ki hem istihdamı artıralım hem de şirketlerimize, işletmelerimize rekabet gücü kazandıralım hem de tabii bu düştüğü zaman ne olacak? Net gelirler de artacak yani ücretli de bu işten memnun kalacak.

Diğer bir husus işlem vergileri konusu. Bakın, dünya kadar işlem vergisi var. Ya bir notere gidiyorsunuz, bir sözleşme yapıyorsunuz, sözleşmenin büyüklüğü üzerinden dünya kadar vergi, harç alınıyor. Yani bunları artık ticaretin ve sanayinin önündeki bu aşırı yükleri hafifletmemiz gerekiyor. Buralardan oluşturduğumuz mali alanlarla buranın üzerine gitmemiz lazım.

Şimdi, kentsel rantlar konusunda az önce Sayın Paylan da ifade etti, ben de her konuşmamda ifade ediyorum. Ya burada milyarlarca dolarlık bir vergileme alanı var. Bunu yapmadığımız zaman bu hem yolsuzluğun, usulsüzlüğün önünü açıyor hem kentleşme sorunlarının da önünü açıyor. Ne bileyim ben? Yani zaten adaletsizlik anlamında dünya kadar kentsel rant oluşuyor bir yerde. Bir, işte ne bileyim ben, imar değişikliği olabilir veya büyük bir kamu projesi oraya gidiyor olabilir yani 100 liralık arsa bin lira oluyor, devletin legal olarak oradan 1 lira vergi alma hakkı yok. Böyle bir vergi mevzuatı olabilir mi? Ya şimdi, yönetmelikte çıkarılan bir şey var...

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Var, şu anda var.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır efendim, yok öyle bir şey. Şimdi...

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Çevre ve Şehircilik alıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Sıranız geldiğinde “Var.” dersiniz. Yok öyle bir şey, olur mu? Yani yönetmelikle vergi mi konulur? Yok. Bununla ilgili 2 defa, 3 defa düzenleme yapıldı. Onuncu Kalkınma Planı’nı alın okuyun lütfen, istirahat ediyorum. Yani orada bak bütün kalkınma planı bunun üzerine kurgulandı, kendi bürokratlarınız, bu ülkenin bürokratları yaptı ama bu vergilerin gelmesi lazım. Ciddi bir alan var, bu alanı niye vergilendirmiyoruz... Neyse oluşacak olan oluştu, iktidara yakın olanlar bir şey fazladan faydalandıysa faydalandı, hiç olmazsa bundan sonrası için yapaalım bunları, çünkü bundan sonra da yine ülke geliştikçe kentsel rantlar oluşacak.

Diğer bir husus...

Bitiriyorum Sayın Başkan.

Vergiye gönüllü uyumu arttırmak için yüzde 5, bu önceden yoktu, ben de ilk milletvekili olduğumda bununla ilgili kanun teklifi filan vermiştik, sonradan yapıldı, gayet güzel işte ama bu yüzde 5 yetersiz yani toplam sağladığınız vergi avantajı şu etki analizi raporundan baktım 1,75 yani 2 milyar liranın altında. Ya bunu hiç olmazsa yüzde 10’a çıkaralım. Yani sürekli vergisini zamanında ödemeyen mükelleflerin ödüllendirildiği bir ülkede kaçınıcıyı çıkarttık, on birinci yasayı mı çıkardık AK PARTİ hükümetleri döneminde? Hiç olmazsa vergiye gönüllü uyumu olan 1-2 milyar daha verelim, ne olacak? Ya hiç olmazsa bir motivasyon olur ve bunda bu kadar cimri davranmayalım, çok da mali boyutu yüksek değil.

Geçici verginin tamamen taksiti kaldırıldı. Ben isterdim ki Türkiye’nin bugün geldiği ortamda geçici verginin tamamen kaldırılması gerekir, kaldırılmalıydı, kaldırılabilirdi. Kaldırılabilir mi? Kaldırılmaz çünkü enflasyon yeniden yükseldi. Geçici vergilerin temel getiriliş amacı yüksek enflasyon dönemlerinde bir yıl sonra vergi verildiği için değer kaybı oluşuyor. Dolayısıyla hemen üç aylık dönemlerde vergilendirelim anlamındaydı ama işte Türkiye yüzde 5’lere, 6’lara enflasyonu düşürmüştü ama yeniden enflasyon çok çok yüksek boyutlara gitti.

Esnafta kira stopajı konusu...

Sayın Başkan, bunlar maddelerde söylenecek şeyler olmadığı için, yeni öneriler olduğu için burada söyleyeceğim, hemen bitiriyorum iki dakika içerisinde.

Esnafın kira stopajı meselesi, burada da artık şu kira stopajını kaldıralım. Zaten bir kira veriyor, gayrimenkul sermaye iradı olarak kira gelirini elde eden vergisini veriyor, onun beyannamesini veriyor, stopajı da oradan düşüyor zaten. Hani bugün sabahleyin de konuştuk, Gelir İdaresinden arkadaşlar “Biz uçan kuşu görüyoruz.” dediler. Ya uçan kuşu görüyorsak, şimdi diyeceksiniz ki “Ne fark eder?” Fark eder. Yani brüt vergi şeyine alışmamız lazım. Buradan stopajı aldığımız zaman o tamamen aslında esnafın üzerinde kalıyor. Kira artacak mı? Bin liraysa kira 1.200 lira olsun. O ilk anda olur ama uzun dönemde o öyle olmaz. Gitsin, kim kira gelirini elde ediyorsa vergisini o versin. Yani bu yapılması gereken bir şey artık, bunlar çok eskilerde Gelir İdaresinin yetersiz olduğu, otomasyonun olmadığı dönemlerde “Aman kimseyi kaçırmayayım, şuradan vergiyi alayım.” dediğimiz zamanlarda yapılmış uygulamaları hâlâ devam ettirmenin çok bir şeyi olduğunu düşünmüyorum.

Birkaç konu daha var ama çok daha fazla Sayın Başkanı istismar etmek istemiyorum.

Çok teşekkür ediyorum, hayırlı uğurlu olsun. İnşallah maddelerde de daha detaylı düşüncelerimizi paylaşacağız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Sayın Kalaycı, geneli üzerinde, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Gelir Vergisi Kanunu, Vergi Usul Kanunu, Kurumlar Vergisi Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Damga Vergisi Kanunu ve Bankacılık Kanunu’nda değişiklikler içeren bir kanun teklifini görüşüyoruz.

Baştan da ifade ettiğim gibi tüm düzenlemeler vergiyle ilgili, konu ve amaç bütünlüğü var, dolayısıyla bir torba düzenleme değil. Bankacılık Kanunu belki dikkat çekebilir, Bankacılık Kanunu’nda da varlık yönetim şirketlerinin vergi istisnasıyla ilgili bir düzenleme getiriliyor.

Genel olarak mükellefler lehine düzenlemeler yapılmakta. İhtilafı olan, uygulamada sorunlarla karşılaşılan konularda düzenlemeler yapılmakta. Yine, dijital vergi dairesi gibi, defter kayıtlarının elektronik ortamda yapılması gibi konularda düzenlemeler yapılıyor. Arkadaşlarımızın konuşmalarını da dinledim yani genelde bu 64 maddelik teklifte fazla bir sorun görünmüyor, genelde herkes desteklediğini ifade etti, Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz de destekliyoruz bu 64 maddelik kanun teklifini. Bu anlamda da teklif sahibi Uğur Aydemir kardeşime ve diğer arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum, Gelir İdaresi Başkanlığımıza teşekkür ediyorum, yine yaptıkları çalışma için TÜRMOB’a teşekkür ediyorum, istifade ettik bu çalışmalardan.

Şimdi, baktığımız zaman aslında çok önemli düzenlemeler teklif kapsamında yer alıyor. Yani rakam küçük diye konuyu küçümsememek lazım. Yani basit usulde vergilendirilen ticari kazançların gelir vergisi istisnasına tabi tutulması çok önemli bir düzenleme. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak uzun yıllardır küçük esnafımızın vergiden muaf olması yönünde görüşlerimizi ifade ettik; burada yapılan düzenleme de bu. 835 bin mükellefi kapsıyor. Bunlar da baktığımız zaman berber, kuaför, terzi, çay ocağı işletmecisi, tamirci, taksici, dolmuşçu, tuhafiyeci, tesisatçı, marangoz, kaportacı, lastikçi gibi küçük esnafımızı kapsıyor. Bu anlamda önemli bir düzenleme.

Yine, bu tarımsal desteklemelerden gelir vergisi kesilmesi bana göre baştan beri yanlış çünkü devlet bir destek veriyorsa bir de bundan vergi almaması lazım. Burada tarımsal desteklemelerden gelir vergisi alınmaması yönünde bir düzenleme yapılıyor. Bu düzenleme, bir anlamda, çiftçiye 600 milyon lira ilave ödeme yapacağız anlamına geliyor. Bu yönüyle de tabii ki önemli.

Yine, 4'üncü dönem geçici vergi beyannamesi kaldırılıyor. Bu da uzun yıllardır hem bizlerin hem mükelleflerimizin hem mali müşavirlerimizin talep ettiği bir düzenleme. Tebrik ediyorum Uğur Bey. Yani bir mali müşavir olarak bu konuda bu düzenlemeye teklifinizde yer vermeniz isabetli olmuş. Baktığımız zaman 3,1 milyon mükellefi kapsadığı görülüyor. Gerçi Maliyeye 1 milyar 250 milyon liralık bir yük getiriyor ama vergi beyannamelerini ve ödemeleri bir ay öne çekerek herhâlde telafi edecek Maliye de bu düzenlemeyi.

Yine bir başka konu, yeniden değerlendirme imkânı verilmesi. Daha temmuzda çıkarmıştık herhâlde, kanunla yüzde 2 vergiyle yeniden değerlendirme imkânı vermiştik; bu, kalıcı bir düzenleme hâline getiriliyor. Doğrusu yapılıyor çünkü -Erhan Bey de bahsetti- enflasyon düzeltilmesi şartlar oluşmadığı için uzun yıllardır yapılmıyor. Bunu kanuna daimi madde olarak koymak bence isabetli. Zaten ihtiyari bir düzenleme yani mükellef isterse bundan yararlanabilecek. Bunun -maddede de uzun uzun konuşuruz- çok önemli katkıları olacak. Gerek bilançoda kayıtların gerçek değeri üzerine çıkarılması yönüyle gerekse daha az vergi ödeme imkânı doğacak mükellef açısından amortisman giderlerinin artmasıyla. Bu yönlerden bu da önemli bir düzenleme.

Yine vergiye uyumlu mükellef belirlenmesiyle ilgili kesinleşmemiş tarhiyatlara dikkate alınmaması da çok önemli, bu da önemli bir katkı sunacak. Henüz kesinleşmemiş hakkında tarh edilen vergilerin dikkate alınmaması suretiyle bu indirimden yararlanma imkânı doğacak. Burada da 1 milyar 750 milyon lira herhâlde -yanlış bakmadıysam- Maliyeye bir yük geliyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Değil, değil. Onu hesaplayamamışlar. O mevcut yüzde 5.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yüzde 5 mi?

ERHAN USTA (Samsun) – Yüzde 5.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ama bu yani çok tartışmalı bir konuydu bildiğim kadarıyla, mahkemelik falan oluyordu. Yani yapılan düzenleme isabetli.

Yine gider pusulasıyla ilgili çok doğru bir düzenleme var. Yani banka dekontlarının, PTT makbuzlarının da gider pusulası olarak dikkate alınması teklifte yer alıyor.

Bu fenomenler ve “YouTuber”larla ilgili aslında bir vergilendirme değil bu yapılan düzenleme, bir vergi kolaylığı getiriliyor hatta KDV’den de istisna tutuluyor. Ha, maddede tartışırız, ticari kazanç mıdır serbest meslek kazancı mıdır; o konuda çünkü tartışmalar gündemde ama yeni bir vergilendirmeye tabi tutuyoruz gibi anlaşılmasını gerekir bu düzenlemenin. Aslında çok önemli bir yükten kurtarıyoruz fenomenleri, “YouTuber”ları, bir vergi kolaylığı getiriyoruz, stopaj kesilecek.

Bunun dışında, işte, vergi incelemeleriyle ilgili, pişmanlık ve uzlaşma uygulamasıyla ilgili, şüpheli alacaklarla ilgili, küçük alacakların tespitiyle ilgili, amortisman uygulamasıyla ilgili, yatırıma katkı tutarının kullanımıyla ilgili, uluslararası vergi ihtilaflarının giderilmesiyle ilgili çok önemli düzenlemeler yer alıyor.

Biz -dediğim gibi- Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu kanun teklifine destek veriyoruz. Maddelere gelince görüşlerimizi orada da ifade ederiz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk, buyurun geneli üzerinde.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

(2/3854) sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ni görüşüyoruz.

Her şeyden önce bu 64 maddelik teklifi getiren Uğur arkadaşımıza ve değerli Maliye Bakanlığımızın çalışanlarına teşekkür ediyorum.

Genel gerekçede de ifade etmişler: “Mükelleflerin vergiye uyumlarını gözeten, vergi güvenliğini artıran, sosyal adaleti ve rekabet ortamını güçlendiren, yatırımları teşvik edip ihtilafları sonlandıran ve vergi uygulamalarında öngörülebilirliği sağlayan değişikliklerin hayata geçirilmesi amacıyla...” Bu kanunlar da ki bunlar 7 tane, hepsi vergi kanunlarıyla ilgili olduğu için -arkadaşlarımız da ifade etti- bu bir torba kanun değil, bir bütünlük içinde Gelir Vergisi Kanunu’nda, Vergi Usul Kanunu’nda, Katma Değer Vergisi Kanunu’nda, Damga Vergisi Kanunu’nda, Özel Tüketim Vergisi Kanunu’nda, Bankacılık Kanunu’nda ve Kurumlar Vergisi Kanunu’nda değişiklikler yapılıyor. Dolayısıyla, arkadaşlarımızı tekrar tebrik ediyorum.

Kanun teklifiyle, belli başlıklar tespit ettim, mesela 850 bin civarındaki esnafın vergi muafiyeti kapsamına alınması çok önemli bir gelişme. Nitekim bütün gruplarımız da hem bunu hem diğer bütün maddeleri desteklediklerini ama yetmediğini söylediler. 850 bin civarındaki esnafa vergi muafiyeti getirilmesi önemli bir gelişme.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 250 lira Cemal Bey, mükellef başı 250 lira.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Olabilir, az çok ama 850 bin kişiyi ilgilendiriyor, bunların çoğu dar gelirli.

Yine, sosyal medya paylaşımlarından...

ERHAN USTA (Samsun) – Kayıt tutacak, kayıt tutmaya devam.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tabii ama vergi muafiyeti kapsamına alınıyorlar.

Ayrıca, sosyal medya paylaşımlarından gelir elde edenlerin stopaj usulüyle vergilendirilmesi sağlanıyor kanun teklifiyle.

Yine, tarımsal destek ödemeleri gelir vergisinden istisna tutuluyor, bu da beklenen bir durumdu.

Geçici vergide 4’üncü dönem beyanı kaldırılıyor, ki biraz önce arkadaşlarımız da dile getirdi. Özellikle -Uğur Bey’in mali müşavir olmasının da bu konuda katkısı var mı bilmiyorum- bu bizim meslek mensuplarınca da beklenen bir durumdu, 4’üncü geçici vergi beyanının kaldırılması.

Uyumlu mükellef şartları iyileştiriliyor yine kanun teklifiyle. Türkiye dijital vergi dairesi kuruluyor, ki bu yeni bir kuruluş.

Yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarına tebligat süreci kısaltılıyor kanun teklifiyle. İlanen tebligatın internet sitesinden de yapılabilmesine imkân sağlanıyor. Mükelleflerin bildirimine dayalı yükümlülükleri hafifletiliyor. Elektronik defterlerde tasdik konusuna açıklık getiriliyor kanun teklifinde, tespitlerimden biri bu.

Yine, yeminli mali müşavir raporunun belirlenen süre içinde ibraz edilememesi hâlinde mükelleflere tebliğ edilmek şartıyla altmış günlük ek süre verilmesi ve raporun bu sürede verilmesi öngörülüyor.

Gider pusulasında ödeme dekontlarının gider pusulası yerine geçen belge olarak kabul edilmesi, ayrıca gider pusulası düzenlenmemesi getiriliyor, ki bu da çok önemli bir gelişme. Her ne kadar arkadaşlarımız “Reform değil.” dediyse de -tabii “reform” deyince çok kapsamlı yenilikler akla geliyor ama- bunların hepsi de kendi çapında yenilikler, ki en önemlisi, piyasadan, bilhassa iş dünyasından talepler vardı bu konuda, yeniden değerlendirme uygulaması yeniden getiriliyor. Bu özellikle şirketlerimizin, işletmelerin öz sermayeleriyle ilgili önemli bir konu, ki maddelerde bunları daha ayrıntılı görüşeceğiz.

Amortisman ayırmada gün esasına geçilmesi, bu da aslında yeni bir durum. Tahsil edilemeyen 3 bin lirayı geçmeyen alacakların direkt şüpheli alacak sayılması sağlanıyor.

Yine, yenileme fonuna üç yıllık sürenin, satışın yapıldığı tarihi izleyen yıldan itibaren başlanılacağı şeklinde bir düzenleme var. Düzenlenmeyen gider pusulaları için de özel usulsüzlük cezası kesilebilecek bu durumda. Vergi incelemesi devam ederken pişmanlıkla beyanname verilebilmesi düzenleniyor. Özel usulsüzlük ve usulsüzlük cezaları yeniden uzlaşma kapsamına alınıyor. Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları damga vergisi açısından resmî daire sayılıyor. Varlık yönetim şirketlerindeki vergi istisnaları yeniden düzenleniyor. Yurt dışından getirilecek sermayeye yüksek faiz indirimi imkânı getiriliyor. Yatırıma katkı tutarlarının yüzde 10'u vergi borçlarına mahsup edilebilecek şeklinde özet yenilikler tespit ettim bu 64 maddeden.

Tabii, bu 27'nci Dönem Beşinci Yasama Yılında daha ilk günden Plan ve Bütçe Komisyonumuzun böyle 64 maddelik vergi kanunlarında değişiklik yapılmasına ilişkin bir kanun teklifini bugün görüyoruz. Ben kanun teklifinin bütün gruplarca desteklenebileceğini ümit ediyor ve tekrar Uğur arkadaşımızı, Sayın Bakan Yardımcımızı ve Bakanlık yetkililerimizi, Gelir İdaresi Başkanımızı tebrik ediyorum.

Ülkemize, milletimize hayırlı uğurlu olması dilekleriyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Çok teşekkür ediyorum Sayın Öztürk.

Vakti kullanımınızdaki verimlilik için ayrıca teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Mehmet Bekaroğlu'na geneli üzerinde söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, hepinizi saygıyla selamlıyorum bürokratları, basın mensuplarını.

Şimdi, herkesin söylediğini ben de paylaşayım. Gerçekten, sanıyorum bütün muhalefet partilerinin, tabii ben CHP adına konuşuyorum, hepimizin destekleyeceği hatta “Niye daha evvel yapılmamıştı?” diyeceği bir kanun teklifiyle gelindi. Uğur Bey'i tebrik ediyorum. Cumhuriyet Halk Partisi olarak milletin lehine yapılıyor diye inandığımız her konuda destek vereceğiz, yoksa iktidar getiriyor diye inadına konuşmayacağız. Güzel bu şeyler.

Bugüne kadar siciliniz o kadar kötü ki şimdi şöyle düşündük de aramızda da konuştuk, dedik ki: “Acaba bu yemdir de Komisyona önergeyle bize göre milletin aleyhine olan bazı maddeler getirirler mi ya da Genel Kurula getirirler mi?” Birbirimize sorduk ve güldük. Getirmeyeceksiniz diye umut ediyorum, inşallah böyle olacak.

Tabii, hem Uğur Bey neler yapıyor tek tek saydılar teklifte, Sayın Cemal Öztürk Bey de aşağı yukarı hepsini saydı. Onun için tek tek şeyleri saymak... Maddeler gelince gerekirse konuşacağız.

Usulle ilgili yani vergi usulüyle ilgili değişiklikler yapılıyor. Usul çok önemli tabii yani esasa mukaddem olduğu söylenir ki gerçekten öyledir ve fakat yani Türkiye’de, Türkiye’nin en temel problemlerinden bir tanesi arkadaşlar, toplumsal barışla ilgili, gelişmeyle ilgili, büyümeyle, eğitimle ilgili toplumu bütünüyle etkileyen en temel konulardan bir tanesi var; vergideki adaletsizlik. Yani “Adalet adalet” diye konuşuyoruz en temel adaletsizliğin, en önemli adaletsizliğin yapıldığı yer vergileme sistemidir, vergi toplamadadır. Usulde de elbette adaletsizlikler, haksızlıklar yapılıyor ve şimdi yapılan bu düzenlemeyle işte bürokrasi azaltılıyor hem mükellefleri memnun edecek hem mükelleflerin işini yapan muhasebeci, işte mali danışman, müşavir arkadaşları memnun edecek düzenlemeler ama esasla ilgili bir şeylerin gelmesi gerekiyor.

Bakın, değerli arkadaşlarım, şimdi 2020 yılında vergi toplamada problem çıktı, pandemi vardı falan ama yani bir bakıyoruz nedir işte dolaylı vergiler önde yani Türkiye’de dolaylı vergi şampiyon, dolaylı vergi konusunda şampiyonuz. Öyle zamanlar olmuş ki yüzde 70'lere kadar, yüzde 71-72'lere kadar, dolaylı vergide yüzde 71'e kadar çıkmışız. Şimdilerde yüzde 66. En büyük kalem hangisi diye merak ettim, baktım arkadaşlar, 2 kesim yükleniyor: Ücretlilerden kesilen vergiler ile tütün ve alkolden kesilen ÖTV ve KDV'ler en önemli kalemi oluşturuyor.

Değerli arkadaşlar, çok önemli bir şey yapıyorsunuz yani gerçekten basit usulde vergi ödeyen insanlar -sayıldı bu meslek grupları, bazı gruplara da itirazım var ama- sayıldı, bunlar vergiden muaf tutuluyor. Gerçi Bülent Kuşoğlu Bey, ifade ettiler, 800 bin civarında mükellef var. 325 milyon TL vergi toplanıyormuş yani çok da fazla bir rakam oluşturmuyormuş ama yine çok önemli.

Yine yapılan bir değişiklik, o da devde kulak, tarım destekleri de vergiden muaf tutulacak. Ama değerli arkadaşlarım, çiftçinin durumu, tarımın durumu bugün gıda teminiyle ilgili problemler, pahalılık, raflar: Yani Sayın Cumhurbaşkanı çıktı şimdi marketçilerle yarışmaya başladı. Geçen sene soğan ve patates depolarında mücadele veriliyordu. Şimdi onlar yapılmaya başladı. Niye Tarım Kanunu’nun öngördüğü gayrisafi milli hasılanın yüzde 1'i verilmiyor çiftçiye de sadece işte vergiden muaf tutulacak; çaya verilen 13 kuruş muaf tutulacak? Tabii bu da iyi yani bu da kötü falan demiyorum ama adaletsizliği hatırlatmak açısından söylüyorum değerli arkadaşlar.

Peki, hiç aklınıza gelmedi mi değerli arkadaşlarım? Türkiye’de 7-8 milyon insan asgari ücret alıyor yani aileye falan şey yaptığınız zaman 20 milyondan fazla 25 milyon insan asgari ücrete bakıyor, onunla geçiniyor. Asgari ücretin vergi dışı tutulması niye hiç akllara gelmez? “Vergi adaleti” falan diyoruz “adalet” diyoruz. Niye bunlar insanların aklına gelmez, sizin aklınıza gelmez, hiç kimsenin aklına gelmez?

Şimdi, biz, asgari ücretin vergi... Ama herkes de söyler bunu. Bakmadım buraya gelirken ama Adalet ve Kalkınma Partisinin seçim beyannamelerinde falan özellikle ilk dönemlerde -öyle hatırlıyorum, yanılıyorsam düzeltin- asgari ücretin vergi dışı bırakılmasıyla ilgili ifadeler vardı. Belki, bilmiyorum, MHP’nin de diğer partilerin de vardır ama bugüne kadar yapılmadı. Yirmi yıldan beri iktidardasınız değerli arkadaşlar, yirmi yıldan beri. Şöyle tutup işte biz şu kadar vergi topluyoruz, bu vergiler hangi kalemden geliyor diye bakmak hiç aklınıza gelmedi mi kardeşim? Bunların büyük çoğunluğu git hemen yakasına yapıyorsunuz bordrodan vergi aldığınız insanlardan geliyor ve bunların 8 milyonu asgari ücrete bakıyor. Asgari ücreti niye vergi dışı tutma aklınıza gelmedi?

Arkadaşlar, bu “dolaylı vergi” dediğimiz vergi gerçekten adaletsizliğin adıdır. Bu vergi şahsileştirilemeyen bir vergi, herkesten eşit olarak alınıyor. Gelir düzeyine, medeni duruma, benzer şahsi kişisel özellikleri hiçbir şekilde bakılmıyor bu vergi alınırken, gayrişahsi nitelikte, vergide adaletsizliğin en temeli bu ve bir bakıyorsunuz Türkiye şampiyon arkadaşlar. Rahmetli Özal zamanlarından bu tarafa hep şampiyon Türkiye. Niye Adalet ve Kalkınma Partisi değerli arkadaşlar? Niçin adaletin en temel sorunu vergide sağlanacak burada bir şey yapmayı aklının ucundan geçirmemiş? Ve Adalet ve Kalkınma Partisi dönemine gelmeden evvel yüzde 58’lerde falan olan dolaylı vergi oranı zaman zaman yüzde 72’ye kadar çıkmış ve şu anda yüzde 66. Ama geçen yaz aylarında Sayın Cumhurbaşkanı bir konuşmasında yüzde 61 olduğunu söylemiş. Hatırladım, baktım, araştırdım, çıkardım şeyleri. Sayın Cumhurbaşkanı öyle bir açıklama yapmış ki işte şeyleri de bu dolaysız vergiler içine bu sigorta, SGK primlerini falan ve böyle bir ifade yapmış. Ya, gerçekten dolaylı vergi nedir, dolaysız vergi nedir, hangi kalemlerdir; bunu Sayın Cumhurbaşkanı bilmez mi? Bilir, bilmesi lazım. Ya, gerçekten bu, danışmanları, bürokratları, neyse bu konuşmayı hazırlayanlar Cumhurbaşkanını aldatıyorlar mı arkadaşlar? Yani ne acı bir durum. Ya, bu var ya, bu yapılan iş; gerçekten, öteden beri Adalet ve Kalkınma Partisi sürekli

yapıyor; veri bükücülüğü. Bilgiyi bükmek, eğmek, yani bu “post-truth” dediğimiz dönemin en temel özelliğidir. Adalet ve Kalkınma Partisinin en temel özelliği, algıyı bunun üzerine kuruyor. Alıyor bir vergi, kardeşim bu öyle yansımıyor ki şeylere öyle yansımıyor yani insanların cebine, mutfağa filan böyle yansımıyor. Alıyor bir veriyi, bambaşka şeylerden de değerlendirerek “Kardeşim sonuçlar böyledir. İşsizlik bu kadar.” İyi, tamam, güzel. Yani siz “İşsizlik bu kadar...”

Arkadaş, TÜİK’in verileri doğru dürüst açıklamaması, TÜİK’e güvenilmemesi sadece benim yani sokaktaki insanın güvenmemesi meselesi değildir, uluslararası piyasalarda da TÜİK’e güvenilmiyor ve bu güvensizlik inanın faiz oranlarını arttırıyor. Ne kadar faizle borçlanıyoruz, biliyor musunuz arkadaşlar? Türkiye dışarıdan geçtiğimiz ay sanıyorum beş seneliğine yüzde 5,7 dolarla borçlandı. Dünyanın en yüksek faizlerinden bir tanesidir, ikinci ya da üçüncü sıradadır değerli arkadaşlarım. İşte TÜİK gibi yani bu veriyi bükmek, bilgiyi ezmek, yamultmak -affedersiniz, özür dilerim, bu kelime çok argo ise çıkarıyorum buradan- bu sebepten dolayı, TÜİK’e güvenilmemesinden dolayı Türkiye 1 puan, 2 puan, 3 puan yüksek faiz ödüyor değerli arkadaşlar. İçeride de aynı şey, iç borçlanmada. Bakın, geçen ay Merkez Bankası faizi yüzde 1 düşürdü. Ne yaptı? Efendim, çekirdek enflasyona falan bakarak düşürüyor. Tamam, düşürdü. Niye? Sayın Cumhurbaşkanımızın meşhur teorisi ispatlanacak diye düşürüldü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Peki, dün yüzde kaçtan borçlandık, biliyor musunuz arkadaşlar? Yüzde 21,8’le borçlandık. Hani yüzde 18’di faiz. Ne oluyor değerli arkadaşlarım? Hiçbir şekilde bir işe yaramıyor. Bakın, 1 puan faiz düşürmenizin... Yani faiz düşürmek derken, gerek yokken ya da işte enflasyon sürekli şekilde yükseliyorken, baskılı olmasına rağmen, yüzde 20’lere dayanmışken yapılan 1 puanlık indirimin Türkiye’ye maliyeti nedir değerli arkadaşlar? Yahu “Faize karşıyız, bilmem ne.” Öyle değil ki ya. Realite diye bir şey var, gerçeklik diye bir şey var. Bunlar insanlara ne kadara mal olacak? Bakın, siz gerçekten, -biraz evvel arkadaşlarımız ifade ettiler- bir şey yapmak istiyorsanız, bu, yirmi yıllık iktidarınızın son dönemlerinde bir şey yapmak istiyorsanız ve...

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, ek süre veriyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – ...iyi olarak anılmak istiyorsanız gerçekten bu dönemin sonlarında -sanıyorum beş altı ay filan kaldı, herhalde 2022’nin ilk aylarında seçim olacak- gerçekten, bir ciddi muhalefetle oturarak, alt komisyon kurarak, uzmanlarla takviye ederek ciddi bir vergi reformu yapalım. Yani biz Türkiye’de yaşam kalitesini artırmak, adaleti yükseltmek için nasıl bir vergi sistemi yapalım? Dolaysız vergileri, bu adaletsiz vergileri nasıl aşağı çekeriz? Bütününü kaldırmak diye bir şey söz konusu değil elbette. Gerçekten asgari ücretin vergisini nasıl ortadan kaldırabiliriz? Bunu çok rahat bir şekilde yapabilirsiniz. Bunu öneriyoruz değerli arkadaşlarım. Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak da böyle bir çalışmaya bütün katkıyı yapacağımızı burada ifade ediyorum. Sayın Genel Başkanımız da sürekli şekilde söylüyor, biz verdik, veriyoruz bu teklifleri. Ama bizim tekliflerimiz sizi şey yapmıyorsa siz getirin teklifi, biz sizi destekleyelim ve büyük bir çoğunluğun desteğiyle, nitelikli bir çoğunlukla bu kanunu çıkaralım ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Bekaroğlu, çok teşekkür ederiz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – ...“27’nci Dönem Parlamento bu ülkeye böyle büyük bir hizmet yaptı.” densin arkadaşlar. Yoksa böyle, yalandan, yanıltan, işte, sayı tutmamasına rağmen “Anayasa teklifleri hazırladık, filana gönderdik, bunu gönderiyoruz.” diye milleti yanlış yönlendirmeye gerek yok. Bu şekilde bu Meclis bu işi ortak yapar. Çok önemli bir iştir bu. Bunun zararı da varsa, faydası da varsa, külfeti de varsa bir şekilde de bunları paylaşmış oluruz diyorum değerli arkadaşlarım.

Maddelere gelince gerekirse maddeler üzerinde de konuşacağız.

Hayırlı olsun diyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederiz Sayın Vekilim

Sayın Sındır....

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Sayın Uğur Aydemir ve 49 milletvekili arkadaşımızın sunduğu bu kanun teklifi için teşekkür ediyorum. Geneli itibarıyla az da olsa, düşük de olsa, şimdi, biraz sonra söyleyeceğim eleştirileri de içerse olumlu bir teklif olduğunu değerlendiriyorum. Ancak tabii ki bu kapsamda ben temel amacının hâlâ ne olduğunu... Yani bir kanun teklifi bir paket hâlinde geliyor. Bugüne kadar hep gelen torba kanunun eleştirisini yapamıyorum. İyi bir şey bu da benim ve Komisyonumuzun çalışma niteliği, kalitesi açısından. Genel olarak Vergi Usul Kanunu, gelir vergisi ve vergilendirmeye ilgili düzenlemeler toplu hâlde Sayın Komisyon Başkanımızın da belirttiği gibi bir kod kanun, bir temel kanun olarak tanımlanabilecek bir kanun olarak değerlendirilebilir ama ben hâlâ nereyi hedeflediğini, Uğur Bey’in yazdığı, ilk paragrafta belirttiği “vergi uyumlarını, vergi uyumları gözeten, vergi güvenliğini arttıran, sosyal adaleti ve rekabet ortamını güçlendiren” gibi ifadelerin kısmen, belki kabul edilebilir olduğunu... Ama nereyi hedefliyoruz yani vergiyle ilgili böylesi bir paket düzenlemek vergi adaletini mi sağlayacak, hedef bu mu? Ya da sonuç itibarıyla ülkede, ekonomide bir düzelmeye, bir iyileşme mi sağlayacak, istihdam mı artacak, işsizliği önleyecek, yatırımı, üretimi teşvik eden bir duruma mı neden olacak veya işte birtakım, özellikle, örneğin tarımsal desteklemeyle, çiftçiyle, esnafı ilgili düzenlemeler esnafın, çiftçinin hayatını mı kolaylaştırıyor? Bu konuda tereddütlerim olduğunu belirtmek istiyorum.

Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından bizlere sunulan bu bilgi notu ve etki analizi için çok teşekkür ediyoruz. Gerçekten ilk defa bugüne kadarki Komisyon çalışmalarında ben şahsen böyle bir etki analizi raporuyla ve bilgi notuyla karşılaşıyorum. Burada madde 1, 5, 6, 7’yle ilgili düzenlemelerin etki analizine baktığınızda en altta 835.488 mükellef, kim bunlar? Basit usulle vergilendirilen küçük esnaf. Yani berber, kuaför, tesisatçı, tuhafiyeci, marangoz, kaportacı, lastikçi, tornacı, çay ocağı işleticisi, terzi, tamirci, taksici, dolmuşçu ve benzeri. Ticari kazançlarının gelir vergisinden istisna edilmesi ve bu mükelleflerin yıllık gelir vergisi beyanname verme yükümlülüklerinin kaldırılması meselesi... 235 milyon liralık bir vergi kaybından bahsediliyor etki analizinde. Yani esnaf başına, küçük esnaf başına bunun ortalaması bölerseniz 281 liralık bir vergi kaybı veya esnafı rahatlatacak, 281 liralık bir rahatlatma getirecek küçük esnafa. Bu yeterli görülüyorsa, küçük esnafı rahatlatacak... Bu, vergi düzenlemesi açısından doğru bir tercih olabilir ama küçük esnaf bununla rahatlatamaz. Küçük esnafın içinde bulunduğu durum, ekonomik durum ve yok oluş sürecini olumlu bir noktaya doğru yönlendirmez diye düşünüyorum.

Şimdi, çiftçilere yapılan destekleme ödemelerinin gelir vergisinden istisna edilmesi ki 3 milyon mükelleften bahsediliyor, 600 milyon lira vergi kaybı oluşacağı söyleniyor ki onu da böldüğümüzde çiftçi başına ortalama 200 liralık bir istisna söz konusu, bir vergi kaybı söz konusu.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, destekleme ödemelerinden vergi almamayı düşünüyoruz, doğru bir şey, olması gereken bir şey. Burada yine bize sunulan etki analizi raporunda bununla ilgili bahsedilen konuda bunun çiftçilerin hasılatı sayıldığını, aslında kanunun, Gelir Vergisi Kanunu'nun 56'ncı maddesinde söz konusu desteklemelerin, prim, risturn ve diğer şekillerdeki destekleme ödemelerinin çiftçilerin hasılatı sayılacağı hüküm altına alınmış, dolayısıyla gelir vergisi tevkifatı yapılması söz konusuydu; bunlardan vazgeçiliyor.

Şimdi, bunu yapıyoruz iyi, güzel, doğru ama çiftçinin destekleme ödemesi olması gereken, çiftçiye Ziraat Bankası üzerinden ödenmesi gereken tarımsal destekleme ödemesi daha ödenmeden varsa elektrik borcu, varsa su borcu -ki bununla ilgili kanuni düzenlemeleri de yine sizin iktidarınız getirdi- o borçlar mahsup edilip daha eline geçmeden destekleme ödemesi bunlar mahsuben kesiliyor. Yani şimdi, bu nasıl bir şey? Yani siz vergide iyi, doğru bir şey yapıyorsunuz; evet, bu konuyu istisna olarak getiriyorsunuz ama öbür taraftan daha eline geçmeden “Elektrik borcunu mahsup ediyorum.” deyip kesip alıyorsunuz, “Su borcun var.” daha eline geçmeden kesip alıyorsunuz. Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu.

Şimdi, tabii, ödemesi eline geçmeden bu kesinti yapılırken çiftçinin borçlarına, çiftçiye bir rahatlık getirecek mi? Az önce esnaf için söylediğim rahatlığı çiftçi için getirecek mi? Bakın, yine sizin iktidarınızda çıkardığınız Tarım Kanunu'nun -bizim de destek verdiğimiz bir temel kanun, olması gereken bir kanundu- bunun 21'inci maddesi, gayrisafi yurtiçi hasılanın yüzde 1'inden az olamayacağını söyleyen maddesi, 2020'de, bu, yüzde 1'ini bırakın yüzde 0,39 yani binde 3,9'da kalmış. Son on dört yılda kanun gereği ödenmesi gereken en az yüzde 1, en azından vazgeçtim, yüzde 1'i ödensin, 376 milyar lira olması gerekirken bugüne kadar ödenen toplam 165 milyar yani 211 milyar lira eksik kalmış çiftçiye yapılması gereken destekleme ödemesi.

Şimdi, biz burada çiftçi başına 200 liralık bir istisnadan bahsediyoruz ortalamada. Bakın, 2021 yılı örneğin, bakanlık bütçesinde mazot bu yılın yani içinde bulunduğumuz yılın mazot ve gübre desteği 229 milyon lira azaltıldı, hayvancılık destekleri 558 milyon lira düşürüldü, arz açığımızın olduğu ürünlere olan destekler 252 milyar lira düşürüldü ve burada 600 milyon liralık bir vergi kaybından bahsediyoruz. Bu açıklamaya muhtaç ve bu getirilen düzenlemenin çiftçiye rahat bir nefes aldırarak bir düzenleme olmadığı da apaçık ortada.

Tabii, artan bir borç yükü de var çiftçinin üzerinde. Bakın, 2002 yılında 2,4 milyar lira olan çiftçi borcu 2021 yılı temmuz ayında kamu bankalarına 111,7 milyar, özel bankalara 37 milyar, Tarım Kredi Kooperatiflerine de 11 milyar lira olmak üzere 160 milyar lira borç yükü altında. Yani 2002'ye göre çiftçi borcu, resmi rakamlara göre 67 kat artmış, 2002'ye göre çiftçi borcu 67 kat artmış. Tabii, bayilere olan borç bunun içinde yok, akaryakıt istasyonlarına yaptığı veresiye ödemelerle ilgili borçlar bunun içerisinde yok, tefeciye elini kolunu kaptırmış, bunun içerisinde yok. Toplamda borcun 200 milyar lira olduğunu varsayarsak 83 kat artmış 2002'ye göre, 83 kat. Hani Sayın Cumhurbaşkanı “Asgari ücret 16 kat arttı.” diyordu ya, işte, çiftçi borcu da 83 kat artmış.

Öbür taraftan bakıyorsunuz, bu çiftçi borçları dışında yine iktidarınızda vatandaşın borcu 2002'de 6,9 milyar lira iken 2021'de 24 Eylül itibarıyla 954 milyar liraya ulaşmış yani 139 kat artmış. Hani asgari ücret 16 kat artmıştı ya vatandaşın borcu 139 kat artmış. Kredi yani bankalara olan kredi ve kredi kartı borçları toplamı.

Şimdi, böyle bir durumda, tabii, üretim, tarımsal üretimle ilgili diğer veriler işte 83 milyar dolar ihracata karşılık 114 milyar dolar ithalat yapmışız tarım ürünlerinde ve 31 milyar dolar net ithalat dış ticaret açığımız oluşmuş ki bitkisel ürünlerde 5,6 kat, hayvancılıkta 17 kat artmış ithalatımız.

Şimdi, bütün bunların ışığı altında bu getirilen düzenleme ne esnafımıza rahat bir nefes aldırır ne çiftçimize rahat bir nefes aldırır ne vatandaşın ekonomisini doğrultur, düzeltir ne ülke ekonomisine, üretime, yatırıma, doğrudan yatırıma, istihdam yaratan yatırıma neden olur ne de vergi adaletini sağlar. Yani bir bütünsel anlamda bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Sındır, ek süre verdim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bitiriyorum, son sözüm, son cümlem Başkanım.

Evet, şimdi, tabii, burada çiftçide, tarımsal desteklemelerle ilgili bir düzenleme getiriliyorsa onun ne kadar yeterli bir düzenleme olup olmadığını tartışmayı da burada konumuz, benim temel görevim olarak görüyorum. Vatandaşın borcu ve esnafın durumunu da belirtmek gerektiğini düşünüyorum. Ben buna rağmen vatandaşa her bir kuruş katkı sağlayacak düzenlemelerin arkasında olduğumu da belirterek teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, sabrınız için sizlere de teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sağ ol Sayın Vekilim.

Sayın Katırcıoğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Efendim, ben esas olarak, bu çalışmanın nereye tekabül ettiğiyle ilgili olarak yani ne yapmak istendiğiyle ilgili olarak doğrusu bazı -nasıl söyleyeyim- anlayamadığım noktalar var, onları ifade etmek istiyorum. Bunlardan bir tanesi şu: Anladığım kadarıyla bazı istisnalar getirilerek toplumun, özellikle küçük esnaf, sanatkâr vesaire kesiminin vergilendirilmesi sağlanmak isteniyor ama aynı zamanda özellikle teknolojik gelişmeler üzerinden gelişen piyasada yani dijital piyasalardaki kazançların da vergilendirilmesi hedef alınıyor ve bu arada, tarım vesair gibi meseleler var.

Fakat değerli arkadaşlar, benim anlamakta zorlandığım şeylerden bir tanesi şu: Gerçekten bir vergi reformu veya vergi düzenlemesi konusunda -biliyorsunuz- literatürde 2 tane yaklaşım var. Bunlardan bir tanesi vergilerin artırılması, vergilerin artırılmasıyla sürdürülebilir bir finansal politika sağlanabilir diyen bir argüman var ama aynı zamanda bir başka argüman da aksine daha az vergi alarak hükümet politikalarının daha fazla kamusal destek, toplumsal destek elde etmesini sağlayarak finansal sistemin sürdürülebilirliğini sağlamak gibi bir amaçta. Şimdi, ben bu 2 teorik çerçeve içinden baktığımda gerçekten anladığım kadarıyla bu hiçbirine uymuyor. “Peki, niçin bu yapılmakta?” diye sorduğumuzda da sanıyorum ekonomik kriz ve özellikle pandeminin getirdiği ağır yükler, özellikle basit usulle vergilendirilen kesimlerin yani küçük esnaf ve zanaatkarların yükünü biraz almak, işte, tarıma bir tür destek vermek gibi yani esasında bu ekonomik kriz ortamından en fazla etkilendiği düşünülen bazı iş alanlarında destekler vermek.

Fakat şimdi, ben bu kanunda bir -biliyorsunuz- 51’inci madde var. Bu özellikle basit usulle vergilendirmeye ilgili olarak bir sınır tespiti yapılıyor yani kimlerin bu basit usulle vergilendirileceği yazılıyor. Mustafa Bey demin bazılarını saydı ama aynı zamanda basit usulle vergilendirilmesi düşünülen kesimlerle ilgili bir sınır yani belediye, il, ilçe çerçevesinde bir sınır çiziliyor ve o sınır içinde bazı işlemler -ben not aldım- mesela, emtia imalatı, emtia alım-satımı, inşaatla ilgili işler, motorlu taşıtlar tamir vesairesi, lokanta, eğlence yerleri vesaire... Şimdi, bunlar esas itibarıyla küçük esnaf ve zanaatkar kapsamına girmekle birlikte büyükşehir belediyeleri sınırları içinde olduğu için esasında gerçek usulle vergilendirilen kesimler olarak tanımlanmış. Şimdi, dolayısıyla da Uğur Bey,

ben bunu anlamak istiyorum yani buradaki yaklaşımınızda bu ayrımı gözetmediniz mi ya da bu konuda ne düşünüyorsunuz? Doğrusunu isterseniz merak ediyorum, sanırım benim gibi düşünen arkadaşlar da vardır burada; onlar da merak ediyordur diye düşünüyorum.

Özetle, yani çok uzatmayayım yani bu bir vergi reformu değildir, bu sadece toplumun bir kesimini rahatlatmaya yönelik olmak üzere özellikle bütçe Meclise gelmeden önce yapılan, atılan bir adım bu. Yani bu adımın atılmasında bence de bir sakınca yok. Sonuç olarak gerçekten özellikle küçük esnaf ve zanaatkarların çok ciddi bir ekonomik bunalımda olduklarını biliyoruz. Dolayısıyla bunlara ilişkin olarak yapılan bu desteğin doğru ve anlamlı olduğunu düşünüyoruz. Ama ben de diğer arkadaşların da söylediği gibi özellikle çalışanların üzerinden vergi alınması ve rant gelirleri üzerinden vergi alınması gibi koca mali alanlar varken buralara hiç girmeyen bir vergi düzenlemesinin doğrusunu isterseniz sürdürülebilir bir finansal politika perspektifiyle de doğru olmadığını düşünüyorum ya da eksik olduğun düşünüyorum.

Hayırlı olsun tabii, sonuçta çoğunluğunuz ve geçecektir bu da. Ama böyle bir problem olduğunu da söylemiş olayım.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sağ ol Sayın Vekilim.

Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) – Süleyman Bey var sırada Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Peki...

Buyurun Süleyman Bey.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Yeni yasama döneminin milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Değerli arkadaşlar, en sonunda söyleyeceğimi en başta söylemek istiyorum: Basit usulde vergilendirilen 850 bin civarı mükellefin gelir vergisinden istisna edilmesi, olması gereken ancak eksik bir düzenleme. Asgari ücret ve civarında ücret alan ücretliler de gelir vergisinden muaf bırakılmalıdır. Asgari ücretin vergi dışı kalması için niye bir teklif getirmiyorsunuz?

Neden asgari ücret vergiden muaf kılınmalıdır? Bunun iki nedeni var: İlki, ülkemiz bir asgari ücretli toplum hâline getirildi. TÜİK gelir ve yaşam koşulları araştırması 2006-2019 sonuçlarına göre hesaplanan aylık ortalama ücret ve maaş geliri ile asgari ücret arasındaki makas giderek kapanıyor. 2006’da ortalama ücret ve maaş geliri asgari ücretin 2 katyken 2019’da 1,4 katına geriledi. Asgari ücretin altında çalışan 3,3 milyon işçi var, asgari ücretin yüzde 20 fazlası ve altında ücret alan işçilerin sayısıysa 9,7 milyon. Dolayısıyla, çalışanların yüzde 64’ü asgari ücretin altı ile asgari ücretin 1,5 katı arasında bir ücret elde etmekte.

İkincisi, asgari ücretliler aldıkları parayla tasarruf yapamıyorlar. Gelirlerini o ay harcıyorlar, bu harcama da çarpan etkisiyle bakkalın, kasabın, berberin cebine giriyor. O yüzden asgari ücretliye yapılan 1 birim destek bütün halkımıza 3 birim destek olarak geri dönmektedir.

Değerli milletvekilleri, gelir vergisini düzenleyen mevcut tablo, asgari ücret ve civarında ücret olan kesimin gelir vergisinden muaf olmasını sağlayacak şekilde ve gelir vergisini yüksek gelir sahibi kesimlere yayacak şekilde yeniden düzenlenmelidir. Türkiye’de açlık sınırı 2.903 lirayken açlık sınırının da altında olan asgari ücretten vergi almak düpedüz asgari ücretliye “Sen aç kal.” demektir. Bunun üzerine bir de asgari ücretli harcama yaparken alınan dolaylı vergileri eklediğimizde devlet olarak

asgari ücretle geçinmeye çalışanların kursağındaki her lokmanın yarısına ortak oluyorsunuz demektir ki bu da adaletle bağdaşmaz. Vergide adalet herkesten gelirine göre vergi almakla olur. Bugünkü durum bu ülkeye uymuyor. Dolayısıyla gelir bölüşümünü 2'nci kez bozuyor. 2021 yılı için 2.825 lira olarak belirlenen asgari ücret tümüyle vergi dışı bırakılmalı, bu da yetmez işçinin ödediği SGK kesintisini devlet karşılamalıdır. Asgari ücret vergi dışı bırakılarak SGK prim desteğiyle de yaklaşık 750 TL kadar ücretin artırılması mümkündür.

Bu şu nedenle acil ihtiyaçtır, basit bir hesaplama yapalım: 2009 yılında, ilk kez piyasaya sürüldüğünde 200 lirayla 134 dolar alınabilirken, 15 Eylül 2021 tarihiyle sadece 24 dolar alınabiliyor. TÜİK verilerine göre 2009 yılında 200 lirayla satın alınabilen TÜFE sepetinin bugünkü Tüketici Fiyat Endeksi'ne göre değeri 687 liradır. Başka bir ifadeyle, 2009 yılında 200 lirayla alınabilen ürünler bugün 687 liraya alınabilmektedir. Tartışmalı TÜİK verileri bile halkın günlük yaşamında her an hissettiği hayat pahalılığını açık bir şekilde ortaya koymakta. Bu hayat pahalılığı şartlarında vatandaşlarımızın sosyal devletin desteği olmadan ayakta kalabilmesi mümkün değildir. Dolayısıyla, asgari ücretlilerin en azından vergi dışı bırakılarak desteklenmesi hayati bir ihtiyaç hâline gelmiştir. Ayrıca, işsizlik ödeneğinin ve öğrencilere verilen kredi ve burs miktarlarının da sosyal devlet ilkesi gereği yüksek oranlarda artırılması şart olmuştur.

Değerli milletvekilleri, sosyal devletin, özellikle pandemi ve ekonomik kriz koşullarında vatandaşa el açmak yerine el uzatması gerektiğini defalarca söyledik. Bas bas bağırarak esnaflarla ilgili: Esnaflarımız helak olana kadar niçin beklediniz? Ve şimdi bu yasa teklifini getiriyorsunuz. Muhalefetin bu konularda vermiş olduğu kanun tekliflerini niçin yok sayıyorsunuz, demokratik bir kültürün gereği olarak neden teklifleri birleştirmiyorsunuz?

Şunu tekrar tekrar vurgulamak istiyorum: Salgının cefasını en çok çeken kesimlerden olan esnaf ve sanatkarlarımızın biriken borçlarını ödeyebilmesi için sıfır faizli altı ay geri ödemesiz ve uzun vadeli can suyu kredisi verilmelidir. Esnafın tek borcu vergi ve SGK primleri değil, kapanma döneminde bankalara, tedarikçilere borçlandı; çek ve senetlerini ödeyemedi. İşlerin yeni açıldığı bu dönemde hem güncel vergi ve prim hem de yapılandırma borçlarını ödemeye çalışması esnaf üzerinde baskı yaratmaktadır. Borçlarının bir kısmını ödeyebilmek için tüm birikimini tüketen esnafın kalanını kısa sürede kapatması mümkün değildir. Dolayısıyla, yapılandırma başvuru süresi de yıl sonuna kadar uzatılmalı, taksit ödemeleri de 2022 başında başlamalıdır. Bu esnaflarımızın talebidir.

Diğer yandan 3'üncü maddeyle çiftçilerimiz için verilen tarımsal desteleme ödemeleri gelir vergisinden muaf kılınıyor. Bu geç kalınmış bir düzenlemedir. Öte yandan iktidarın kendi çıkardığı Tarım Kanunu'na göre bütçenin yüzde 1'i çiftçilerimize destek olarak verilmeliyken iktidar hiçbir yıl bu desteği vermemiştir. Tarım Kanunu'nun desteleme maddesini uygulamadan yapılacak her düzenleme eksik kalacaktır.

Gecesini gündüzüne katarak çalışan çiftçilerimizin çözüm bekleyen önemli sorunları bulunmaktadır. Örneğin, üretimin sürdürülebilirliği ve verimliliğin sağlanması için başta gübre, elektrik, sulama, ilaç, mazot, yem olmak üzere girdi maliyetleri acilen düşürülmelidir, gerekli sübvansiyonlar derhâl uygulanmalıdır. Artan girdi fiyatlarıyla çiftçiler zarar etmektedir, yeterli geliri elde edemeyen çiftçiler üretimden uzaklaşmaktadırlar. Üretim olmazsa gıda fiyatları daha da yükselecektir, çiftçimize verilen destekler vatandaşlarımıza ucuz gıda olarak geri dönecektir.

Gıda fiyatlarının kalıcı olarak düşürülmesi, tarım sektörünün sorunlarını topyekûn ele alınıp pansuman tedbirlerinin ötesinde tutarlı çözümler üretilmesiyle mümkün olacaktır. Gübrede verilen destekleri artırarak fiyatın da yüzde 50'si destek olarak verilmelidir. Destek verilmeyen yem ve bitki koruma ürünlerine destek getirilmeli, sertifikalı tohumluk desteği artırılmalı, tarımsal sulamada kullanılan elektrikte vergi ve fonlar kaldırılmalı, fiyatta düşüş sağlanmalıdır.

Çiğ süt üreticilerinin alım gücü de üretimi devam ettirecek seviyede değildir. Üreticilerimiz ocak ayında 1 litre süt sattığında 1,1 kilo yem alabilirken ağustos ayında ancak 0,97 kilo yem alabilmiştir yani 1 kilo sütle 1 kilo yem bile alamamıştır. Sürdürülebilir üretim için 1 kilo sütle 1,5 kilo yem alınması gerektiğini uzmanlar söylemektedir. Bu konuda acilen bir destekleme politikası geliştirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, bu torbada, on dört gün boyunca yangınlarla boğuşan, üretiminde dünya lideri olduğumuz çam balının ana vatanı Muğla'daki arıcılarımızın acil çözüm bekleyen sorunlarına dair tek bir düzenleme yoktur. Bu konuyu tarımla ilgili maddede detaylıca ele alacağız.

1'inci maddedeki düzenlemeye ek düzenlemeler yapılmalıdır. Madde bu hâliyle esnaf arasında bir eşitsizliğe neden olabilir. Büyükşehir sınırları içerisinde üretim ve alım satım yapan esnaf bu madde kapsamına girmezken, aynı işi yapan, aynı hacimde olan, kazancı aynı olan ancak büyükşehirde olmayan bir esnafın bu kanun kapsamına gireceği ve bunun da adaletsizliğe neden olacağı şeklinde bir görüş vardır. Bu konuda bir açıklama rica ediyorum.

56'ncı maddede, Cumhurbaşkanına tütün ürünleri ile araçlarda ÖTV'yi 3 katına kadar artırma yetkisi verilmektedir. 1 kattan 3 kata çıkarılmasının gerekçesi olarak "tütün mamulleriyle mücadelede etkinliğin artırılması ile otomotiv sektöründe oluşabilecek fiyat dalgalanmalarına uygun vergilemenin sağlanabilmesini teminen" denilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, ek süre verdim.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Ancak malumdur ki vergi ve kamu alacağını artırmak, kaçakçılığı artırmaktadır. 1 katın 3 kata çıkarılması ise kaçakçılıkta geometrik bir artışa yol açacak, tüketimi azaltmak yerine kayıt dışı tüketimi artıracaktır. Otomotiv sektöründeki dalgalanmadan ne kastedildiği anlaşılamamaktadır. Zaten Türkiye olarak otomotiv sektöründe ve akaryakıtta en yüksek vergilendirmeye sahip ülkelerden birisi olmaktadır. Otomotivdeki yüksek değil, astronomik ÖTV'nin enflasyonu alevlendiren en önemli etkenlerden birisi olduğu ortadayken 3 kat yetki bunu taşınamaz hale getirecektir.

Maddelerde de görüşlerimi ifade edeceğim.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sağ ol Sayın Vekilim.

Sayın Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu üyemiz Uğur Aydemir'in getirmiş olduğu bu paket vesilesiyle kendisine teşekkür etmek isterim. Bu pakette daha önce burada görüştüğümüz kanun tekliflerine göre önemli farklılıklar var. Yani bir ilki ortaya çıkarmış olmasını ben takdirle anmak istiyorum. Yani sadece bir değerli dostumuz olduğu için değil, bu getirdiği paket nedeniyle de bunu söylüyorum. Neden? Çünkü ben bu Komisyona girdiğimden beri, sürekli olarak, torba yasaların ne kadar mahzurlu olduğu, sakıncalı yönleri bulunduğu konusunda her getirilen kanun teklifinde dünya kadar söz söyledik, yanlış olduğunu

ifade ettik ve zaman zaman sert eleştirilerde bulunduk. Yani ilk defa böyle derli toplu, vergi mevzuatı dışında herhangi bir maddenin bulunmadığı, üstelik 64 maddeyi içeren bir paketle karşı karşıyayız, bu nedenle birinci takdirdir.

İkinci ise yine bu Komisyonda her gelen vergi teklifiyle ilgili olarak en ağır eleştirilere konu olan nokta, getirilen kanun tekliflerinin etki analizlerinin Komisyona sunulmamış olmasıydı. Hâlbuki bu paketle birlikte görüyoruz ki etki analizi de gelmiştir ve madde madde, her maddeyle ilgili bazı açıklamalar ve değerlendirmeler vardır. Eksik noksan yönlerini araştırarak olduğumuz zaman birtakım şeyler söyleyebiliriz ama iki ilki ifade etmesi bence çok değerlidir, çok önemlidir. Çünkü doğru bir yol açtığınızda o yolun genişleyerek devam edeceğine inancım vardır. Bu bir yol açma anlamına geliyor, ilk olması önemlidir. Bundan sonrakilere de buna benzer şekilde düzenlenmesini umut ediyorum.

Diğer taraftan, bu 64 madde hacim olarak gerçekten büyük yani 64 maddelik bir paket. İçerisinde yapılması gereken düzenlemeler var. Bu düzenlemeler buraya getirilmiştir, maddelerde ele alınmıştır ama eksik olan şeyler yok mu? Eksikleri saymaya kalktığımızda uzun listeler ortaya çıkar. İşte biraz önce konuşan arkadaşlarımız da ifade ettiler, “Niye asgari ücretten vergi indirimiyle ilgili bir düzenleme yok burada?” deniliyor. Çünkü basit usulde vergileme kalktığına göre en azından basit usulde vergilendirilen mükelleflerin üst matrah düzeyinin altında kalan asgari ücretin de bu kapsamda düşünülmesi vergi adaleti açısından gereklidir. “Bunu eğer ücretliler açısından da sağlayabilseydik faydalı olurdu.” diye görüş bildirdi arkadaşlarımız, ben de katılıyorum buna. Gerçekten madem basit usulde vergilendirilme kaldırılıyor, beyan zorunluluğu kalkıyor, aynı şekilde matrah düzeyi itibarıyla asgari ücret de yıllık olarak benzer bir noktayı ifade ettiğine göre bu asgari ücret üzerindeki vergi de kaldırılabilir ve bu düşük gelir grupları açısından büyük faydalar elde edebilir.

Diğer taraftan, off-shore adalarıyla ilgili Kurumlar Vergisi Kanunu’nda her ne kadar yüzde 30’luk bir vergi tevkifatı yapılacağıyla ilgili düzenleme varsa da hangi adaların, hangi ülkelerin bu off-shore kapsamına gireceğiyle ilgili belirlemeyi Cumhurbaşkanlığı kararı belirlemediği için uygulanamıyor ve büyük sorunların ortaya çıktığı görülüyor. Bu, burada yasal bir prensibe bağlanabilirdi. Veya örneğin kira stopajları sürekli kiracı esnafın sırtında kalıyor yani kiranın üzerinden kesmesi gerekirken artık piyasada doğrudan doğruya kiracıya ilave bir yük getiren bir maliyet bedeli olarak ortaya çıktığı için ve kanunun maksadına da uygun uygulanmadığı için bunun kanunun maksadına ve tanımına uygun bir şekilde piyasada yerleştirilmesini sağlayabilecek bir düzenleme getirilebilirdi. Bu örnekleri sıralayabiliriz, çok sayıda örnek verebiliriz. Bunlar eksiktir diye ağır eleştirmeye de gerek yok. Herhalde Uğur arkadaşımız bir başka paket getirecektir, o pakette de bu eksiklikleri tamamlayacaktır diye umut ederiz.

Bu arada şunu da söylemek isterim: Elbette muhalefet olarak önümüze gelen her metni eleştiriyor değiliz. Doğru yapılan şeyler varsa bu doğrulara vurgu yapmak, doğrunun daha yaygın hale gelmesi için özendirmek, teşvik etmek aynı zamanda muhalefetin görevidir. Ama burada şunu da söyleyebiliriz: Bu 64 madde içerisinde görüyoruz ki yıllardır biriken sorunlar var, vergileme konusunda yıllardır biriken bu sorunların düzeltilmesi konusu şimdiye kadar ihmal edilmiş. Şunu sorgulayabiliriz: “Neden daha önce getirilmedi; bu sorunlar birikmeden, o kadar büyük sıkıntılar, şikâyetler ortaya çıkmadan getirilmedi?” Yani illa Uğur Bey’in bir teklif mi vermesi gerekiyordu bu sorunların burada ele alınabilmesi için? Bu, sorulanacak konulardan biridir.

Diğer taraftan, şöyle bir şikâyetçi olduğumuz konu da var muhalefet olarak: Buraya bir vergi teklifi geliyor veya bir kanun teklifi geliyor, özellikle ekonomik konularda gelen tekliflerde maddelerde çok fazla takıldığınız bir şey olmasa bile, bir bakıyoruz, son dakikada öyle bir madde önergeyle yerleştiriliyor ki o paketin bütün anlamı ortadan kalkıyor. Umut ederim ki Komisyonumuzda ve Genel Kurulda bu ilk şeklini bozacak, mantığını ortadan kaldıracak ve hem kamuoyunun hem de her vicdan

sahibinin, aynı zamanda milletvekillerinin rahatsız olacağı sürpriz bir madde gelmez. Yani Komisyonunda gelmemesi için, verilmemesi için milletvekillerimizin de özellikle iktidar milletvekillerinin de gayret sarf etmelerini bekliyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Siz de veriyorsunuz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bizim getirdiklerimizde bir şey yok herhâlde.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ama siz de veriyorsunuz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Veriyoruz da kabul etmiyorsunuz. Muhalefetin verdiği hangi önergeyi kabul ettiniz? Asıl burada tehlikeli olan, muhalefetin verdiği önergeler değil; tehlikeli olan, iktidarın verdiği önergelerdir çünkü yanlış bir önerge verdiğiniz zaman yanlış bir madde giriyor ve yasalaşıyor, ondan sonra “Bu vergi adaletsizliği nereden çıktı? Bu, bilmem, birilerine menfaat sağlayan madde nereden çıktı?” diye saçımızı başımızı yoluyoruz. Onun için, iktidar milletvekillerinden rica ediyorum, sakın kabul edeceğiniz bir önerge vermeyin ama birtakım şeylere dikkati çekeceğiniz ve aynı zamanda kabulünü sağlamak için çaba harcamayacağınız önergeleriniz varsa onları verebilirsiniz.

Diğer taraftan, başka bir konu: Bakın, bu pakette yer alabilecek nitelikte veya bu pakette bulunan maddelerle bağlantılı olarak Cumhuriyet Halk Partisi milletvekillerinin de İYİ Parti milletvekillerinin de hatta HDP milletvekillerinin de Milliyetçi Hareket Partisi ve iktidar partisi milletvekillerinin de hepsinin vermiş olduğu çok sayıda kanun teklifi var, Mecliste duruyor. Onların bu paketle birlikte birleştirilmesinde bence büyük fayda vardır. Yani en azından görürdük hangi milletvekilimiz buradaki, örneğin, bir maddeyle bağlantılı olarak nasıl bir kanun teklifi vermiş, onun ile bunun arasındaki fark nedir; o daha mı iyidir, bu mu daha iyidir, tartışma imkânı olurdu ve metinde, basılan bu matbu metinde bunu görürdük; ek olarak altına da ilave edilebilirdi.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, ek süre verdim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Benim bildiğim, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı döneminden önceki tüm dönemlerde kanun teklifleri hep böyle gelirdi komisyonlara ve Genel Kuruldan da öylece geçerdi. Yani hiç ele alınmasa bile altında milletvekillerinin vermiş olduğu teklifler görünürdü. Onu da tekrar kazanabilirsek bu vesileyle faydalı olacağını düşünüyorum ve Uğur kardeşime tekrar teşekkür ediyorum. Bu teşekkürlerimi ifade etmek için de 2 kitabımı ve siyasi etikle ilgili bir makalemi kendilerine, okuması dileğiyle, takdim ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çok teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL - Sağ olun Sayın Vekilim.

Sayın Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Bakan Yardımcılarım, değerli bürokratlar ve basın değerli emekçileri; ben de benden önceki arkadaşlarım gibi hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önümüzde, isimleri farklı olsa da, kimi vergi mevzuatıyla ve vergi konularıyla ilgili bir yasa teklifi var. Biraz önce konuşan arkadaşımızın da ifade ettiği gibi, daha önceki arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi, gerçekten bu takdire şayan bir yasa teklifi çünkü hepsi aynı konuyla ilgili. Ben de iyi temennilere katılarak bu başlangıcın sürdürülmesini canı gönülden istiyorum. Belki -inşallah- iktidar da bu geleneği tekrar başlatır ve buna devam eder.

Yasa teklifinin geneline baktığımda, “Bu yasa teklifinin felsefesi nedir?” sorusunun cevabını aramaya çalıştığım da şu soruyu soruyorum: Vergi önemli bir ekonomi politika aracıdır; diğer araçların yanında, onlar gibi, faiz gibi, kur gibi vergi de bir ekonomi politika aracıdır. Dolayısıyla, yurttaşın

kendisine verilmesi gereken hizmetlerin finansmanı için ulusal devlet, hükümler devlet vergi toplar ve bu vergiyi de harcar fakat sadece harcamak için vergi toplamaz. Bunu yaparken, vergi bir ekonomi politikası aracı olduğu için, toplumdaki değişik gelir grupları arasında, değişik sosyoekonomik gruplar arasında dengeyi gözetir, kaynakların etkin dağıtımını gözetir, iç ve dış dengeyi gözetir; eğer iç ve dış denge arasında, örneğin, bir sıkıntı varsa vergiyi kullanarak ya ihracatı ya ithalatı bir şekilde etkilemeye çalışır ve buradan da bir sonuca ulaşmaya çalışır. Aynı şekilde, değişik gruplar arasında da gerek servet dağılımı gerekse gelir dağılımı açısından farklı bir vergi rejimi ortaya koyarak hem gelir dağılımını hem de servet dağılımını etkiler ve dolayısıyla da sonuçta optimum bir vergi politikası ile optimum bir ekonomi politikası karışımı ortaya çıkar ve bunun sonucunda da siyasi iktidarın siyasi tercihlerini yansıtan bir denge ortaya çıkar; gelir dağılımı ona göre oluşur, üretim ona göre oluşur, ithalat, ihracat, dış denge, sermaye akımları ona göre oluşur. Dolayısıyla, bu çerçeveden baktığımda, yasa teklifinin bu şekilde net bir felsefesi yok ama bazı işaretler veriyor. Örneğin, götürü usulde vergi verenlerle ilgili yapılan düzenleme; elbette burada bir gelir dağılımını dikkate alma söz konusu, onların lehine bir düzeltme söz konusu gibi görünüyor. Onun dışında, çiftçilerle ilgili, tarımla ilgili yapılan düzenlemeler de yine bir gelir dağılımını öngörüyor gibi görünüyor fakat bunlar optimum düzeyde bir gelir dengelemesini sağlayıp, gelir dağılımını düzelterek toplumun ihtiyaç duyduğu isteklerin, arzuların yerine getirilmesinden son derece uzak.

Diğer bir husus: Zaman, tabii, çok hızlı akıyor; zaman içerisinde de hayat son derece dinamik, bu dinamiğin içerisinde de yeni ihtiyaçlar ortaya çıkıyor. Yasa teklifi, işlem vergileri, vergi daireleriyle ilgili yapılan düzenlemeler, efendim, tebligatla ilgili yapılan düzenlemeler, bu ihtiyaçtan hareketle yapılan düzenlemeler ve dolayısıyla da doğru yönde doğru olarak atılmış adımlar... Bu idari düzenlemeler elbette yapılmalıydı ve daha da iyileştirilmeli.

Onun dışında, sektörel bazda yapılan birtakım tercihlerin makro düzeyde ekonomiyi daha da hızlandıracak, büyümeyi ve refahı artıracak sonuçları vermesi için yapılan birtakım düzenlemeler... Mesela 59'uncu maddede, şirketlere konu olacak nakit sermayenin vergilendirilmesiyle ilgili birtakım düzenlemeler var; bu düzenlemelerin amacı bu. Ben burada bunun doğru veya yanlış olduğunu, düzgün olup olmadığını söylemiyorum ama böyle bir perspektifi var, bir felsefesi var; bu da doğru bir şey ama yine de -madde geldiğinde de söyleriz- yabancı, dışarıdan gelen sermayenin yerli sermayeye göre daha fazla ödüllendirilmesi acaba doğru mu? Ben bunun da üzerinde durulması gerekir diye düşünüyorum.

Diğer bir husus -ki bu yasanın omurgasını oluşturuyor- vergi harcamaları var burada, vergi harcamalarıyla ilgili düzenlemeler var; bu harcamalarla da bir makro denge sağlanmaya çalışılıyor. Hazine ve Maliye Bakanlığının kamu finansmanı ile ilgili bir yayını var, Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan. Orada, en son yapılan yayında yapılan bir değerlendirme var, o değerlendirmede şu bilgiler var: Eşel mobil uygulaması sonucunda 2021 yılı için toplamda 46 milyar TL'lik KDV ve ÖTV gelirinden feragat ediliyor ve bunun sonucunda da bu feragat sonucunda da ortaya çıkan faydanın şu olduğu söyleniyor: Ocak-Ağustos döneminde bunun, bu vergiden feragatin enflasyona eksi yüzde 1,42 puan doğrudan, eksi 1,06 puan da dolaylı etkilerinden dolayı yüzde 2,48 pozitif yönde yani düşük yönde, eksi yönde etki ettiği söyleniyor.

Yine, aynı şekilde, vergi harcamaları açısından Covid-19 için geçici vergi indirimleri... 2021 yılının yine ilk dokuz ayında buradan, vergi harcamalarından da 25 milyarlık bir feragat edildiği ortaya çıkıyor. Bunun da amacının yine enflasyonla mücadele olduğu söyleniyor. İş yeri kiralalarıyla ilgili -benden önce arkadaşlarım da söyledi- stopaj vergisi yüzde 20'den yüzde 10'a indiriliyor. Bunun sonucunda 3,6 milyarlık bir vergi harcaması ortaya çıkıyor. Tütün ve alkollü içeceklerle ilgili düzenleme var. Tütünde ÖTV yüzde 67'den yüzde 64'e düşürüldü yine bu dönemde. 8,8 milyar dolar sigaradan, alkollü

içeceklerden de 2 milyar dolarlık ÖTV, KDV harcaması yapıldı. Devlet bu vergilerden vazgeçiyor. Aynı şekilde motorlu taşıtlardan 340 milyon TL'lik bir vergi harcaması; TL cinsi yatırım teşviklerinden de bir düzenleme var, oradan da 17 milyar TL'lik bir vergi feragati ortaya çıkıyor.

Şimdi, bütün bunlar enflasyonla mücadele yapılması için. Bizim sormamız gereken şu: Enflasyonla mücadelede elbette kamu maliyesiyle, maliye politikası ile para politikasının uyumlu olması gerekir; birbirini desteklemesi lazım ama siz para politikasının işlevini maliye politikasına yüklerseniz, para politikasını işlevsiz hâle getirirseniz hem vergiden kayba uğrarsınız -ki 102 milyar TL vergi harcaması var- hem de enflasyonunuz yüksek olur. Dolayısıyla, burada sebep-sonuç ilişkisi üzerinde iyi düşünmek lazım. Sebep-sonuç ilişkisinde enflasyonla mücadele edilmediği için vergi harcamaları yapmak zorunda kalıyorsunuz ama sonuçta hem daha iyi refah sağlayacak; insanların, toplumun ihtiyacını karşılayacak harcamaları yapacak olan kaynaktan mahrum kalıyorsunuz hem de yüksek enflasyonla karşı karşıya kalıyorsunuz yani maliye politikası ile para politikasını ikame ediyorsunuz ve sonuçta da ülkede hep birlikte, ikisinden birlikte zarar görüyoruz. Bence yapılması gereken iş, buradaki sebep-sonuç ilişkisini iyi anlayıp iyi tahlil edip para politikasını daha da işlevsiz hâle getirmek. Bu durum bizi enflasyonla mücadelede maalesef para politikasının uygulanmaması sonucu yüksek enflasyona razı olmak... Maliye politikasıyla enflasyonu düşürmek için de kamunun gelirlerinden mahrum olacak, tarihe geçecek bir iş yapmış gibi görünüyoruz ve gerçekten de bu böyle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Yılmaz, ek süre verdim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Toparlıyorum.

O nedenle, yine, başta da söylediğim gibi, vergi harcamalarını artırmak suretiyle birtakım makro dengelere ulaşmayı hedef görüyoruz ama bu makro dengelere ulaşmak için vazgeçilen gelirler, harcamalar bu ekonomiyi düzlüğe çıkarmayacaktır, kesinlikle düzlüğe çıkarmayacaktır. O nedenle, bu hususların yeniden gözden geçirilmesi ve dolayısıyla da politika karışımının, politika miksini optimum makro dengeleri sağlayacak şekilde yeniden oluşturulması lazım. Bu açıdan bakıldığında, bu yasa teklifinde son derece olumlu düzenlemeler var ama bu bir reform değildir. Bu yanlış politikalar neticesinde ortaya çıkan arızı durumlara tepkisel davranmanın da uzun vadede bu sorunları çözeceğini düşünmüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Emecan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, teklif sahibi değerli arkadaşlarımız, değerli misafirlerimiz; öncelikle yeni yasama yılının hepimize, ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Şimdi, öncelikle bu teklif için Komisyon üyemiz Uğur Aydemir ve imzası bulunan 49 milletvekilimize ben de teşekkür etmek istiyorum. İki teşekkürüm var: Bir, kanun teklifini getirdikleri için; bir de hakikaten bize farklı olarak bir etki analizi sundukları için kendilerine teşekkür ederiz. Umarım, bundan sonra gelecek olan diğer kanun tekliflerinde yine bu şekilde bir hazırlıkla karşılaşırsınız.

Kanun teklifi, 7 kanunda değişiklik yapıyor. Komisyon üyesi diğer arkadaşlarımızın da söylediği gibi; hakikaten hepsinin spesifik bir konuda vergiyle ilgili olması, bunu torba kanun olarak tanımlamaktan bizi biraz uzaklaştırıyor. Sadece 1 kanunda bir değişiklik var, dışında; 5411 sayılı Bankacılık Kanunu formata uymamış ama onu da bu sefer görmezlikten geçeceğiz. Hakikaten tebrik ediyoruz yani bunun böyle derli toplu bir teklif olarak sunulmasından dolayı.

Şimdi, bu çalışmanın tabii ki iş dünyası, bazı meslek grupları, işte, mükellefler, mali müşavirler, muhasebecilerden gelen talepler, istekler doğrultusunda hazırlandığı ve getirildiği de görülüyor. Genel olarak, diğer arkadaşlarımızın söylediği gibi, uygulamalara, gelen maddelere bazı detaylarda belki uyarılar, itirazlar olsa da biz olumlu bakıyoruz, grup olarak da olumlu bakıyoruz ancak hiçbir şekilde yeterli olmadığını ben de ifade etmek istiyorum. Çünkü -evet, çalışılmış, bayağı madde hazırlanmış, bu kadar çalışılmış ve getirilmiş bir kanun teklifi- biriken o kadar çok sorun var ki bugüne kadar, bunların çoğunluğunu çözmekten uzak kalıyor maalesef yani sorunlara makro düzeyde çözümler getirmediğini görüyoruz. Şimdi, şunu da ifade etmek istiyorum: Bu hâliyle makro düzeyde bir yenilik getirmediği için de vergi adaleti sağlamaktan uzak bir teklif olarak görünüyor. Şunu da sormak lazım: Bu hâli bile uzun yıllardır talep edilen bu değişiklikleri getirmek için neden bu kadar beklediniz? Yani daha önce bu teklifler çalışılmaz mıydı, getirilemez miydi? Diyorum ki: Acaba “Millet iyice düşsün, iyice zor duruma düşsün, ondan sonra getirelim.” diye mi düşündünüz? Bunu da sormak istiyorum Sayın Aydemir.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ben biraz vergi adaleti açısından bu kanun teklifine bakmak ve değerlendirmek istiyorum. 2022 kışına pahalılık ve işsizlik damga vuracak, büyüme modeliniz tıkanmış durumda, Türk lirası değersiz para birimleri arasında lider konuma geçti dünya üzerinde, yerlerde sürünüyor -bunu ifade etmek güç tabii benim için ama- şu ülkeyi gerçek anlamda önümüzde, 2022’de, kara bir kış bekliyor. Geçmişe baktığımız zaman, pandemide halk işsizlikle ve geçim zorluklarıyla mücadele ederken maalesef bir avuç ayrıcalıklı şirketin vergi borçlarının sıfırlandığını gördük. Örneğin, Ticaret Bakanlığı verilerine göre, Cengiz, Limak, Kalyon, Kolin ve Makyol firmaları için -ki bunlar sizin iktidarınızda en fazla ihale alan firmalar olarak da biliniyor, biliyorsunuz- 2010-2020 yıllarını kapsayan on yıllık dönemde toplam 128 kez vergi, resim ve harç istisna belgesi indirimi sağlandı. Bir örnek daha vermek istiyorum: 2010 yılında da Cengiz Holdingin 422 milyon TL’lik vergi borcu silinmişti. Şimdi, üç beş şirketin hatırına bir gecede çıkan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri, açıklıkla yoksullukla boğuşan milyonlar için çıkarılmadı, çıkarılmıyor maalesef. O zaman şunu sormak lazım: Vergi adaleti nerede, vergi adaleti nerede?

Kanun teklifine dönecek olursak tekrar; evet, olumlu şeyler var dedik. Örneğin, çiftçiye vergiden muaf tutacağız bu düzenlemeyle. 3’üncü maddede çiftçiye vergiden muaf tutuyoruz ama çiftçi perişan, maliyetlerin yüksekliğinden üretemez hâle geldiler ve borç batağındalar şu anda -çok ciddi- traktörleri hacizli, kredi borçlarını ödeyemiyorlar. Gerçekten çok zor durumdayken bu teklifte biz çiftçinin akaryakıtından ÖTV’nin kaldırılmasını da görmek istedik. Eğer belki bu da olsaydı... Ki Sayın Hocam Kamil Okyay Sındır, çiftçiyle ilgili hakikaten çok derin, ayrıntılı değerlendirmelerde bulundu, ben de ek olarak bunun mutlaka bu teklife eklenmesi gerektiğini söylemek istiyorum.

Yine, örneğin, asgari ücret şu anda açlık sınırının altında kalmış durumda yani asgari ücretle evini geçindiren 4 kişilik bir ailenin karnını doyurması bile bugün zor. Biz bu koşullarda işte şu anda bunları konuşuyoruz. Sürekli söylüyoruz asgari ücretten vergi kaldırılсын diye çünkü ufak da olsa bu ücreti alanlarda bir rahatlama sağlayacaktır. Harcamaların ufak da olsa artmasıyla ekonomiye de ufak, yine can suyu sağlayacağını, bir katkısı olacağını düşünüyorum.

Bu kanun teklifinin 1’inci maddesinde basit usule tabi mükelleflerin kazançları gelir vergisinden istisna ediliyor. Aynı şekilde, bu basit usule tabi olanların yanında, asgari ücretliler de dâhil olmak üzere, belirli bir tutar altında gelir elde edenler için de istisna yapılması çok daha objektif ve kapsayıcı bir düzenleme olacaktır yani hem asgari ücretten verginin kaldırılmasını hem de madde 1’in daha kapsayıcı bir hâle gelmesini öneriyorum.

Arkadaşlarımız yine değindiler, tabii, son konuşmaları yapınca bazı şeyler tekrar da olabiliyor Sayın Aydemir ama vurgulamak adına yine ben söyleyeceğim. Esnafın sırtındaki kira stopajı sahada bizim her zaman karşımıza çıkan bir sorun. Bu yoğun şekilde talep ediliyor ve biz bunu yoğun şekilde de bugüne kadar gündeme getirdik. Bu yükün de kaldırılması gerekiyor.

Mesela, bunun da bu kanun teklifinde olması gerekirdi. Elektrik, doğal gaz zamları artık el yakar oldu. Millet elektrik dağıtım şirketlerinin insafına terk edildi. Bu kalemlerde de yeni bir KDV düzenlemesi, KDV indirimleri yapılması uygun olurdu. Mesela, Cumhuriyet Halk Partisinin ve muhalefetin bu bahsettiğim düzenlemelerle ilgili bugüne kadar verilmiş birçok kanun teklifi var. Sayın Bakanımızın da ifade ettiği gibi, bunlar hiçbir zaman dikkate alınmıyor, birleştirilmiyor ve komisyonlara gelmiyor. Örneğin, elektrikle ilgili, ben en son baktığım zaman, 3 Grup Başkan Vekilimizin Engin Altay, Özgür Özel ve Engin Özkoç'un elektrikte KDV'nin yüzde 18'den yüzde 1'e düşürülmesi, TRT payının kaldırılması, kayıp kaçak ve sayaç okuma bedellerinin faturaya yansıtılmamasıyla ilgili bir kanun teklifi var. Keşke bunu da burada görmüş olsaydık, bu kanun teklifinde görmüş olsaydık.

Sonuç itibarıyla, genel olarak maddelerde diğer değerlendirmelerimi yapacağım ama madde 56'yla ilgili de bir değerlendirme yapmak istiyorum, ondan sonra bitireceğim konuşmamı. Madde 56'da Cumhurbaşkanı'nın bütün ürünleri ile araçlarda ÖTV'yi 1 katı yerine 3 katına kadar artırma yetkisi verilmekte. 3 katına kadar artırma yetkisine neden gerek duyuldu, bunu öncelikle sormak istiyorum. Sigara tüketiminin azalacağıyla ilgili bir veri var mı elinizde? Çünkü iddialar bu yönde yani kanun teklifinin gerekçesine baktığımız zaman bu gerekçeyle tam tersine kaçakçılığı teşvik edeceğini düşünüyorum ben. Kaçakçılığı teşvik ettiği zaman da zaten vergide bir kayıp olacak, bu kaybın daha da fazla artacağını düşünüyorum. Bu bağlamda madde üzerinde tekrar daha geniş değerlendirme yapmayı planlıyorum.

Son olarak ben şunu söylemek istiyorum: Sonuç olarak vergide ve gelir dağılımında adaletin sağlanabilmesi için bu şekilde kanun çalışmalarının yerine bir vergi reformu çalışmasının acilen hayata geçirilmesi ve tüm partilerin ortak, birlikte bir çalışma yürütmesi gerektiğini düşünüyorum. Daha önceki konuşmalarımızda da bunu sürekli ifade ettik. Bu konuda uzman vekillerimiz, büyüklerimiz sürekli bunu ifade ediyorlar. Umarım, bir gün bu gündeme alınır. Siz yapmazsanız biz iktidarımızda bunu hayata zaten geçireceğiz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL - Sağ olun Sayın Vekilim.

Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, sayın teklif sahibi, Gelir İdaresinin, bürokrasinin ve sivil toplum kuruluşlarının çok değerli temsilcileri; zaman çok kısıtlı olduğu için çok uzun konuşmayacağım, sadece başlıkları ifade etmekle yetineceğim.

Önce teklifin adından başlamak istiyorum, neden “Vergi Usul Kanunu” diye başlıyor? Oysa ilk değişiklikler Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılıyor. Gelir İdaresinde vergi usul grubu hazırladığı için mi kanuna onun adını verdiniz, bilemiyorum. Yani kanunun adını değiştirmekte yarar var, kanun hazırlama tekniğine uygun olması lazım. Bu, ayrıntıda bir konu ama ifade etme ihtiyacı duydum.

Şimdi 2 tane rakam vereceğim. Önce yapılması gereken, vergi sisteminde reformdur. “Vergi sisteminde reform” deyince akla gelen, dolaylı vergilerin payının azaltılması, dolaysız vergilerin payının yükseltilmesi. Daha doğru ifade edersek; toplamda dolaysız vergilerin payının daha yüksek olmasıdır. On Birinci Kalkınma Planı'na baktım, bu yönde birtakım hedefler konulmuş. Ayrıca “Gelir

Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanunu birleştirilerek yeniden yazılacaktır.” diye bir hedef konulmuş, “Vergi Usul Kanunu yeniden yazılacaktır.” diye bir hedef konulmuş. Bu hedefler dururken neden böyle -basit usulle ilgili düzenlemeyi hariç tutuyorum- ayrıntıda birtakım düzenlemeler yaparak buraya geliyorsunuz? Bu ayrıntı düzenlemeleri de sanıyorum şuradan doğdu: Sayın Cumhurbaşkanının basit usuldeki mükelleflerin gelir vergisinden muaf tutulmasına yönelik taahhüdü çerçevesinde buna yönelik bir düzenleme yaparken “Ya, tek başına o olmasın, yanına da birtakım maddeleri ilave edelim, Gelir İdaresi de burada birtakım sorunlarını aşsın.” diye düşünüldü. Reform niyeti yok. Yirmi yıllık bir iktidarın, artık, reform yapması da esasen mümkün değildir.

Biraz önce sözünü ettiğim 2 rakamı vermek istiyorum: Türkiye’de tahsil edilen katma değer vergisinin gayrisafı yurt içi hasılaya oranı -elimde en son 2018 yılı rakamı var, OECD rakamlarını veriyorum, tabloyu hazırladığım tarihte 2018 vardı- 2018 yılı için Türkiye oranı yüzde 4,8’dir; aşağı yukarı OECD’nin en düşük oranlarından biridir, OECD ortalaması yüzde 6,8’dir. Özel tüketim vergisine geliyorum: Özel tüketim vergisinde durum farklı. Türkiye’de özel tüketim vergisi hasılatının gayrisafı yurt içi hasılaya oranı yüzde 3,6’dır. Aslında AK PARTİ döneminde bu oranın yüzde 4,9’a çıktığı yıllar oldu; bu, inmiş hâlidir, inmiş hâline rağmen bu oran OECD’nin en yüksek oranlarından biridir. Türkiye oranı 3,6; OECD ortalaması yüzde 2,4’tür. Yani dolaylı vergilere, özellikle de özel tüketim vergisine dayanan bir vergi sistemi söz konusu. Bu teklif buralarda bir çözüm getirmiyor.

Teklifte neler var ve bu maddelerdeki sorunlar nelerdir, sırasıyla söylüyorum: 835 bin basit usulde gelir vergisi mükellefinin kazançları gelir vergisinden istisna ediliyor ancak bu mükelleflerin kayıtları yine esnaf odalarında tutulmaya devam edilecek, faturalarını oraya verecekler; aldıkları faturalar, kestikleri faturalar, belgeler. Fatura nizamında bir değişiklik yapıyor mu bilemiyorum, sanıyorum defter belge düzeni aynen duruyor. Yani bunlar fiş, fatura kesecekler, fatura alacaklar giderleri nedeniyle, bunları esnaf odasına verecekler, esnaf odası basit usuldeki mükelleflerimizden para almaya devam edecek. Burada en çok kazananlar esnaf odalarıdır. Esnaf odalarımız tabii ki güçlü olsun da bu kitleyi vergiden muaf tutarken esnaf odasına para ödeme yükümlülüğünü niye muhafaza ediyorsunuz? Kaldırın.

Bir de şu var: Vergiden muaf esnafın bir grubu vergi ödüyor. En son çıkan bir yasayla Gelir Vergisi Kanunu 9’uncu maddesinin 10 numaralı fıkrası...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsanız lütfen...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Çok çabuk bitti, alışamadım bu süreye, sağ olun.

Gelir Vergisi Kanunu’nun 9’uncu maddesinin 10 numaralı fıkrasında vergiden muaf esnafın bankaların yapacağı stopaj yoluyla vergi ödemesi öngörülüyor; internet üzerinden yapılan satışlar nedeniyle yüzde 4 ve yüzde 2’lik 2 oran var. Vergiden muaf esnaf vergi ödüyor, basit usuldeki vergi ödemiyor. Bu vergiden muaf esnafı da basit usuldekinin seviyesine getirelim, o da vergi ödemesin, değil mi? Tutarlılık bunu gerektirir. Ayrıca şunu neden yapmadınız, sormak istiyorum: Gelir Vergisi Kanunu’nun istisnaları düzenleyen 89’uncu maddesinin 14 numaralı bendinde basit usulde vergilendirilen mükelleflerin yıllık gelirlerinin 14 bin lirası vergiden istisna; bunu arttırın, madem defter belge düzenini muhafaza ediyorsunuz, 14 bini 28 bin yapın, 50 bin yapın, 100 bin yapın. İstisna tutsaydınız daha iyi değil miydi? Ya da bunun yerine bu grubu olduğu gibi vergiden muaf esnaf grubuna

alsaydınız. Yani bir mantık hatası var burada. Bu eleştirim Gelir İdaresine yönelik değil aslında. Siyaset kurumu, Sayın Cumhurbaşkanı böyle bir söz verince işte “Kayıt nizamını da bozmayacak şekilde bu grubu nasıl sistemde tutabiliriz?” endişesiyle böyle bir düzenleme yapılmış.

Devam ediyorum; enflasyonun kalıcı hâle geldiğini artık kabul etmiş oluyorsunuz, yeniden değerlendirme müessesesini buraya getirmek suretiyle artık “enflasyonla mücadele” diye bir programın, bir hedefin olmadığını kabul ediyorsunuz. Bakın, bunun yerine şunu yapın: Enflasyon düzeltilmesi maddesi var, Vergi Usul Kanunu’nun mükerrer 298’inci maddesi; üç yılın enflasyonu arka arkaya toplamda yüzde 100’ü aşarsa bu madde uygulamaya giriyor. Cumhurbaşkanı bunu yüzde 35’e kadar indirmeye yetkili. İndirsin Sayın Cumhurbaşkanı yüzde 35’e, enflasyon muhasebesi uygulansın. Niye yeniden değerlemeyi getiriyorsunuz? Ha, diyeceksiniz ki: “Orada birtakım sorunlar var, bu daha pratik.” Af kanunuyla amortisman tabi iktisadi kıymetler ve gayrimenkuller için yüzde 2 vergilendirmeye bir temizlik yapmaya çalıştınız, şimdi bunu daimi hâle getiriyorsunuz; doğru değil. Evet, bunları düzeltelim, işletme kayıtlarını düzeltelim, buna itiraz etmiyorum, “Doğru değil.” dediğim bu anlamda değil ama enflasyonla mücadele bir kenara bırakıldı, artık enflasyonla yaşayacağız; bu teklif bunun itirafıdır.

Gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannamelerini bir ay öne çekiyorsunuz, neden? Çünkü geçici verginin son dönem beyannamesi kaldırılınca “Bari bunu da bir ay öne çekelim. Siz misiniz ‘Gelir vergisinde özellikle 4’üncü dönemi kaldıralım.’ diye talep edenler; tamam, kaldırıyoruz, onun yerine gelir vergisi beyannamesini ve kurumlar vergisi beyannamesini bir ay öne çekiyoruz.”

Arkadaşlar, Türk Ticaret Kanunu’na göre anonim şirketler Genel Kurullarını mart ayı sonuna kadar yaparlar yani mart ayı sonuna kadar Genel Kurul yapma imkânı olan şirketlere diyorsunuz ki: “Beyannameni de mart ayında ver.” Bu beyanname verme sürelerine dokunmayın bence, dokunmayın, mart ve nisan olarak kalsın; yoksa yapılan bir işe yaramayacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Hamzaçebi, çok aştık, maddelerde görüşlerinizi ifade ederseniz sevinirim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Peki, bir iki şey daha söyleyeyim Sayın Başkan, teşekkür ederim toleransınıza.

Şimdi, sosyal içerik üreticileriyle ilgili bir düzenleme yapmışsınız, orada bir cümleye takıldım. “Geliri cüzi olanları bu şekilde stopaj yoluyla vergileyelim.” demişsiniz, “cüzi” dediğiniz 650 bin liralık bir gelirden söz ediyorsunuz yani bu cüzi bir rakam mı? O zaman, şu asgari ücreti falan tümüyle vergiden muaf tutalım.

Diğerlerini maddelerde söyleyeyim zamanı iyi kullanmak açısından.

Gelir İdaresine bu etki analizi raporu ve maddelerin gerekçelerini ifade eden düzenleme için çok teşekkür ediyorum, çok güzel olmuş. Yine, TÜRMOB’a teklifle ilgili bilgi veren bu not için ayrıca teşekkür ediyorum.

Teşekkür ederim, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederiz.

Sayın Gaytancıoğlu, buyurunuz.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yani güzel olmuş diyelim ama sorunları çözmemiş; klasik bir AKP gerçeğiyle karşı karşıyayız. Bir torba yasa şeklinde, tam bir vergi reformu değil çünkü vergiyi tabana yayan ben bir şey görmedim. Bir iki tane okkalı bir vergi alacaksınız gördüğümüz kadarıyla, diğerlerini de böyle yumuşatıyorsunuz; o yumuşattıklarınız iyi yani küçük esnaftan götürü usulde olanlardan vergiyi dengeliyorsunuz ama

sözde tarımdaki vergileri kaldırılıyorsunuz. Zaten tarım kesimi en yüksek vergiyi ödüyor, mazot aldığı zaman dünya kadar vergi ödüyor ama burada nitelikli bir reform yok yani özellikle dünya pandemiden kırılırken çiftçiye bir destek yok. Şu an gübre fiyatlarında yüzde 200-250 artış var, herhangi bir kolaylık sağlamıyor üreticiye ki bunu daha önceden sıfıra indirmiştik, KDV oranları sıfıra indirilmişti ama artık bu da yetmez, en azından yarısını vermeniz lazım. Ben burada şunu da görmek isterdim: Böyle bir vergi reformu geliyor, bir kolaylık sağlanıyor insanlara ama hacizler kaldırılmıyor; örneğin, çiftçinin traktöründeki, tarlasındaki, ahırındaki, ineğindeki hacizler yok. Zaten destekleri zamanında ödemiyorsunuz, gördüğümüz kadarıyla desteklerde kesintiler yapılıyordu yüzde 4 olarak -“sorma geç vergisi” diyordum ben bunlara- bunları almayacaksınız. Zaten bir çiftçi başvurmuştu, Danıştay bunun alınmaması gerektiğini söylemişti, bunu da buraya koymuşsunuz. Bu bir düzenleme yani bir yenilik olarak sunmak bence son derece yanlış. Daha fazla destek verilmesi gerekli üreticiye, daha fazla kolaylık verilmesi gerekli. Siz ise hemen dünya fiyatlarını bahane ederek, gıda enflasyonunu bahane ederek gümrük vergilerini sıfırlıyorsunuz yani tarımın sorunları bu değil ki. Fiyatlar neden yükseliyor ciddi anlamda? Dünyada da gıda fiyatları yükseliyor, bunu hiç görmüyor musunuz? Yani bir gün gelecek gıdaya muhtaç olacaksınız, hepimiz olacağız. Bu yanlış politika nedeniyle çiftçiler artık tarımı bırakıyorlar, köyden kente göç edecekler ama kentlerde de yer kalmadı. Hiç sordunuz mu büyükbaş hayvan sayısında ne kadar bir azalma var? Ben size söyleyeyim: 1 milyon süt ineği kesildi Türkiye’de. 1 milyon süt ineğinin yerine ne koyacaksınız? İki sene sonra et sıkıntısı, süt sıkıntısı yeniden baş gösterecek. Gerçi siz iki sene sonra yoksunuz, ülkeyi biz yöneteceğiz ama büyük sıkıntılı bir şekilde bize bırakacaksınız. Zaten meraları talan etmişsiniz, yemde ciddi bir artış var, yüzde 100’lere yaklaşan bir artış var. En azından yeni desteklemeler, çiftçinin, üreticinin elini kolaylaştıracak birtakım desteklemeler buralara koysaydınız çok iyi olurdu. Dedğim gibi, bu desteklemeleri zaten zamanında ödemiyorsunuz yani on ay geçti, on birinci aya girdik, buzağı destekleri hâlâ ödenmedi yani gecikmiş destek, destek değildir. Şimdi, bir buzağı doğdu, büyüdü, düve olacak, inek olacak, süt vermeye başlayacak ama daha desteğini vermediniz yani destek de 400 lira bir destek, çok büyük bir rakam da değil. Demek ki anlıyoruz ki buralardan şimdi vergi toplayacaksınız, herhâlde o destekleri bu şekilde ödemeyi düşünüyorsunuz ama düzenli bir planlama yok. Devlet bir bütündür; topladığı vergileri planlı bir şekilde çiftçisine, köylüsüne, emeklisine, herkese ayırır ama insanlar şu anda gerçekten -özellikle emeklilerimiz- açlık sınırının altında bir gelire sahipler, evlerine ekmek götürmekte zorlanıyorlar, gıda fiyatları ateş pahası yani bir dolaşın bakalım, peynir kaç para olmuş. Gerçi içinde süt bile yok artık, süt tozundan peynir yapıyorlar. Dolayısıyla, vatandaşın enflasyonu ile sizin açıkladığınız rakamlar arasında çok yüksek farklılıklar var.

Ben bu yasanın içerisinde -vergi reformuysa bu, “vergiyi tabana yaymak” diyorsanız, “birtakım kolaylıklar” diyorsanız- en azından çiftçiye verilecek desteklemelerde birtakım artışlar görmek isterdim, birtakım kolaylıklar görmek isterdim.

Yine, tarımda kullanılan sulama suyunda elektrik kullanan üreticilerin çok ciddi borçları var, bunlar ne olacak? Bunlara yönelik yeniden önümüzdeki günlerde bir yapılandırma getireceksiniz mecburen çünkü üreticiyi kaybediyoruz, bunu bizler görüyoruz, sizler hâlâ nasıl göremiyorsunuz? Gübre fiyatlarının artışlarını nasıl göremiyorsunuz? Tabii ki gübre fabrikaları özelleştirildi, keşke kamunun elinde bir tane kalsaydı, bir tane de süt fabrikası kalsaydı da piyasadaki yem fiyatlarını, süt fiyatlarını, gübre fiyatlarını en azından dengeleyebilseydi ama bunlar yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Onun yerine yeni birtakım vergiler var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Neslihan Hancıoğlu, buyurun lütfen.

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de yeni dönemimizin hepimiz için, ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Aslında söyleyeceklerim, çoğu arkadaşımın söylediği gibi, tekrardan ibaret olacak ama ben de yine de kayıtlara geçmesi açısından söylemekte fayda görüyorum.

Öncelikle ben de teşekkür ediyorum, çok güzel düzenlenmiş bir kanun teklifiydi, bir ilkti, şaşırdım. 64 maddelik bir kanun teklifi; çiftçilere yapılan destekleme ödemelerinin gelir vergisinden istisna edilmesi gerçekten doğru bir karar ama daha da doğrusu çiftçinin millî gelirden yüzde 1’lik payının ödenmesi olmalı diye düşünüyorum.

Yine basit usulde vergilendirilen ticari kazançların da gelir vergisinden istisna edilmesi doğru, katılıyorum ama biz aylardır sahalardayız, benim gibi tüm arkadaşlarım da biliyorlar, iyi biliyorlar, vatandaş gerçekten çok kötü durumda, artık faturalarını ödeyemeyecek durumdalar. Bu faturalardaki, elektrik ve doğal gaz faturalarındaki bu dolaylı vergilerin indirilmesi çok daha önemli ülkenin şu anki ekonomik durumunda; bundan söz etmek istedim.

Tabii ki bir de asgari ücretteki vergi indirimi çok doğru olmalı diye düşünüyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum. Vakti kullanımınız için ayrıca teşekkür ediyorum.

Necdet Bey, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yeni dönem hepimize hayırlı uğurlu olsun. Sayın Aydemir’e ben de teşekkür edeyim. Bu Mecliste ilk defa Plan Bütçede böyle bir şey...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – En fazla teşekkürü alan teklif sahibi oldular.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ama ilk defa böyle bir şey görmüş olduk, her seferinde eleştiri söz konusuydu. Umarım, bundan sonraki süreçlerde bunun tekrarı gelir.

ERHAN USTA (Samsun) – Tekrar değil de geliştirerek.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Geliştirerek, evet, Sayın Usta’nın dediği gibi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bunu, tabii, yürütme organı hazırladı yani bunu Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Evet.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Zaten başkası da hazırlayamazdı, idare hazırlayacaktı.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Zaten oradan geliyor, oradan geliyor...

Ben, Sayın Aydemir, baktım da “reform” demek yanlış olan bir şeyin düzeltilmesi veya yozlaşmış, tatmin edici olmayanın tümüyle iyileştirilmesi, kökten değiştirilmesi. Yani on dokuz yıllık dönemde -herhâlde cumhuriyet tarihi boyunca kaynaklara göre 36 kez- sizin dönemde 10 kez değişiklik yapılmış ve her değişikliğe de “reform” denilmiş ama bu reform vatandaşa yansımamış, yüzde 1’lik kesime yansımış, büyük çoğunluk bundan yarar görmemiş. Geldiğimiz bu teklifte 64 madde var; tanımlanan, Meclisin ilk açıldığı gibi, birçok problemle beraber işte vergide reform yapılıyor. Aslında vergi siyasette bir tercihi belirler. Vergi sadece mali açıdan değil, ekonomik, siyasi, sosyal açıdan da ele alınması

gereken, bir bütün olarak ele alınması gereken bir durum ve burada tercihe bakılır. Siz kimden ne kadar topluyorsunuz, kimin için ne kadar harcıyorsunuz? Biz buraya baktığımızda, gerek ülkenin geldiği kriz durumunda gerekse pandemiyle beraber gerçek durumu yansıtan bir durum yok ve o nedenle bu reform değil. Tercih yine de bir palyatif, bu krizde bir nefes almaya dönüşmüş ama bir şeyler de sanki saklanıyor. Bu pandemiyle beraber biz, ilk günden beri, muhalefet partileri her seferinde dedik ki: “Esnaf perişan, esnaf kan ağlıyor, esnafa destek çıkılsın.” Pandeminin ilk başladığında biz esnaf, çiftçi, işçi, memur, işsiz, yoksulla ilgili birçok düzenlemenin yapılmasını söyledik, hiçbir düzenleme yapılmadı ve anımsarsanız o dönem bütçe görüşmelerinde de söylemiştik, maskeden KDV alınıyordu, yattan, pırlantadan KDV alınmıyordu ve lüks kullanılan teknelerden ÖTV alınmıyordu, çiftçinin kullandığı birçok üründen ÖTV alınmıyordu ve geldiğimiz aşamada pandemiyle beraber en çok mağdur olan kesim yine bu kesim oldu.

Şimdi arkadaşlarımızın hepsi, dile getirdiklerinde, konuşmalarının bir yerinde asgari ücretle bir vergi düzenlemesi söyledi. Şu anda defalarca sormamıza rağmen, asgari ücret alan kişi sayısı kaç, net bilgi veren kimse yok bize. Yani birçok düzenleme yapıyor, şu anda kaç kişi Türkiye’de asgari ücret alıyor, net sayı kimse veremiyor. Bunu versinler şu anda bize, biz bilgi sahibi olalım ama bu saklanıyor veya bilinçli olarak verilmiyor. Normalde bir ülkede nüfusa oranla asgari ücretli sayısının çok az olması lazım ve çok az olan sayıyı da hepimizin desteklemesi lazım. Çok az olmuş olsaydı belki sizler derdiniz “Hemen vergileri kaldıralım.” Sayı fazla olduğu için bunu söylemiyorsunuz ama tek kalemde bazı şirketlerin vergileriyle ilgili düzenlemeler yapılabilir, uzlaşmalar yapılabilir. Milyonlarca emekçinin, işçinin verdiği vergilerle ilgili -ki peşin vermekte- bununla ilgili bir düzenleme yapılmıyor. O zaman buna nasıl “reform” diyeceğiz, nasıl bunu reform olarak alacağız? Bunu reform olarak tanımlamamız imkânsız çünkü büyük çoğunluk bundan bir yarar göremiyorsa, hâlâ kirasını ödeyemiyorsa, hâlâ çocuğuna nasıl pazardan yemek götüreceğini düşünüyorsa burada ciddi bir sorun var ve o zaman da tercihin kimden yana olduğu ortaya çıkmış oluyor. Siz “Az kazananın az, çok kazananın çok vergi alalım.” diye düşünüyor musunuz? Hayır.

Şimdi, az önce, az önce değil de epey bir saat önce Sayın Paylan da söyledi, pandoranın kutusu açılmış gibi, işte bir pandoradan söz ediliyor, hâlâ devamı gelecek. Vergiyi götürenler var, vergiyi ülkenin dışına alanlar var. Kimi zaman firmalardan istisna diye ciddi rakamlar alınmamakta. Peki o zaman bununla ilgili, emekçilerle ilgili niye bir şeyler düşünülmüyor? Yok. Ve geldiğimiz aşamada yoksul daha yoksullaşılıyor ve giderek daha zor duruma düşüyor.

Şimdi arkadaşlarımız hesapladılar, çiftçilerle ilgili bir düzenleme hesaplanıyor, buradaki rakamlarla işte tanımlanan 300 lira çiftçi başına düşüyor. Ya, gübre dolarla beraber, bütün girdiler dolarla beraber; ya, gidip çiftçilerle buluşsanız... Biz iş ve aş buluşmalarına gittiğimizde... Daha ben dün Batman’daydım, Diyarbakır’da, Batman’da; sadece orada mı, Manisa’ya yakında gittik biz, Torbalı’ya da gittik, bütün tarladaki çalışanlarla buluştuk, mevsimlik işçi... Yani herkes, çiftçi artık isyan ediyor. Ya, tutun elektriğinden, tutun su parasından, gübresinden ama ne yapılıyor? Sırf fiyatları baskılamak için yurt dışından getirilenlerdeki KDV oranlarında veya ithalatta alınan vergilerde oran değişikliğine gidiliyor. Siz üretimi desteklemiyorsunuz, üretimi desteklemiş olsanız birçok düzenleme yaparsınız ama bunu tanıtırken çiftçiden yana olduğunuzu söylüyorsunuz, esnaftan yana olduğunuzu söylüyorsunuz. Yani biz sorsak şu anda, kapanan esnaf sayısına baktığımızda, geçinemeyen esnaf sayısına baktığımızda komik bir rakam. Şu andaki açıklanan, Sayın Bakan Yardımcısının açıklanan rakam 835’i böldüğümüzde 280 lira düşüyor. Sizin sadece kira yardımı için bile verdiğiniz rakamın çok çok altında. O zaman bunun neresi düzenlemedir? Ki biz o yardımı da eleştiriyorduk, hiçbir reel karşılığı

yoktu ve zaten tercihler de o yönde kullanılmadı. Yani burada tekrar getirilen “tercih” dediğimiz şey tümüyle aslında bir kamuflaj, maskeleyerek yani “Biz bir düzenleme yapıyoruz, krizle ilgili bir şey çıkarıyoruz.” gibi; aslında niyet o değil, tekrar kendinize ait bir düzenlemeyi getirmektesiniz.

Cumhurbaşkanına verilen yetkiler zaten var yani birçok yerde indirme, arttırma yetkisi var. Yani artık gerçekten insanların yaşamıyla ilgili, geçinebilmesiyle ilgili düzenlemeler yapmak gerekirken yok. Nedir bunlar? Sağlıkla ilgili, barınmayla ilgili, eğitimle ilgili, diğer giderleriyle ilgili bir düzenleme yapıyor musunuz vergide? Hayır. Onlarla ilgili bir düzenleme yapsaydık, bunları konuşsaydık; hiçbir yapılmıyor. Ama bunları yapmadığınız sürece, diğerlerini yaptığınız zaman hiçbir düzenleme olmamış oluyor.

Ben fazla uzatmayayım. Aslında vergi sistemi bir tercihtir, reform düşünülüyorsa bu tercihin sermayeden yana değil, büyük çoğunluktan yana olması lazım. Eminim, beş ay sonra, altı ay sonra tekrar aynı şeyi tartışmış olacağız. Bunlar geçici çözüm önerileridir. Sağlıkta şu var: Siz gerçekten önlemeyi ve korumayı düşünüyorsanız ciddi reformlar yapmak zorundasınız, ciddi bakımlar yapmak zorundasınız. Bunu yapmadığınız sürece altı ay sonra, üç ay sonra, bir yıl sonra yeni düzenlemeler getirmiş olacağız.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, teklifin geneli üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi de görüş, öneri ve eleştirilere cevap vermek üzere teklifin ilk imza sahibi olarak Sayın Uğur Aydemir’e söz vermek istiyorum.

Buyurun Sayın Aydemir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Evet, teklifin geneli üzerinde 16 milletvekili arkadaşımız söz aldı. Söz alan bütün arkadaşlarımıza ben de huzurunuzda teşekkür ediyorum. 10’uncu söz alan Sayın Şener, benim için de on numara bir konuşma yaptı, ayrıca teşekkür ediyorum. 10’uncu sırada söz almış Sayın Şener.

Aslında bu teşekkürlerin tamamını hak eden gerçekten başta Maliye Bakanımız olmak üzere, çok kıymetli Maliye Bakan Yardımcımız, Gelir İdaresi Başkanımız ve bürokratları bu güzel etki analizini hazırlayıp da bize veren ve... Sizlere dağıttık, teklif sahibi benim ancak, tabii, onların emeği çok fazla. Ben de hepiniz adına, hepimiz adına, Komisyonumuz adına, başta Başkanımız olmak üzere, Maliye Bakanımız ve ekibine huzurunuzda teşekkürü borç biliyorum, sağ olsunlar.

Evet, genelde hakikaten cevap verecek bir durum da yok, herkes teşekkür etti. Alanlar farklılaşınca benim teklifimle çok alakası olmayan eleştiriler de geldi. Teklifimle alakalı olan birkaç konu var. Ben onlara değinmek istiyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, herkes teşekkür etti. Bir de Garo Paylan’ın hakkını vermek lazım, “Uğur Aydemir”, “Uğur Aydemir” diyerek...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ben etki analizine teşekkür ettim yalnız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tabii, eksik görebilirsiniz, saygı duyuyorum. Bizim de gönlümüzden geçen, bir vergi reformu, vergi paketini hep birlikte uzlaşarak getirmek yani bunları defaultle konuşmak yerine bunlara bir noktayı koymak. İnşallah o günleri de hep beraber görürüz diyelim.

Öyle ya da böyle, belki de Plan ve Bütçe Komisyonunda ilk yaşandı, her konuşmacı teşekkür etti, etki analizi nedeniyle veya kanun teklifinin geliş biçimiyle. İşte, 62 maddenin, yürütme ve yürürlükle 64 maddenin tamamı vergiyle alakalı. Bundan dolayı ben zaten teşekkür ediyorum sizlerin konuşmalarınıza.

ERHAN USTA (Samsun) – Diğer eleştirilerimizin ne kadar haklı olduğunu anlıyorsunuz değil mi? Azıcık düzgün bir şey yapılıncı bile teşekkür ediyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani burada oturmak tabii çok farklı Sayın Usta.

Şimdi, hakikaten yani Sayın Paylan “Aslında bu teklifi getirmek bir züldür.” dedi. Bu biraz ağır kaçtı, eleştirinin ötesine gitti. Yani bu teklifte zül olacak ben bir şey göremiyorum. Yani “Biz ekonomik reformu yaparak huzurunuza geldik.” demiyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, ekonomik reform...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Bu vergi reformu.” da demedik, öyle bir şey benim ağızımdan çıkmadı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama “ekonomik reform paketi” dediniz. Ama “ekonomik reform paketi” dediniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Benim konuşma metnimi çıkarırsanız ben bu vergi reformu...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ekonomik reform programı kapsamında...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ekonomik reform kapsamındaki bazı maddeleri içeren bir teklif bu. Mesela Ekonomi Reform Programı içerisinde yer alan eylemlerin hayata geçirilmesi bağlamında düzenlemeler var. Nedir bunlar? Çiftçilerimize yapılan destek ödemeleri. Nedir bunlar? Basit usule tabi vergi mükelleflerinin gelir vergisinden istisna tutulması bence reformdur. Ha, 64 maddenin 62’si de reform olmayabilir ama reformlar da var içerisinde. Ben bunların tamamı reform, size reform sunuyorum, vergi reformu getiriyorum diye... Basit usuldekinin gelir vergisinden istisna tutulması bence bir reform niteliğindedir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hangisi reform? Allah aşkına yapmayın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, biz basit usuldeki küçük esnafa, basit usule tabi vergi mükelleflerine vergi istisnası getirmeseydik burada, ben öyle zannediyorum ki, en çok eleştiren kişi siz olacaktınız. Öyle yani ben sizi tanıdığım için söylüyorum. Yıllardan beri birlikte çalışıyoruz. Yani çiftçilerimize, bugüne kadar hiçbirimizin aklına gelmedi mesela...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunlara “reform” dememek lazım o zaman.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Karşılıklı şey yapmayalım, ben isterseniz bitireyim de...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Karşılıklı konuşma usulümüz yok, lütfen...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben size, bakın, hiç cevap vermedim. Kendimi tutmama rağmen... O kadar “Uğur Aydemir” diye laf attınız, sataştınız ki ona rağmen ben cevap vermedim.

Yani mesela çiftçilerimizin gelir desteğindeki stopaj kesintisini, gelir vergisi kesintilerini ortadan kaldırıyoruz. Arkadaşlar, “300 lira kişi başına.” “Çiftçi başına 200 lira.” falan önemli değil; önemli olan, yürüdüğümüz yol; önemli olan, bu işin ruhu. Yani geldiğimiz nokta çok önemli bence arkadaşlar. Yani zaten teşekkür ettiniz de zaten teşekkür ettiniz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Danıştay kararı var zaten o konuda Sayın Aydemir.

ERHAN USTA (Samsun) – Ne zamandan beri?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bizim iktidarımızdan önce, 2002 öncesinden beri kesiliyor. “Sadece doğrudan gelir desteği ve alternatif ürünlerdeki desteklerden vergi alınmaz.” diye bir madde var böyle. Zaten o da çok uygulanmamış, hepsinden alınıyor.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – O düzenleme zaten Danıştay kararına istinaden Sayın Aydemir, istediğiniz için değil yani.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, yeniden değerlendirme düzenlemesi, vergi kaybına yol açacağı bilindiği hâlde mükelleflerin geçici olarak yüksek seyreden mesela... Sayın Hamzaçebi Vekilimiz de bahsettiler yani bir nebze olsun... Yüzde 18, yüzde 20, yüzde 10 fark etmez ama bir enflasyon gerçeği var mı şu anda Türkiye’de? Var. En azından esnafımızı bunlarla alakalı korumak bence güzel bir adım. Yani bence bunu takdir etmek lazım ki ediyorsunuz.

Yatırıma katkı tutarlarının diğer vergi borçlarından mahsup imkânı getiriyoruz; bu da çok önemli. Yani sadece bir vergiden değil, diğer vergi borçlarından da... Şimdi maddelerde bunları tek tek görüşeceğiz.

Sayın Hamzaçebi Vekilimizin sorusu: “Neden ‘gelir vergisi’ demediniz de ‘Vergi Usul Kanunu’ ismini getirdiniz?” Şundan dolayı Sayın Vekilim: Gelir İdaresiyle, gelir vergisiyle alakalı kanun 11 madde, Vergi Usul Kanunu’yla alakalı 41 madde. 41 madde 11 maddeden daha çok, 3-4 katı olduğu için “Vergi Usul Kanunu” olarak ismini koymayı daha uygun bulduk.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – İlk hangi kanunsa onunla başlar kanunun adı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani biz öyle yaptık; belki, olabilir, size saygı duyuyoruz.

Sayın İpekyüz, pandemiyle birlikte esnafımıza biz bayağı bir destek verdik. Yani ne kadar destek verdik? Hazine ve Maliye Bakanlığının Kamu Maliyesi Raporu’nun 2’ncisi yayımlandı zaten. Bu raporda koronavirüs salgını nedeniyle yapılmış harcamalar tüm detaylarıyla zaten yer alıyor. Az önce zaten arkadaşlarımız okudular kısmen de olsa. Sadece esnafımıza yapılan doğrudan gelir desteği, kira desteği, ciro kaybı desteği ve esnaf desteği kapsamında 2,5 milyon esnafımıza 9 milyar TL biz destek...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – O kadar yani.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sadece esnafımızı söylüyorum ama bu esnafımızla alakalı. 2,5 milyon esnafımıza 9 milyar lira destek sağladık. Tek kalemde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani esnaf başı 2.500-3 bin liraya tekabül ediyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Toplam 500 milyar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaşlar, ben, isterseniz size dağıtayım o tabloyu, ne kadar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Esnaf başı 2.500 lira yapar Uğur Bey.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Karşılıklı konuşma usulümüz yok arkadaşlar.

Uğur Bey, tamamlayabilirsiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, “Tek kalemde bazı şirketlerin vergilerini siliyorsunuz.” dedi bazı konuşmacı arkadaşlarımız. Yani bunu örneklesek daha iyi olur. Mesela ben 9 milyarı, rakamları veriyorum, şu anda her şeyi ispat ediyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben verdim örnekleri.

ERHAN USTA (Samsun) – İstanbul Havalimanı, 2020 yılı vazgeçilen kira 1 milyar 25 milyon euro, bugünkü parayla 10 milyon.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Usta, ben vergiyi söylüyorum yani ben vergiyle konuşuyorum. Buna cevap vermezsem ben, yani “Tek kalemde vergi siliniyor.” dediği zaman arkadaşlarımız zan altında kalıyor. Bir mali müşavir olarak vergi sildiğimizi ben hatırlamıyorum yani takip ederim. Yani baktığımızda...

ERHAN USTA (Samsun) – Uzlaşmalarda sildiniz canım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Özel teşvik yapmıyor musunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bakın, uzlaşmalardan vergi..

ERHAN USTA (Samsun) – Cezaları komple sildiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bakın, vergi ayrı, ceza ayrı; bunları karıştırmayalım birbirine.

ERHAN USTA (Samsun) – Ben karıştırmıyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tabii ki uzlaşmalarda...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, pandemiden beri devamlı siliyorsunuz ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, maddelere getireceğiz...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ama hep öncelik şirketlere tanınıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

Sayın Usta, bakın, uyarmak zorundayım ama bunu çok sık yapıyorsunuz. Konuşurken ifade ettiniz fikrinizi. Böyle karşılıklı konuşma usulümüz yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam anladım da ama “Yok.” diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama karşılıklı konuşma...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır Başkanım, vergi tarhlarına bakılsın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle bir usulümüz yok Sayın Usta, lütfen ama böyle bir usulümüz yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Burası Komisyon.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yine maddelerde görüşlerinizi ifade edersiniz. Böyle bir usulümüz yok, kusura bakmayın. Maddeler geldiğinde fikirlerinizi söylersiniz.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam, maddelerde söyleriz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Usta, şöyle cevap vereyim: Arkadaşlar, şimdi, verginin aslı zaten aynen kalıyor. Verginin aslından sonra vergi zıyaı cezası... 100 bin lira vergi diyelim, 100 bin lira da vergi zıyaı cezası olsun; vergi zıyaı cezasını, yüzde 1 uzlaşmaya giriyor, 20 bin liraya kadar düşürüyor, vergiyle beraber 120 bin lira vergi ödüyor. Şimdi, “200 bin liralık vergiyi siz 120 bin liraya düşürdünüz.” dersiniz burada yanlışlık yaparsınız. Öyle bir şey yok. Vergi zıyaının cezasında uzlaşma oluyor zaten; uzlaşıyor, geliyor. Vergiyi -ÜFE, TÜFE- onların hepsini beraber alıyoruz zaten bunlarla. Yani burada üstat arkadaşlarımız var, onlar da bunu gayet iyi biliyorlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yüzde 50 indirim yapıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız ben de bir soru ifade edeyim, bazı üye arkadaşlarımız arada bana ifade ettiler, cevap vermeniz bakımından. “Bu Vergi Usul Kanunu’nda mükerrer suç nedeniyle mağdur olanlara ilişkin düzenleme yok.” şeklinde Sayın Kuşoğlu’nun bir sorusu olmuştur. Ona siz veya hazırlıkta yardımcı olan arkadaşlarımız kim cevap verecekse, o konuda da bir görüşünüz varsa ifade ederseniz memnun olurum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 359’uncu madde, çok şikâyet var, lütfen...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, yani ben bildiğim kadarıyla söyleyeyim ama arkadaşlarım da cevap verirlerse... Bilmiyorum yani bu konu çalışılıyor, şu andaki teklifimizde zaten yok. Adalet Bakanlığı bunun üzerinde çalışıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Adalet Bakanlığının reform programında yer alan bir madde benim bildiğim kadarıyla.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Önümüzdeki torbalarda inşallah...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dolayısıyla Adalet Bakanlığının çalıştığı bir konu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Tekliflerde diyelim, önümüzdeki tekliflerde.

ERHAN USTA (Samsun) – Araya girilebiliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben de yanlış yaptım o zaman ama usule de hep birlikte uyalım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Asgari ücretli üzerindeki vergi yükünü azaltan hakikaten bizim Hükümetimiz. Yani şimdi, asgari ücretli vergi dilimlerine baktığımız zaman; ilk önce, gelir vergisindeki dilimler yüzde 20’den başlıyordu. Biz geldik, vergi dilimini yüzde 15’e çektik ve asgari ücret üzerindeki vergi diliminin yüzde 20’ye isabet eden kısmı ağustos ayından sonraya geldiği zaman AĞI’yle biz onu telafi ediyoruz, yine yüzde 20’lik vergi ödettirmiyoruz. Sayın Paylan, her seferinde bunu ben size söylüyorum ama bütçede yine konuşacağız herhâlde bunları.

Diğer bir konu: Sayın Süleyman Girgin Vekilimiz yok herhâlde. 200 lirayla satın alma paritesiyle alakalı: “2002 yılındaki 200 lirayla neler alınıyordu, şimdiki 200 lirayla neler alınıyor?” diye bir söylem ortaya koydu, iddia ortaya koydu. Bu çok da adaletli değil yani vergide adaleti sağlarsak konuşmalarda da adaleti sağlayalım. Satın alma gücünü ya memur maaşıyla ya asgari ücretli maaşıyla ya en düşük memur maaşıyla kıyaslamak lazım. “2002’deki 200 lirayla, 2021’deki 200 lirayla hadi bakalım ne alıyorsunuz?” denildiği zaman plan bütçe...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Son derece mantıklı bir gerekçe sundum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, çok güzel. Türkiye gerçekleriyle ben konuşmak istiyorum. 2002’den önce Türkiye’de enflasyon yoktu da biz mi icat ettik Sayın Yılmaz? Doğrusu o derken ben de doğru söylüyorum. Biz de enflasyonla büyüdük yani bu enflasyonu biz icat etmedik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlayalım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Diğer bir konu, Sayın Erol Hocamdan bir soru vardı. Erol Hocamla...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Geriye dönük olmazsa yüzde 30’a çıkardınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Sayın Yılmaz, Merkez Bankası... Değerli Vekilim, lütfen ya, 2002’deki parayla gerçekçi...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bu soru gerçekçi bir soru, bu cevap cevap değil.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O zaman siz Süleyman Bey’in söylemiyle devamlı şey yapın. 2002’deki 200 lira ile şimdiki 200 lirayı kıyaslamaya devam edin.

Şimdi, basit usule tabi olmanın şartları var Erol Hocam. Şimdi, basit usule tabi olmanın şartları, işte, alışlar, satışlar, hizmet, kira ödemesi büyükşehirlerde farklı, büyükşehir dışındaki illerde farklı. Şimdi, 1995 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla büyükşehirlerde, 14 tane büyükşehirde hangi sektörlerin, hangi iş kollarının basit usule tabi olamayacağı sayılmış. Bunlar nedir? İşte, her türlü emtia imalatıyla uğraşanlar. Bunlar “a,b,c,d” diye maddeler, saydınız zaten onları. Şimdi, 30 tane büyükşehir var ya şu

anda, 14 tane büyükşehirin dışındaki illerde bunlar geçerli değil. Bunlar Bakanlar Kurulunda sayıldığı için basit usule tabi olamıyorlar ama yeni bir düzenlemeyle, Cumhurbaşkanının belki bir kararnamesiyle bunların da basit usulden faydalanmasının önü açılabilir mi? Açılabilir. Siz onu sordunuz değil mi bana?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ama 14’ünde uygulanmıyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - 14’ünde şu anda uygulanmıyor, uygulanamaz. Bakanlar Kurulu kararıyla bu böyle.

Başka da benim hani cevap vermemi istediğiniz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyoruz, maddelere geçildiğinde tek tek maddelerle ilgili zaten görüşlerinizi...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Ben de tekrar görüş ve eleştirileri için bütün arkadaşlarıma da tekrar tekrar teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bakan Yardımcımızın herhalde bir talebi var.

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU - Sayın Başkanım, destek ödemeleriyle ilgili, sayın milletvekillerimizin ödenmediğine dair bir şeyi oldu. Şimdi ben arkadaşlara sordum. Doğrusu, biz mümkün olduğunca günü geldiğinde ödemeleri yapmak için gayret sarf ediyoruz. Hâlihazırda Eylülün 27’si itibarıyla kalan ödemeler vardı, Ekimin başında tamamını aştık. Şimdi Tarım Bakanlığıyla konuştum, onlar buzağı desteğinin 2/3’ünü ödediklerini söylediler, kalan 1/3’ünün de on beş gün öncesinden icmalleri toplayıp tamamının bitireceğini söylediler Sayın Milletvekilim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 359 da nasıl bilgi verdiler bize?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Onu söylediler yani Adalet Bakanlığında konu. Ama ilave söyleyeceğiniz bir şey var mı, Vergi Usul Kanunu’ndaki mükerrer cezayla ilgili söyleyeceğiniz herhangi bir husus var mı?

Buyurun.

GELİR İDARESİ DAİRE BAŞKANI ABDULLAH KARABOYACI – Vergi Usul Kanunu’nun 359’uncu maddesinde düzenlenen kaçakçılık suçlarına ilişkin olarak verilen hürriyeti bağlayıcı hapis cezalarının, özellikle suç fiillerinin birden fazla yılda, dönemde işlenmesi hâlinde nihayete ermesi yani verilmesi konusunda yargı mercileri tarafından verilen bir karar var. Her dönem ayrı suçtur; oradaki üst ceza beş yıl, dolayısıyla her yıl için beş yıl, beş yıl, beş yıl şeklinde verilebilir gibi bir öngörülen usul var. Burada, Adalet Bakanlığının İnsan Hakları Eylem Planı’nda da bu konu yer alıyor. Burada, TCK’nin 43’üncü maddesi kapsamında zincirleme suç hükümlerinin uygulanacağı yönünde bir çalışma var, biz bunu Adalet Bakanlığıyla çalışıyoruz. Önümüzdeki süreç içerisinde çalışmalar nihayete erince Meclise arz edilecek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Garı Bey, maddelere geçeceğiz ama bütünüyle ilgiliyse buyurun.

GARİ PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, şu anlamda soracağım: Sonuç olarak bu bilgi notunu da Gelir İdaresi Başkanlığımız getirdiğine göre; bu, yürütmenin bir teklifi sonuç olarak yani yürütmenin bir ihtiyacını içeriyor. Uğur Bey de bunu kabul etmiş ve imzalamış. Ben, Sayın Bakan Yardımcımıza şunu soracağım: Şimdi, Ekonomik Reform Programı önümüzde ve bunu gördük. Burada palyatif tedbirler var, bunu kabul edersiniz herhâlde; buna bir “reform” demek doğru değil diye düşünüyorum. Şimdi, gelir vergisi reformu ve kurumlar vergisi reformu yani vergi adaleti konusu

çok önemli. Bu vergi adaletini sağlamak durumundayız. Biz milletin vekilleri olarak bunu talep ederiz, herhâlde hiçbir vekilimiz itiraz etmez. Bu konuda birlikte çalışma imkânımız var mı, böyle bir projeksiyonunuz var mı? Yani vergi yükünü dolaylı vergilerle dar gelirlielerin üzerinde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunu bence Bakan Yardımcımızdan ziyade grup başkanlarımız istişare ederlerse daha doğru olur.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sonuç olarak yürütmenin getirdiği bir teklif var ve yürütmenin bir programı var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yürütmenin bir teklifi değil, yürütmenin ortaya koyduğu bir ihtiyaç var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, ihtiyaç diyelim, öyle tanımlayalım ama yürütme sonuç olarak bir reform programı öngörüyor ama bizim de vergide adaleti sağlamak gibi bir derdimiz var ve Maliye Bakan Yardımcımız sonuç olarak, yürütmenin temsilcisine soruyorum. Vergide adaleti sağlamak için bir reform programı, bir reform hazırlığı var mı? Sizin öneriniz olacak mı bu yönde yürütmeye? Bunu soruyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU - Sayın milletvekilim, biz Ekonomik Reform Programı'nı hazırlarken bütüncül olarak baktık yani bütün istihdam piyasalarına, üretim piyasalarına, reel sektöre, sermaye piyasalarına, mali piyasalara toplu olarak baktık. Bakış açımızla, buralarda yaşanan sorunlar olduğu gibi, daha iyi yenilenebilir alanların tespiti üzerine de çalıştık. Bu vergi kısmı oranın bir parçası. Dolayısıyla, vergi kısmında yapmış olduğumuz çalışmaların bir kısmı, evet, yeni denilebilir, bir kısmı önceden var olan sorunların, bugüne kadar taşınmış olan sorunların çözümü üzerine olabilir, bir kısmı da iyileştirme üzerine olabilir. Ama siz sadece vergiyle ilgili kısmı alıp değerlendirdiğinizde, bütün bir ekonomik reform içerisinde bir parçayı alıp değerlendirdiğinizde eksik bir şey olur diye düşünüyorum.

Vergi adaletiyle ilgili, geçmişte ben de bu sıralardayken birlikte çalıştığımız dönemlerde konuşurduk. Burada vergi adaletini de içeren hususlar var, bunu da dışarıda bırakmamak lazım. Yani çiftçilerle ilgili, destek ödemeleriyle ilgili kısım bir vergi adaleti sorununun çözümü veya esnafla ilgili kısım bir vergi adaletine katkı hüviyetinde bir şeydir. Yeterli mi? Bunu bütün bir ekonomik bütünü içerisinde değerlendirdiğimizde hepimizin daha iyiye yönelik çalışmaları var. Bu bir çabadır, bu devam edecektir. Yürütme de hiç şüphesiz yani biz de oturup arkadaşlarla hem vergi açısından hem diğer ekonomik unsurlar açısından daha iyiyi oluşturabilme adına ciddi çalışmalar yapıyoruz. Bir parçasını getirdik, bu devam edecektir yani yürütme adına devam edecektir. Eğer kabul görürse hep birlikte o çalışmaları sonuçlandırma imkânına da kavuşmuş olacağız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Ayhan Bey, çok kısa... Artık genelini tamamlamamız gerekiyor.

Buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Hazır bu kadar Maliye Bakanlığının üst düzeyde bürokratlarını bulmuşken... Bu sene kuraklıktan dolayı mağdur olan çiftçilerimize kuraklıktan dolayı hibe paraları verilmesi gerekiyordu. Aksaray'da bugüne kadar bir ödeme yapılmamış. Bununla ilgili bir takvim var mı? O konuyu bir öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tarım Bakanlığımızın temsilcisi söz istiyor. İsterseniz bir bilgi versin.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hesaplanıyor.

AYHAN EREL (Aksaray) – Bir de artı, elektrikte, mazotta, gübrede, yemde herhangi bir vergi indirimi, KDV indirimi düşünülüyor mu? O konuyu da çiftçilerimiz merak ediyor.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, buyurun lütfen.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ERCAN TÜRKTEMEL – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 2021 yılındaki iklimsel faktörlere bağlı olarak yaşanan kuraklıktan kaynaklanan verim kaybından etkilenen üreticilerimizin gelir kaybını karşılamak üzere Cumhurbaşkanlığı kararı yayımlandı. Bakanlık olarak uzmanlarımız sahada. Verim kaybına uğrayan parsellerdeki verim kaybı oranlarıyla ilgili incelemeler, kontroller tamamlanmak üzere. İl ve ilçeler tarafından hazırlanan icmallerin Bakanlığımıza intikal etmesini müteakip büyük ölçüde -Hazine ve Maliye Bakanlığımızla da görüşüyoruz- kaynak temin edildiği anda bu sene içerisinde ödemeyi planlıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ERCAN TÜRKTEMEL – Ben teşekkür ederim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne icmali bekleniyor?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ERCAN TÜRKTEMEL – İl, ilçe hasar tespit komisyonları tarafından... Şöyle arz edeyim efendim: Bütün parsellerdeki ürünlere ait minimum ve maksimum verim ortalamaları giriliyor sisteme zaten teknik elemanlarımız, mühendislerimiz tarafından. Saha tespitlerinde verim kaybı oranları belirlendi, sahada yaşanan. Bu yaşanan verim kaybıyla beraber -ki yüzde 30 ve üzerindeki kayıplar destek kapsamında olacak- hem X ürünündeki fark ödemesi desteği oranı belirlenecek verimdeki kayıpla beraber, her 2 farklılıkları ortaya konulup ödeme icmalleri hazırlanacak hem fark ödemesindeki gelir kaybı ne kadar hem de verimden kaynaklanan kaybının 100 TL'ye tamamlanması anlamında.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ ERCAN TÜRKTEMEL – İcmaller geldikten sonra ödemeyi yapacağız.

AYHAN EREL (Aksaray) – Gübre atacak para yokmuş, çiftçi bekliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, temennilerinizi dile getirdiniz.

Teşekkür ediyorum.

Selin Hanım, buyurun.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum Başkanım.

Öncelikle herkesi saygıyla selamlıyorum.

Çok uzun konuşmayacağım. Pek çok şey söylendi ama bir iki noktanın altını çizme ihtiyacı duyuyorum.

Bir kere, Meclisimizin 27'nci Dönem Beşinci Yasama Yılı ülkede derin bir ekonomik buhranın esasında ağır yükü içinde başlıyor. Bu ağır yükün ihtiyaç duyduğu köklü ve yapısal değişikliklere dair konuları tartışıyor olmaya hakikaten çok ihtiyacı var ülkenin.

Şimdi, bu yasa teklifinin bu köklü ve yapısal değişiklikleri içermediğinin altını çizme ihtiyacı duyuyorum. Yani bunun içerisinde hani vergiye dair bazı teknik düzenlemelerin yapılması, işlevselliğin artırılması, etkinleştirilmesi vesaire, bunlar bir tarafa; düzenin yapısını değiştirecek adımlar yok teklifin içerisinde. Oysaki düzenin kendisi bugünkü bu buhranı ve sürekli yasa teklifi yapma ihtiyacını doğuran bir hâl doğuruyor. Onun için de düzenin yapısını değiştirme ihtiyacının altını çizmek istiyorum yani palyatif, bugünü kurtaran ama ilk paragraftan kendisiyle çelişen işler yapmamak gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi, niye ilk paragraftan çeliştiğini düşündüğüme ve düzeni niye devam ettiren bir teklif olduğuna dair değerlendirmemi hızlıca yapayım. Şimdi, hatırlayalım, Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Mehmet Uçum demişti ki: “Bu rejim bir tek adam hükümet sistemidir.” Yani diğer bir deyişle bir tek adam rejimi var karşımızda. Dolayısıyla Meclis yok sayılıyor. Oysa demokrasilerde bütçe hakkı meclislerden tesis edilir yani vatandaşın vergisine dair öngörü oluşturabilmesinin, keyfi tutumlara engel olunmasının yolu meclislerin güçlü olmasından geçer. Şimdi, bu yasa teklifi zaten zayıflatılmış olan Meclisin gücünü bir nebze daha zayıflatacak ibareler barındırıyor. Buna dair “Neden?” sorusunun yanıtlanması gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi, yasanın gerekçesinde diyor ki -sözlü olarak da biraz önce ifade edildi- “Vergide güveni tesis edeceğiz, vergide öngörülebilirliği sağlayacağız.” Ondan sonra da teklifin 2’nci maddesinde deniyor ki: “Sosyal içerik ve uygulama üreticilerinin vergilerinde belirlenen yüzde 15’lik stopaj oranını Cumhurbaşkanı isterse sıfıra indirebilir, isterse yüzde 30’a kadar çıkarabilir.” Neden? Yani esasında mutlak güçlerin keyfi bir biçimde vergiyi değiştirmesine itirazdan doğmuştur demokrasiler. Şimdi dönüyoruz, biz bu yasa teklifiyle gayet keyfi bir biçimde, üstelik de skalası çok geniş olan, hem de iddiası “vergide öngörülebilirlik sağlamak” olan bir yasa teklifiyle Cumhurbaşkanıya bırakıyoruz vergiye karar vermeyi. Şimdi, bu, kendi başına bence niye bizim bir kriz yaşadığımızı, niye bu buhranın bu kadar derin olduğunu, niye sürekli burada yasa çıkarma kaygısı doğurduğunu da çok net ortaya koyuyor. Yani bu yasanın var olan yapıyı daha da kökleştirdiği ve bırakın köklü ve yapısal değişime doğru adım atmayı, var olanı derinleştirdiğinin bir kere altını çizelim.

İkincisi, yani bir sosyal adalet sağlanması bahsi geçiyor. Bunun için vergi adaleti gerektiği açık. Vergi adaletine dair Türkiye’de yapılması gereken 2 kritik iş var. Bir tanesi, özellikle son yıllarda zenginliğin kaynağı hâline gelmiş olan ranta dair bir vergiyi tartışmak gerekiyor yani daha çok kazananın daha çok ödediği bir düzen kuracaksak, zenginlik de ranttan yaratılıyorsa eğer, o zaman bunu tartışmaya başlamak gerektiğini düşünüyorum.

Vergide adalet sağlayacaksak vergi cennetleri listesini yayınlayarak işe başlayabiliriz. Yani eğer herhangi bir yasa teklifi “Sosyal adaleti sağlayacağım.” diyerek başlıyorsa işe, ilk yapacağı iş vergi cennetleri listesini yayınlamak olmalı. Oraya ne kadar çok paranın kaçtığı açık. Dolayısıyla, hani Paradise belgeleri, Pandora belgeleri, Man Adası gerçekleri; hepsi “sosyal adalet” diyen herhangi bir yasa teklifi için önce vergi cennetleri meselesine bakmamız gerektiğini söylüyor. Bu da 2006’dan beri Bakanlar Kurulunun, 2018’den beri de Cumhurbaşkanının yapıyor olması gereken bir şey. Bunu buradan hatırlatmak gerekiyor, Türkiye Büyük Millet Meclisinden.

Şimdi, toplanması gereken vergi toplanmayınca ne oluyor? Dışarıdan para gelsin diye bin takla atılmaya başlanıyor. Mesela teklifin 59’uncu maddesinde deniyor ki: “Kurumlar nakit sermaye artırırken eğer sermayeyi dışarıdan bulurlarsa onlara yüzde 50 uygulanan faiz indirimini yüzde 75 uygulayacağız.” Yani bu taklaları atmamak için mesela vergi cennetlerine paranın gitmesini engelleyerek başlayabiliriz, giden paranın vergi ödemesini sağlayarak başlayabiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Açık ki mesela bu vergi cennetleri meselesi, sosyal adaletin sağlanması ve vergi adaletinin sağlanması için gerçekten atılması gereken somut adımlardan biri. Bir diğeri de Türkiye’de dolaylı vergilerin ağırlığı bu kadar yüksekken, yine, dönülüp hani dolaylı vergiler üzerinden bir yasa teklifinin gelmiş olması da düzeni değiştirme iddiasından çok uzak.

Son nokta: Ya, sosyal adaletse eğer pandemide kepenkleri mecburen kapatılmış olan esnafa o dönemde doğrudan gelir desteği verilmedi, iflase terk edildi; şimdi dönülüp pansuman yapılmaya çalışılıyor. Baştan onu yapmamayı sağlamak gerekiyor. Dolayısıyla da geneline dair bu tartışmayı önemsiyorum. Maddeler özelinde, elbette, bu pansuman açısından desteklenecek maddeler var ama bu pansumana ihtiyaç doğuran yaraların oluşmasına engel olmak gerekiyor. Bu yönde bir yasa teklifinin de karşımızda olmadığını bir kez daha söylemek istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim, sağ olun.

Değerli arkadaşlar, teklifin geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Az önce, daha doğrusu girişte söylediğim gibi, birbiriyle ilişkili, birbirini bütünleyen maddeler var, konu bütünlüğü arz eden. Örneğin, basit usuldeki mükelleflerin kazançlarının gelir vergisinden müstesna olması hususu 1, 5 ve 6’ncı maddelerde düzenlenmiş. Uygun görürseniz, bu maddeleri bir bütünlük içinde müzakere edersek daha anlamlı olur. Bir itiraz yoksa böyle devam edeceğim.

Şimdi 1, 5 ve 6’ncı maddeleri okutacağım. Basit usuldeki mükelleflerin kazançlarının gelir vergisinden müstesna olmasına ilişkin maddeler bu teklifteki. Ayrı ayrı oylayacağız tabii.

Okutuyorum:

VERGİ USUL KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa mükerrer 20 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Basit usulde tespit olunan kazançlarda gelir vergisi istisnası:

MÜKERRER MADDE 20/A – Bu Kanuna göre kazançları basit usulde tespit olunan mükelleflerin 46 ncı maddeye göre tespit edilen kazançları gelir vergisinden istisnadır.”

MADDE 5- 193 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 6- 193 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yer alan “veya basit usulde vergilendirilen” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve (15) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, şimdi bu 3 maddeyle ilgili izahat almak üzere teklif sahibine söz veriyorum.

Buyurunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

1'inci maddede basit usule tabi mükelleflerin kazançlarının gelir vergisinden istisna edilmesini teklif ediyoruz. Burada, az önce konuşmamda da ifade ettim; 835 bin mükellefimiz var, vazgeçtiğimiz gelir de 235 milyon lira.

5'inci maddede basit usuldeki kazançlar gelir vergisinden istisna olduğu için bir tarhiyat oluşmayacak. Alışlar ve tarhiyat oluşmayacak ama bunlar alışlarına, giderlerine ve kazançlarına, hasılatlar için kazançlarına bir beyanname vermeyecek, sadece defter beyan sisteminde gösterecekler. Dolayısıyla beyanname vermeyecekleri için de bir tarhiyat oluşmayacak, tarhiyat oluşmadığından dolayı da biz bu cümleyi teklif metninde çıkarıyoruz.

6'ncı maddeye gelince; gelir vergisi beyannamesi veren mükellefler için Kanunun 89'uncu maddesindeki özel indirimler bulunmaktadır. Mevcut hâlinin 15'inci bendinde basit usule tabi mükellefler için kazanç indirimleri söz konusudur. Teklifimizle basit usule tabi mükellefler gelir vergisi beyannamesi vermeyeceği için zaten indirim de söz konusu olmayacaktır. Teklifimizle de 6'ncı maddede teknik bir düzenleme yapıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, 1, 5 ve 6'ncı maddeler üzerinde söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, burada giriş konuşmasında da ifade etmiştim yani bir tuhaflık var. Biz esnafımızın, tabii, vergisel açıdan da desteklenmesine hiçbir şekilde karşı değiliz. Tabii, esas olanın şu olduğunu söyledik: Yani ekonomi hakikaten uzun süredir o kadar kötü gidiyor ki kazançlar ciddi ölçüde düştü. Çalışanın kazancı da aynı, işte, küçük esnaf da aynı, çiftçinin kazancı da aynı. Artık bir kısım, bir kesim insanın, en altta olan –ki esnaflar bunların içerisinde- kesimin vergileri o kadar da komik hâle geldi ki işte, 800 bin kişiden 230 milyon lira vergi topluyoruz. Bunları silme noktasına geldik. Tabii, gönül bunu arzu etmez. İktidarın yapması gereken şey... Bunların kazançları o kadar fazla olmalıydı ki “Biz gerçek usulde artık bu kesimi vergilendirelim.”i konuşmamız lazımken AK PARTİ hükûmetlerinin başarısızlığı işi bu noktaya getirdi. Fakat burada şimdi vergiden istisna tutuyoruz, tutalım ama defter tutmayı veya yükümlülüklerin hepsini de devam ettiriyoruz. İşte, burada bir çelişki var. Tamam, o da belge düzeni açısından, kayıt dışılık açısından önemli ama burada bu sorunu çözmemiz gerekiyor bence yani buradaki defterle ilgili maliyetler; yani tutma maliyeti veya onun yarattığı bürokrasi, esnaf başına sildiğiniz 150-200 liralık vergiden bence daha önemli esnaf açısından. Bu kısma bakılması gerekir diye düşünüyorum. Şimdi, tabii, hani konuyu esnafın desteğine getirdiniz siz “9 milyar lira” dediniz değil mi, yanlış hatırlıyorsam.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 9 milyar.

ERHAN USTA (Samsun) - Pandemi döneminde gelir kaybına uğrayan esnafa yani yaklaşık onyediy onsekiz aylık bir dönemde, sayıları da 2 milyon olan esnafa 9 milyar lira verildi. Bu rakamı biliyoruz zaten. Bunun esnaf başına, bakın, bir buçuk yıl için esnaf başına değeri 4.500 liradır, aylık 265 liradır. Yani bunu “Esnafa destek verdik filan.” diye lütfen bir yerde söylemeyelim. Hakikaten, işte, o yüzden esnaf kan ağlıyor. Ben şunu söyledim: Tek bir tane firma, İstanbul Havalimanı 2020 kira geliri... Bak, 2020 kira desteği var öbür tarafta, burada da kira gelirini almıyoruz. Niye? Pandemi var diye. Olabilir, bir şey demiyorum ama orada yaptığımız destek 1 milyar euro, 10 milyar lira, 2 milyon esnafa verdiğimiz bir buçuk, iki yıllık destek ama bu tarafta 1 tane firmaya veya konsorsiyuma, 2 3 tane firmaya verdiğimiz destek tek bir kalemde ondan daha fazla, 10 milyar liranın üzerinde. Daha 2021 yılında ne olacak, onu bilmiyoruz. 2021 yılı için de muhtemelen gelecekler ve bir destek verilecek. Şimdi, bunları

böyle mukayese etmek lazım. O yüzden esnaf perişan ve yani hakikaten toplumun yoğun... Bak, on altı aydır esnaf esnaf demekten bizim anamız ağladı ya, bu esnafa niye destek vermiyorsunuz diye. Şu anda o sıkıntıyı gittiğiniz zaman siz de seçim bölgenizde görüyorsunuzdur ve önümüzdeki dönem daha sıkıntılı olacak.

Diğer bir konu, geneliyle ilgili konular. Sayın Başkan “Müdahale etmeyin.” dediği için, tabii, maddelere bıraktık biz de. Şimdi, “Vergi silinmedi.” diyorsunuz. Bir defa, Türkiye’de vergi siliniyor. Niye siliniyor? Bir defa, küçük vergileri siliyoruz; o ayrı bir konu. Bakın, şimdi uzlaşma müessesesi var, az önce yine -bunlar Maliye Bakanlığının raporlarında da var- internete de girdim, rakamlara baktım. Şimdi, mesela, bir tablo var, sadece orada 3 milyar 106 milyon lira, rapordaki raporlanan vergi tutarı. Niye? Çünkü işte, idarenin yaptığı idarece vergi tarhiyatı -ikmalen, re’sen bilmem ne filan diye- yani müfettişlerin incelemelerinden sonra bir kısım vergi tarhiyatları yapılıyor. Niye? Çünkü eksik vergi buluyorlar; vergi kaçırılmış, onu buluyor. 3,1 milyar liralık raporda bir tutar var. Bunun ödeneni ne kadar biliyor musunuz, uzlaşılın miktarı? 74,5 milyon lira. Yüzde 97,6’sı silinmiş. Yüzde kaç kalıyor? 2,4’ünü alan bir anlayış bu. Nasıl oluyor, ben bunu bilmiyorum.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Ceza mı acaba?

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, ceza değil; rapordaki ilave tarhiyat. Tabii, var efendim. Maliye Bakanlığı... O zaman tutanak doğrultusunda siz söyleyin, arkadaşlar burada...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir inceleyip bilgi vererseniz...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, şunu söylemeye çalışıyorum: Yani mesela uzlaşmayla ilgili maddeler var ama bu anlamda değil. Sayın Başkan, uzlaşma müessesesiyle ilgili çok ciddi problemler var, merkez ve taşrayla ilgili. Bunlar buraya getirilse işte, ben o zaman buna reform derdim. Yani bizim şimdi kaç bin tane müfettişimiz var? Vergi denetim elemanları müfettiş oldu, 10 bine yakındır herhâlde.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – 8.500.

ERHAN USTA (Samsun) – 8500’dür doğru, FETÖ’den atılanlar oldu, 10 bin civarındaydı. Şimdi bu çocukları çalıştırıyoruz, bu arkadaşlarımızı, meslektaşlarımızı, “Vergi tarh edin.” diyoruz. İlave, re’sen bilmem ne, vergi tarh yapıyor; ondan sonra merkeze geliyor, merkezde kompleksi siliniyor. O zaman biz bunları istihdam etmeyelim, burada bir problem var. Bizim memurumuz bunlar. Bakın, bunu muhalefet partisi milletvekilli yapsa siyaseten yapılmış olur.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, Sayın Usta, tarhiyat öncesi var, tarhiyat sonrası anlaşma var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Uğur, sıra geldiğinde cevap vererseniz memnun olurum. Not alalım görüşleri.

ERHAN USTA (Samsun) – “Şu kadarını, şu kadarını siliyoruz.” diye onları bize söylesinler. Yani bu asgari ücretlinin -yanılıyor olabilirim, bundan emin değilim ama yine bilgi olarak talep edelim bunu- böyle ağustos ayında ikinci vergi dilimine girdiği bir dönemi ben geçmişte hatırlamıyorum çok fazla ama yanılıyor olabilirim. İstirham ediyorum sizden, bu bilgiyi de bizimle paylaşın. Mesela, işte, özellikle AK PARTİ hükümetleri döneminde ve AK PARTİ’nin ilk dönemlerinde. Ben bu şundan oldu diye düşünüyorum: Biliyorsunuz, vergi dilimlerini... Bu aslında şey, vardır ya, tarife dışı engel gibi bir şey. Vergi dilimleri hep yurt içi ÜFE’nin yeniden değerlendirme oranının veya diğer işte, enflasyonun altında artırılarak böyle orada aslında efektif vergi oranını ücretler üzerinde artıracak hamleler yapmıştır idare. Zamanında Planlamadayken biz de bunlara evet falan demiştik, o ayrı bir konu ama dolayısıyla ben hatırlamıyorum, asgari ücretlinin ağustos ayında ikinci vergi dilimine girdiğini. Evet, Hükümetiniz

döneminde asgari ücretlinin vergi dışı bırakılmasına ilişkin işler yapıldı, ona bir şey demiyorum ama hiç ikinci vergi dilimine girdiğini ben hatırlamıyorum ama yanılıyor olabilirim, emin değilim. Arkadaşlar o konuda bizi bilgilendirirse sevinirim.

Son konu da: Sayın Başkan, şimdi ben bu analizi yaptım, o kısmına girmeyeceğim ama şey olursa girebiliriz. ÜFE ve TÜFE var değil mi, 2 tane enflasyon var. Bakın, şimdi hani böyle çok yükselen enflasyonlar filan diyoruz da siz... Yani 2002 yılında, o zaman “toptan eşya fiyat endeksi” diyoruz, bugün “yurt içi ÜFE” diyoruz. Toptan eşya fiyat endeksi 2002 yılı Aralık ayında yüzde 31 bu ülkede; şu anda yüzde 45. Yani TÜFE’yi konuşabiliriz, evet, para politikası TÜFE üzerinden gider ama hakikaten bu TÜFE rakamlarına güvenilmeyeceği için ben artık onu konuşmak istemiyorum. Eski bir bürokrat olarak bir kurumla ilgili bunu söylemek istemezdim ama hakikaten, bakın, bunu herkes vicdanına sorsun: Bugünkü TÜFE rakamlarına hiç kimse inanmıyor, ÜFE kaçınılmaz çünkü onun çıkış yerleri var, ÜFE’de bir kaçak yapamaz TÜİK. O yüzden, 31 aldığınız enflasyon bugün 45. Bunu da gözden kaçırmayalım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, meslek örgütlerinin görüşlerini hangi aşamada alacaksınız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani talepte bulunmaları hâlinde söz vereceğim. Şu ana kadar bir talep görmedim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Esnaf, sanatkârları ilgilendiriyor hani...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Zorlayarak söz veremeyiz. Talepte bulunurlarsa söz veririm tabii.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kuşkusuz, peki. O zaman, talepte bulunabilirler diye hatırlatmış olalım.

SALİH CORA (Trabzon) – Zorla niye konuşturuyorsun?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Onlar da bilmiyor olabilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, bu madde de... Takdir kendilerinin tabii ki ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bence ne zaman talepte bulunacaklarını kendilerine bırakırsak daha doğru olur.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben yalnızca önerdim yani bir çağrı yaparsanız diye.

Sayın Başkan, Uğur Bey, Sayın Vekilim, değerli arkadaşlar; şimdi, bu maddeyi destekliyoruz ancak kafamızda bazı soru işaretleri var, şu yönde açıklayayım...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bu maddeyi mi, maddeleri mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu maddeleri destekliyoruz tabii ki. Sonuçta küçük esnafın darda olduğunu biliyoruz ve onların bu anlamda gelir vergisi istisnasıyla desteklenmesinin önemli olduğunu düşünüyoruz. Ancak, şöyle bir çekincemiz de var: Şimdi, 835 bin esnafa -efendim- 235 milyon lira bir istisna, esnaf başı 280 TL demektir. Şimdi, yalnızca şu pandemi dönemine baktığımızda dünyanın bütün medeni ülkeleri esnaflarına doğrudan gelir desteleri verdiler Uğur Bey, doğrudan gelir destekleri ve ciroları kadar, ciroları orantısıyla doğrudan gelir desteği verdiler, biz bunu yapmadık. Yani anlattınız az önce, esnaf başına verdiğiniz destek iki yıla yakın sürede 2.500 lira, esnaf başına ortalama verdiğiniz destek 2.500 TL yani aya vursanız 100 lira yapıyor yapmıyor, bir aya 100 lira destek vermişsiniz,

esnaf perişan durumda. Bu anlamda buna bir reform veya yaraya merhem olarak bakamayız yani ben bunun gerekli ama yetersiz bir tedbir olduğunu düşünüyorum; bu birinci boyutu. Esnaflarımızı daha çok desteklemeliyiz, bu bir.

Ancak, maddeye geldiğimde de şöyle bir sıkıntı görüyorum: Şimdi “Berberler...” diyorsunuz. Ben açıkça söyleyeyim bir köye gidin 20 liraya saçınızı kestirirsiniz veya 15 liraya kesen berber var ama bazı yere gidiyorsunuz 150 liraya, 200 liraya kesen berber de var ve bu kayıt dışı da çalışabiliyor biliyorsunuz bu anlamda. Yani gerçekten kazanıyor ama belge kullanmıyor veya başka yöntemlerle kayıt dışı olarak çalışabiliyor yani 835 binin 835 bini de aynı durumda değil Sayın Başkan, bunu demek istiyorum. Siz bir anda hepsini istisna bıraktığınız zaman gerçekten darda olan, sıkıntıda olan ve desteklenmesi gereken kişiyle diyelim ki kayıt dışı çalışan veya iyi gelir elde eden kişiyi de aynı çuvala atmış oluyorsunuz. Burada biz sosyal adaletten bahsedemeyiz, bir vergi adaletinden bahsedemeyiz; tamamını vergi dışı bırakmak konusunda söylüyorum, bu açıdan bunu ayrıştırmak gerekir. Çünkü ülkemizde de şöyle bir sistem yok -Gelir İdaresi Başkanımıza da söylüyorum, keşke Maliye Bakan Yardımcımız da burada olsaydı ona da söyleseydim- “Nereden buldun?” diye bir uygulama yok. Ya, diyelim ki basit usulde çalışıyor ama bir bakıyorsunuz, mesela gidiyor 1 milyon liralık bir daire alıyor, şimdi bununla bunu eşleştiren bir sistem yok. Yani sen basit usulde çalışıyorsun arkadaş, bana beş kuruş vergi vermiyorsun ama sonra bir bakıyoruz, 1 milyon liraya daire alıyorsun veya 500 bin liralık araba alıyorsun -iyi ki geldiniz onu da söylüyorum- yani bununla bunu yani vergi istisnası sağlanıp da öbür taraftan bir gelir elde edip bir servet elde edip gidip de daire alan, ev alan veya bir yerde bir serveti bulunduğu... Medeni dünyada böyledir. Amerika’da vergi veriyorsunuz, diyelim yıllık 10 bin dolar, gidip de 1 milyon dolarlık bir daire alıyorsun -Sayın Başkan siz iyi bilirsiniz- IRS hemen gelir “Arkadaş, bunu nereden buldun, bu parayı?” diye size sorar. “Ya, senin yıllık gelirin 10 bin dolar diyorsun ama gidip 1 milyon dolarlık daire alıyorsun.” diye sorar. Yani esnaf için de söylemiyorum bunu genel anlamda söylüyorum. “Nereden buldun?” diye bir düzeneğimiz yok.

Bu açıdan, bütün bu vergi istisnalarını gerçek anlamda darda olan insanları destekleme yönünde kullanmak ama öbür yanında da Maliyenin bence en büyük gücü “Nereden buldun?” sorusunu sorabilmesidir. İşte, “reform” dediğimiz de Sayın Uğur Aydemir budur. Yani gerçekten dar durumda olanı desteklemek sosyal adalet çerçevesinde ama bunu suistimal edenleri de yakalamak ve “Nereden buldun?” diye sorabilmekten geçer. Benim birinci kaygım bu, bu anlamda sosyal adaleti tam olarak sağlayabileceğini düşünmüyorum çünkü esnaf başına -söyledik- 280 lira bir destekten bahsediyoruz ama burada çok ihtiyacı olanla bu desteğe daha az ihtiyacı olanı ayrıştırmayan bir uygulamadan bahsediyoruz. “Nereden buldun?” diye ileride soramayacak bir uygulamadan bahsediyoruz. Bu açıdan da bu adım, evet, atılmalı ama bunun ardından da mutlaka yalnızca esnaflar için değil, tüm Türkiye Cumhuriyeti yurttaşları için “Nereden buldun?” sorusu sorulabilmeli.

Maliye Bakan Yardımcımız da geldi tekrar ona da soruyorum: Şimdi, Pandora belgeleri açıklandı, bunu ben beş yıl önce Panama belgeleri açıklandığında da sormuştum Bakanlığınıza, tabii ki doğal olarak cevap gelmedi. Pandora belgesini de soru olarak sordum. Bu Pandora belgelerinde ortaya dökülen isimlerle ilgili MASAK’ı harekete geçirecek misiniz mesela, Mali Suçları Araştırma Kurumunu harekete geçirecek misiniz? Bu kişilerin... Tamam, diyor ki: “Mevzuata uygun benim para götürmem.” Niye? Çünkü vergi cennetlerini açıklamamışsınız, vergi almıyorsunuz maalesef, vergi cennetlerini açıklamadığınız için. Sorum şu: Neden vergi cennetlerinin listesini açıklamıyorsunuz? Bu bir. İkincisi: MASAK’ı harekete geçirecek misiniz Sayın Bakan Yardımcım? Üçüncü sorum: Bu kişiler tamam öyle ya da böyle servet edinmişler, “Bu servetleri nereden edindiler, nasıl edindiler?” diye soracak mısınız? Sormak için yeterli mevzuat var mı, yasa var mı? Eğer bir eksiklik varsa yasal tedbir talep ediyor musunuz? Bu soruları size soruyorum. Ya, Pandora belgeleri veya geçmişteki Panama belgeleriyle ilgili

harekete geçecek misiniz? 200 milyar dolar olduğu iddia edilen yurt dışındaki, vergi cennetlerindeki Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarıyla ilgili, servetiyle ilgili bir vergi düzenlemesi yapacak mısınız? Esnafa “280 lira destek veriyorum.” diyorsunuz, 25 euro yapar, 25 euro. Adam milyarlarca doları oraya götürüyor, ya 1 kişi milyarlarca doları oraya götürebiliyor, Maliyemiz harekete geçmiyor. Esnafın ağzına bir parmak bal çalmakla sosyal adalet, vergi adaleti sağlanmaz, önemli olan büyük balıkları yakalayabilmektir Maliye için. Büyük balıkları da yakalayamıyorsa o Maliye görevini yapmıyordur; bu kadar açık.

İkinci kaygımı da söyleyeyim, Gelir İdaresi Başkanımıza da Bakan Yardımcımıza da soruyorum: Şimdi, kayıt dışını teşvik etmek diye bir düzenleme olabilir mi? Şu anlamda soruyorum: Düşünün berber... 240 bin lira değil mi limit Sayın Gelir İradesi Başkanım?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hizmet işletmelerinde 76 bin lira.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 76 bin lira. Şimdi, bu şartta kalmak için ne yapacak berber? “Ya, abi kart verme -hani karttan yakalıyorsunuz-100 lira, 50 lira ver...” diye. Genelde berberlerde de hep bu işler, parayla işler, biliyorsunuz, küçük yerlerde, kayda girmez bir türlü yani o limiti aşmayayım diye de bu işi kayda sokmamaya çalışır. Yani kayıt dışını teşvik edici bir limit olarak görülebilir mi bu? Gene berber örneğinden verdim, berberler düşmanım değil bu arada, Berberler Federasyonu benimle şey yapabilir. Yani bu anlamda kayıt dışını teşvik eden bir düzenleme olabilir mi diye kaygımı belirtmiş olayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tümü üzerinde söylediklerimi tekrar etmeyeceğim. Basit usuldeki 835 bin civarındaki esnafın kazançlarının gelir vergisinden istisna edilmesi pandemi sürecinde esnafa bir destek olarak sunuldu. Esasen esnaf başına kaç lira düşer diye hesap yaptığımızda 200 lira civarında bir destekten söz edebiliriz.

Türkiye pandemi sürecini iyi yönetemedi, dünyanın iyi yönetemeyen ülkelerinin hemen hemen başında gelmektedir. Bütçeden yapılan destekler itibarıyla Türkiye sondan 3’üncü sıradadır, açılan krediler itibarıyla -kredi yönüyle destek diyemeyeceğim, çünkü kredi sonuçta bir borçtur- esnafa veya iş dünyasına açılan krediler itibarıyla da Türkiye 1’inci sıradadır yani borç vermiştir iktidar, bu borcu zamanı geldiğinde alacaktır, bu bir destek değildir.

Tümünde söylediğim bir şeyi tekrar edeceğim sadece, Gelir Vergisi Kanunu’nun 9’uncu maddesinin (10) numaralı bendinde evde imal ettikleri ürünleri internet ortamında satanların banka hesabına yatırılan paralardan yüzde 4 oranında stopaj yapılıyor. Basit usuldeki esnafı vergi dışı bırakalım, tamam, zaten önemli bir vergi yok burada ama bu 9’a (10)’daki vergiden muaf esnafı vergilendiren hükmü de yürürlükten kaldıralım. Basit usuldeki mükellef vergi dışı bırakılırken vergiden muaf esnafın stopaj yoluyla vergi ödemesi düşünülemez.

Maddede bir yazım problemi var, idaredeki arkadaşlar kulak verirse memnun olurum. Birincisi, “basit usulde vergilendirme” diye bir kavram yok artık. Bu kazançlar istisna kapsamına alındığına göre “basit usulde vergilendirilen mükellef” kavramını kullanmamak gerekir “kazancı basit usulde tespit edilenler” kavramını kullanmak doğru olur ama madde diyor ki: “Bu kanuna göre kazançları basit usulde tespit olunan mükelleflerin..” Mükellef değil artık bunlar değerli arkadaşlar. 46’ncı maddenin, Gelir Vergisi Kanunu’nun 46’ncı maddesinin üçüncü fıkrasının girişinde de “Basit usulde vergilendirilen mükellefler...” diyor. Onu da yürürlükten kaldırmanız lazım. Bu madde şöyle olabilir

diye düşündüm, şöyle bir yazım mümkün: “Kazançları bu kanunun 46’ncı maddesine göre basit usulde tespit edilenlerin bu kazançları gelir vergisinden istisnadır.” Ya da benzer bir ifade olabilir. Burada “kazançları basit usulde tespit olunan” demişiz, 46’ya (3)’te “basit usulde vergilendirilen mükellefler” diyoruz, bunu düzeltmekte yarar var.

Vergi Usul Kanunu’nun 359’uncu maddesiyle ilgili Daire Başkanımız bir açıklama yaptı. Esasında yargı kararlarıyla bu maddenin uygulaması başka bir yöne doğru evrildi. Bizim Anayasa’mız 2001 yılında yapılan değişikliklerle ölçülülük ilkesini kabul etmiştir. Yani cezalar ulaşılmak istenen amaçla uyumlu olacaktır. Ulaşılmak istenen amaçla uyumlu olmayan ceza ölçülülük ilkesine aykırıdır. Bütün yasalar kamu yararı için çıkarılır. Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme fiilinin cezalandırılması çok doğru bir uygulamadır, vergi sistemini âdeta koruyan tek hüküm olarak kalmıştır bu yani bunu böyle düşünelim, bütün diğer müesseselerin hepsi tek tek kaldırılmıştır. Fakat burada çok ağır cezalar var, otuz kırk yıl cezaıyla yargılanan kişiler var. Naylon faturayı kullanmayı, düzenlemeyi asla onaylamıyorum, asla hoş görmüyorum, sistemi korumak için bunun cezalandırılması lazım ama ölçülülük ilkesine uygun olmalı. Çok daha ağır fiiller çok daha az cezalarla cezalandırılırken burada otuz kırk yıl, elli yıl cezanın olmaması lazım. Umarım o bahsedilen, sözü edilen çalışma doğru yürür ve doğru şekilde sonuçlandırılır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Süleyman Girgin Bey, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Değerli milletvekilleri, 1’inci maddeyle ilgili geneli üzerinde bir cümle kurmuştum, o konuda bir değerlendirmede bulunmak istiyorum.

Gelir Vergisi Kanunu’nun “Basit usulün hududu” başlıklı 51’inci maddesinde kimlerin basit usulden yararlanamayacağı açıklanmıştır. Maddenin (12)’nci bendinde -bu yasayı da getirdim zaten- basit usulden yararlanamayacak olan mükelleflerin belirlenmesi için Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir. Bu kapsamda, yine Gelir Vergisi Kanunu’nun 51’inci maddesine ilişkin olarak, (95/6430) sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’na göre büyükşehir belediye sınırlarında alım satım ve imalat faaliyetinde bulunan mükellefler basit usulden yararlanmamaktadır, bu Bakanlar Kurulu Kararı’na göre. Bunun anlamı, Kütahya’daki bakkal basit usulden yararlanırken Eskişehir’deki bakkal yararlanmamaktadır. Uşak’taki lokanta basit usulden yararlanırken Muğla’daki lokanta yararlanmamaktadır. Bir başka ifadeyle, aynı faaliyeti yapan ve aynı iş hacmine sahip iki esnaftan büyükşehir belediye sınırlarında olanlar basit usulden yararlanamazken diğer illerde olanlar yararlanabilmektedir. Bu konuda bazı esnaf arkadaşlarla da görüştük, odayla da görüştük. Getirilen düzenlemeyle ülke genelinde yaklaşık 850 bin basit usul mükellefi olan esnaftan yıllık cirosu 240 bin TL’nin altında kalanlar gelir vergisi istisnası kapsamına alınmaktadır. Bir bakkalla konuştuğumda “Ben sigara satıyorum, sadece sigara satsam bile zaten 240 bin TL’nin üzerine çıkıyor ama ben sigara satarken bunun yanında ekmek satıyorum, başka ürünler satıyorum, 240 bin TL’nin altında kalmam mümkün değil.” şeklinde ifade etmektedir. Ancak aynı işi yapan ve aynı ekonomik koşullara sahip bir esnaf bu istisna kapsamına girerken bir diğer esnaf bundan yararlanamayacaktır. Bu durum hem vergide adalet prensibine hem de Anayasa’nın eşitlik ilkesine aykırıdır. Bu istisna kapsamı yeniden düzenlenmeli ancak “Basit usulün hududu” başlıklı 51’inci madde ve bu maddeye dayanak olarak çıkarılan 6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı bu kapsamda yeniden gözden geçirilmeli, esnaf arasında haksız rekabete neden olacak uygulamalar düzenlenmelidir. Aksi hâlde bir kısım esnaf için büyük haksızlık doğmuş olacaktır. Bununla beraber,

istisnadan yararlanılan esnaf arasında da bir haksız rekabet konusu olabilecektir. Bu konuda nasıl bir tedbir düşünülmekte? Getirilen düzenleme bu kapsamda mükelleflerin gelirini tam olarak tespit edecek bir güvenlik mekanizması sunmakta mıdır?

Bir yandan AVM ve zincir mağazalarla rekabet etmeye çalışan, bir yandan da pandeminin ekonomik etkilerini üzerinden atmaya çalışan sınırlı sayıdaki esnafın vergi yükünün hafifletilmesi geç kalan bir düzenleme olmakla birlikte, haksız rekabete neden olan uygulamaların da mutlaka düzenlenmesi gerekmektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı, sizin söz talebiniz var 1, 5 ve 6’ncı maddeler üzerinde.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bu konuyu Erol Hocam da gündeme getirdi, şimdi Süleyman Bey de bahsetti. Bendeki kanaat de bu 51’inci maddenin (12)’nci fıkrasını bir gözden geçirmemiz. Niye? Çünkü işte götürü usulden bahsediyor, gerçek usulden bahsediyor, büyükşehirden bahsediyor. Yani bütün bunlarda değişiklik oldu yani hem vergi kanunlarında işte basit usul tanımı getirildi hem de büyükşehirin statüsü değişti. Şimdi, hangi büyükşehirler var onu bilmiyorum bunun içinde, tüm büyükşehirler giriyor mu? Süleyman Bey’in de bahsettiği gibi, bu 1995 yılında çıkmış. 2 tane kararname var, Bakanlar Kurulu kararı, başka da çıkmamış zaten ama hangi gerekçeyle bazı faaliyetleri gerçek usule tabi tutmuş ben çözemedim. Diyor ki: “Emtia imalatı, tamirciler, lokanta ve benzeri, inşaat işleri, eğlence ve istirahat yerleri...” Yani bu, uygulamada hakikaten bir eşitsizliğe sebebiyet verir. Zamanında niye çıktı bilmiyorum ama hiç dokunulmamış da. 1995 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenmiş bu faaliyet alanları. 2000 yılında çıkan bir kararname var, orada da sadece “Erzurum, Diyarbakır, Sakarya illeri hariç” demiş. Yani bu düzenlemenin amacı ne bilmiyorum yani bazı büyükşehirleri hariç tutmuş. Biraz önce siz de bahsettiniz Uğur Bey yani 14 büyükşehirde mi uygulanıyormuş?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Büyükşehirlerin...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ama şey diyor: “Mücavir alanları dâhil belediye sınırları...”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gelir İdaresi Başkanımız da cevap verebilir ama isterseniz... Tamamladınız mı Mustafa Bey soruyu?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bir de güncellemek lazım, götürü usul, bilmem ne yok artık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Başkanım.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Şimdi, tabii, bu getirilen düzenleme yani şu anda, cari olarak basit usulde vergilendirilen mükelleflerle alakalı bir düzenleme getiriliyor. Şimdi, zaman içerisinde yani tabii, 95’tekinin tam gerekçesini orada olmasam da tahmin edebiliyorum, şöyle: Basit usulde bir genel şartlar var, işte bu kira, alım satım bedelleri. Bu genel şartlar haricinde de yetki verilmiş Bakanlar Kuruluna.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bakanlar Kuruluna yetki verilmiş kimler gerçek usul diye.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – O zaman şöyle düşünülmüş, işte bunlar küçük esnaf, basit usulün kapsamı: “Büyükşehirlerde işte emtia alım satımı yapıyorsan veya şu alanlarda faaliyette bulunuyorsan artık sen küçük esnaf grubundan çıkıyor gibisin, basit usul mükellefi de böylece değilsin.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başkanım, böyle net, kısa ifade edersek; daha söz talepleri var, onlara da...

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – İkincisinde de daha sonra büyükşehrin sınırları genişledikçe... Tabii, büyükşehrin sınırı pat diye genişlediğinde orada pat diye büyükşehir aktivitesi başlamıyor. Dolayısıyla o pat diye yani kanunla beraber genişlemesine paralel olarak orada küçük esnaf etkilenmesin diye de onlar gene basit usulün hudutları içerisinde bırakılmış. Biz de şimdi mesela bir berbere istisna getirmiyoruz, biz basit usul berbere istisna getiriyoruz yani berber şirket kurmuşsa istisna yok veya berber olup da hasılatı fazlaysa istisna yok. Bu kapsamda yani küçük olarak kategori edilenlere getiriliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – O zaman o 14 büyükşehir... Mesela neredeki belediyeler basit usulden faydalıyor? Yani Samsun'un merkezindeki berber ile Samsun'un ilçesindeki, köyündeki berber basit usul oluyor mu?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Yok, berberle ilgili bir sıkıntı yok da özellikle o 5 tane sayılan mesela. Pazarcı olduğunda işte İstanbul gibi yani o ilk 14, baştan beri büyükşehir olanlarda olanlar basit usulden faydalanamıyor, bu kapsama girmiyor, diğerleri giriyor ama ona tabii çalışma yapmak gerekiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Başkanım, bir çelişki var ama ya yani Konya'daki lokantacının ne suçu var ki? Kriterleri taşıyorsa...

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Ama mesela onlar basit usulde on senedir, on beş senedir vergilendiriliyordu; belki o zaman da bir çelişki vardı, böyle bakarsam.

ERHAN USTA (Samsun) – Ama ta 1995'teki kriterler de şey olmaz ki...

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Basit usul işletme hesabı vardı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, Başkanım, keşke devreye girmeseydiniz. Yani, topluca cevap verelim çünkü böyle böyle gidemiyoruz.

Sayın Kalaycı, tamamladınız mı?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Tamamladım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Turan Bey'in bir söz talebi var.

Buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Vergiye ilgili bir düzenlemenin olduğu yerleri, Vergi Usul Kanunu'nun 359'uncu maddesinde bir mağdurlar grubunun yaratılmasını gündeme getireceğim.

Yargıtay Ceza Genel Kuruluna göre, bu madde... “Haksız kazanç sağlamak ve/veya vergi kaçırmak, az vergi ödemek-hiç vergi ödememek için işlenen fiillerden biri olan sahte belge düzenlemek veya belgeleri kullanmak eylemleri için Vergi Usul Kanunu'nda özel düzenleme getirme ihtiyacı duyulmuştur.” diyor, burada bir problem yok. “Bu bağlamda, vergiye esas belgelerde gerçeğe aykırılık olgusu olarak sahteciliğin amaç değil, araç olarak görülmesi gerekiyor.” Buraya kadar bir itirazımız yok çünkü bu düzenleme aynı zamanda ticari hayatta oluşacak karışıklıkların da önüne geçmeyi, düzen ve karşılıklı ticari faaliyetlerin devamlılığını sağlamayı da amaçlıyor.

Madde metnindeki “düzenlenmemiş sayılır” ibaresinin yarattığı karmaşa bir tarafa bırakılırsa, Vergi Usul Kanunu’nun 359’u doğrudan bir mağdurlar grubu yaratıyor, 359’uncu maddesi çünkü aynı maddede sahte fatura düzenlemek, kullanmak, defter ve belge ibraz etmemek gibi birden fazla suç türü düzenleniyor; öyle ki tek bir sahte faturayla tüm bu suçlar ayrı ayrı işlenmiş kabul edilip ayrı ayrı cezalandırılabilir. Sahte faturayı düzenleyen bunu kullanıyor ve incelemede vergi dairesine ibraz etmekten kaçınıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunun konuştuğumuz maddeyle bir ilgisi yok Sayın Vekilim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İzin verirsiniz ilgisini açıklayacağım ben. Konuştuğumuz kanunla...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Az önce, siz gelmeden bu konu genel itibarıyla değerlendirildi.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Müsaade ederseniz onu da ben değerlendireyim sonucunda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Kamuoyunda kendilerini “Vergi Usul Kanunu 359 mağdurları” olarak tanımlayan önemli bir kitle söz konusu. İşin esasına da girdiğimizde, mağduriyetin doğrudan Vergi Usul Kanunu’nun 359’undan değil, farklı yorumlanmasından ve uygulanmasından kaynaklandığı da ortaya çıkıyor. Örneğin bir limitet şirket 2010 yılında 159 adet, 2011 yılında 44 adet, 2012 yılında 160 adet sahte olduğu iddia edilen fatura düzenler; ayrıca, sahte fatura düzenleyicisi olduğu iddia edilen farklı şirketlerden de kendisi 2011 yılında 132 adet, 2012 yılında 67 adet belge alır. Bu eylemler zincirleme bir suç olarak kabul edilmeyip şirket ortağı ve yetkilisi tarafından her yıl ayrı işlenmiş suç olarak cezalandırılır...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Vekilim, bu konuyu biz genel görüşmede değerlendirdik, soru olarak da soruldu, bir cevap da verildi; tutanaklara bakarsanız görürsünüz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Efendim, ben bir talepte bulunacağım, soru sormayacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama maddelerle ilgili bir husus değil bu.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bakın, ben kanun teklifinin tamamıyla alakalı bir husustan bahsedeceğim, müsaade ederseniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu geçtik, konuştuk.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – “Göz ardı edelim.” diyorsanız, Sayın Başkan, ben susayım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, yok, öyle bir şey demiyoruz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Müsaade ederseniz, izin verirsiniz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir cevap verildi diyorum, tutanaklarda da var.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Verilen cevap benim dışımda. Ben talebimi dile getireceğim, sonra...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun ama çok detaya girmeyin lütfen çünkü maddeyi konuşuyoruz, maddeleri konuşuyoruz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Burada dikkat çeken husus, ceza hukukçularının, bu eylemlerin 2010 yılında başlayıp 2012 yılında biten “zincirleme suç” niteliğinde bir suç olduğu görüşüne karşılık bazılarının -Yargıtay da aynı görüşte- aynı yıl içindekileri tek bir suç olarak kabul etmesidir, üstelik hem sahte fatura düzenleme hem de kullanma ayrı ayrı cezalandırılmaktadır. Sonuçta, Vergi Usul Kanunu 359 gereği mahkûm edilen kişiye ayrıca, vergi dairesi ziyana uğratılan verginin 3 katı tutarında parasal vergi ziyai da uygulanıyor.

Madem bunları biliyorsunuz, devamını anlatmayacağım, o zaman başka bir şey anlatacağım: Burada, Parlamentoda, her türlü adaletsizliğe karşı kanun koyarak çözüm üretmesi gereken yerde bizler oturuyoruz. Bu mağduriyet yıllardır devam ediyor. Bununla ilgili partimizin milletvekillerinin bugüne kadar vermiş olduğu kanun teklifleri de oldu. Şimdi, burada, bugün vergiyle ilgili mağduriyetleri telafi etmek için, bu faaliyeti yürüten Türkiye Büyük Millet Meclisi bu Komisyonunda yeni bir ihdas söz konusu ederek, yeni bir madde ihdası söz konusu ederek bu sorunu çözmekle mükelleftir. Bu madde ihdasını ya da bu tartışmayı biz açarsak -yıllardır gördüğümüz şudur- muhalefetin önerdiği “ak”a “kara” demek gibi bir duruma düşürüyorsunuz. Bizim bugüne kadar getirdiğimiz hiçbir kanun teklifini Genel Kurulda geçirmediniz için ben sizi burada bu mağdurlara karşı vicdana davet ediyorum. Bu mağduriyeti çözmek anlamında, Vergi Usul Kanunu’ndaki bu ihtilaflı durumu ortadan kaldırmak anlamında, nasıl bugün bu faaliyeti diğer mağduriyetleri çözmek anlamında burada sağlıyorsanız bunu da göz ardı etmemenizi, özellikle Cumhur İttifakı’nın 2 bileşenine bununla ilgili düzenlemeyi getirmeleri hâlinde Genel Kurulda destek vereceğimizi beyan ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Kısaca izah edelim: Bu hususta az önce konuşuldu. Adalet Bakanlığı ile Maliye Bakanlığımız bu konuları çalışıyorlar. Adalet reform programında yer alan bir husus.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, biliyorsunuz, kanunları Meclis yapar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Elbette...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – “Erkler ayrılığı” dediniz. Şimdi niye Adalet Bakanlığı çalışıyor da bu kanun teklifini veren arkadaşlarımız çalışmıyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama teknik hazırlık...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben veririm bunu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir dinlerseniz ifade edeyim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İzin verirsiniz... Ben bunu veririm, siz reddedersiniz diye vermiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Eyvallah, peki, dinlemek istemiyorsanız bir şey söyleyemem.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Estağfurullah, buyurun lütfen.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Benim söylediğim şu: Bu dediğinizin içeriğine kimse karşı değil burada.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yapalım o zaman.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Adalet reform programında yer alan bir husus.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, niye reform programını bekliyoruz? Yapalım biz burada.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu, Adalet Bakanlığımız ve Maliye Bakanlığımız tarafından çalışılıyor. Henüz olgunlaştırılmamış durumda. Dolayısıyla, ihtiyaç...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, o zaman sistemi şöyle tarif ediyorsunuz: “Yürütme getirecek, biz yapacağız.” Öyle mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu tartışmayı biz daha önce çok yaptık.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hayır efendim, bakın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yürütme, ihtiyacını ortaya koyacak, teknik destek verecek ama...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Eğer bu Anayasa “erkler ayrılığı”nı tanımıyor ise -burada, arkadaşların huzurunda söylüyorum- bu kanunu bizim yapmamız lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu tartışmayı çok yaptık. Erkler ayrılığı var, erkler kopukluğu yok ama.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Adalet Bakanlığının böyle bir çalışmasına ihtiyaç yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erkler kopukluğu yok, erkler ayrılığı var.

SALİH CORA (Trabzon) – Turan Bey, biz o konuda çalışıyoruz, ayrı bir çalışma yapıyoruz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Çalışın bir an önce o zaman.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

SALİH CORA (Trabzon) – Ama bu kanunun ilgi alanına girmiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Girmiyor evet.

Selin Hanım, buyurun lütfen.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben Sayın Hamzaçebi’nin söylediği, genele dair noktanın bir kez daha altını çizmek istediğim için söz aldım. Yani, sosyal adalet arıyorsak eğer, burada yaptığımızın çok yetersiz olduğunu mutlaka bilmeliyiz; dolayısıyla, atılması gereken çok adım var.

Birkaç gerçeği hatırlatmak istiyorum: Pandemi sırasında esnaf, kaderiyle baş başa bırakıldı. Yani “Halk sağlığı için kapatın.” dendi ama ondan sonra “Vallahi, borç alırsınız; borç almanızı kolaylaştırırız.” dendi ve iflas ve borç arasına sıkıştırılmış oldu. Şimdi de dönüp, hani, birkaç yüz lirayla sınırlı bir desteği “destek” diye anlatmak, bana sorarsanız, hakikaten yani buraya pek yakışmayan bir tartışma oluyor.

Şimdi, IMF’nin yayımladığı karşılaştırmalı veriye göre, pandemi döneminde verilen doğrudan gelir desteğinde Türkiye “az gelişmiş ülke” kategorisinde ama verilen borç, bakıldığı zaman “gelişmiş ülke” kategorisinde yani zengin değiliz, doğrudan gelir desteği vermiyoruz, zenginmişçesine borç batağına sürüklüyoruz insanları. Eğer herhangi bir sosyal adaleti sağlayıcı düzenleme yapılacak ise önce bunca borca mahkûm edilmiş olan esnafın borcunun en azından faizinin silinmesi ve anapara ödemesinin de ödeme gücüne göre taksitlendirilmesi yönünde bir düzenleme yapılması gerekiyor, eğer sosyal adaleti sağlayacaksa mutlaka bu maddeyle birlikte bu düzenlemeyi yapmamız gerekiyor.

Hızlıca şunu hatırlatayım -yani neden “borç”a vurgu yaptığımı- Meclisin KİT Komisyonunda banka hesapları görüşülürken Halk Bankasının Genel Müdürünün kendisinin söylediği verinin altını çizmek istiyorum: 2020 yılında kredi risk bakiyesi bulunan esnaf sayısı 1 milyon 162 bin, 2018’de sadece 494 binmiş. Bakın, “sadece” diyorum ama karşılaştırmalı olduğu için öyle söylüyorum. Açık ki gerçek bir sosyal adalet için esnafa dönük bir şey yapacaksa -bu konuda Cumhuriyet Halk Partisi Sayın Genel Başkanımız ilk imzacısı olduğu kanun teklifleri de vermiştir- yapılacak iş belli. En azından bu borçların faizlerinin silinmesi yönünde adım atılması gerekiyor, yoksa geri kalanı hakikaten iş yarayacak gibi gözüküyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi de değerli üyelerimiz tarafından ifade edilen eleştiri, görüş ve öneriler konusunda, sorular konusunda cevap vermek üzere teklif sahibine ve Bakan Yardımcımıza söz vereceğim.

Buyurun lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Usta yok ama ben uzlaşmayla alakalı bir konuyu ifade etmek istiyorum: Mesela mükellefi yanıtacak şekilde idare tarafından görüş bildirilip de mükellef o görüşe göre bir işlem yaptıysa ve daha sonra da idarenin vermiş olduğu görüşün yanıtıcı olduğu anlaşılırsa burada, tabii ki, vergi aslı uzlaşmada böyle şekilde de silinebilir ama başka türlü vergi aslının, tabii, silinmesi durumu söz konusu değil.

Sayın Süleyman Girgin’in, bir basit usuldeki, esnafla ilgili, sigara alışlarından dolayı “Mal alış sayılır da bunlar direkt gerçek usulde vergi mükellefi olurlar mı?” diye bir endişesi var. Sigara alışlarının yüzde 35’i, alkollü içecek alışlarının yüzde 40’ı değerlendirmeye tabi tutuluyor. Diyelim ki 100 bin liralık sigara aldı, bunun mal alışlarını da realize ettiğimizde 35 bin lira olarak realize ediliyor Maliye açısından; dolayısıyla, sigara veya alkolde, tütün alışlarında böyle bir oran var Sayın Girgin.

Diğer bir konu, berberle alakalı. Değerli arkadaşlar, şimdi, tabii, Sayın Paylan’ın berberi 150 liraya tıraş ediyorsa Sayın Paylan’ı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, nereden çıkarıyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yok, yok. Örnek açıklansın, net olsun diye söylüyorum veya vatandaşın birisi gitti 150 liraya... Şimdi, bizim burada sadece bağlayıcı...

Sayın Paylan, tamam ya, bir vatandaşın berber olduğunu farz edelim. İş yeri kirası diye bir şey var yani 150 liraya bir berber bir vatandaş tıraş ediyorsa gidip aylık 700 lira kira göstereceği bir yerde berber dükkânı açamaz. Açarsa zaten emsal kira bedeli var, rayiç bedel var, şu var, bu var, bir sürü kriteri var zaten Maliyenin. Oradan o yakalanır, kurtulma şansı yok diye düşünüyorum.

Diğer bir taraftan, şimdi “Zaten basit usule tabi mükellefler defter beyanında niye faturalarını tekrar odalara götürerek kayıt ettiriyor?” diye bir soru geldi. Arkadaşlar, şu anda zaten mevcut durum bu. Zaten götürüyor, devam ediyor zaten mükellef olarak odalara, kendi kayıtlarını yaptırırlar şu anda.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Kazanç istisna olunca buna bir defter tut demenin anlamı var mı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, şöyle, bir şekilde...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Belgeyi muhafaza etsinler.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bir şekilde Maliyenin de bu belgeleri, mal alışlarının 150 bin lira mı olduğunu, hasılatın 240 bin lira mı olduğunu, eğer hizmet sunuyorsa 76 bin lira mı olduğunu görmesi lazım. Bunu nereden görmesi lazım Maliyenin, idarenin? Bunu ancak ve ancak sisteme girdikten sonra görmesi lazım. Ha, vatandaş bu işi çok iyi biliyordur, sistemini kurar evine, bir tane muhasebe programı alır, GİB’den şifresini alır, kendisi de girebilir, para vermez yani burada illaki git odayla anlaş veya kendisi... Mesela ben mali müşavirim, benim oğlum basit usule tabi mükellef olabilir; defter benim, ben kendim girerim, para vermem. Kendisi becerbiliyorsa kendisi girsin, beceremeyenler için esnaf odaları böyle bir kolaylık sağlıyor şu anda esnafımıza. Bunu ifade etmek istedim.

Ya, tabii, şimdi esnafımıza bu pandemi döneminde yeteri kadar destek olduk, olmadık yani baktığımızda herkesin, Cumhuriyet İttifakı’nın, vekillerimizin, bizim de gönlümüzden geçen şu var: Her esnafa ayda 5 bin lira destek sağlayabilesek; yetmedi, 7.500 lira destek sağlayabilesek, maddi olarak diyorum, nakit olarak. Şimdi, bir de Türkiye’nin gerçekleri var. Artı, sadece maddi desteğin, nakit desteğinin yanında, Sayın Böke, şuna da dikkat etmek lazım: Sağlık açısından baktığımızda,

Türkiye'nin bu pandemi sürecini nasıl yönettiği ortada. Biz bir vatandaşımızdan 1 lira muayene ücreti, parası almadık, evine gittik, evinde hizmet verdik yani bunları da ortaya koymak lazım. Tabii, bizim milletvekillerimizden böyle konuşmalar bekliyorum ama bizim vekillerimiz de beni dinliyorlar herhâlde, sizi de sahaya davet ediyorum. Sayın Aydemir, şöyle ön tarafa gelin.

Evet, şimdilik eleştirilere vereceğim cevap bu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Çok kısa bir ilave yapabilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok kısa lütfen...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Çok kısa bir ilavem var.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Önce, Gelir Vergisi Kanunu madde 46 üçüncü fıkra; kazancı, basit usulde tespit edilenler belgelerini ilgili esnaf odasına vermek zorundadır yani isterse kendinde kalır diye bir şey yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Muhasebeciler de yapıyor bunu.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, hayır. Oraya vermek zorunda.

İki: Şimdi, bakın, benim söylediğim şu: Vergiden muaf esnaf da bütün faturalarını, kayıtlarını muhafaza etmek zorundadır. Vergi Usul Kanunu'nun muhafaza ve ibraz ödevlerini düzenleyen maddelerinde ve esnaf muaflığıyla ilgili maddede bu açıkça yazılıdır. Kazancı basit usulde tespit edilenler için de -zaten ilgili maddede bu yazılı, bütün belgelerini muhafaza edecek- muhafaza ve ibraz zorunluluğu kalır ama git odaya defter kaydını tuttur vesaire bu yükümlülük kaldırılmalı, bu kaldırılmalı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Aydemir, Sayın Hamzaçebi'nin söylediği, sorduğu, işaret ettiği konulara cevap verilmedi, önemli. Bu basit usulde vergilendirme tabii ayrı yani belki ayrıntı ama vergilendirmek ayrı, kazancın tespiti ayrı konular bunlar. Vergi kanunlarında -çok önemli- bunları düzenlemek lazım, orada eksik kalmış; bir kere, bunları dikkate almak lazım. Ayrıca arkadaşlar, şöyle bir durum var: Şimdi, gelir vergisinde bir, vergiden esnaf muaflığı var, vergiden muaf esnaf tanımlanmış; bir de basit usulde vergilendirme tanımlanmış. Şimdi, basit usulde vergilendirmeyi de kaldırıyoruz, vergilendirmiyoruz diyoruz. Hem vergiden muaf bir esnaf kitlesi var, bu tespit ediliyor, bu işle uğraşılıyor hem de basit usulde kazançları tespit edilen esnaf var, bunlar da vergilendirilmiyor bu duruma göre. Bunlar birbirine karışacak, sıkıntı çıkaracak konular oldu. Bunlarla ilgili olarak gereken hazırlığı, çalışmayı yapmamışlar tam olarak, böyle bir sorun var. Bunun düzeltilmesi gerekiyor.

Ayrıca biraz önce konuşulduğu şekilde, büyükşehirlerle ilgili olarak da konunun ayrı bir yönü var, vechesi var; o da karışmış yani bu düzenleme yapılırken -gelir vergisi zaten çok basit bir düzenleme değildir- daha da karıştırılmış oldu, bunların düzenlenmesi gerekiyor. Basit ama isterseniz bu maddeleri yanına bırakabiliriz Sayın Başkan, çalışsınlar, tekrar getirsinler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genel Kurul safahatı da var, ayrıca değerlendirsın arkadaşlarımız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Genel Kurulda falan olmaz. Bunlar teknik konular, bizim bir itirazımız falan yok. Bu, çok da şey değil ama bunlar doğru dürüst yapılmazsa sıkıntı çıkaracak konular.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız Garo Bey de bir konuşsun da sonra bir açıklama isteyelim. Notlarımızı aldık herhâlde.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bizimle olan ilgisi yok, siyasetle de ilgili yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, anlıyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teknik konular ama yani bunları bürokrasinin getirmemesi gerekirdi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir açıklama isteyeceğiz şimdi.

Biz de istemeyiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Hamzaçebi söyledi, fark edilmedi de bunlara cevap da verilmedi, üzüldüm.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Birazdan cevap isteyeceğim ben.

Garo Bey de sorsun sorusunu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Bey, 3 soru sordum; 3'üne de cevap alamadım. Sayın Gelir İdaresi Başkanım ve Maliye Bakan Yardımcıma da sormuştum soruları.

Bir: Bu kayıt dışına yol açma olasılığı var mı yani o limitleri aşmamak üzere?

İki: “Nereden buldun?” meselesi, “Nereden buldun?” sorusu sorulmadan bu vergi istisnalarının yaratılması bir şekilde hani bunu suistimal edenlerin ortaya çıkarılması konusunda handikap yaratır mı, bu anlamda soruyorum yani “Nereden buldun?” meselesini genel olarak soruyorum. Bunu gündeme taşımamız gerekir çünkü çok büyük servetler bir anda ortaya çıkıyor ama karşılığında vergi ödeyenlerin sayısı son derece çok az.

Üçüncü sorum da Hazine ve Maliye Bakan Yardımcımızaydı. Pandora belgeleri, Pandora'nın kutusu açıldı Sayın Bakan Yardımcım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakan Yardımcısına söz veremedim araya girdi arkadaşlarımız, söz vereceğim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, bu Pandora'nın kutusunun açılmasıyla ilgili -Panama belgeleri açılmıştı, hiçbir şey yapmadı Bakanlığınız- açılan Pandora'nın kutusuyla ilgili ben iddiaları söylüyorum, önemli olan soruşturulmasıdır yani yalanlanabilir, doğrulanabilir, bu ayrı bir şey ama bütün dünya bununla ilgili bir soruşturma sürecine tekrar girdi, biz de girecek miyiz, ilgili kurumları harekete geçirecek misiniz? Bir yandan, bakın, Uğur Aydemir'in getirdiği bu öneride esnafımıza günde bir 1 lira bile destek verilmiyor. 280 TL yılda, günde 1 TL bile etmiyor ama birileri milyarlarca dolar götürüyor. Bunun da tüyü bitmemiş yetimin hakkının da peşine düşecek misiniz bu vergi düzenlemeleriyle?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Uğur Bey, Bülent Bey'in, Hamzaçebi Bey'in özellikle bu sorularına kim cevap verecek? Teknik bir konu vardı, evet, ona bir...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ayşe Hanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ayşe Hanım cevap verecek.

Peki, Ayşe Hanım, buyurun lütfen.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Efendim, şimdi, mevcut teklifte, Gelir Vergisi Kanunu'nun 46'ncı maddesinde bir revizyon yapıyor, bir ifade çıkarılıyor ancak sayın vekillerimizin söylediği, aynı maddenin ilerleyen fıkralarında “basit usulde vergilendirilen mükellef”

tanımı var. Orada “vergileendirme” ifadesi yerine -artık vergileendirmeyeceğiz- “kazançları basit usulde tespit edilen mükellef” ifadesini kullanalım diye üstadımız söylüyor. Doğru anlıyorum, değil mi efendim?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) –Evet, doğru.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Bu maddenin izleyen fıkralarında var bu ifade. Eğer takdir buyurursanız, bu konuda o maddeyi mademki elimize aldık, taslakta var; bir önergeyi hazırlayalım hemen efendim, redaksiyonla düzeltelim onu, önergeyle.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Üstat söyleyince itiraz etmez arkadaşlar zaten.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Estağfurullah.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Diğer konu da Ayşe Hanım, basit usulde artık vergileendirme yok, dediğiniz gibi. Bir de muafiyet var, 9’uncu maddedeki esnaf muafılığı var; bunlar da birbirine karışacak. Burada ortak bir düzenleme yapılması da gerekiyor artık. Sizi de çok uğraştıracak, sıkıntı yaratacak -bizim açımızdan hiç önemli değil ama- bir hâle gelmiş oldu. Bunu ortak bir şekilde sokmak lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biraz üzerinde çalışsın arkadaşlarımız, bakalım bir...

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Başkanım, bu daha böyle kapsamlı...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama yani bunu getirirken zaten böyle yapmak lazım, yoksa iyice birbirine girecek bu maddeler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, kendi içinde bir değerlendirme yapın, daha sonra görüşelim, olur mu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bekir Bey, zaten maddelere bakarsanız... Ne kadar çok düzenleme yapılmış bunlarla ilgili biliyorsunuz, uygulaması da zor. İyice karışacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi TESK’ten bir arkadaşımız söz istedi.

Buyurun lütfen.

TESK TEMSİLCİSİ AV. GİZEM YÖNAL – Sayın Başkanım, sayın vekillerimiz; öncelikle söz verdiğiniz için teşekkür ederiz.

1’inci maddeye ilişkin olarak söz talebim olmuştu. Aslında vergi danışmanımız bugün burada olacaktı ve daha teknik değerlendirmelerde bulunacaktı ancak İstanbul’a gitmesi gerektiği için ben gelmek durumunda kaldım.

Öncelikle şunu söyleyebilirim ki tüm vekillerimizin dile getirdiği gibi, pandemiden en çok etkilenen kesimin esnaf sanatkarlar olduğu ve çok ciddi desteğe ihtiyaçları olduğu aşîkâr. Ancak 1’inci maddeye ilişkin olarak, 2 milyonun üzerindeki esnaf sanatkarların neredeyse yarısına doğrudan etki eden bir düzenleme olduğu için ve onların lehine olduğu için biz kurum olarak olumlu görüş bildiriyoruz. Garo Bey özellikle sormuştu “Temsilci olarak dile getirecek misiniz?” diye.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben de teşekkür ediyorum. Sağ olun.

Bakan Yardımcımıza şimdi söz vermek istiyorum.

Buyurun lütfen.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Garo Bey’in Pandora’yla ilgili...

Sayın Milletvekilim, MASAK tarafından terörizmin finansmanı ve kara para aklama hususunda, gelen talepler doğrultusunda MASAK kendi teknik incelemelerini yapıp sonuçlandırıp ilgili yerlere aktarır, sonuçlarını orası itibarıyla takip eder. VDK yönüyle de esas unsur risk analizi yöntemiyle yapılan incelemeler yani risk analizinin bize vermiş olduğu veriler ışığında yapmış olduğumuz incelemeler. Mükellef gruplarının sektör itibarıyla, büyüklük itibarıyla, konusu itibarıyla, il itibarıyla, bölge itibarıyla değerlendirmesi yapılır ve yapılan risk analizinden çıkan sonuçlar değerlendirmeye alınıp inceleme yapılmak üzere iş emriyle müfettişlere ve ora üzerinden mükelleflere gider.

Tabii, risk analizi dışında da incelemeye konu alınan hususlar var. Bunlardan biri ihbarlar üzerinden gelebilir veya müfettişlerin incelemeleri üzerinden gelebilir. İnceleme, araştırma, denetim üzerinden diğer kamu kurum, kuruluşlarından gelen talepler söz konusu olabilir vesaire. Bunlar üzerinden gelen incelemeler hiçbir ayırım yapılmaksızın ama şu ilkeye dikkat edilmek suretiyle -vergi mahremiyeti- Vergi Usul Kanunu’nun 5’inci maddesi kapsamında mahremiyete dikkat edilmek suretiyle bunların incelemeleri yapılır müfettişler tarafından ve inceleme raporları düzenlenir, RDK’lere, rapor değerlendirme komisyonlarına gider ve eğer uygun görülürse buralar vergi dairesi başkanlıklarıyla buluşturulur, iletilir ve bu şekilde sonuçlanır. Ama bu sonuçlandırma yapılırken bilgi ya mükellefin bizzatı kendisine ya da yasal temsilcisine verilir. Dolayısıyla bizim yapmış olduğumuz incelemeleri dışarıyla paylaşmamızın imkânı yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bilgi paylaşımı...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU - Şunu söyleyeyim Garo Bey: Genel bilgi paylaşımı tabii ki yapılıyor, isterseniz onların bir kısmını paylaşayım. Fakat şunu söyleyeyim: Biz gerçekten hem risk analizinden gelen hem ihbarlardan gelen hem soruşturma, incelemelerden gelen talepleri çok hassasiyetle inceleriz, rapora bağlarız, RDK’lerde görüşülür ve ilgisine yani vergi dairesi başkanlıklarına iletilir, sonuçları alınır. Bunun dışında, mahremiyeti aşan husus... Siz de bilirsiniz ki, bu, kişisel haklardır, hak ve özgürlükler içerisinde, açıklamasını biz yapamayız bunun ama hem MASAK tarafında hem de VDK tarafında incelemeler devam eder. Bu bahsetmiş olduğunuz hususla ilgili, benim bizzatı şirketle ilgili size bilgi verecek durumum söz konusu değil yani bunu yapamam.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Genel...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Bu çalışmalar devam ediyor yani yıl boyunca, yıllar itibarıyla devam ediyor. Risk içerisindeyse veya ihbar varsa veya inceleme, araştırma, soruşturmalarda bir sonuç varsa, ilgili kurumlardan gelen talepler varsa bunlar mutlaka değerlendirilir ve sonuçları da izah edilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vergi cennetleri listesini açıklayacak mısınız?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Evet, bu kadarıyla iktifa edeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi 1, 5 ve 6’ncı maddeler üzerindeki müzakereler tamamlanmıştır.

Ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5’inci maddeyi kabul edenler...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Redaksiyon var, önerge var.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Bir maddede önerge var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 5’i atlayın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zaman 6’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 5’inci maddede redaksiyon yetkisi alın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Redaksiyon yetkisi almamız yeterli mi 5’le ilgili?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Yetmez herhâlde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yetmezse önerge gelsin. Kapsamlı bir önerge anladığım kadarıyla.

O zaman bir ara verelim. Kendinizi planlamanız açısından düşündüğümüz, planladığımız çalışma saatlerini de ifade edeyim: Saat 20.00’ye kadar bir ara vermiş olalım, 20.00’de 5’inci maddeyle ilgili önergeyle birlikte toplanalım, 23.00’e kadar çalışıp bugünü tamamlamış olalım.

Oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.18

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 20.14****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 1’inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Önceki oturumda 1’inci ve 6’ncı maddeleri görüşüp kabul etmiştik. 5’inci madde üzerinde 1 adet önerge var.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3854) esas numaralı Kanun Teklifi’nin çerçeve 5’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 5- 193 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin; ikinci fıkrasının üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmış, fıkra da yer alan “Bu usulde vergilendirilenler,” ibaresi “Kazançları bu usulde tespit edilenler,” şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan “Basit usulde vergilendirilen” ibaresi “Kazançları bu usulde tespit edilen” şeklinde, beşinci fıkrasında yer alan “göre vergilendirileceği,” ibaresi “tabi olacağı,” şeklinde, altıncı fıkrasında yer alan “edilenler hiçbir suretle basit usulde vergilendirilmezler.” ibaresi “edilenlerin kazançları hiçbir suretle basit usulde tespit edilmez.” şeklinde değiştirilmiştir.”

Yaşar Kırkpınar

İzmir

Bekir Kuvvet Erim

Aydın

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin ticari kazançlarının gelir vergisi istisnası kapsamına alınması nedeniyle söz konusu kazancın vergi tarhına esas alınacağı ve vergilendirileceğine ilişkin hükümler madde metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, şimdi 2’nci ve 55’inci maddeler var.

MADDE 2- 193 sayılı Kanuna mükerrer 20 ncı maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Sosyal içerik üreticiliği ile mobil cihazlar için uygulama geliştiriciliğinde kazanç istisnası:

MÜKERRER MADDE 20/B- İnternet ortamındaki sosyal ağ sağlayıcıları üzerinden metin, görüntü, ses, video gibi içerikler paylaşan sosyal içerik üreticilerinin bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar ile akıllı telefon veya tablet gibi mobil cihazlar için uygulama geliştirenlerin elektronik uygulama paylaşım ve satış platformları üzerinden elde ettikleri kazançlar gelir vergisinden müstesnadır.

Bu istisnadan faydalanılabilmesi için Türkiye’de kurulu bankalarda bir hesap açılması ve bu faaliyetlere ilişkin tüm hasılatın münhasıran bu hesap aracılığıyla tahsil edilmesi şarttır.

Bankalar, bu kapsamda açılan hesaplara aktarılan hasılat tutarı üzerinden, aktarım tarihi itibarıyla %15 oranında gelir vergisi tevkifatı yapmak ve Kanunun 98 ve 119 uncu maddelerindeki esaslar çerçevesinde beyan edip ödemekle yükümlüdür. Bu tutar üzerinden 94 üncü madde kapsamında ayrıca tevkifat yapılmaz.

Mükelleflerin birinci fıkra kapsamı dışında başka faaliyetlerinden kaynaklanan kazanç ya da iratlarının bulunması istisnadan faydalanmalarına engel değildir.

Birinci fıkra kapsamındaki kazançları toplamı 103 üncü maddede yazılı tarifenin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı aşanlar ile faaliyete ilişkin tüm gelirlerini ikinci fıkrada belirtilen şartlara göre tahsil etmeyenler bu istisnadan faydalanamazlar. Bu durumda olanların, 94 üncü maddenin birinci fıkrası kapsamında tevkifat yapma yükümlülüğü yoktur.

İstisnaya ilişkin şartların taşınmadığının tespit edilmesi halinde eksik tahakkuk etmiş olan vergi, vergi ziyai cezası kesilmek suretiyle gecikme faiziyle birlikte tahsil olunur.

Cumhurbaşkanı, bu maddede yer alan tevkifat oranını her bir faaliyet türü için ayrı ayrı sifıra kadar indirmeye, bir katına kadar artırmak suretiyle yeniden tespit etmeye; Hazine ve Maliye Bakanlığı, maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 55- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (a) bendine “hizmetler,” ibaresinden sonra gelmek üzere “aynı Kanunun mükerrer 20/B maddesi kapsamında vergilendirilen kazançlara konu teslim ve hizmetler,” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu 2 madde sosyal medya üzerinden elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine ilişkin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye bunlar ardışık yapılmamış peki?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kanun yazımı tarihi sırasına göre gidiyor yani teknik bir gerekçesi var.

2’nci ve 55’inci maddeleri görüşeceğiz. Maddeler üzerinde söz talebi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapmayın Başkan, izahat alacağız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz, tamam.

Önce izahat için teklif sahibine söz veriyorum. 2 maddeyle ilgili de bir izahat istiyoruz.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, 2’nci maddede sosyal ağ sağlayıcıları üzerinden kazanç elde edenlerin bu kazançlarının nasıl vergilendirileceği belirtiliyor. Burada, kazançları 650 bin liraya kadar olan “YouTuber”ların kazançları banka üzerinden yüzde 15 stopaj kesintisi yoluyla vergilendirilecek; 650 bin lirayı aşan kısım için de vergi beyannamesi verme zorunluluğu geliyor, beyannamesini verecek o “YouTuber”lar.

55’inci maddede de bu gelirlerin KDV’den istisna olduğunu ifade ediyoruz Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan’ın söz talebi vardı 2’nci ve 55’inci maddeler üzerinde.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, şimdi, 650 bin TL gelir elde eden bir yurttaşımız hangi dilimden vergilendirilir? Herhâlde yüzde 30, yüzde 35, yüzde 40...

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Geçtiği zaman yüzde 40.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, “YouTuber”lara baktığımızda -ben konuluşunu da biliyorum- bu “YouTuber”lar hep işte bir bilgisayar, bir serverla çalışıyorlar ve hasbelkader ünlü oluyorlar, videoları tıklanıyor ve tıklandıkça da para kazanıyorlar, bir fenomen oluyorlar. Şimdi, bu kişilerin bir masrafı yok yani ünlüler ve ünlerini satıyorlar, videolarını insanlar tıklıyor. Hani bir şey alıp bir şey satsalar ciro üzerinden stopaj almayı anlayacağım. “Masrafları da var.” diyebilirsiniz ama 650 bin lira, hadi 100 bin lira gideri olsun 550 bin lira, aylık yapar 40 bin lira, 45 bin lira, 50 bin lira gelir. Şimdi, siz diyorsunuz ki ayda 40, 45, 50 bin lira geliri olan bir insana “Ben senden yüzde 15 vergi alacağım.” Asgari ücretli de ağustos ayında yüzde 20 vergi dilimine giriyor arkadaşlar, 2.825 lira geliri olan bir insan yüzde 20 vergi dilimine giriyor. Uğur Bey, “Bunda adalet nerede?” diye net bir soru soruyorum size, bir. Bu basamağın düşük olduğunu iddia ediyorum yani 50 bin liraya kadar net geliri olan bir insandan siz yüzde 15 vergi alacaksınız, 2.825 lira ücreti olan asgari ücretliden yüzde 20 vergi alacaksınız; bunun bir sefer çok haksız ve adaletsiz olduğunu düşünüyorum. Mutlaka bu rakamı düşürmeliyiz arkadaşlar, vergi adaletine sığmaz.

İkincisini söyleyeceğim; arkadaşlar, düşünün ki bir esnaf... Az önce muaf tuttuk, ya, bu esnafı siz KDV’den muaf tuttunuz mu? Yok.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Muaf.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl muaf tutuyorsunuz? Fiş kesince KDV’sini alacaksınız yani sunacak.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Muaf, muaf.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Muaf mı?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Muaf.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, muaf. O zaman yanlış yerden girdik.

Başka ya da az kazanan esnaflardan bahsedelim. Gerçi basit usul değil, gerçek usulde hizmet veren insanlar bir şey satıyorlar, yüzde 8, yüzde 18 KDV’sini alıyorsunuz. Şimdi, bu kişilere aynı zamanda “Sen 650 bin lira gelir elde ediyorsun, beş kuruş da senden KDV almayacağım.” diyorsun yani burada bir adalet yok, bunun adaletini sağlayalım diyorum, bunun adaletini bize izah edin lütfen; bu, bir.

İkincisi, siz burada sonuç olarak bir stopaj almaya girişiyorsunuz; bazı kaçak olanlar var, bunları yakaladınız, biliyoruz, peşine düşüyorsunuz, geçmişe dönük tarh ettiriyorsunuz ve düzenlemeye sokuyorsunuz ancak arkadaşlar, şunu bilin: Bu YouTube dünyası veya sosyal medya dünyası küresel bir şeydir yani siz bir yerden sıkarsanız başka bir yere gidebilir. Şöyle oluyor o işler, onu da öğrendim: Diyelim ki Bulgaristan’da da bir banka hesabı açabiliyor, başka bir ülkede de açabiliyor, vergi cenneti saydığınız ülkelerde de açabiliyor yani ora üzerinden kredi kartı numarası verip tahsilatlarını yapabiliyor; siz bu kazancı nasıl takip edeceksiniz, neye göre takip edeceksiniz? Bunu merak ediyorum. Bu sosyal medya gelirleri anlamında diyelim ki yurt dışında bir banka üzerinden, kredi kartı üzerinden bu tahsilatları yapıyorsa nasıl takip edeceksiniz? Bunların bir izahatını verirsiniz tekrar söz alabilirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Uğur, kendiniz veya teknik bir arkadaş izah edebilir, nasıl isterseniz.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Başkanım, 3 sorum var...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Artık söz verdik, sonra size tekrar söz vereyim.

Kim cevap verecek? Kendinizi de tanıtır sorulara lütfen cevap verirsiniz.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – İdris Şenyurt, Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı.

İlk soru, bu 650 bin sınırı ve bu 650 bin liraya kadar olanların yüzde 15 vergilendirilmesinin yüksek olup olmadığı, daha doğrusu düşük olup olmadığıydı. Bu oran tespit edilirken aslında biz yani bu tarz faaliyette bulunanların kârlılık oranlarını tespit ettik ve bu kârlılık oranlarına göre vergi yükü nedir, onu tespit ettik. Baktığımızda da vergi yükü ortalama 15, 16, 17 civarındaydı, ona göre bu 15 belirlendi.

Bir de şöyle bir şey var şimdi: Biz bu “YouTuber”ları...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne demek bu? Anlamadım ben. Yani giderleri mi var?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – Sayın Vekilim, kayıtlı olarak bu faaliyette bulunanların şu anda gelirleri yani kazançları, elde ettikleri hasılatlarından giderlerini düşüğümüz zaman yaklaşık ödedikleri vergi 16, 17 civarındaydı, 15 ona göre belirlendi. Şimdi, bir neden de şuydu: Çok yüksek belirlediğiniz zaman bu insanlar yurt dışında da bu faaliyette bulunabilirler. Yurt dışında gidip şirket kurup daha düşük vergi oranlı ülkelerde faaliyette bulunabilirler. Kişisel olarak yaparlarsa onlar yine Türkiye’de vergilendirilir ama yurt dışında gidip şirket kurarlarsa onu yurt dışı ülkenin vergilendirme hakkı var. Biz vergiyi çok artırdığımız zaman bununla karşılaşma durumumuz var.

Peki, nasıl takip edilecek? Onu sormuştunuz. Şimdi, bizim vergilendirme yapabilmemiz için o kişinin Türkiye’de ya da şirketin Türkiye’de mukim olması lazım, yerleşik adresin Türkiye’de olması lazım. Ben gerçek kişi olarak bu faaliyette bulunursam... Ki biz bunu Gelir Vergisi Kanunu’na koyuyoruz, gerçek kişiler için getirilmiş bir istisnadır. Gidip bunu yurt dışındaki bankalar üzerinden yaparsa elbette ki bu istisna kapsamına girmeyecek çünkü bizim istisna kapsamımıza baktığımız zaman bir bankada hesap açtırıp bizim o hesabı takip etmemize imkân veren bir sistem olacak, bunu esnaf muaflığında da yapmıştık, burada da aynı sistemi oluşturacağız. Eğer kendisi gelip buna başvurup kendi banka hesabını yapmazsa zaten bu istisnadan faydalanamayacak, beyan esasına geçecek. Takibi de şu anda mevcut durumda zaten Türkiye’deki mukim kişilerin yurt dışındaki hesapları bize bilgi değişimi kapsamında bildiriliyor, o şekilde yapacağız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, şimdi diğer sorular için yerinizden ayrılmayın lütfen.

Süleyman Girgin Bey, buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, bu “YouTuber” olarak bilinen, internet üzerinden yaptığı paylaşımlar sayesinde reklam geliri elde edenlere istisna uygulaması getiriliyor, bunların elde ettiği gelirin stopaj yoluyla vergilendirilmesi sağlanıyor. Şimdi, sorum şu: Bu faaliyette bulunanların yani kamuoyunda “fenomen” olarak bilinen internet paylaşımcılarının gelirleri bilinmekte midir? Bu gelirler çapraz incelemelerle, reklam verenlerin ödemeleri takibe alınmak suretiyle tespit edilebilmekte midir?

Kayıt dışılık sorunu bu düzenleme içinde geçerli midir? Bununla ilgili bir tedbir var mıdır?

Gelir vergisi tarifesinin 4’üncü dilimini aşmamak amacıyla bu tutara kadar geliri kayıtlı olup yalnızca stopaj yöntemiyle vergilendirilenler bu tutarın üzerinde elde edecekleri geliri gizleme yolunu tercih edebilirler mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şu an cevap verebileceklerinize lütfen buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Bir soru da ben sorayım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz böyle başladık, böyle gidelim.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Diğer soruları da sorsak aslında.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle mi? Peki, öyle yapalım.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, İdris Bey'e çok teşekkür ediyorum verdiği bilgiler için. Şu konularda da bir değerlendirme yaparsa memnun olurum. Birincisi, maddede hem hasılatтан söz ediliyor hem kazançtan. Bankalar bu kişilerin hesaplarına yatırılan hasılat tutarı üzerinden yüzde 15 oranında stopaj yapacaklar. Bu kişilerin gelirleri gelir vergisi tarifesinin 4'üncü diliminde yer alan tutar olan 650 bin lirayı aştığı takdirde istisnadan yararlanamayacaklar ve beyanname verecekler. 650 bin liraya kadar olan gelirin karşılığındaki gelir vergisi oranı yüzde 35'tir, yüzde 40 değil, onu belirtiyim öncelikle.

Şimdi, buradan bunu ben şöyle anlıyorum: Bu kişiler defter tutmuyor, değil mi? Defter tutmuyor. Hasılat üzerinden yüzde 15 oranında stopaj yapacak, hasılatı 650 bin lirayı aşarsa beyanname verecek diye bir şey yok, değil mi? Kazancı... Yani bu kişinin gideri de olabilir. Bu giderleri kendisi bir yerde bir kayıt tutacak. Bilemiyorum, Vergi Usul Kanunu'nun muhafaza ve ibraz yükümlülüğü kapsamına giriyor mu bu kişiler? Eğer giriyorsa sorun yok, o maddelere bakmış değilim. Hani yoksa belki orada öyle ilave bir düzenlemeye ihtiyaç duyulabilir.

Şimdi, vergi adaleti yönünden baktığımızda şöyle bir tablo ortaya çıkıyor: 650 bin liralık bir gelirin vergisi yüzde 35'tir. Yüzde 35, bu aşağı yukarı yüzde 32'lik bir orana denk geliyor artan oranlı tarifede, artan oranlı tarifieden vergilendirdiğimizi kabul edelim. Oysa aynı tutarda gelir elde eden bir ücretliye göre yaklaşık 114 bin lira daha az gelir vergisi ödüyor. Ancak sanıyorum Gelir İdaresi bu alanı kavramanın güçlüğünü göz önünde bulundurdu. Ya bu çok kolaylıkla vergi idarelerinin denetim alanı dışına çıkabilecek bir alandır yani kavranması son derece güç bir alan. O nedenle vergi adaletinden fedakârlık edildi diye düşünüyorum. Bu konuda da arkadaşlarımız görüşlerini ifade ederse memnun olurum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Erhan Bey buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Benim sorum da çok kısa, şu: Yani “Reklam geliri elde ediyor.” diyoruz ya dolayısıyla birisinin de reklam gideri var, bir hizmettir yani bunun üzerinden bir KDV tahsilatı yapılıyor mu? Orada KDV’de bir muafiyet veya bir istisna var mı?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – İstisna getiriliyor, şu anda getiriliyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Şu anda mı getiriliyor?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – Evet.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani reklam giderine... Kazancı demiyorum bakın yani X firması değil mi orada bir reklam veriyor. Dolayısıyla normal şartlarda bir hizmet varsa KDV... Bir açıklarsanız orasını.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, Garo Bey tekrar söz istediniz anlaşılan.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, İdris Bey, siz bilgi paylaşımından bahsettiniz ama bildiğim kadarıyla bilgi paylaşımı yapan ülkeler var, yapmayanlar var ve sonuç olarak bu “YouTuber”lar X herhangi bir ülkede, sizin bilgi paylaşımınız olmayan herhangi bir ülkede hesap açabilir ve bu işlemi yapabilir. Yani bunu nasıl takip edeceksiniz? Bu, bir.

İkincisi, uluslararası örnekler yani sonuç olarak başka ülkeler bu “YouTuber”ları nasıl vergilendiriyor? Yani stopajla mı, yapan var mı, örneği var mı? Böyle yüksek limit mi koyuyor yurt dışına kaçmasın diye? Siz diyorsunuz ki: “Ben buna çok vergi koyarsam yurt dışına kaçır.” E, “bilgi paylaşımı” diyorsunuz ama çok sayıda ülkeyle bilgi paylaşımı anlaşmanız yok ya da uygulamada değil karşılıklı olarak. Hayır, şöyle söylüyorum: Kaç ülkeyle var, kaç ülkeyle yok? O zaman siz bize liste verin, bazılarıyla uygulamada değil çünkü.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – 107 ülkeyle yaptık biz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Efendim?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – 107 ülkeyle.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam ama yapmadığınız ülkeler var, dünyada 192 tane ülke var. Yani o anlamda soruyorum yani bilgi paylaşımı olmayan ülkelere hesap açtığında nasıl takip edeceksiniz? Bir de uluslararası örnekler ne? Yani stopajla vergi alan başka bir ülke var mı ya da hangi ülkeler var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

İdris Bey buyurun sorulara cevap vermek üzere.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – Birinci soru: “Bu “YouTuber”ların gelirleri takip edilebiliyor mu? Çapraz kontrol yapılıyor mu?” şeklindeydi. Elbette ki banka yani Türkiye’deki banka hesapları üzerinden birçok “YouTuber” gelirlerinin tahsilatını yapıyor ve biz bunların takibini yapabiliyoruz, bunlar üzerinden de incelemeler de yapıldı, tarhiyatlar da yapıldı. Burada getirilen sistem, esas itibarıyla aslında bu “YouTuber”ların daha basit bir şekilde vergilendirilmesini sağlayarak kolaylaştırmak temel amaç buradaki. Yoksa vergi yükünü hafifletmek, çok da mevcut sistemin altında bir vergilendirme düşünülüyor açıkçası burada yapılan sistem. Dolayısıyla çapraz kontroller yapılıyor ve gelirleri takip edilebiliyor. Tabii ki bu yani bizim şu andaki sistemimiz Türkiye’deki banka hesapları üzerinden. Yurt dışındaki yapılan işlemler de az önce söylediğim gibi otomatik bilgi değişimi çerçevesinde yapılıyor. Sayın Vekilimin söylediği “Türkiye, bütün ülkelerle otomatik bilgi değişimi yapıyor mu?” şeklindeki soru... Şu anda 107 ülkeyle Türkiye’nin anlaşması var ve bu çerçevede aslında bu 107 ülkenin hemen hemen bu banka hesaplarının olabileceği bütün ülkeleri de kapsadığını düşünüyorum. Onun dışındaki ülkelere de elbette ki bundan sonraki süreçte de bunlar devam edecek, bu sayılar artacaktır.

Diğer bir soruysa, “hasılat” ve “kazanç” ibareleri var. Evet, maddede 2 ayrı belirleme var, üstadımızın söylediği “hasılat” ve “kazanç” ibareleri. Stopaj, elde edilen hasılat üzerinden yapılacak. Yani bankaya yatırılan hasılat üzerinden yapılacak ama beyan esasına geçilmesi kazanca göre tespit edilecek. Bu da tabii ki mükellefin kendisine bırakılıyor. Yani bizim sistemimizde beyan esasını geçerli olduğu için burada da yine beyan esasını getirdik. Diyoruz ki eğer sizin kazancınız 650 bin liranın üzerine çıkıyorsa bu artık istisnadan çıkmıştır, sizin bunu artık beyan etmeniz gerekir. Eğer beyan ettiğinizde de stopaj yoluyla ödediğiniz bir vergi varsa bu mahsup suretiyle ortadan kaldırılacak.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 650 binin üstü mü beyan edilecek?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – Tamamı beyan edilecek, 650 bin için ödenen de mahsup edilecek.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uluslararası örnekleri sormuştum.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – Ha, uluslararası örnekler... Bazı ülkelerde, benim bildiğim kadarıyla -şu anda hepsi elimde değil ama- beyan esası geçerli, vergi dışı bırakan ülkeler var kendilerine gelmesi için. Bizim zaten bu düzenlemede hareket ettiğimiz asıl nokta, bu tarz faaliyetleri vergi dışı bırakan bazı küçük Avrupa ülkeleri vardı. Biz onun önüne geçmek amacıyla hem takibi sağlamak hem de kolay bir vergilemeye gidilmesi amacıyla bu düzenlemeyi yaptık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Stopaj örneği, yapan ülke var mı?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – Stopaj örneği şu anda bilmiyorum ama bakmamız lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir bakın, daha sonra bilgilendirin Sayın Vekilimizi.

Erhan Bey’in sorusuna cevap verildi mi?

ERHAN USTA (Samsun) – Reklam...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – Bir de KDV vardı, evet.

Şimdi, bu “YouTuber”ların vermiş olduğu hizmetler şu anda KDV’den istisna edilecek ama onun dışında bir reklam hizmeti... Reklam hizmetini kim veriyor? Atıyorum, YouTube veriyor. Eğer reklam hizmetini YouTube veriyorsa, onun için getirilmiş bir istisna yok şu anda Sayın Vekilim, bunlar şu anda KDV’ye tabi olacak. Burada sadece...

ERHAN USTA (Samsun) – Tahsilatını kim yapacak KDV’nin?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – KDV’nin tahsilatını şu anda orada “YouTuber”lar için 3 numaralı KDV Beyannamesi getirildi. Yurt dışında da olsa onlar kendileri tahsil edip... YouTube’un kendisi, yurt dışındaki mukim şirketler de olsa bu Google, YouTube hepsi onlar şu anda tahsilatını yapıp bize ödüyorlar. Oradan önemli bir tutarda da KDV tahsilatı yapılıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – “YouTuber”lar vergi sorumlusu olarak...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – YouTube’un kendisi vergi sorumlusu olarak vergi...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İdris Bey, burada YouTube mu yapıyor bütün reklam...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – YouTube yapıyor evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başka bir şirket üzerinden verilemiyor mu?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – Eğer şirket 2 numaralı KDV Beyannamesi’yle veriliyorsa onlardan yapmıyoruz. Sadece 2 numaralı KDV Beyannamesi’yle verilmeyenler yani şirket değilse bu hizmeti alan kişi, onun dışındakiler, gerçek kişiler için YouTube’un kendisi yapıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şöyle sorayım... Kusura bakmayın, konuyla ilgili değil de.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir “YouTuber”a reklam vermek istediğiniz zaman illa YouTube üzerinden mi vermek zorundasınız? Bir reklam şirketi üzerinden veremiyor musunuz?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – Eğer Türkiye’de verildiyse, reklam şirketi veriyorsa o zaten normal KDV’ye tabi üstat yani orada bir sıkıntı yok. Buradaki sıkıntı asıl yurt dışındaki yani YouTube üzerinden verilenlerde bir sıkıntı var. Onun için bu düzenleme yapıldı. Şu anda yani onlar için de sorun yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Türkiye içinden verilebiliyor mu “YouTuber”’a reklam?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – Eğer Türkiye’de bir şirketle anlaşılıp...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başkanımız da bir şey söyleyecek.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Şimdi, bir kere getirdiğimiz düzenlemede yüzde 15 stopaja tabi olan kesim için KDV yok, istisna getireceğiz KDV Kanunu’nda. Şirket bir reklam yaptırdıysa giderini yazar, KDV indirimi olmaz, KDV olmadığı için. Şimdi, bu tabii getirilen düzenlemede YouTube’da videoları izlenip de YouTube’dan para alanlar da var üstat, ama mesela YouTube’da ders verip de o dersten gelir elde edenler de var. Yani YouTube üzerinden de, YouTube’un aldığı reklamlardan pay alan da var, bizzatı kendisi de bir kanal açıp içerik paylaşarak gelir elde eden de var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hep böyle ünlü fenomenlerden bahsetmiyoruz yani.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, şunu soruyorum Bekir Bey: Şimdi YouTube’daki bir video üzerinden bir “YouTuber”ın videosuna reklam vermek istiyorum. Bunu illa YouTube’a mı göndereceğim?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Orada, üstat, pratikte YouTube’un veya Google’ın anlaştığı hatta bazı kendi şirketleri olan İstanbul’da, Türkiye’de şirketler üzerinden de verebiliyor; direkt irtibata geçip de İrlanda veya Dubai üzerinden verenler de olabiliyor, daha büyük, dünya çapında iş yapanlardan.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Türkiye’den verilebiliyorsa onu tespit etmek kolay.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Aslında, üstat, burada, bu tip işlerde bütün ödemeler kredi kartıyla veya banka üzerinden olduğu için tespitle ilgili çok ciddi bir sıkıntımız yok. Bir ayağı Türkiye’deyse bütün işlemler banka üzerinden yürüyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kripto parayla yapılıyorsa...

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – “Blockchain” teknolojisine dayalı kriptoyla yapılırsa o biraz daha farklı yani.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yapılıyor da, öyle de yapılıyor.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – “Blockchain”le yapının da böyle kayıt dışı çalışan bir işletme olması lazım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ee, tabii, zaten kayıt dışı, mümkün olduğunca öyle yapıyorlar. Ben onun için zaten böyle bir düzenleme yapıyorsunuz diye düşünüyorum. Yani onları tespit edemediğiniz için yoksa Türkiye’deki şirketler devreye giriyorsa tabii tespit edersiniz, bankalar giriyorsa Maliye tespit eder alır vergisini, daha düzgün bir düzenleme yapar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Şimdi, maddeleri ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bu 650 bin lira konusunda... Biraz yüksek değil mi gerçekten?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, “Daha fazla vergi alalım.” diyorsunuz ama hep böyle fenomenlerden bahsetmiyorlar benim anladığım. İnternette ders veren, çok mütevazı gelir elde eden insanlar da var. Yani sadece aklınıza belli isimler gelmesin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama limiti 650 bine koymayalım. Limit 300 bin olsun mesela.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Daha az olsun.” diyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Daha az olsun, limit 300 bin olsun diyelim ki. 650 bin lira çok büyük para yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sosyal medyacıların aleyhine konuştuğunuzun farkındasınız değil mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır efendim, öyle değil. Küçük gelir elde edenler desteklensin yani yüzde 15 versin ama yüksek gelir elde eden yüzde 35 vergi versin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse, tekrar bu konuları ifade etmiş oldunuz. Teklif sahibi ve arkadaşlar değerlendirsinler.

TÜRMOB’un da bir görüşü varsa buyurun lütfen.

TÜRMOB TEMSİLCİSİ ALİ GÖZEN – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TÜRMOB Mevzuat Kurulu Üyesiyim.

Bir teknik açıklama yapmak gereği hasıl oldu. Söz konusu düzenleme son derece geniş kapsamlı yapılmış bir düzenleme. Dolayısıyla “YouTuber” üzerinden yapılmış olan tartışma yanlış bir tartışma. Şöyle ki: “Akıllı telefon veya tablet gibi mobil cihazlar için uygulama geliştirenlerin elektronik uygulama paylaşım ve satış platformu üzerinden elde ettikleri kazançlar...” diyor. Bu, tabii, bu sektörde her yere çekilebilir bir madde. Dolayısıyla şöyle bir sıkıntı yaratabilir: Şimdi, bizim bu düzenlemelerimiz 4691 sayılı Teknokent Yasası’yla ve 5746 sayılı Yasa’yla zaten düzenlenmiş, dolayısıyla 2028 yılına kadar istisna. Teknokentlerden ve AR-GE merkezlerinden çok ciddi kaçışlar olabilir. Bunun bir yazılım olduğunu varsayarsak, örnek olması açısından bir çocuk oyunu tasarlandığını düşünelim, şu anda teknokente yapılıyor ve kurumsal bir yapı altında ve vergiden istisna, hem vergiden istisna hem katma değer vergisinden istisna. Dolayısıyla oradaki mükelleflerden buraya yönelik bir kaçış söz konusu olabilir. Bu, kurumsallığı ortadan kaldırabilir, böyle bir teknik sıkıntı yaşayabiliriz.

Ayrıca bununla ilgili bu yazılan kelimeler her yöne çekilebilecek durumda. Yani sadece “YouTuber” tartışması şeklinde yapılması yanlış çünkü internet ortamında ders verenler, eğitim verenler, oyun dizayn edenler bunların hepsi bu tanımın içerisine giriyor ve şu anda teknokentlerde yapılıyor ve ülkemiz açısından da önemli birtakım değerler oluşuyor. Bu teknokentlerdeki gelişmeler daha sonra ülke açısından çok ciddi kazanımlara da neden olabilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Gelir İdaresinden bu konuda yorum var mı?

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – İnanın, anlamakta zorluk çekiyorum. Hem burada yüzde 15 vergi var. Arkadaş diyor ki: “Teknoparkta KDV yok, kurumlar vergisi yok, buraya kaçarlar.” Vergi olan yere niçin kaçsınlar onu anlamadım. Ne demek istediniz? Ben demin açıklarken

söyledim, sadece “YouTuber” değil tabii, içerik paylaşılanlar, oyun geliştirenler, oradan gelir elde edenler bu kapsamda. Elbette ki bu yeni bir alan, bunu kabul ediyoruz, çok yeni bir alan. Bir başlangıç oluyor ama burada Bilgi Teknolojileri Kanunu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Kaçmak söz konusu değil çünkü burada bir vergi var sonuçta.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Zaten öyle de ama kapsayamadığımız veya farklı, böyle manaya gelecek şeyler varsa zaten beraber çalışırız, bakarız yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şöyle: Müzakere ettik ama biraz daha somut örneklerle vekillerimize bir bilgi notu hazırlarsanız bence iyi olur. Şimdi 2’nci maddeyi bir oyalayalım, sonra 55’te bir önerge var.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

55’inci madde üzerinde 1 adet önerge vardır, şimdi okutup işleme koyuyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3854) esas numaralı Kanun Teklifi’nin çerçeve 55’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 55-25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan “basit usulde vergilendirilen” ibaresi “kazançları basit usulde tespit edilen” şeklinde değiştirilmiş ve bende “aynı Kanunun mükerrer 20/B maddesi kapsamında vergilendirilen kazançlara konu teslim ve hizmetler,” ibaresi eklenmiştir.”

Ekrem Çelebi

İbrahim Aydemir

Ağrı

Erzurum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

55’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, şimdi tarımsal destekleme ödemelerinin gelir vergisinden istisna tutulmasına ilişkin 3’üncü ve 8’inci maddeleri müzakere edeceğiz.

MADDE 3- 193 sayılı Kanuna mükerrer 20 nci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Tarımsal destekleme ödemelerinde kazanç istisnası:

MÜKERRER MADDE 20/C- Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan tarımsal destekleme ödemeleri gelir vergisinden müstesnadır.”

MADDE 8- 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bendinin (d) alt bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bir izahatla başlayalım önce. Teklif sahibinden bu 2 maddeyle ilgili izahat talep ediyoruz.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Sayın Başkanım, 3’üncü maddede, çiftçilerimize yapmış olduğumuz desteklemelerden dolayı gelir vergisi kesintisi yapıyorduk, bu kesintiyi kaldırıyoruz, istisna tutuyoruz. 8’inci madde de teknik düzenleme Sayın Başkanım. Bu kazançlar üzerinden yapılacak stopaj düzenlemesinin madde metninden çıkarılmasını ve bu ödemeler üzerinden stopaj yapılmayacağını düzenliyoruz 8’inci maddede.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayıcı bir düzenleme.

Şimdi, madde üzerinde, buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Uğur Aydemir, siz de çiftçilikle uğraşan bir ailenin çocuğusunuz bildiğim kadarıyla. Tarımın çok ciddi sıkıntıları var ve hani, aynı, esnaflarda sonuç olarak günde 1 lira destek verdiğiniz gibi çiftçilere de bu anlamda... Tamam, olumlu bir adım ancak bu adımın yeterli olmadığını düşünüyoruz. Yani özellikle tarımda çok ciddi kuraklığın yaşandığı bir yılda çiftçilerin şu anda bankalara 150 milyar TL, piyasaya baktığımızda 100 milyar TL'ye yakın borçları var, 250 milyar TL gibi bir borçla karşı karşıya ve tefeciye düşmüş durumda ciddi anlamda çiftçilerimiz.

Bu açıdan bu tip düzenlemelerin yanında mutlaka daha fazla destekleyici adımların atılması gerektiğini düşünüyorum ve tarımla ilgili, baktığımızda, buradaki etki analizinde de oluşan rakamın... Sonuç olarak -ne kadardı özür dilerim, 600 milyon lira- 600 milyon liralık ilave bir rakam girecek çiftçilerin cebine. Şimdi, 3 milyon çiftçimiz olduğunu düşündüğümüzde, Uğur Bey, bunu da böldüğümüzde çiftçi başına ortalama olarak 200 TL destekten bahsediyoruz yani günde 1 TL bile düşmüyor ilave olarak. Tabii ki bu 2 bin lira olan da 3 bin lira olan da olur, 50 lira olan da olur ama çiftçi başına ortalama 200 TL destek veriyorsunuz. Esnafa yılda 280 TL, çiftçiye 200 TL. Esnafa 1 TL bile düşmüyor, çiftçiye 1 TL düşmüyor. Bu mu sizin vicdanınız? Vicdansız deyince de o zaman kızılıyorsunuz. Yani ben yürütmeden gelen bu vicdansızlığın sizin vicdanınızla düzelmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu anlamda bunun eksik bir düzenleme olduğunu düşünüyoruz. Elbette düzenlemeyi destekliyoruz ama çiftçilerin bu kadar sıkıntı yaşadığı bir dönemde eksik düzenleme olduğunu düşünüyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Kamil Okyay Sındır.

Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tabii, aslında şu bilgiyi de vermek lazım yani bu açıklamalarda, madde gerekçelerinde neden bahsedilmemiş onu anlayamadım. Bakın, Danıştay, 29 Temmuz 2021'de çiftçilere kesilen milyarlık vergiyi iptal etti diye bir bilgi vereceğim. 4 çiftçinin ayrı ayrı açtığı davalarda devletin verdiği gelir desteğinden yüzde 4 oranında kesilen vergiyi iptal etti Danıştay. Karara göre her yıl kanuni zorunluluk olarak çiftçiye verilmesi gereken destek, tarımsal desteklemeden alınan yaklaşık 2 milyar lira çiftçinin cebinde kalabilir. Danıştay 3. Dairesi tarafından yapılan incelemede “Çiftçilere tarım arazisi büyüklüğü dikkate alınarak, alan bazlı olarak yapılan mazot ve gübre desteği ödemesinin doğrudan gelir desteği mahiyetinde olduğu sonucuna varılmıştır. Bu durumda, çiftçilere yapılan doğrudan gelir desteği ödemeleri üzerinden tahakkuk eden ve ödenen gelir (stopaj) vergisinde hukuka uyarlık yoktur. Bu nedenle vergi mahkemesi kararının bozulması gerekmiştir.” değerlendirmesini yaparak bu kararı aldı.

Dolayısıyla, burada siz de “Tarımsal desteklemelerde bu vergiyi almayacağız.” diye bir madde getiriyorsunuz. Aslında bir zorunluluk maddesi, bir düzenleme getiriyorsunuz. Tabii ki sevindirici. En azından hukukun da eş zamanlı işlediğini gösteren, kimi zaman da olsa... Bu anlamda hukukun üstünlüğüne inanan birisi olarak doğru bir yolda olduğumuzu söyleyeyim. Ama şimdi tarımsal desteklemelerden vergiyi kesmekle iş bitiyor mu? Yetiyor mu? Mesela niye mazottan ÖTV vergisini kaldırmıyoruz? Çiftçinin doğrudan üretimde kullandığı mazottan ÖTV'yi niye kaldırmıyoruz?. Yatlara satılan mazottan ÖTV alınmıyor ama çiftçiye verdiğimiz, üretimde kullandığı mazottan ÖTV vergisi alınmıyor. Ayrıca yani bu o kadar ciddi bir rakam ki aynı zamanda ÖTV “tarımsal destekleme” adı altında verilen desteğin, bir yıl içerisinde verilen toplam desteğin neredeyse o kadarı kadar mazottan ÖTV

vergisi alınıyor ki çiftçinin bir cebine “Sana destek veriyorum.” diyerek koyduğunuzu öbür cebinden vergi olarak geri almış oluyorsunuz. Mesela çiftçinin o kadar -az önce de ben geneli üzerindeki görüşmelerde de- çok borcu olduğunu ısrarla söyledim yani bunlar geneli üzerindeki konuşmamda da söyledim 3 milyon mükellef, 600 milyon vergi kaybı, 200 TL çiftçi başına düşen bir kazanca dönüşüyor bu vergi istisnası ama yani o kadar borç yükü altında olan çiftçinin, o kadar borç yükü altında olan üreticinin borcunun en azından faizi konusunda bir rahatlık getirin, borç yükü altından kurtarın çiftçiyi, üretmeye gayret etsin. Yani hukukun emrettiği bir düzenlemeyi getirerek “Çiftçiye işte böyle bir destekleme, böyle bir imkân yaratıyoruz.” algısını yaratmaya çalışmanın da gerçekçi olmadığını özellikle belirtmek istiyorum.

Sayın Başkan, teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Abdüllatif Şener, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bu düzenlemenin, en azından tarım desteklerinin sadeleştirilmesi bakımından faydalı olduğunu düşünüyorum. Çünkü devlet bir taraftan tarım desteği veriyor sonra üzerinden stopaj yoluyla vergiyi kesiyor; hem veriyorsunuz hem tekrar kendi kasanıza alıyorsunuz. Bu biraz da mantıklı gelmiyor yani şu ana kadarki uygulamalarda bu garip görüntü var. Ancak burada mekanizmanın nasıl işlediği dikkatli bir şekilde incelenecek olursa buradan hazinenin hiçbir kaybı olduğunu düşünmüyorum. Zaten tarım destekleri miktarını belirlerken her yıl, Maliye Bakanlığı, bütçe buraya gelirken üzerinden yapılacak kesintiyi dikkate almak suretiyle kendisine yani devlete net maliyetinin ne olduğunu düşünerek buraya getiriyordu. Şimdi, bundan sonra gelecek bütçelerde de kesinti olmayacağı için yine aynı şekilde, bütçe dengeleri açısından neyi uygun görüyorsa onu koyacaktır. Dolayısıyla çift işlemden kurtuluyoruz ama vergi yükü kalktı diye çiftçinin tarım desteğinin arttığını düşünmüyorum; birincisi bu.

İkincisi -belki diğer arkadaşlar farkındadır- her sene “Çiftçiye şu kadar tarım desteği verdik.” derken üzerinden kesilen stopajı biz hesaplamamışız, burada ilgili Bakanların verdiği rakamı “Bu kadar tarım desteği veriyorlar.” diye biz de konuşmuşuz demek ki; o net miktar değilmiş. Ama vergileme açısından ve bu düzenleme açısından baktığımızda işin sadeleşmesi açısından gelirin arkasına gideri gizlemek, giderin arkasına geliri gizlemek bütçe prensiplerine de aykırıdır. Burada gelir gider birbirinin arkasına gizlenmiş hâlde bulunduğu hâlde şimdi sadeleştiriliyor, gelirinizin ne olduğu, giderinizin ne olduğu daha net görünüyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz de tarımsal desteklerde bu stopaj uygulamasının kaldırılması maddesini destekliyoruz. Yalnız, burada hangi tür primlerde hangi oranlarda -ona ilişkin bir bilgi verilirse- hepsinde yüzde 4 mü, yüzde 4’ten farklı olan var mı? Bir de her primde değil herhâlde. Ona ilişkin arkadaşlarımız...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biraz detaylı bilgi istiyorsunuz, peki.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ben de bu maddeyle ilgili değerlendirme yaparken şunu gördüm: Aslında 1, 5, 6, 7’nci maddelerde yapılan düzenlemeyle birinci aşamada esnafımızla ilgili. İkinci aşamada da bu, 3 ve 8’de çiftçilerimizle ilgili yapılan desteklemelerde aslında

görüntü şu: Aslında pahada hafif ama siyasi ağırlıkta fazla gibi görüntü vermeye çalışmışsınız. Yani o da şu: Etki analiz raporlarına baktığımızda 835 bin civarında bir mükelleften bahsediyoruz, 235 milyon lira gibi bir etki sonucu var. Yine, çiftçiler yönüyle baktığımızda destek ödemesi alan yaklaşık 3 milyon mükellef olduğu ancak sonuçta 600 milyonluk bir vergi kaybına yol açacağı bu desteklemenin...

Yani sonuç itibarıyla esnafımız yaklaşık bu bir buçuk yıllık süreç içerisinde -buradan çok söyledik- gerçek anlamda mağdur edildi, desteklemelerde yeterli destek alamadı. Özellikle şimdi destek vermeye çalıştığımız yani burada basit usulle vergilendirilen esnaf kesimi, bilhassa burada saydığımız kesim bu pandemi sürecinde gerçek anlamda mağdur edildi yani yeterli destek alamadı. En fazla ödeme aldığımız varsaydığımız bir esnaf yaklaşık bir buçuk yıllık süre içerisinde, son desteklemelerle toplamda 10 bin TL civarında bir destek alabildi; o da bir buçuk yıllık süreçte. Yani kısacası esnaf ekonomik anlamda bitmişti ve bunun sonucunda da siyaseten size gerçek anlamda da bunun yansımaları vardı ve bunu siz sonuçta sokakta gördünüz, hissettiniz.

Şimdi, burada biz esnafa verilen desteği destekliyoruz yani bu anlamda bir sorun yok, biz de bu teklife olumlu bakıyoruz. Benden önceki konuşmacı değerli arkadaşlarımız aynı şeyleri söyledi ama buradaki çıkış fikrinde, büyük olasılıkla, esnafa zamanında yapılamayan gerekli desteklemelerin, verilemeyen desteklemelerin burada sanki göstermelik bir telafisi gibi bir durum söz konusu. İşte biraz önce hesap da yapıldı yani böldüğümüzde bir esnafa neredeyse 200 TL civarında bir sonuç çıkıyor. Şimdi, çiftçi için de aynı yani bugün tarım can çekişir vaziyette, tarımla ilgili ciddi sıkıntılar devam ediyor ama burada sadece destek ödemesi alan çiftçimizden kesinti, vergi alınmaması yönüyle, bunun da 3 milyon mükellef... Yani burada yapılan işte sonuçta sayısal verilerle sonuca etkili olunmaya çalışılıyor. Yani “Efendim, 3 milyon çiftçiye destek olduk.” söylemi siyasi sonuca dönük, sadece siyasete etkili olsun diye yapılmış bir çalışma gibi gözükmemekte. Yani bu değişiklik ne esnafın ekonomik anlamda derdini çözmeye yetecek durumda ne de 3 ve 8’inci maddelerdeki hususlar çiftçimizin derdini çözecek durumda değil.

Bugün tarımda önemli sıkıntılar olduğunu hepimiz biliyoruz -bu madde yönünden özellikle söylüyorum- yani girdilerin çok yüksek olduğunu ve neredeyse bu girdi maliyetlerinin yüzde 50’den yüzde 150’ye kadar yükseldiğini biliyoruz ve sonuç itibarıyla bu kadar ağır bir girdi maliyetinin olduğu bir yerde çiftçi kazanamazken, üretici ürettiğinin karşılığını alamazken tarımla ilgili daha kalıcı, daha sonuçları olacak esas çözüm önerilerini, iktidar olarak siz ve biz de görevimiz gereği düşünüp bir çözüm bulmak zorundayız. Çiftçiye içinde bulunduğu durumdan çıkaracak yöntemleri geliştirmek zorundayız. Bu noktada ise sadece, dediğim gibi, bir tarafta 835 bin esnaftan, bir tarafta, yine, 3 milyon çiftçiden bahsederek sadece siyaset olsun diye getirilmiş bir düzenlemenin ötesinde bir şey yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Emecan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben bu maddenin, bu kanun teklifinin kapsam olarak, konu olarak en önemli maddelerinden biri olduğunu düşünüyorum açıkçası Sayın Aydemir. Çünkü küresel ısınma, iklim değişikliği, artan nüfus artışı sonucu güvenilir gıdaya sürekli erişimin gittikçe zorlaşacağı bir süreç giriyoruz artık. Bu anlamda da Türkiye’de tarım sektörü hayati bir öneme sahip ve stratejik önemi gittikçe daha da artacak. Şimdi, bu gidişatla çiftçinin durumu ve Türkiye’deki tarımın durumu tamamen ters orantılı ilerliyor. Çiftçiye ve tarıma verilen bu destekler de bu durumla çelişiyor açıkçası yani muafiyet desteklerinden de bahsediyorum bu arada. Sürekli artan gıda enflasyonu, üretim girdi maliyetlerinin yüksekliği çiftçimizi bugün ekemez duruma getirdi. Hepimizin ifade ettiği gibi çiftçi kazanamaz hâle geldi, borç batağının içinde. Maliyetlerin yüksekliğine, tarımda girdi fiyatlarının son bir yıldaki artışına baktığımız zaman

yüzde 30'lara dayandığını görüyoruz bu artışın. Mesela gübredeki artış rekor seviyede ve yüzde 62 düzeyinde, bir yıl içerisindeki artış. O zaman da çiftçi hakikaten artık tarlasını ekemez, üretemez ve kazanamaz hâle gelmiş oluyor. Dolayısıyla da bu maddeyle verilen destekler bu boyuttaki sorunları çözmekte çok orantısız ve yetersiz kalıyor.

Şimdi, çiftçinin borcu 147 milyar TL'ye dayanmış, verilen destek 600 milyon TL. Tabii ki destekliyoruz, karşı değiliz bu desteğe, bunu verelim. Hani “can suyu” mu diyelim artık, ne diyelim buna? Ama ne yapıyorsunuz mesela? Çiftçinin borç faizlerini silmiyorsunuz bunun yanında destek olarak. Evet, biz iktidara geldiğimizde sileceğiz, bunun sözünü veriyoruz. Mesela mazotta ÖTV'yi kaldırmıyorsunuz yani tek başına bu 600 milyon TL vergiden vazgeçmek ve bunu çiftçiye destek olarak vermek çiftçinin sorununu çözmeyecek. Tarımdaki yapısal sorunlar ve ekonomideki bozulma da çözülmeden çiftçinin sorunu çözülmeyecek. Geneli üzerine konuşmamda da ifade etmiştim, “Neden bu teklifi bu kadar geç getirdiniz? Millet daha mı düşün diye beklediniz?” diye sormuştum. Aynı şey çiftçi için de geçerli; artık düştü, düştü yani çöktü diyeyim daha doğrusu ve şu anda verdiğiniz bu ilaç da çare olmuyor maalesef.

Çiftçi üretebilse aslında -aslında sizin bu yanlış yönetiminizin sonucudur bu, ülke ekonomisini yanlış yönetmenizin sonucudur- vergisini de ödeyebilecek. Yani siz çiftçinin üretmesini kolaylaştırmadığınız için devlette de aslında çok daha fazla... Hani burada yazıyorsunuz ya 3 milyon mükellef, 600 milyon TL vergi kaybı; aslında siz devlette çok daha yüksek bir vergi kaybına sebep oluyorsunuz. O nedenle bu sorunu... Evet, tamam, bu maddede bu, 600 milyon TL'lik desteği verelim ama çok daha geniş perspektifte düşünüp bu desteklerin artırılması gerekiyor.

Önergelerimiz olacak, umarım önergelerimizi kabul edersiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Süleyman Girgin, buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geneli üzerine yapmış olduğum konuşmada çiftçilerimizle ilgili genel görüşlerimi ifade etmiştim, zaten arkadaşlarım da dile getirdiler. Ben, yine, geneli üzerine yaptığım konuşmada çok önemsedığımız iki konuyu dile getirmek istiyorum, aslında ilimizle ilgili ama bütün Türkiye'yi ilgilendiren iki konuyu. İzninizle, biraz zaman aşımı olursa da anlayış istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mümkün olduğunca yapmayalım. Benimle ilgili değil herkesin hukuku bu.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Tamam, teşekkür ediyorum. Arkadaşlardan da o konuda anlayış istiyorum. Sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geneli üzerinde tolerans gösterdim ama maddelerde uymaya çalışalım.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Tamam, o zaman biraz hızlı olmaya çalışacağım.

Değerli milletvekilleri, ilimizde 29 Temmuz 2021 tarihinde başlayıp on dört gün boyunca devam eden büyüklü küçüklü 60'tan fazla orman yangın meydana gelmiş; bunun sonucunda, üretiminde dünya lideri olduğumuz çam balının üretim sahası olan binlerce hektarlık Basralı çam sahası yanmıştır. Yangınlarda arıcılarımızın çam balı ürettiği sahalarda büyük kayıplar yaşanmış, zaten yetersiz olan

Üretim sahaları iyice yetersiz hâle gelmiş, yangın döneminde yaşanan çok yüksek hava sıcaklığı ve düşük nem değerleri yangın olmayan birçok Basralı sahada çam balının kaynağını oluşturan basra böceğinde büyük kayıplara neden olmuştur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız, Değerli Vekilim, maddeyle ilgili değil bu konular. Çok önemli olabilir, hiçbir itirazım yok; basın toplantısı yapma hakkınız var yani yaparsınız, bunu izah edersiniz.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Başkanım, bakanlık yetkilileri buradayken ben, çiftçilerimizin talepleri var, ona geçeyim madem doğrudan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, ona geçerseniz memnun olurum.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Tabii, çiftçilerimizin bu konuyla ilgili talepleri var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, ona geçin.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Arıcılarımızın ve bal üreticilerimizin talepleri öncelikli olarak, kovan desteğinin yüzde yüz artırılarak ödenmesi için bir çalışma yapılması. İkincisi: Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının en az bir yıl süreyle, faizsiz olarak ertelenmesi için bir çalışma yapılması. Üçüncüsü: Arı kış dönemini geçiremezse koloni kayıpları çok olacak; kovan sayısı tespitinin acilen yapılarak, kış dönemi için arı yaşam desteğinin -yani arı keki, arı yemi, şeker gibi- hibe yoluyla karşılanması ve kovan başı desteklemelerinin ocak-şubat aylarında mutlaka verilmesi için bir çalışma yapılmalıdır.

İkinci konu şu: Sayın Başkan, bugün Milas'ta yerel gazetede bir haber çıktı. Bu haberde diyor ki: “Milas'taki Toprak Mahsulleri Ofisi on dokuz yıllığına bir müteahhide kiralandı.” İlçemiz Milas'ta 1986 yılında kurulan Toprak Mahsulleri Ofisi o günden beri Milas ve havalisinden yani bu Yatağan, Bodrum, Muğla merkez ilçelerden arpa, buğday ve mısır alımı için kurulmuş bir müdahale kurumudur. Bakanlık yetkilileri buradayken sormak istiyorum bu haber doğru mudur; doğru ise kiralama ihalesi yapılmış mıdır; yapıldıysa ihale ilanı ne zaman ve nerede yayımlanmıştır? İhale hangi usulle yapılmıştır, kimler ihaleye katılmıştır, ihaleye katılanların kiralama bedeli teklifleri ne kadardır? Toprak Mahsulleri Ofisi Milas'ta üretilen hububatın toplanıp depolandığı bir yer idi, Milas'ta Ofis tarafından satın alınacak ürünler bundan sonra nerede depolanacaktır? Bu sorulara yanıt arıyoruz. Toprak Mahsulleri Ofisinin özelleştirilmesi veya kiralınması uygulamasından vazgeçilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Böke, buyurun.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bir önerim, bir de tarihe not düşmek üzere birkaç sözüm var.

Birincisi, önerim şu, maddenin gerekçesinin ilk cümlesini şöyle değiştirmeyi talep ediyorum: “Tarım sektörünün geliştirilmesi ve desteklenmesi, bu sektördeki verimliliğin artırılması, doğal biyolojik kaynakların korunması ve tarım sektöründeki refah düzeyinin yükseltilmesi amacıyla Tarım Kanunu'na uyulacaktır.” Ya, bizim Tarım Kanunu'muza uysak esasında pek çok destek verilebilecek. O desteklerden bu kesintinin yapılmaması doğru, buna hiçbir itiraz olamaz ama kanunda, esasında çiftçinin hakkı olan, veriliyor olması gereken destekler verilmiyor. Dolayısıyla, temelden kanuna uymuyor olmakla ilgili bir problemle karşı karşıyayız. Hani, maalesef öyle gözüküyor ki yasaya uyulacağına dair bir ibareye ihtiyaç var. Bu şu açıdan önemli: Çiftçinin içinde bulunduğu yapısal sorunları neredeyse tüm vekil arkadaşlarım zaten dile getirdi ama kanuna uyulmuyor olmasından kaynaklı olduğunu altını

çizmek gerekiyor. Burada bir siyasi irade var; siyasi iradenin ilk yapması gereken iş, çiftçiye hakkı olan, yasada güvence altına alınmış olan, millî gelirin yüzde 1'i düzeyinde verilmesi gerekiyor olan desteği vermekle başlamak gerekiyor, en az yüzde 1. Bu verilmediği için çiftçi borç yükü altında. Borç yükü altında olduğu için de bir düzenleme ihtiyacı daha çıkıyor; o da borcun nasıl ödeneceği sorusu. Buna da yanıt yok. Dolayısıyla, yapılan işin çok yetersiz olduğu, bunun bir reform olmadığı, hâlbuki bütüncül bir paketin içerisinde bir detay madde olacağı gerçeğinden uzaklaşmamamız gerektiğini düşünüyorum. Bu, siyasi iradenin devamlılığı açısından çok kritik.

İkinci mesele: Bunu Sayın Sındır söyledi, ben de tarihe not düşmek adına bir daha tekrar etmek istiyorum; esasında buradaki düzenleme çiftçinin mücadelesiyle kazanılmış bir siyasi hak, bir kez daha. Şanlıurfa'da 4 çiftçinin, mazot ve gübre desteği kapsamında yapılan destek ödemelerindeki stopaj vergisinin kaldırılması için ve yapılan kesintinin iade edilmesine dair Danıştaya yapmış olduğu başvurunun sonucunda ortaya çıkmış olan bir şey yani bir siyasi lütuf falan da yok ortada. Burada esasında çiftçinin bir hak mücadelesinin, olması gereken sonucuyla karşı karşıyayız. Onun için ben siyasi iradeye bir kez daha hatırlatmak istiyorum, bunu da tarihe not düşelim, Tarım Bakanı birkaç gün önce dedi ki: "Toplumda eğer kayırılan bir kesim varsa bunlar çiftçi kesimidir." Kayırıldığı iddia edilen çiftçi kesimine millî gelirin yüzde 1'i düzeyinde destek veriliyor olsa idi bugün esasında 220 milyar liraya yakın destek daha almış olurdu; almamış durumda olduğunun altını çizelim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, burada tarımın tamamını konuşacak değiliz ancak bu primlerle ilgili bir kısmını, ben de bir konuyu dile getirmek istiyorum.

Şimdi, gerçekten, özellikle mesela buğday için; buğdayın primi son derece düşük. Tabii, hükümet şunu düşünüyor... Yani daha doğrusu, buğday fiyatları çok yüksek açıklanamıyor. Bu sene yine fena değildi ama piyasa çok üzerine çıktı onun sonrasında, çiftçinin ürünü elinden çıktıktan sonra- çünkü buğdayın fiyatını artırdığımız zaman, TMO'nun alım fiyatını artırdığımız zaman ekmek fiyatları artıyor dolayısıyla, ekmekten sıkışıyor. İşte, çiftçiye memnun etmenin bu anlamda bir yolu veya buğday üretimini artırmanın yolu; burada primleri artırmamız lazım. Bakın, biz bu primleri yüksek vermiyoruz ve Türkiye'de yeteri kadar buğday ekilmiyor, buğday ekim alanlarında istatistiklere bakarsanız düşüş var. Sonunda ne oluyor biliyor musunuz? Ülkede buğday fiyatları yükselince ithalat yapmak durumunda kalıyoruz. Bakın, nette ithalatçınız biz yani un ihracatı yaptığımız için yaptığımız ithalatın dışında Türkiye'nin buğdayı kendisine yetmiyor, totalde 2,5 milyon ton civarında bir net ithalat ihtiyacı var. Dolayısıyla, bu sefer ne yapıyoruz? Hele hele şu anda TMO'yu takip eden var mı arkadaşlar? TMO yurt dışından aldığı fiyatın altında yurt içinde satıyor. Ya, yurt dışındaki çiftçiye destekleyeceğimize, madem yurt dışından pahalı alıp içeriye ucuz vermeye çalışıyoruz ve buna rağmen içerideki fiyatı disipline edemiyoruz -çünkü arz sıkıntısı var- o zaman kendi çiftçimize verelim bu parayı; kendi çiftçimize verelim, çiftçimiz eksin ithalat yapmak zorunda kalmayalım. Bilmiyorum burayı anlatabildim mi? Yani içeriye disipline etmek için TMO yurt dışından aldığı fiyatın altında şu anda unculara buğday veriyor. Şimdi, bunu, bu kadar maliyeti yükleneceksek, bunu "prim" adı altında -özellikle prim konuştuğumuz için söylüyorum- kendi çiftçimize verseydik zaten üretimde sıkıntı olmazdı. Şimdi, dolayısıyla, hakikaten buralara bakmak lazım. Hem ülkede -bir sıkıntı- fiyatları artırıyoruz -ekmek fiyatları herkesin hassas olduğu bir şey- hem de üreticimizi mağdur ediyoruz. Kamu maliyesine gelen yük de işin cabası.

TMO Genel Müdürünü tanıyanlar vardır, isterseniz bu konuyu bir TMO'yla görüşün. Bu konuyu da burada belirtmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Öztürk, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Değerli arkadaşlar, tabii, konu dağılsın istemem ancak Sayın Usta'nın dediği bu buğday meselesi iklimden kaynaklanan arızı bir durum, bütün dünyada böyle, önümde rakamlar var. Toprak Mahsulleri Ofisi, evet, buğday ithal ediyor -ve dediğiniz gibi 2.800 lira civarlarında şu anda- içeriye ucuz veriyor ama bunun maksadı... “İklim sendromu” denilen bir olay yaşıyoruz. Bugün bu konuyu ben de inceledim, elimde iyi bir rapor var; sadece Türkiye’de değil, özellikle, en büyük buğday üreticisi olan mesela Rusya’da sıkıntı var, Kanada’da var, Amerika Birleşik Devletleri’nde ve Brezilya’da var.

Türkiye, aynı zamanda, ithalatçı olduğu gibi bilhassa makarna ve unda ihracatçı bir ülke. Dolayısıyla, TMO Genel Müdürü arkadaşımız, sürekli de konuşuyoruz, ben buğdayla, hububatla ilgilenmiyorum da fındık konusuyla ilgili yakinen kendisiyle hemen hemen her gün, bazen üç günde bir görüşüyoruz. Dolayısıyla, sıkıntı global anlamdaki iklimden kaynaklanıyor. Elbette, bilhassa buğday temel tüketim maddesi olan ekmeğin hammaddesi ama aynı zamanda un ve makarna ihracatımızın da hammaddesi olduğu için. Hem iktidar grubunca hem de muhalefet grubumuzca, böyle “tartışmaya” demeyeyim de yani siyaset malzemesi yapılmayacak önemli bir konu; o bakımdan ben not düşmek istedim. Yani özellikle bu seneki mevzu global anlamdaki, diğer adıyla iklim krizinden kaynaklanıyor ki uluslararası adına da bunun “iklim sendromu” diyorlar. Yani gerçekten, mesela Rusya her yıl 80 milyon tonun üzerinde buğday üretirken bu sene 70 milyon tonlara düştü orada da. Netice, elbette ki gıdada sübvansiyon vardır, devletler bunu yapar, Türkiye de yapıyor. Bazen öyle oluyor ki pahalıya da alacağım içeriye ucuz satmak durumunda kalıyor çünkü ekmeğin nihayetinde temel tüketim maddesi ayrıca da bizim ihracattaki hammaddemiz.

Türkiye’deki sıkıntının esas kaynağı, özellikle bu sene Orta Anadolu’da yeterli yağışın olmayışı. Bir de biliyorsunuz, bu tür ürünlerde mutlaka üretici de zaman zaman değişik ürünlere yönelebiliyor. İşte orada teşvikler, sübvansiyonlar devreye girmek zorunda. Bunu da ben kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Cemal Bey’in söylediği bir konuyu... Zannediyorum kendisi de benim söylediğim şekilde ifade etmek istemiştir. “Siyaset malzemesi yapmayalım bu hububat konusunu.” dedi ama siyaset her konuyu konuşur, konuşmalı da. Konuşalım burada, burası yeri Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak. İstismar etmeyelim ama bu konuyu konuşmazsak çözüm de bulamayız, istismar etmeyelim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – “İstismar etmeyelim.” diyorum yani ulusal bir konu elbette gündeme getirelim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama konuşmadan da olmaz, istismar etmeyelim, tabii, gündemde olacak, buranın gündeminde olacak, siyasetin gündeminde olması lazım ama iyi niyetle çünkü bu hepimizin geleceği tabii, çok önemli bir konu.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Usta, herhâlde aynı konu da başka söz isteyenler var, o yüzden hemen bağlayabilirsek.

ERHAN USTA (Samsun) - Şöyle çok kısa... Yani o “siyaset malzemesi” meselesini kime istinaden söyledi bilmiyorum ama ben kendi açımdan katılmıyorum, böyle bir şey yaptığımız bir şey yok zaten. Yani Sayın Öztürk “Bizim buğdayımızda kalite sorunu var, dolayısıyla paçal yapmak için ithal buğdaya ihtiyacımız var.” derse anlarım ama Türkiye ithalat yapmak durumunda değil. Yani daralan ekim alanlarına bakalım, kalite problemi var ama kalite problemi de niye var? E, TİGEM devreden çıktı çünkü yani tohum ıslahı yok, tohumculuk yapmıyoruz, kalite problemi ondan.

“İklim” dediğiniz şey; yani bu yıl arızı bir problem olduğunu biliyorum ama benim söylediğim şey, önceki yıl da vardı daha önceki yıl da vardı TMO’nun yaptığı bu uygulama. Ben şunu söylüyorum: Eninde sonunda ekonomiye bir maliyeti oluyor, çoğu zaman da kamuya oluyor. E, bu maliyeti baştan öngörerek primlerimizi buna göre ayarlasak... Geçen ben Bafra’nın bir köyüne gittim, muhtar diyor ki: “Her sene burada 5 bin dönüm de buğday üretilirdi, şimdi 5 bin dönümün tamamı boş.” Bakın, Bafra’nın bir köyünde Sayın Başkanım bu. Bunları inkâr edemeyiz. Yani yaklaşık 37 milyon dönüm bizim... Yani bundan on beş yıl önceye göre daha az bir tarım alanı ekiyoruz, benim demek istediğim bu. İnsanlar niye ekmiyor? Ya, hiç kimse para kazanmak istemez mi? Çünkü maliyet ile hasılat arasında bir kazanç olmadığı için insanlar bunu yapmıyor. İşte o yüzden diyorum destekleyelim biraz daha eninde sonunda desteklemek durumunda kalıyoruz, devlete yük zaten geliyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sındır, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Ben tam da bu konuyla... Aslında tamamen iklim değişikliğine bağlı bir mesele değil buğday meselesi. Ben rakamlarla konuşmak istiyorum, örneğin buğdayda üretim alanlarının ekilen alan olarak daraldı; 2003 yılında 91 milyon dönüm buğday ekim alanı söz konusuken 2020 yılında 69 milyon dönüme düşmüş bir buğday üretiminden bahsediyoruz yani 2003’ten 2020’ye. Şimdi, aynı şekilde, buğdayda uzun yıllardır gittikçe artan bir ithalat var ki 2020’de 9 milyon 750 bin ton buğday ithalatı yapmış bir ülkeyiz, üretimimizin neredeyse yarısını ithal ediyoruz ve bunu da “Dahilde işleme rejimi kapsamında ithal ettiğimizi işliyoruz, makarna yapıyoruz, un yapıyoruz, ihrac ediyoruz.” diye açıklamak, tamamını bu şekilde açıklamak mümkün değil çünkü işlenmiş ürün ihracatıyla açıklanamayacak 2 milyon 530 bin ton buğday ithalatı var. “İklim değişikliği, iklim krizi” diyebilirsiniz, üretim alanları... Kuruda yapılan, büyük oranda kuruda yapılan, kuru tarım yapılan bir üründür ama Türkiye’nin buğday ithalatı buğdayın üretim alanlarının daralmasının bir sonucu olarak, yani yüzde 40’a varan oranda daralmış üretim alanı karşılığında yüzde 50 oranında buğday ithal ediyor olmak da normal bir durum hâline geliyor maalesef bununla ilgili önlem alınmazsa.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şunu da söyleyeyim: Bu, siyasi midir? Bu, siyasi bir meseledir çünkü siyasi iradenin aldığı, verdiği kararlar gelinen bir sonuçtur bu.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – “Buğday” denince kısaca ben de görüşlerimi ifade edeyim tabii, hububat ambarı, tahıl ambarı Konya.

Şimdi, bu yıl gerek pandemiden dolayı gerekse de kuraklıktan dolayı gerçekten çiftçimiz çok sıkıntılı günlerden geçti. Buğdayda önemli bir rekolte kaybı var kuraklık nedeniyle. Özellikle, kuru alanlarda ekilen buğdaydan hemen hemen hiç hasat yapılamadı, sulu alanlarda ekilebilenlerden yapıldı. Bu anlamda bu yıla mahsus özel bir durum olduğuna ben de katılıyorum.

Erhan Bey'in önerisine de katılıyorum, şöyle: Hububat desteklenmeli, daha fazla desteklenmeli, primleri yükseltilmeli. Konya için örnek verirsem, çiftçi mısırdan daha fazla para kazanacağım diye mısır ektiriyor. E, mısır da çok su tüketen bir bitki. Konya Ovası da suya hakikaten çok ihtiyaç olan bir bölge; her gün haberlerde izliyorsunuz obruklar ve yarıkları. Bu anlamda da daha az su tüketen ürünlere çiftçiye yönlendirmek için desteklenmesi gerekir yani o kapsamda da primlerin artırılması gerektiğine ben de katılıyorum.

Tabii ki -bunu her zaman dile getiriyoruz- çiftçi söz konusu edilmişken borçlarına da, kredi borçlarına da bir yapılandırma yapılması gerekiyor; o anlamda da sıkıntısı var.

Bu teklifi torbaya çevirmeyelim, başka bir teklifte... Bu, vergi teklifi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Gerekeni söylüyorum yani olması gerekeni söylüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cemal Bey, olabildiğince kısa çünkü Komisyonumuza dışarıdan gelen değerli vekillerimiz epeydir bekliyor, onlara da bir söz verip tamamlayayım.

Buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tamam, ben de uzatmak istemiyorum.

Tabii, bu buğday ithalatında çeşitlilik önemli, mesela makarnalık buğdayın ithalat tonu 500 dolar, ekmeklik buğdayın tonu 300 dolar civarında. Bu bakımdan o ayrımı da yapmak lazım ama derdimiz ortak yani ben de bu konuda hepimize katılıyorum çünkü özellikle tarımın teşvik edilmesi, sübvans edilmesi -özellikle temel gıda maddesi olan buğdayın şart.

Elbette hepimizin derdi ortak olduğu için ben ifadeyi belki tırnak içinde kullandım. Tekrar aynı şeye gelirsek yani bu bir millî mesele...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Ortak mesele” diyorsunuz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ortak meselemiz, onda birleşiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama hakikaten bütün dünyada sıkıntı var, sadece Türkiye’de değil -takip eden arkadaşlarımız bilir- hammadde fiyatları bütün dünyada artıyor. Bakın, yeşil mercimeği dile getirmediğiniz, kırmızı mercimeği dile getirmediğiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buğday yeter, mercimeği tartışmayalım.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Uluslararası fiyatı, ayçiçeği...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cemal Bey, bağlayalım lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Arkadaşlar, şimdi, ne oldu? Rusya, Ukrayna... Rusya buğday üretiminden ayçiçeğine doğru yöneliyor, “Ayçiçeği fiyatları arttı.” diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cemal Bey, bence kastınız anlaşıldı. Teşekkür ediyorum, sağ olun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama uluslararası, bütün insanlığın meselesi bu mesele, sadece Türkiye’nin değil.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi Ayhan Bey’e söz veriyorum.

Buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Başkanım.

Görüşmekte olduğumuz maddeyi olumlu bulmaktayım ancak bir eksiği var kanaatindeyim. Yani bu tür hibe ve desteklemelerin her türlü hacizden muaf olması, yapılan desteklemenin tarıma daha uygun amaçla kullanılacağı kanaatindeyim. Böyle bir düzenleme olursa çiftçilerimiz adına sizlere teşekkür ederim.

Sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, vakti kullanımınıza da.

Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tarım konusu bu kadar geniş tartışılınca ben de birkaç konuda değerlendirme yapmak istedim. Tarımsal alanlar, bir kere azalıyor, üretimdeki düşüşün temel nedeni budur. 2003 yılında Türkiye’deki arazilerin 18 milyon hektarı ekilirken bugün bu rakam 15,5 milyon hektara düşmüştür; en önemli nedeni budur. Bugdayda da Türkiye yaklaşık yirmi yıldır 20 milyon ton bugday üretir. Nüfus artıyor, üretim alanları azalıyor ve 20 milyon ton bugday üretiyoruz. Şimdi, bugday ithalatını da “Makarna fabrikaları çalışacak.” gibi bir gerekçeye dayandırmak doğrusu pek akla uygun değil.

Bütçeden yapılan tarımsal destekleme ödeme rakamlarını vererek konuşmamı bitiriyorum. Şimdi, tarımsal destekleme ödemelerini kıyaslamak için bu ödemelerin millî gelire oranına bakmak lazım. 2002 yılında tarımsal destekleme ödemelerinin millî gelire oranı yüzde 0,52’ydi, binde 52. Bugün, bugün derken 2021 yılı rakamını veriyorum, 2021 yılı bütçesi yüzde 0,39’a düşmüş yani 2002 seviyesinin de altına inmişiz. Bu yüzde 0,52’lik rakam 2007’de 0,64 olmuş, 2010’da 0,51 olmuş, 2013’te yüzde 0,50; 2014’ten sonra düşmeye başlamış, 2019’da yüzde 0,39, 2020’de yüzde 0,44, 2021’de yüzde 0,39. Tarım Kanunu’na göre millî gelirin yüzde 1’i oranında destek vermek lazım. “Bütçe imkânsızlıkları nedeniyle bunu veremiyoruz.” diyorsunuz. Peki, en azından 2002’de devraldığımız tabloya uygun bir destekleme ödemesi yapın. Bu, 2021’deki millî gelirin yüzde 0,39’u oranındaki tarımsal destekleme ödemesinin rakamsal tutarı 22 milyar TL. Eğer 2002 seviyesinde bir destekleme yapılacak olsaydı bu rakamın 31 milyar lira olması lazımdı yani sadece 2002 seviyesini tutturabilmek için sizin 2021 yılı bütçesine tarımsal destekleme için 9 milyar Türk lirası daha fazla destek ödemesi koymanız gerekirdi.

Bunu bilginize sunuyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Böylece konuşmalar tamamlandı.

Şimdi, açıklama var mı? Soru fazla olmadı, yorumlar, bakış açıları konu ama isterseniz buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yani tabii, eski alışkanlıklarımıza dönüyoruz diye düşünüyorum, torba yasaya döndürmeye başladık vergi kanunlarımızı. Sayın Başkanım, tabii, hepimiz özgür bir şekilde konuşalım ama bizim getirdiğimiz madde çok açık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Torba kanun yok ama torba müzakere olabilir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tabii, desteklemelerdeki vergiyi kaldırdık.

Sadece Sayın Böke’ye bir şeyi ifade etmek istiyorum: Şanlıurfa’daki davayı Bakanlık kazanmış durumda, usul üzerinden Bakanlık kazandı yani çiftçi lehine kazanılmış bir durum yok. Dolayısıyla, o davayı kaybettik de bu destekleme vergisini kaldırdık diye bir anlam çıkmasın; böyle yanlış bilgi gelmiş herhâlde kendisine, bunu ifade etmek istedim.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Danıştay diyor.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Danıştay kararı var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başka da... “Mazottaki özel tüketim vergisini kaldırın.” dedi bazı konuşmacı arkadaşlarımız. Şu anda zaten mazottaki özel tüketim vergisi 0,12 kuruş.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bence maddeyle ilgili hususlara...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Eşel mobil sistemiyle iyice düştü gibi, herkes için geçerli yani.

Maddeyle alakalı da Sayın Başkanım, madde çok açık, net. Hayırlı olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, genelde bir destek ifade edildi zaten, daha fazlası talep edildi.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 5 tane madde aynı konuya ilişkin, 4’üncü, 7’nci, 9’uncu, 60’ıncı ve 61’inci maddeleri görüşmeye açıyoruz. Bu maddeler yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamesi verme ve ödeme sürelerinde değişiklik içeriyor.

MADDE 4- 193 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Mart” ibaresi “Şubat” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- 193 sayılı Kanunun 92 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Mart” ibaresi “Şubat” şeklinde değiştirilmiş ve “gelirin sadece basit usulde tespit edilen ticarî kazançlardan ibaret olması halinde izleyen yılın Şubat ayının başından yirmibeşinci günü akşamına kadar,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 9- 193 sayılı Kanunun 117 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yıllık beyanname ile bildirilen gelir üzerinden tahakkuk ettirilen gelir vergisi, Şubat ve Haziran aylarında olmak üzere iki eşit taksitte ödenir.”

MADDE 60- 5520 Kanunun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “dördüncü” ibaresi “üçüncü” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 61- 5520 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “dördüncü” ibaresi “üçüncü” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önce bir izahat alalım teklif sahibinden.

Buyurun lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, teşekkür ediyorum Başkanım.

4’üncü maddeyle yıllara sâri inşaat işleriyle uğraşan mükelleflerin yıllık gelir vergisi beyannamelerinin işin bittiği yılı takip eden mart ayında değil de şubat ayında verileceğini düzenliyoruz.

7’nci maddede, yıllık gelir vergisi beyannamesinin artık şubat ayında verileceğini teklif ediyoruz.

9’uncu maddede de gelir vergisi ödemelerinin şubat ve haziran ayında yapılacağını düzenliyoruz.

60'ıncı maddede, kurumlar vergisi açısından tam mükellef kurumların yıllık kurumlar vergisini vereceği süreleri birer ay öne çekiyoruz.

61'inci maddede, dar mükellef kurumlar vergisi mükelleflerinin vereceği kurumlar vergisi beyannamelerini birer ay öne çekiyoruz Başkanım.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Gerekçesi ne bunun?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, zaten biz bunu düzenlerken, geneli üzerinde de söyledik; 4'üncü dönem vergilerini kaldırdık ya peşin vergilerini; peşin vergi beyannamelerini kaldırdık, kaldırdığımızdan dolayı peşin vergi beyannamesi vermeyeceğiz şubat ayında, şubat ayında vermediğimizden dolayı birer ay öne çekiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, şimdi, söz talebi olanların taleplerini karşılayacağım.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu konuda TÜRMOB'un da görüşünü alalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz TÜRMOB'un görüşünü de alalım, ondan sonra...

TÜRMOB GENEL BAŞKANI EMRE KARTALOĞLU – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

10'uncu maddeyle bağlantılı teklif sahibi Sayın Vekilim ifade ettiler, aslında son dönem geçici verginin kaldırılmasıyla birlikte gelir vergisi beyannamesinin verilme süresi şubat ayına, kurumlar vergisi beyannamesinin verilme süresi mart ayına çekiliyor.

Bizler, mali müşavirler -teklif sahibi Sayın Vekilimiz mali müşavir- aslında çok büyük bir yoğunluk içerisindeyiz Sayın Başkanım. Bir ayda ortalama 17 tane beyan ve bildirim vermekteyiz ve biz artık bunları yetiştiremez duruma geldik. 11 Mart 2020'den itibaren kamunun yararlandığı, burada aldığınız tüm kararları sahada uygulayıcısı olarak mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler hayata geçirdiler. Sayın Bekir Bayrakdar da hatırlayacaktır, biz bu yıl 30 Nisana kurumlar vergisini zor yetiştirdik ve biz tekrar süre uzatmak, süre uzatma talebinde bulunmak istemiyoruz. Son dönem geçici verginin kaldırılması, öteden beri talebimiz olan son derece yerinde bir uygulamadır, son derece yerinde bir düzenlemedir ama bizim, gelir vergisi beyannamesini bir ay önce, kurumlar vergisi beyannamesini bir ay önce verme gücümüz ve takatimiz kalmamıştır Komisyonun dikkatine arz ederim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet Sayın Başkan, TÜRMOB Başkanının yapmış olduğu açıklamada da gördüğümüz gibi, bu, vergileri yani gelir vergisi ve kurumlar vergisinin beyan süresini bir ay önceye çekiyor, aynı şekilde ödeme süresini de bir ay erkene çekiyor. Bu gerçekten hem mükellefler açısından hem de muhasebe mesleğiyle uğraşanlar açısından büyük külfet doğuracak bir düzenlemedir. Burada sürekli olarak 4'üncü geçici vergi döneminin kaldırılması talebi vardı, sürekli bu dile getiriliyordu. Anladığım kadarıyla, iktidar piyasadan bu geçici vergiyle ilgili gelen talebi karşılama ihtiyacı duymuş ve 4'üncü geçici vergi dönemi kaldırılmış ama bunu telafi edebilmek için daha ağır bir şey getirilmiş yani hem kurumlar vergisinde hem gelir vergisinde beyan süresini öne çekiyorsunuz, bu yetmiyor ödeme süresini de öne çekiyorsunuz. Bu hem mükellef açısından hem muhasebe açısından zorluk ortaya çıkaran bir durum olarak görülmektedir. Bu paketin genel eğilimine de uygun değildir açıkçası. Öyle zannediyorum ki bunu eski hâline getirmek bir güçlük oluşturmayacaktır. Cemal Bey hazır zaten, hemen bir önerge verip eski hâline koruyabiliriz gibi geliyor bana. Cemal Bey'in önergesini de desteklemek istiyoruz üstelik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Sayın Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ben şunu öğrenmek istiyorum: Sürelerin bir ay öne çekilmesi tahakkuk ve tahsilatı da bir ay öne mi çekiyor? Yani burada paraya acil ihtiyaç var, enflasyon yükseliyor ve toplanan vergileri enflasyona yedirmeyelim deniliyor herhâlde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Sayın Öztürk, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şimdi, TÜRMOB Başkanımız da söyledi, gerçekten mali müşavirler ve muhasebeciler bir çözüm ortağı burada. Dolayısıyla meslek mensuplarımızın da vergi beyannamelerini hazırlamaları, bilançoları hazırlamaları bir süre gerektiriyor. Bir ay öne çekilmesinde özellikle mesela kurumlar vergisiyle ilgili... Sabahleyin, gündüzki konuşmada Sayın Hamzaçebi de dile getirdi. Mesela, kurumlar genel kurullarını yapacak, mart ayı içinde yapmaları söz konusu. Mesela bazı şirketler kâr dağıtım kararı alacak, dağıtmama kararı alacak yani genel kurulda şirketin bir yıl önceki işlemleri görüşülecek. Bilemiyorum, tabii, bu konuda teklif sahibi arkadaşlar ne gerekçeyle geldiler veya bize ne tür açıklama yapacaklar. Bu tabii, dikkate değer yani benim önerge vermem önemli değil, orada teklif sahibi, kendilerinin önünde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Kabul edilir mi ona bir şey diyemem. O bakımdan bu konuda bir açıklama yaparsa Uğur Bey ve arkadaşlar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başlangıçta yaptı Uğur Bey açıklamayı.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama TÜRMOB'un şeyini de dikkate almak lazım çünkü 110 bin civarında meslek mensubu var, orada binlerce de çalışanları var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kamunun genel menfaati ile TÜRMOB'un durumunu mukayese etmek lazım.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama o insanlar da çözüm ortağı yani şey değil.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani aynı ülkede yaşıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Şimdi Bülent Bey'in de bir söz talebi var, onu da alalım.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sabahleyin yaptığımız sözcüler toplantısında bunun gerekçesi olarak, kasım ayından aşağı yukarı mart ayına kadar bir tahsilatın olmaması gösterildi ama bizim zaten tüm gelirlerimiz vergi gelirlerinden oluşmuyor, borçlanma da her sene yapılıyor, bu süre içerisinde yapılıyor. Şu anda bildiğim kadarıyla nakit, Hazine nakit akışında da bir fazlalık var, ona göre bir planlama yapılmış vaziyette. Bir sorun olmaması lazım.

TÜRMOB'un sorunu da çok önemlidir yani TÜRMOB'un sorunu ya da meslek mensuplarının sorunuyla Hazinesin sorunu kıyaslanmaz ama bir imkânsızlık hâli varsa onu da dikkate almak lazım, çok fazla da zorlamamak lazım hakikaten meslek mensuplarını, sıkıntı söz konusu olur. Burada denilenin yapılması yani bu tavsiye edilenin yapılması, geri çekilmemesinin ne mahzuru var nakit akışı dışında? Bir aylık bir şey var.

Bir de tutar olarak ne kadardır Sayın Bakan Yardımcım Cengiz Bey? Ne kadardır, ne kadarlık bir meblağdan bahsediyoruz? Yani marttan şubata alınmasıyla ne kadarlık bir...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Etkisi ne olacak bunun?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, ne avantaj sağlar?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başkanımız herhâlde cevap verecek?

Gelir İdaresi Başkanımız, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama Gelir İdaresi Başkanıyla doğrudan ilgili değil, Hazine nakit yönetimiyle ilgili. Kimse de yok herhâlde o konuda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz bu arada bir hazırlık yapın, bilgilendirin.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Şimdi, o her sene değişebiliyor tabii de bu sene tahminimiz 45 milyar civarında yani 4’üncü dönemde alacağımız bir vergi. Ama şimdi, biz şubat ayında basit usulden beyannameyi kaldırıyoruz. Şubat ayında aldığımız geçici vergiyi de kaldırıyoruz. Dolayısıyla, bir rahatlama oluyor meslek mensuplarında. Hani, biz inat etmeyelim yani o anlamda bir inatlaşma zaten olmaz da hani meslek mensuplarının nisan ayı ile şubat ayındaki iş yükü arasında bir fark yok yani hatta şu anda şubat ayındaki iş yükü hafifliyor; mart şubata gelecek, nisan marta gelecek. Zaten şubatta normalde yetiştiriyorlardı geçici vergiyi. Burada niçin “Yapamayız yapamayız.” deniyor tam anlayamıyorum ben yani. Böyle bir olay da var.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tekrar soralım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kendileri talep ederlerse... Onlar adına talepte bulunmayı ben doğru bulmuyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ama biz duymak istiyoruz Başkanım Komisyon üyeleri olarak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kendi tercihleri ama yani.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Bir de çok uzatmak istemiyorum da... Tabii, meslektaşlar çok iş oldukça para kazanacak, hani, çok iş olacak, iş yapacaklar, yapılan iş üzerinden para kazanılacak. Hani, doktor hastası çoğalırsa üzülüyor veya mühendis işi çoğalırsa üzülüyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani bir teknik imkânsızlık durumu var mı?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Bence yok gibi gözüküyor, varsa açıklasınlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – TÜRMOB’u da dinleyelim de Başkanım, ona göre karar verelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz öyle diyorsunuz, tamam.

Şimdi talepte bulundu TÜRMOB.

Buyurun.

TÜRMOB GENEL BAŞKANI EMRE KARTALOĞLU – Tekrar saygılar, teşekkürler Sayın Başkanım.

Biz Bekir Üstatla sürekli görüşüyoruz beyan dönemlerinde beyanların uzatılması konusunda. Biz bu ikili tartışmayı her ay yapıyoruz, aslında her ay da bu yoğunluğun farkındalar ama tabii ki kendi etki analizlerinde belki bunun farklı sonuçları vardır onu bilemem. Ama ben, teklif sahibi Sayın Vekilimiz bizim bir üyemiz, bir mali müşavir; onun, yıllık beyan sürelerinin aynı kalması yönünde ama geçici verginin de son dönem geçici verginin de kaldırılması yönünde takdirini kullanacağını düşünüyorum.

Yani eğer şöyle bir şey olsa... Sayın Başkanım, gerçekten biz bu sene 30 Nisanda süre uzatımı talep ettik ısrarla çünkü yetişmedi, burada birçok mali müşavir meslektaşım var, onlar da biliyorlar bunu. Yetişse neden böyle bir şey isteyelim ki bu bize ayrı bir gelir kapısı değil, bu uygulama mükellef sayısını artırmıyor, iş yoğunluğunu artırıyor sadece, yapmamız gereken bir işi daha hızlı yapmamız gerekiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genel kamuya, Hazine dengelerine etkisini nasıl düşünüyorsunuz bu teklifinizin?

TÜRMOB GENEL BAŞKANI EMRE KARTALOĞLU – 17’sinde alınacak geçici vergiyi 45 milyar olarak ifade etti Sayın Gelir İdaresi Başkanımız. Bu, aradan kalkacak, Sayın Kuşoğlu’nun söylediği gibi, bir aylık bir finansman ihtiyacı doğacak belki. Mart ayında gelir vergisi, nisan ayında kurumlar vergisi... Tabii, o rakamlara Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafı daha hâkim, onun etki analizini onlar daha sağlıklı yapabilirler Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teklif sahibine son bir değerlendirme için söz verelim. Son bir değerlendirme alalım, tamamlayalım.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, teklif i biz verdik ama teklif artık Komisyona geçti, Komisyonun artık kendi takdiridir. Komisyon hangi yönde karar verirse uyacağız o karara.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyonda herhangi bir önerge yoktur.

Şimdi 4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

60’ıncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

61’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, şimdi de tek başına 10’uncu madde var. Üçer aylık dönemler itibarıyla geçici vergi dönemleri belirlenmesi hususunda 10’uncu madde üzerinde müzakerelere başlayacağız.

MADDE 10- 193 sayılı Kanunun mükerrer 120 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve üçüncü fıkrasında yer alan “altı” ibaresi “üç”, beşinci fıkrasında yer alan “altışar” ibaresi “üçer” şeklinde değiştirilmiştir.

“Ticari kazanç sahipleri ile serbest meslek erbabı cari vergilendirme döneminin gelir vergisine mahsup edilmek üzere, bu Kanunun ticari veya mesleki kazancın tespitine ilişkin hükümleri uyarınca ilgili hesap döneminin ilk dokuz ayı için belirlenen üçer aylık dönem kazançları üzerinden 103 üncü maddede yer alan tarifenin ilk gelir dilimine uygulanan oranda geçici vergi öderler. Şu kadar ki; 42 nci madde kapsamına giren kazançlar ile noterlik görevini ifa ile mükellef olanların bu işlerden sağladıkları kazançlar geçici vergi matrahına dâhil edilmez. Geçici vergi matrahının hesaplanmasında Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunda düzenlenen indirim ve istisnalar dikkate alınır. Dönem sonundaki mal mevcutları, istenirse sadece kayıtlar üzerinden de tespit edilerek, geçici vergi matrahının hesabında dikkate alınabilir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önce teklif sahibinden izahat talep ediyoruz.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, 10’uncu maddeyle hem gelir vergisi hem de kurumlar vergisi mükellefleri için 4’üncü dönem geçici vergi beyannamesini kaldırıyoruz; beyannameyi kaldırıyoruz, vergi vermeyeceğiz artık, peşin vergi beyannamesi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Niye kaldırdığınızı...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Mükelleflerden yoğun talepler geldi, mali müşavirlerden yoğun talep geldi. O talepler doğrultusunda iş yükünü azaltır diye böyle bir telif hazırladık.

Şimdi, bununla alakalı ekti analizini de ifade edeyim. Gerçi herkese sunmuş olduğumuz sunuş konuşmamda da etki analizi var ama 2,1 milyon gelir vergisi mükellefi, 966 bin de kurumlar vergisi mükellefimiz var. Bu düzenlemeyle toplam 3,1 milyon kişi bunlardan etkileniyor Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Şener, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, burada ekti analiziyle ilgili dağıtılan raporda, evet, 3,1 milyon mükellef etkileniyor ama bunun maliyeti yüksek değil yani 1 milyar liralık bir maliyet var; 1,25 milyar liralık bir maliyet var. Dolayısıyla çok büyük bir maliyet değil, önemli bir miktar değil devlet açısından 1 milyar. Rahatlıkla bu geçici verginin 4’üncü dönem uygulamasından kaldırılması mümkün. Buradan bir maliyet gelmediğine göre, tutup da vergileri, gelir ve kurumlar vergisini bir ay öne almak birbirini telafi eden bir işe benzemiyor. Yani bir küçük talebi karşılarken mükellefe ve muhasebeci, mali müşavirlere daha ağır bir yük yüklenmiş oluyor. Toplamda piyasanın kaybettiği ama Hazinesin gelir ihtiyacının öne plana çıktığı bir durum söz konusu. Yani Hazine bu kadar mı sıkışık? Önümüzdeki dönem bu kadar mı karanlık? Şu anda zaten kara kışın ortasındayız, gelecek yıla girdiğimizde, 2022’ye girdiğimizde ekonomik koşulların daha kötü olacağını, nakit sıkıntısının daha ileri safhada olacağını mı öngörüyor bu paketi hazırlayan arkadaşlar, doğrusu merak ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Şener, teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Aslında vergi, yıl içerisinde düşen vergi toplamı diye baktığımızda herhangi bir vergi kaybına neden olmuyor, sadece 17 Şubatta alacağımız son taksit, şimdi şeyi de bir ay öne aldığımıza göre, mart sonuna kalmış oluyor. Zannediyorum buradaki hesap paranın zaman değeriyle ilgili bir şey, o ihmal edilebilir. Belki bir fayda olarak onu da koymak lazım aslında etki analizine yani ciddi bir bürokrasiden kurtuluyor, bir iş hacminden kurtuluyor mali müşavir olsun, mükellef olsun. O anlamda aslında bir de pozitif yazılacak bir şey olmalı burada, o yazılmamış ama o madde geçti yani bununla birlikte, şu vergi beyanname verme dönemlerini keşke değiştirmeseydik, onun öyle yapılması çok doğru olmadı gibi geliyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Yılmaz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şimdi, 2021 yılı Mart, Nisan, Mayıs aylarında iç borç ödemeleri toplam neredeyse 120 milyar TL. Dolayısıyla bu aylardaki bu ödeme yükümlülüğünü yerine getirmek için bir ay öne çekiyoruz, üstelik 1,25 de beyanname vermemededen dolayı bir kayıp var. Yani bu işin finansman mantığı bu mu? Bunu öne çekip burada borçlanmadan bu borçları ödeyebilmek mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

TÜRMÖB’un da bir görüşü var, onu da alalım.

Buyurun.

TÜRMOB GENEL BAŞKANI EMRE KARTALOĞLU – Sayın Başkan, tekrar saygılar.

Geçici verginin kaldırılmasını, az önce ifade ettiğimiz gibi, son derece olumlu bir düzenleme olarak buluyoruz TÜRMOB olarak. Sadece bir önerimiz var, bunun en azından dikkate alınmasını talep ediyoruz.

Serbest meslek kazançlarında yüzde 20 stopaj var Sayın Başkanım, sayın Komisyon üyeleri; yani kaynakta yüzde 20 kesinti yapılıyor. Gelir vergisi mükelleflerinden de oranı yüzde 15 olan geçici vergi beyannamesi isteniyor, yani vergi çıkması teknik olarak mümkün olmayan geçici vergi beyannamesi isteniyor.

Bizim, eğer ilgili dönemde elde edilen kazancın tamamı tevkifata tabi ise geçici vergi beyannamesinin verilmemesi yönünde bir önerimiz var. Bunu kanuna ekleyebilirsek bu da az önce söylediğimiz konuyla ilgili, bizim iş yükümüzden ciddi bir tasarruf sağlayacaktır. Tekrar ifade ediyorum: Tevkifat yüzde 20, bizim yaptığımız işlerde, serbest meslek kazançlarında yüzde 20 tevkifat var, kaynakta vergilendirme yapılıyor, geçici verginin oranı yüzde 15; yani yüzde 20 tevkifatlı kazancı yüzde 15 oranlı beyannameye dâhil etmemiz isteniyor. Aynı yıllara sâri inşaat onarım işleri beyan edilmediği gibi, tamamı tevkifattan oluşan serbest meslek kazançları için de geçici verginin verilmemesi yönünde bir önerimiz var.

Teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Uğur Bey, buyurun lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, burada geçici vergi beyannamesini kaldırarak iş yükünü hafiflettiğimizi düşünüyorum. Yani başka da bir amacımız yok. Bu amaç doğrultusunda bu teklifi getirdik, 10’uncu maddeyi, Komisyonun takdirine sunuyoruz Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 10’uncu madde kabul edilmiştir.

MADDE 11- 193 sayılı Kanunun mükerrer 121 inci maddesinin ikinci fıkrasının (2) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

“2. (1) numaralı bentte belirtilen süre içerisinde kesinleşmiş olması koşuluyla vergi beyannamelerindeki vergi türleri itibarıyla ikmalen, re’sen veya idarece yapılmış bir tarhiyat bulunmaması (Kesinleşen tarhiyatların, indirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl için geçerli olan, maddenin birinci fıkrasındaki indirim tutar sınırının %1 ini aşmaması durumunda bu şart ihlal edilmiş sayılmaz.),”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 11’inci madde vergiye uyumlu mükelleflere vergi indirimine ilişkin.

Bir izahat alalım öncelikle.

Buyurun Sayın Aydemir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ederim Başkanım.

Yaptığımız bu düzenlemeyle, indirimden yararlanma koşulu olan indirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ve önceki iki yılda haklarında tarhiyat yapılmamış olması koşulu... Yapılan tarhiyatların kesinleşmesine bunu bağlıyoruz. Bir de söz konusu süre içerisinde kesinleşen tarhiyatın indirim tutarı sınırının -2021 yılı için 1,5 milyon- yüzde 1’inden az olması durumunda indirimden yararlanma şartlarını ihlal etmemiş sayılacaktır.

Yapılan düzenleme, indirimden faydalanan mükellef sayısı ve faydalanan tutarı artıracaktır diye düşünüyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Vergiye uyumlu mükelleflerle ilgili şunu sormak istiyorum: Gayrimenkul sermaye iradından dolayı gelir vergisi mükellefi olanlar yararlanıyor mu? Yararlanmıyor. Niye yararlanmıyor? Yani “Onlar nasıl olsa elimizin altında, onları herhangi bir şekilde kaçırma imkânı yok; dolayısıyla onlarda niye böyle bir indirimle gidelim?” düşüncesi var bu kuralın arkasında. Bunu doğru bulmuyorum. Mademki böyle bir kolaylık getirilmiş, vergiye gönüllü uyumu artırmayı amaçlayan bir düzenleme, gayrimenkul sermaye iradı mükellefleri de bundan yararlansın. “Nasıl olsa bunlar vergilerini çok büyük ölçüde düzenli ödüyorlar.” düşüncesi de var belki ama doğru bulmuyorum, mükellefler arasında bu ayrım yapılmamalı.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 11 – 193 sayılı Kanun'un mükerrer 121 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “%5'i” ibaresi “%10'u” ibaresi ile, ikinci fıkrasının (2) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

“2. (I) numaralı bentte belirtilen süre içerisinde kesinleşmiş olması koşuluyla vergi beyannamelerindeki vergi türleri itibarıyla ikmalen, resen veya idarece yapılmış bir tarhiyat bulunmaması (Kesinleşen tarhiyatların, indirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl için geçerli olan, maddenin birinci fıkrasındaki indirim tutar sınırının %1 ini aşmaması durumunda bu şart ihlal edilmiş sayılmaz.),”

Durmuş Yılmaz

Ankara

Erhan Usta

Samsun

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi izah edeceksiniz.

Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu maddede yapılan değişikliği aslında destekliyoruz. Yani gönüllü uyumdan dolayı vergi indirimi elde edilebilmesinin önünde bir engel vardı, eğer bir mükellefe tarhiyat yapılırsa vergi indiriminden istifade edebiliyordu. Bu maddeyle o tarhiyatın kesinleşmiş olma koşulu getiriliyor, bunu destekliyoruz.

Biz burada bir ilave daha yapmak istiyoruz. Yani bu vergiye gönüllü uyum meselesi ülkemiz açısından son derece kritik diye düşünüyorum çünkü sürekli yapılandırma, af yasaları filan çıkardığımız için, biraz da zamanında mükellefiyetini yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi anlamında bu yüzde 5'lik indirimin yüzde 10 olarak değiştirilmesini, yükseltmesini Komisyonun takdirine sunuyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ben bu vergiye gönüllü uyum meselesini araştırdım, Avrupa veya Amerika’da, hani, G20 içinde böyle düzenleme yapan başka bir ülke görmedim, yok yani. Neden? Çünkü o ülkelerde her yıl vergi affı çıkarmak da yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Herkes uyumlu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, herkes uyumlu değil. Zor durumda olanlar var veya durumu iyi olanlar var, orada vergi ombudsmanlığı var yani zor durumda olan bir kişi mücbir sebebinin gidip vergi ombudsmanına anlatıyor “Ya, benim dükkânımı sel bastı, deprem oldu, şu oldu, bu oldu.” veya “İflas ettim, dara girdim.” diyor ve vergi ombudsmanı bu kişinin durumunu değerlendiriyor, “Evet, senin vergini ben yapılandırıyorum.” diyor. Kişiye özel bir başvuru mekanizması var, orada vergi affı diye bir şey yok. Ülkemizde ise her yıl çıkan vergi afları var ve bu vergi ahlakını bozuyor arkadaşlar.

Açıkça söyleyeyim, ben bu düzenlemeye karşıyım, yüzde 5’in de kaldırılmasını istiyorum. Neden? Çünkü yüzde 5’ten faydalananlar durumu iyi olanlar yani vergisini ödeyebilenler. Ama faydalanmayanlar kimler? Bir, durumu kötü olanlar zaten faydalanamıyor, dar durumda olduğu için faydalanamıyor; iki, bu durumu kötüye kullananlar var arkadaşlar. Ya, düşünebiliyor musunuz, şimdi bir bankaya gidin, deyin ki: “Kredi faizi yüzde kaç arkadaş?” Yüzde 25. Yüzde 25’le kredi alabiliyor insanlar ama bir de sıfır faizli bir kredi var. O nedir? Vergi affı; vergini ödeme, yüzde sıfır faizi ver. Kim senin yüzde 5 indirimine bakar? Bir yandan yüzde 25 kredi faizi alacaksın, bir yandan yüzde 5 vergi indirimi var. Ben bunun işe yaradığını düşünmüyorum.

Ben Gelir İdaresi Başkanımıza ve Maliye Bakan Yardımcımıza soruyorum... Ya, yüzde 5’ten faydalananlar hep aynı, değişmiyor; yüzde 5’ten faydalanmayanlar da değişmiyor, ya durumu kötü olduğu için faydalanamıyor ya da kötü niyetli olduğu için -yani “kötü niyetli” dediğim bunu bir finansman aracı olarak kullandığı için- faydalanamıyor mükellefler.

O açıdan, vergi ahlakını oturtmak için yapmamız gereken, bütün demokratik ülkelerde olduğu gibi bu tip gönüllü uyum gibi müesseseleri kaldırmaktır. Yapmamız gereken, vergi aflarını bir daha çıkarmayacak yapısal bir reform yapmaktır; vergi ombudsmanlığı gibi müesseseleri geliştirmemizdir, durumu dara girenin başvurabileceği özerk vergi ombudsmanlığı müesseselerini geliştirmemizdir. Ya, bir insan kazanıyorsa, vergi baremi yüzde 35’teyse ben niye ondan yüzde 5 indirim yapayım arkadaş, niye yapayım ya? Vergisini, kazanmışsa ödeyecek. Yani bu açıdan yapılması gereken yapısal bir reform; bu tip gönüllü uyum müesseselerini kesinlikle devre dışı bırakmamız gerekiyor değerli arkadaşlar.

Uğur Bey, siz de mali müşavirsiniz, bu açıdan benim hepinize, bütün hepinize önerdiğim “yapısal reform” dediğimiz şey budur işte. Yani bütün bu meseleye böyle palyatif... “Yüzde 5 yapalım mı, yapmayalım mı? O ne önerirse olsun.” Bu değil, yapısal reform yapmamız gerekiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Hamzaçebi, çok kısa lütfen, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Çok kısa konuşmuştum zaten.

Şimdi, bu yüzde 10’un etki analizi nedir? Bunu hemen cevaplayabilir tahmin ediyorum Gelir İdaresi. Yüzde 5’ten 10’a çıkıyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çıkıyor, çıkıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle bir şey yok, yüzde 5 devam ediyor, kullanım şartları iyileştiriliyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Pardon, Sayın Usta, bu sizin önermeniz mi?

ERHAN USTA (Samsun) – Evet, evet.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ben Gelir İdaresinden geldi diye düşündüm.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok yok, hayır. O önerge reddedildi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Tamam, teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 12- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hazine ve Maliye Bakanlığı, gerekli gördüğü hallerde; mükelleflerin iş yeri ve adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresleri ile il ve ilçelerin idari sınırlarına bağlı kalmaksızın elektronik ortamda kurulanlar dahil olmak üzere vergi daireleri ve bölge bilgi işlem merkezleri kurmaya, vergi dairelerine bağlı şubeler açmaya, vergi dairelerini diğer vergi dairelerinin şubesi olarak belirlemeye, şubelerin yetki, görev ve sorumluluklarını tespit etmeye, vergi dairelerinin yetki alanı ile vergi türleri, meslek ve iş grupları itibarıyla mükelleflerin bağlı olacakları vergi dairesini belirlemeye, bağlı olunan vergi dairesi tarafından yapılan işlemlerin diğer vergi daireleri tarafından yapılabilmesine ve vergi dairesince yapılan işlemlerin elektronik ortamda yapılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 12’nci madde, elektronik ortamda vergi dairesinin kurulması ve diğer hususlarda Hazine ve Maliye Bakanlığına yetki verilmesine ilişkin bir madde.

İzahat istiyoruz 12’nci maddeyle ilgili.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, Başkanım.

12’nci maddeyle dijital vergi dairelerinin kurulmasını amaçlıyoruz ve bir de vergi dairelerine elektronik ortamda şube açılmasının önünü açıyoruz Başkanım; iki tane husus getiriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Madde üzerinde söz talebi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu izahat yetersiz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam, fazla vereyim o zaman, biraz daha detay vereyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biraz daha detay verelim, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Amacınız ne, ne amaçlıyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Amacımız, dijital vergi dairesinin kurulmasını istiyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, anladım da bölgesel vergi daireleri var, bunları devre dışı mı bırakacağız, ne olacak yani? Kim oraya mükellef olacak, dijital vergi dairesine kim mükellef olacak?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Herkes mükellef olacak. Dijital çağda olduğumuzdan dolayı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, doğru da, haklısınız da yerel vergi dairelerine ne olacak? Orta vadeli planınız nedir? Orta vadeli olarak hepsini dijitalleştirecek misiniz? Bu vergi dairesinde çalışan memurlar işinden mi olacak beş yıl sonra? Ne olacak her şey dijital olacak da?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ayşe Hanım, biraz daha detay istiyoruz. Nasıl bir gelecek öngörünüz var burada?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, ben anlıyorum ki sabahleyin güzellemeler yaptılar, Uğur Bey’i böyle öve öve bitiremediler, şimdi burnundan getiriyorlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vallahi ben övmedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Her şeyde bir telafi mekanizması vardır tabii.

Buyurun Ayşe Hanım.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY — Sayın Başkanım, değerli vekillerim; burada, malumunuz Gelir İdaresi teknolojiyi iyi kullanan kurumların başında geliyor. Her ne kadar yaptığımız iş, çok ciddi anlamda bir hukuk işiyse de vergi hukuku, mümkün mertebe bu hukuku elektronik ortamla birleştirmeye uğraşan bir idareyiz.

Bugün geldiğimiz noktada, hepinizin malumu beyannamelerimizin hemen hemen tamamını elektronik ortamda alabiliyoruz, ödemelerin tamamının elektronik ortamda yapılmasını mümkün kıldık. Defterler, faturalar, irsaliyeler, belgeler; yapılabilecek tüm işlemlerin hemen hemen tamamı elektronik ortamda ama hâlen manuel yaptığımız işlerimiz de var yani fiziken vergi dairesi personelimizin üzerinden yapılması gereken işlerimiz de var. Bunun tipik bir örneği, bir katma değer vergisi iadesidir; bakacaksınız, inceleyeceksiniz, gözle analiz edeceksiniz, yorum yapacaksınız; sistem size destek verecek tabii ki.

Buradaki konsept şu efendim: Şimdi, her idarenin koyduğu ideal hedefler var. Hedeflerimizden bir tanesi de tüm işlemlerin elektronik yapılabildiği mükellefiyetler var yani vatandaşın hiçbir şekilde vergi idaresiyle yüz yüze gelmesini gerektirmeyen işler var; bu tür mükellefiyetleri tespit edip fiziken hiçbir ihtiyaç olmayan mükellefiyet türlerinde dijital vergi dairesi mükellefiyetini oluşturmak; Hedefimiz bu. Yani, yoksa, mevcut vergi dairelerimizin hepsi duracak tabii ki, yapılan fiziki işlerimiz devam edecek yani vergi dairelerimizi kapatıyor değiliz, bu bir konsept.

Onun dışında, şu anda, malumunuz, bizim sistemimize girdiyseniz İnteraktif Vergi Dairesi Uygulaması da bunun bir benzeri yani orada birtakım işleri yapıyorsunuz zaten. Daha bir ileri boyuta girip örneğin diyeceğiz ki: “İşte, sadece ücret geliri elde edip beyanname verecek olanlar.” gibi. Yani kim bunlar? Mesela Ankara’dakiler, yanına ilave İstanbul’dakiler gibi, böyle parti parti, yumuşak yumuşak acaba yapabilir miyiz hiç insan eli değmeden...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genel bir yetki alıp aşama aşama uygulama.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY — Tabii tabii, aşama aşama efendim, bu bir anda olacak bir işlem değil.

Hedefimiz bu yani vatandaş ile daireyi yüz yüze getirmeden yapabileceğimiz bir elektronik platform oluşturabilmek, yoksa dairelerimiz yine devam edecek. Bu dairenin kendisinin de aslında fiziken bir yeri olacak yine. Malum, bu bir saymanlıktır, yine gelir toplayacak, gider yapacak kendi içerisinde; dolayısıyla fiziki bir yapısı yine olacak ama vatandaş ile daire hiçbir zaman yüz yüze gelmeyecek, hedefimiz bu. Onun için de birtakım yetkiler alıyoruz efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Sayın Hamzaçebi buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Elektronik vergi dairesi ya da dijital vergi dairesi... Bunun tarihi 1998 yılına kadar gider. O zaman Maliye Bakanlığında Gelirler Genel Müdürlüğünde motorlu taşıtlar vergisiyle sınırlı olmak üzere motorlu taşıtlar internet vergi dairesi kurulmuştu. Bu proje Türkiye açısından bir onur projesidir. O zaman bu proje, İnternet Vergi Dairesi Projesi, bilgisayar dünyasının Oscarları olarak kabul edilen “Computerworld Honors”ın 21’inci yüzyıl başarı ödülleri “devlet ve kâr amacı gütmeyen organizasyonlar” kategorisinde dünyanın 33 ülkesinden, aralarında NASA gibi çok güçlü rakiplerin de katıldığı 313 proje arasından 1’inciliğe layık görülmüştür. Başlangıcı budur.

Daha sonra 2001 yılında VEDOP-2 projesi hazırlandı. Bugün iktidarın çokça övündüğü elektronik fatura, elektronik muhasebe gibi ve elbette internet vergi dairesinin kapsamını genişleten, bütün uygulamaları kapsama alan elektronik vergi dairesi gibi uygulamalar da VEDOP-2 projesinin kapsamındadır. O zamanki bürokrasi bunu hazırladı ama siyaset kurumu onu ihale edemedi maalesef. 2001’de Gelir İdaresi Geliştirme Fonu vardı, oradan yapılacaktı, olmadı. 2002’de yatırım programına alınmak suretiyle Devlet Malzeme Ofisi eliyle yapılmak istendi, kaldı. Sonra rahmetli Kemal Unakıtan döneminde bu ihale edildi ve çok mutlu oldum tabii ki böyle bir projenin gerçekleşmiş olmasından. Bilmiyorum, VEDOP-2’den sonra bir 3’üncü proje uygulamaya konuldu mu konulmadı mı?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY — VEDOP-3 olarak...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yani bunları devam ettirmek lazım.

Bir tek şeyi bu maddeyle ilgili sormak istiyorum: Bunun için bir yasal düzenleme gerekiyor mu, Vergi Usul Kanunu’nun ilgili maddesi o yetkileri vermiyor mu? Yani 4’üncü maddenin mevcut şekli burada ilave edilen hususları da gerçekleştirmeye imkân vermiyor mu?

Konuşmam bu kadar, teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, arkadaşlar, bu “dijitalleşme” dediğimiz şey insanı biraz yaşamın dışına itecek ve yavaş yavaş -yani Ayşe Hanım belki şu anda ilk adımları söyledi ama- benim tahminime göre bir on yıla kadar tamamen insanın olmadığı, insanların ancak sistemleri yönettiği ve yapay zekâya talimatlar verdiği, “Şu limiti aşarsa şöyle olur, şöyle olursa böyle olur.” diye yakalayacağı bir dijital dünyaya doğru gidiyoruz ve vergi dairelerimiz de bununla ilgili bir adım atıyor; bunu bilelim. On yıla kadar göreceksiniz; vergi daireleri olmayacak, vergi dairelerinde çalışanlar olmayacak, yapay zekâlar -eğer tabii ki doğru düzgün bir vergi dairesi olursa- insanların ne vergi ödeyeceğine karar verecek, belki denetimleri bile yapay zekâlar yapacak. Vergi iadelerini, vergileri. Böyle bir dünyaya doğru gidiyoruz ve bununla ilgili bir yetki, önemli bir yetki alıyor.

Bankacılıkla ilgili örneğini vereyim. Bankacılıkla ilgili, hatırlarsınız, geçen yıl bir dijitalleşme yetkisi verdik, öyle değil mi? Ben dedim ki: Bakın, bunun sonucunda bankacılıkta çok ciddi bir istihdam kaybı olacak. Çünkü şirketler ne yapacaklar? Yapay zekâyla... Ne yapıyorlar? Reklam veriyorlar ya, “Bankaya hiç gelme, telefon aç, göster kimliğini; hesabı aç, krediyi al.” diyorlar. İnsana gerek kalmıyor ve bankacılıkta geçen yıldan şu ana kadar 15 bin istihdam kaybı var ve bu, zincirleme olarak artacak ve göreceksiniz beş yıla kadar bankacılıkta neredeyse çok az insan çalışmaya başlayacak. Vergi idarelerimizde de kaç bin insan çalışıyorsa o insanlar artık orada çalışamayacaklar. Ha, diyeceksiniz ki: “Daha etkin olacak, daha bilmem ne olacak.” ama insanı dışarı çıkaracak. Belki yakında mali müşavirler de diyecek: “Dijitalleşme var, her şey dijital olacak.” filan diye. Ya, istihdam kaybı. Bu anlamda da makro olarak bu dijitalleşmeye karşı bu istihdam kaybında hangi alanlarda istihdamı daha geliştirmemiz lazım,

hangi alanlarda gençlerimizi yetiştirmemiz lazım; bu konuları düşünmemiz gerekiyor. Bir yandan bu istihdamlar dijitalleşmeyle kaybolurken nerede insanı yetiştirmemiz lazım makro politikalarla ilgili? Yani bunu kayda düşüreyim diye söyledim Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz, kayıtlara geçti.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Attığımız her adım on binlerce insanın istihdamında değişiklik yaratacak ve buna geleceğe dair planlama gerekiyor yani insanlarımızı hangi yönde geliştirmemiz gerektiğine dair.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Görüşleriniz kayıtlara geçti Sayın Paylan.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, burada herhâlde yapılmak istenen şey tabii, bazı işlemlerin elektronik ortamda yapılmasının da ötesinde bir şey. (Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Usta’yı dinleyebilirsek değerli arkadaşlar.

ERHAN USTA (Samsun) – Benim sorum şu: Bir mükellef, diyelim ki hem klasik bir vergi dairesi mükellefi hem de aynı zamanda bazı işlemler nedeniyle buranın mükellefi olabilecek mi? Yoksa bu sadece belli vergi türleri için başka mükellefiyeti olmayan yani mükellefler için düşünülmüş bir şey mi? Orası net mi?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Efendim, bizim ilk aşamadaki hedefimiz tek bir vergi türüyle ilişkili kişilerle başlamak. Örneğin, dijital hizmet vergisi mükellefleri gibi, sadece konu olarak bunu almak veya sadece ücret geliri elde edenler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Pilot uygulama için...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Yani pilot şekilde; hedefimiz bu.

ERHAN USTA (Samsun) – Ücret geliri elde eden buradan olacak ama aynı zamanda gayrimenkul sermaye iradı mükellefi ise o...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Başka geliri olmayan seçeceğiz gibi.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Başkanım, biliyorum da şöyle: Kanun maddesi okunursa detayında bazen de mesela bizim vergi dairelerinde işlemler... Bu sadece dijital vergi dairesi kurmaya yönelik bir madde değil. Diyor ya orada: “Vergi dairesinde yapılan işlemlerin elektronik ortamda yapılmasına...” Belki ücretle ilgili beyannameler olduğunda, ücretlerden iade istediğinizde yapay zekâ, vergi dairesinin onayına hiç gerek kalmadan onun iadesini yapacak, GMSİ’deki iadeyi direkt, otomatikman vergi dairesi yapacak yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapacak.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Bu iki aşamalı: Bir, dijital vergi dairesinin oluşturulması; iki, vergi dairesindeki işlemlerin elektronik ortamda gerçekleştirilebilmesi. Maksat budur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 13- 213 sayılı Kanunun 5 inci maddesine beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Gelir İdaresi Başkanlığının görev alanına ilişkin işlerde hizmet alımı yoluyla çalıştırılanlar ile hizmet alımı yapılanların ortak ve yöneticileri de öğrendikleri sırlar ve gizli kalması gereken diğer hususlar açısından bu maddede yazılı yasaklara, bu görevlerinden ayrılışları dahi, uymak zorundadır.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 13’üncü madde Gelir İdaresi Başkanlığının hizmet alımı kapsamındaki personelin öğrendiği sırların gizli kalmasına, yasaklar kapsamına alınmasına ilişkin.

İzahat rica ediyorum.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım, bu maddeyle, vergi mahremiyeti kapsamını genişletiyoruz. Gelir İdaresinin gerek hizmet alımı yoluyla gerekse sözleşmeli olarak çalıştırdığı kişi veya kuruluşların ortakları ve yöneticileri de vergi mahremiyeti kapsamına alınıyor. Kısacası vergi mahremiyeti kapsamını genişletiyoruz burada. Yani şöyle: Diyelim ki vergi dairesinden hizmet alıyoruz, oto hizmet alıyoruz. Burada hem şirket ortakları hem çalışanları, Vergi Usul Kanunu’nun 5’inci maddesinde vergi mahremiyetini aksatanlara veya mahremiyet sınırlarına uymayanlara cezalar var, yaptırımlar var; bunlar da aynı bu cezalara tabi olacaklar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yaptırımı yok herhâlde?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Öğrendiği sırları saklayacak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Neden ihtiyaç duyuyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kişisel verilerin korunması gibi düşünün.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir şirket bir şey mi yaptı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bir şey yapmadı ama yapabilme, yaptıktan sonra... Onun önüne geçiyoruz işte. Yani diyelim yaptı, ne olacak sonra?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir şey olmadan yasa maddesi buraya gelmezdi. Ne oldu yani?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nasıl yani? Biz önden gidiyoruz belki de.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, hazırlık çalışmalarından ben bir şey söyleyeyim mi? Sözleşme bazında gidiyordu bu iş bugüne kadar. Şimdi bir genel düzenleme yaptık, artık, sözleşmelere ihtiyaç kalmadan bu ilişki düzenlenmiş olacak, dolayısıyla daha az bürokrasiyle yürütecek iş.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Sözleşmelerde var olan unsurlar kanuna taşınmış oluyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sözleşme neden yetmedi size? O açıdan soruyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Her biri tek tek yapılıyor, genel düzenlemeyle bürokrasi azalmış olacak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ha, bir yönetmelikle azalmış olacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Madde üzerinde söz talebi olan var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 14- 213 sayılı Kanunun 97 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarına sırasıyla aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Bu hâlde bildirim Türkiye elçiliği veya konsoloslugu veya bunların görevlendireceği bir memur yapar. Tebliğin konusu ile hangi merci tarafından çıkarıldığı bilgilerinin yer aldığı ve otuz gün içinde başvurulmadığı takdirde tebliğin yapılmış sayılacağı ihtarı içeren bildirim, muhataba o ülkenin mevzuatının izin verdiği yöntemle gönderilir. Bildirimin o ülkenin mevzuatına göre muhataba

tebliğ edildiği belgelendirildiğinde, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde Türkiye elçiliği veya konsolosluğuna başvurulmadığı takdirde tebligat otuzuncu günün bitiminde yapılmış sayılır. Muhatap Türkiye elçiliği veya konsolosluğuna başvurduğu takdirde tebliğ evrakını almaktan kaçınırsa bu hususta düzenlenecek tutanak tarihinde tebliğ yapılmış sayılır. Evrak bekletilmeksizin merciine iade edilir.”

“Şu kadar ki, vergi dairelerinin yabancı memleketlerde bulunan kimselere tebliğ olunacak evrakları, vergi dairesi başkanlıkları, vergi dairesi başkanlığı bulunmayan yerlerde defterdarlıklar tarafından doğrudan Türkiye elçilik veya konsolosluğuna gönderilir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 14’üncü madde yabancı ülkedeki vatandaşlara tebligatın doğrudan vergi dairesi başkanlıkları, defterdarlıklar tarafından yurt dışı temsilciliklerine gönderilmesine ilişkin.

Bir izahat rica ediyoruz.

Buyurun Uğur Bey.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım, yine burada da yurt dışındaki vatandaşlarımıza yapılacak veya mükelleflere yapılacak tebligatın usulünü belirliyoruz. Bir de vergi dairesi başkanlıkları veya defterdarlıklarca direkt yurt dışındaki mükelleflere tebligat yapılmasının önünü açıyoruz. Yani diyelim ki Akhisar’daki vergi dairesi yurt dışındaki birisine tebligat yapmak istediği zaman Gelir İdaresine yazması lazımdı, Gelir İdaresinin de yurt dışındaki o mükellefi bulması lazımdı. Şimdi, Gelir İdaresini ortadan kaldırıyoruz, iş yükünü azaltıyoruz; direkt defterdarlıklar veya vergi daireleri de bu tebligatı kendileri yapabilecekler Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz talebi olan yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edildi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir şey söyleyebilir miyim Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii ki.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Geçenlerde oğluma geldi İtalya’dan trafik cezaları; bir avukat aracılığıyla burada kendisini buluyorlar adresinden ya da elektronik ortamdan tebligat yapıyorlar. Yani yurt dışında bu tür şeylerimiz olduğunda, mesela alacaklarımız var, vergi alacağı değil ama sağlıktan kaynaklanan epey bir alacağımız var; bunlarla ilgili bu tür bir işlem de yapılabilir yani bir avukat aracılığıyla yurt dışında, tebligat da yapılabilir, bu tür mükelleflere de ulaşılabilir. Dışarıdan yapılan işlem bu şekilde Türkiye’ye yönelik.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Vekilimiz bir görüşünü paylaşmış oldu, kayıtlara geçti.

Oylamayı yapmıştık, şimdi diğer...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geçtiğimiz maddeyle mi ilgili?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – 14.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Oyladım ben 14’ü, kabul edildi ama görüşünüzü ifade edin yine.

Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben bir soru soracağım sadece: Burada “Evrak bekletilmeksizin merciine iade edilir.” diye bir cümle var. O “bekletilmeksizin”in süresi nedir? Biraz belirsizlik içermiyor mu o cümle?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ayşe Hanım, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Sayın Vekilim, bu cümle bire bir Tebligat Kanunu’ndan alınmış ifadedir yani “derhâl” anlamında yazılmış orada da. Biz de “derhâl” yazacaktık fakat Tebligat Kanunu’nda yeni geçmiş, Meclisimizin kabul ettiği bir metin var 25/a maddesinde; uyumsuzluk olmasın diye “bekletilmeksizin” ifadesini aynen aldık, yoksa “Evrak derhâl merciine iade edilir.” diyecektik.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Demek orada da tartışılmamış.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Bilmiyorum tartışıldı mı, ben, kanunlar arası dil birliği olsun...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Pratikte ne anlama geliyor bu?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – “Derhâl” anlamında efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Derhâl” anlamında, tamam.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yani bir gün, üç gün, bir hafta... Benim için bir haftadır “bekletilmeksizin” belki. Bir belirsizlik var.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – “Derhâl” demek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Hemen” anlamında pratikte.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Hemen, derhâl.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MADDE 15- 213 sayılı Kanunun 104 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (3) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“1. İlan yazısı tebliğ yapan vergi dairesinin ilan koymaya mahsus mahalline asılır ve tebliğin konusu her biri için ayrı ayrı olmak üzere 3.600 Türk lirasından fazla vergi veya vergi cezasına taalluk ettiği takdirde ilan ayrıca Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi daireleri açısından Gelir İdaresi Başkanlığının, diğerleri için ilgili idarenin resmi internet sitesinde de duyurulur. İlan yazısının askıya çıkarıldığı tarihi izleyen onbeşinci gün ilan tarihi olarak kabul edilir.”

“Hazine ve Maliye Bakanlığı, maddede yer alan tutarı on katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye, duyurunun kapsamı, şekli, zamanı ve süresi ile maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 15’inci madde ilan yoluyla yapılan tebligatlarda ilan yazısının resmî internet sitesi üzerinden de duyurulabilmesine ilişkin.

Buyurun lütfen, izahat istiyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım, bu maddeyle de ilan yoluyla tebliğin artık, yerel ya da ulusal gazetelerde değil de Gelir İdaresi veya resmî dairelerin, kurumların, ilgili idarenin resmî gazetesinde de yayımlanmasının önünü açıyoruz. Artık, yerel gazetede, ulusal gazetede, şurada, burada ilan vermek zorunda kalmayacak resmî daireler, belediyeler veya Gelir İdaresi veya ilgili kuruluşlar, ilgili daireler; kendi sitelerinde bunlar yayımlandığı zaman ilan edilmiş sayılacak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Neyi ilan ediyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Mesela ilan etmemiz lazım, diyelim ki tebligat yapman lazım. Tebligatı yapıyorsun, vatandaşın, mükellefin eline ulaşmadı tebligatın; gittin, bulamadın. Otuz günlük süre var diyelim, süre doldu. Vatandaşa ulaşmadığı için bu sefer ne yapıyorsun? Geriye dönüp geliyorsun, bu sefer ilan yapmak zorunda kalıyorsun. İşte onun rakamları var, 360 bin liraya kadar olan

rakamlar yerel gazetede ilan yapılır, 360 bin lirayı geçince ulusal gazetede ilan yaparsın. Bu süreçler var, biz bu süreçlerin tamamını, hepsini bir tarafa bertaraf ediyoruz; sadece o ilgili kurumun, resmî kurumun internet sitesi varsa kendi internet sitesinde yayımlandığı zaman ilan etmiş sayılacağız.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Kurumun internet sitesinde yayımlanmış olması, mükellefin orayı her zaman takip etmesi imkânını sağlamaz. Örneğin beş yıl doluyor, zaman aşımına uğrayacak, vergi borcu var, mükellef kayıp veya yerini değiştirmiş veya borcundan haberi yok; siz kurumun sitesinde yayımladığınız zaman, yine haberdar olmayacak ama zaman aşımı süresini keseceksiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yerel gazete daha tehlikeli ama. Yerel gazetede ilan ediyorsunuz, vatandaşın yerel gazete alma ihtimali...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yerel gazeteyi savunmuyorum da bu, mükellefin e-devletinde falan görünecek şekilde mi yürüyecek acaba? O zaman biraz daha etkili bir tebligat gibi olur.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Oradan görecektir zaten, girdiği zaman görecektir hepsini.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, şimdi çok sayıda söz talebi var, hepsini bir alalım, topluca cevap verelim bir zahmet.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi Gelir İdaresi Başkan Yardımcımıza şunu söyleyeceğim, Uğur Bey size de: Yurttaşlarımızın hepsinin cep telefonu var ve baktığınızda alabilir ama hiç yoksa bu sisteme kayıtlı cep telefonları hepsinde var. Ya bu cep telefonlarına birer mesaj düşürmek...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Maillerine düşecek zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, maillerine ve cep telefonlarına yani bunu öneriyorum. Yani hepimizin cep telefonu sistemde kayıtlı; Gelir İdaresi Başkanlığında da kayıtlı mı, bilmiyorum. Böyle bir altyapı kurulabilir.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Onlar var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Varsa yani benim önerim hem mail hem telefon mesajı, artı, bu sitenizde olması daha doğru. Çünkü kim siteye bakıyor ki yani hangi yurttaşımız Gelir İdaresi Başkanlığının sitesine tıklayacak da bakacak?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunu bir not edelim, topluca cevaplayalım lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir mesaj gönderip hatırlatma yapmak bence en doğrusudur diye düşünüyorum; artı, kurumun sitesinde olması.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkürler.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Belki bu maddeyle ilgili değil ama az önce Bülent Bey'in söylediği bir konudan hatırıma geldi. Maliye Bakanlığının gözünden belki kaçmış olabilir, bilmesinde fayda var.

Sağlık Bakanlığı Sayıştay denetim raporunda şöyle bir husus var: Yabancı ülke vatandaşlarının bazıları Türkiye’de tedavi görüyor, bunların özel sağlık sigortası yok ve Türkiye ile vatandaşı olduğu devlet arasında da bir sosyal güvenlik anlaşması yok. “Bu tür durumda olan vatandaşların Türkiye’deki sağlık tesislerinde tedavi görmeleri sonucu idare lehine oluşan alacağın takip ve tahsili yapılamamış

ve bu alacakları güvence altına alan bir kontrol mekanizması kurulamamıştır.” diyor. Yani bu konuda da belki Sağlık Bakanlığını bir ikaz etmek lazım çünkü burada hizmet veriyorsun ancak parayı alamıyorsun, vatandaş çekiyor gidiyor kendi ülkesine; böyle bir durum var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, şimdi, alacaklı burada kurum. Sonuçta, alacaklı kendi alacağıyla ilgili yani kurum kendi alacağıyla ilgili kendi sitesinde ilan yapacak. Dolayısıyla alacaklının kendi sitesinde yapacak olduğu bir ilan borçlu olan muhatabın aleyhine bir sonuç doğmasına yol açabilir. Dolayısıyla burada üçüncü bir noktada, yerde ilan yapılıyor olsaydı daha adaletli bir durum doğabilirdi. Biraz önce Abdüllatif Bey’in dediği gibi, sonucu olumsuz olabilecek ilanların alacaklının kendi sitesinde yapılmasıyla yetinilmesi tek başına doğru olmayabilir; bu birinci eleştirim.

Konuyla direkt alakalı olmamakla beraber, bu düzenlemenin yaratacağı başka bir sonuçtan da bahsetmek istiyorum. Şimdi, kamu ilanları sonuçta, özellikle basın ve bilhassa da yerel basının ekonomik anlamda en önemli can suyudur. Yani, şimdi, bugünün koşulları içerisinde zaten yeterince ekonomik sıkıntı içerisinde olan bilhassa yerel basının en önemli gelir kaynaklarından birinden mahrum edilmesi de yerel basın adına ve basın özgürlüğü adına da ciddi bir sıkıntı ve olumsuz sonuç doğuracaktır. Bunu da buradan ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Benim söz alma nedenim, yani işin bu yerel basın boyutu konusunda Sayın Arı konuştu. Gelir İdaresi Başkanlığı “Ben bunu düşünmek zorunda değilim.” diyebilir, o kendi açısından, bilgi teknolojilerindeki gelişmelerin ve internetteki gelişmelerin, internetin yaygınlaşmasıyla birlikte hemen herkesin internete sahip olmasıyla birlikte artık gazete ilanları gibi bir formaliteyi fazlalık görebilir, kendi açısından haklıdır ancak yerel basın, ilanla yaşayan bir basındır. Önce, Kamu İhale Kanunu’nda yapılan değişikliklerle yerel ve ulusal basının ilan kaynakları kurutulmuştur, şimdi ilanlar önemli ölçüde Resmî Gazete’yle yapılıyor ve internet yoluyla yapılıyor. Ardından, Vergi Usul Kanunu’nda yapılması planlanan bu değişikliklerle ilanen tebligattan elde edilecek gelir açısından yerel basın önemli bir yoksunluğa düşecektir. O kısmını bir daha düşünmek lazım.

Eğer bu maddeyi bu şekilde kabul edecekseniz bir önerim var. Tutarı 3.600 Türk lirasını aşan kamu alacaklarında ilgili vergi dairesinde askıya çıkacak, ayrıca Gelir İdaresi onu internet sitesinde ilan edecek. Bu iki ilan, askı ve internet sitesinde ilan aynı gün olursa sorun yok ama internet sitesinde bir gün, iki gün, üç gün sonra ilan edilirse “Vergi dairesinde askıya çıktığı tarihten itibaren on beşinci gün ilanen tebliğ tarihi sayılır.” hükmünü değiştirelim, internet sitesinde yapılan ilandan sonraki 15’inci gün tebliğ tarihi olsun; önerim odur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu konuda Ayşe Hanım bir açıklama yapsın, özellikle Sayın Hamzaçebi’nin önerisi konusunda.

GELİR İDARESİ BAŞKANYARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Efendim, Vergi Usul Kanunu’muzdaki tebligat hükümlerinde -yaklaşık üç sene oldu zannediyorum- önemli değişiklikler yaptık. Sağ olun, getirdiğimiz tekliftteki ihtiyaçları Meclisimiz gördü ve kabul etti. Şu anda bizim kayıtlı mükellef, sürekli mükellef dediğimiz kitlede tebligat problemimiz yok. Bunlar bizim sürekli mükelleflerimiz,

zaten ticari, zirai, mesleki kazançları nedeniyle mükellef olanların elektronik tebligat adresleri var, Elektronik Tebligat Sistemi'ne kayıtlılar ve tebligatları oradan yapıyoruz. Diğer mükelleflerimizde de Türk vatandaşı olup yerleşim yeri adresi belli olan, nüfus idaresinde gerekli kayıtları bulunan mükelleflerde de bizim tebligat problemimiz yok. Yerleşim yerini bildirmemiş olanlarla ilgili de gerekli araştırmalar yapılıyor, onlara da bir şekilde ulaşıyoruz. Bizim genellikle ilan edilen tebliğ ettiğimiz evraklar hiçbir adres bilgisi bulunmayan kitle. Doğal olarak bunların cep telefonu numaraları da yok. Yani şöyle çok basit söyleyebilirim: Örneğin, ülkemize gelip Kabahatler Kanunu çerçevesinde suç işlemiş bir yabancı olabiliyor, elinizde sadece ismi olan bir kişiye kesilmiş bir ceza olabiliyor. Onun dışında, dediğim gibi, hiçbir adresine ulaşamayacağımız Türk vatandaşları da olabiliyor. Yani bir yerde kaydı bulunmayan ancak sadece bir cezaya muhatap olmuş, o tutanaklar vergi dairelerine gelip “Haydi, bunları tahsil edin.” denilen alacak çeşitleri de oluyor. Bir de özellikle adresini sürekli değiştirmek suretiyle kaybolmak isteyen bir kitle var, malumunuz, sizler de biliyorsunuz, biz de mali idare olarak biliyoruz ama onların sayısı öyle çok abartılı bir sayı değil. Dolayısıyla, bizim ilan edilen tebligata gittiğimiz sayılara baktığımız zaman gitgide düşüyor bu sayılar. 2020 yılında 1 milyon kadar bir ödeme emrini biz ilan edilen tebliğ etmişiz ki bu çok büyük bir rakam değil bizim yaptığımız iş hacmi içinde.

Burada yapmak istediğimiz konu, esas olan, bugünkü mevzuatımızda da ilan tarihinin belirlenmesinde vergi dairesinin ilan tahtasına asıldığı günün bitip 15'inci günün sonunda tebliğ yapılmış sayılıyor. Üstat, bugün gazetede de vergi dairesinin ilan tahtasına asıldıktan belki on gün sonra, belki on beş gün sonra çıkıyor ilanlar. Ama bizim hedefimiz şu: Vergi daireleri ne zaman bu ilanları koyacak, bununla ilgili bir planlama yapacaklar. Talep bize gelecek, internette alanları oluşturulacak, aynı gün hem sistemde hem vergi dairesinde yayınlanmasını sağlayacağız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 16-213 sayılı Kanunun 120 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Gelir İdaresi Başkanlığı, vergi ve mükellefiyet türü ile düzeltmeye konu tutarı ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak düzeltme yetkisinin devredilmesi ile düzeltmenin bağlı olunan vergi dairesi dışındaki vergi daireleri tarafından yapılmasına izin vermeye ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 16'ncı madde, vergi dairelerince yetki devri yapılabilmesi hususunda Gelir İdaresi Başkanlığına yetki verilmesine ilişkin.

Buyurun lütfen, bir izahat alalım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, bu maddeyle vergi hatalarını düzeltmedeki müdürün kendi yetkisini astına devretmesi... Bu maddede bir de şu düzenlemeyi yapıyoruz: Bir vergi dairesindeki bir mükellefin başka bir vergi dairesine düzeltme yetkisinin verilmesi. Yani burada hangi yetkilerin astına devredileceğini, hangi düzeltmelerin bir başka vergi dairesine devredileceğini belirleyen durumları Gelir İdaresi Başkanlığının kendisi bir tebliğle bunları belirleyecek Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Herhangi bir soru var mı burada? Yok galiba.

Yorum? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 17- 213 sayılı Kanunun 139 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “incelemeye tabi olanın iş yerinde” ibaresi “dairede” şeklinde değiştirilmiş, ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, üçüncü fıkrasında yer alan “Bu takdirde incelemeye” ibaresi “İncelemeye” şeklinde ve dördüncü fıkrasında yer alan “İncelemenin dairede yapılması halinde istenilen” ibaresi “İstenilen” şeklinde, “daireye getirmesi” ibaresi “ibraz etmesi” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“İncelemenin dairede yapılması, incelemeye tabi olanın iş yerinde tespit yapılmasına ve çalışmalarda bulunulmasına mani değildir.

Mükellef ve vergi sorumlusunun talep etmesi ve iş yerinin müsait olması halinde inceleme iş yerinde de yapılabilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 17’nci madde, vergi incelemesinin uzaktan yapılabilmesine ilişkin, bu konuda biz izahat lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bu maddeyle, vergi incelemelerinin kural olarak inceleme yetkililerinin çalışma adresinde yapılmasına imkân tanıyoruz. Yani vergi incelemeleri normalde vergi mükellefinin kendi iş adresinde de yapılabilir. Bazı durumlarda, yargıya intikal eden durumlarda davayı kaybetme durumu oluyordu Gelir İdaresinin; işte, burada bu maddeyle de biz vergi inceleme yetkilisinin de adresinde yapılabilme imkânı getiriyoruz. Ancak mükellef kendisi isterse “Ben kendi adresimde inceleme yapılmasını istiyorum.” derse yine kendi adresinde inceleme yapılacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu vergi incelemeleriyle ilgili bir şey sormak istiyorum. Dijitalleşmeye doğru gidiyoruz, yapay zekâ falan diyoruz ama yine de sahada inceleme yapmanın ben önemli bir şey olduğunu düşünüyorum. Yani bir vergi denetmeninin gidip bir kurumu görmesi, yapısını görmesi, gerçekten yıkık dökük bir yer mi, yoksa gelişmiş bir yer mi, sermaye gücüyle ilgili fikir edinmesi –ne bileyim- deposunu görüp stokları dolu ve çalışan bir yer mi, zor durumda olan bir yer mi; bunları görmesi dahi vergi denetmeninde bir... Benim hatırladığım kadarıyla öyleydi yani bir vergi denetmeni gidip bir işletmeye bakardı, aşağı yukarı hâlini vaktini anlardı, sonra tablolarına bakardı. Şimdi bu uzaktan denetim meselesi çoğaldı benim gördüğüm kadarıyla. Vallahi, eskiden, biz çocukken vergi denetmenleri sahadaydı hep, şu anda onu görmüyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Onlar yoklama memuruydu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yoklama memuru, denetmen; aynı şeyi söylüyorum yani yoklamayı da...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama bizim söylediğimiz denetim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, denetim için de söylüyorum, aynı şeyi söylüyorum ben Uğur Bey.

Yani bu anlamda, denetimin sahada yapılmasının esas olması doğru bir şey ama artık sayılardan dolayı masa başında da yapılabilir. Ama gördüğüm kadarıyla tercih edilenin masa başı denetim olduğunu görüyorum artık çünkü kayıtlar görüldüğü, uzaktan bakılıyor, hiç şirkete gitmeden denetim yapılabilir. Bunun bir dengesinin bulunması gerektiğini düşünüyorum. Bu anlamda sizse masa başında da yapmaya yetki alıyorsunuz, ben bunun daha çok masa başında denetim yapılmasını getireceğini düşünüyorum, sahaya gidilmeme eyleminin ağır basacağını düşünüyorum. Tabii, mükellef isterse iş yerinde yapılır ama hangi mükellef iş yerinde denetim yapılmasını ister ki?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam işte, biz de onu kanuna bağlıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, onu anlıyorum ama sonuç olarak idarenin de sahada yeri görmesinin önemli olduğunu düşünüyorum, bu anlamda söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kural değişiyor “Vergi incelemesi ana kural olarak mükellefin iş yerinde yapılır.” hükmünü haiz şu an Vergi Usul Kanunu, bu tersine çevriliyor, “Dairede yapılır.”a dönüştürülüyor. Ancak mükellef ve vergi sorumlusu talep ederse ve iş yeri de müsait olursa iş yerinde de yapılabilir. Kuralın tersine çevrilmesini anlayabilirim, artık eskisi gibi “Defterleri daireye getir, bütün faturaları, şunları bunları.” denilmiyor. Yani böyle bir güçlük karşısında “Vergi incelemesi iş yerinde yapılır.” kuralı getirilmişti o zaman, şimdi bunlar istenmiyor, mali tablolar elektronik ortamda isteniyor ve vergi incelemesi bu şekilde yapılıyor. Bu yanlış bir şey değil, doğru ama bence ana kuralı bu şekilde koymakla birlikte, mükellef haklarını önemseyen bir vergi sistemi açısından (2)’nci fıkrayı değiştirelim, şöyle diyelim onu: “Yapılabilir” yerine “yapılır” diyelim. “Mükellef ve vergi sorumlusunun talep etmesi ve iş yerinin müsait olması hâlinde inceleme iş yerinde yapılır.” olsun bu. Aksi takdirde, mükellef haklarını ciddiye alan, mükellef haklarına önem veren bir vergi sisteminden uzaklaşmış olacağız. Çok eleştiri alırız, ben şahsen eleştiririm bunu, görüşüm budur. Ana kural dursun, dairede; tamam ama mükellef diyor ki: “Sayın inceleme elemanı, lütfen, rica ediyorum, gel benim iş yerimde yap bunu.” Normalde mükellefler, özellikle büyük mükellefler iş yerinde yapılmasını istemiyorlar. Niye istemiyorlar? Oraya geliyor bir vergi müfettişi, tabelası asılıyor, bilmem ne, “Allah Allah, ne oluyor burada? Vergi mi kaçırılıyor?” gibi bir izlenim vermeyi istemiyorlar, onun için dairede yapılmasını onlar tercih ediyor. Ama olabilir ki bir mükellef “Hayır, gel benim iş yerimde yap.” diyebilir, bu imkânı onun elinden almayalım, “yapılabilir”i “yapılır” olarak değiştirelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Hamzaçebi önemli bir vurgu yapıyor, bu konuda kim yorum yapabilir?

Vergi Denetim Kurulu Başkanımız burada, size söz veriyorum.

Buyurun.

VERGİ DENETİM KURULU BAŞKANI NECMİ KESKİNSOY – Zaten sayın vekilimiz de vurguladı, burada aslında biz var olan gerçekliğe yasayı getiriyoruz. Sayın vekilimizin de belirttiği gibi, şu anda olan fiili gerçeklikte incelemelerin iş yerinde yapılma oranı binde 1’ler düzeyinde. Biz tamamen var olan yazılımı, yasanın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın vekilimiz diyor ki: “İstediginde gitmeme yetkisi var idarenin.” bu yetki olmalı mı yoksa istediğinde gitmek durumunda mı olmalı idare? “Yapılabilir” mi olmalı, “yapılır” mı olmalı?

VERGİ DENETİM KURULU BAŞKANI NECMİ KESKİNSOY – Onun da yürüyebileceği kanaatindeyiz yani o şekilde de düzenlenebilir. Daha önce olan metni biz sadece esasın dairede yapılmasına çevirdik, orada dairede yapılması esas değildi, bu şekilde de uygulanabilir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kanunsuz gibiydi yani dairede yapıldığı zaman.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O tamam, o kısmına bir itiraz yok benim anladığım kadarıyla ama “Ben iş yerimde istiyorum.” dediğinde idare gitmeli mi yoksa idarenin bir tercih hakkı mı olmalı?

VERGİ DENETİM KURULU BAŞKANI NECMİ KESKİNSOY – Sayın Başkanım, değerli vekillerim; ayrıyeten şöyle bir durum var...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, ayrıyeten durumuna geçmeden bunu bir netleştiririm.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ben bir söz daha alabilir miyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Vergi kanunları yani Gelir Vergisi Kanunu, Kurumlar Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanunu; bu üçlü 1949 yılında yürürlüğe girmiştir, vergi sisteminde reformu Türkiye 1949 yılında yapmıştır. 5421 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 5432 sayılı Vergi Usul Kanunu 1949 yılında kabul edilmiştir, 1950’den itibaren uygulamaya konulmuştur. Bunlar reform kanunlarıdır, bu reform kanunlarını sonraki kanunlar daha ileriye taşımıştır. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu Millî Birlik Komitesi döneminde, 1961 yılında çıkarılmıştır. Bakın, bir askerî dönem, 1949 yılı da tek parti dönemi; bu dönemler dahi mükellef haklarına önem vermiş. “Vergi incelemesi iş yerinde yapılır.” Bunlar çok güzel kanunlardır, çok güzel hükümlerdir. Şimdi öyle bir hüküm getiriyoruz ki “ceberut devlet” anlayışını yansıtan bir hüküm. Ya, bırak mükellef istiyorsa gitsin vergi müfettişi oraya, bundan niye kaçınıyorsunuz? Zaten vergi denetimi çökmüş durumda. Bunun rakamlarını daha evvel bir bütçe konuşmasında Genel Kurulda verdim, burada ayrıntıya girmeme gerek yok. Şimdi, çağıracak, “Ya, gel, iş yerimde yap.” “Yok, hayır, getir buraya kardeşim.” falan. Yani üslup böyle olmayabilir tabii.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Hamzaçebi, teşekkür ediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Peki, teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Şener’in de söz talebi var.

Sayın Şener, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, incelemenin belli bir düzeni var. Bu düzen içerisinde eğer mükellef istediği için vergi müfettişi onun iş yerinde incelemeyi yapmak zorunda kalırsa bu, ilişkilerin biçimine uygun düşmez diye düşünüyorum ben.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son karar idarede olmalı diyorsunuz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani mesela, İstanbul’u düşünün. Bilmem, işte vergi müfettişlerinin iş yerine çok uzak bir yerde fabrikası var adamın; “Geleceksin, incelemeyi burada yapacaksın.” diye despotça, müfettişin üzerinde sanki bir yaptırım uyguluyor gibi olur. Evi Anadolu yakasında, bilmem, Kadıköy’de iş yeri var, bilmem, ta Beylikdüzü’de, daha da ötede fabrika var. Anadolu yakasından her gün, istedi diye mecburen, işkence çeker gibi iş yerine gidecek, inceleme yapacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Müfettişe zulmetmek için çağırır diyorsunuz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sonra mükellefin iş yerinde inceleme yapmanın da bir müfettiş açısından belli kuralları vardır. Onun iş yerinde yiyemez, içemez, kendisini ona karşı bağımsız olarak organize etme zorunluluğu var. Bir ton külfeti üstlenmesine gerek yok, esnek bırakılması, “İş yerinde yapabilir.” denmesi daha uygundur bana göre.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Faydalı olur diyorsunuz.

Peki.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Necmi Bey, bir soru soracağım.

Bu, nereden gerekti yani hangi gerekçeyle bunu yapıyorsunuz? Bir talep mi geldi, bir sorun mu oldu, sıkıntı mı oldu, bir yoklama mı yaptınız? Nasıl bir sonuçla böyle bir değişiklik yapıyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

VERGİ DENETİM KURULU BAŞKANI NECMİ KESKİNSOY – Sayın Vekilim, şu andaki oranlarımız, iş yerinde yapılma oranı binde 1 yani.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Turnede de mi öyle?

VERGİ DENETİM KURULU BAŞKANI NECMİ KESKİNSOY – Tüm incelemelerin oranıdır bu Sayın Vekilim.

Yıllar itibarıyla binde 1’ler düzeyinde iş yerinde yapılan inceleme oranı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç inceleme yaptınız?

CAVİT ARI (Antalya) – Kanun çıkarsa artar o sayı.

VERGİ DENETİM KURULU BAŞKANI NECMİ KESKİNSOY – Şimdi, dolayısıyla, bir de bizim burada asıl maksadımız, daha çok uzaktan denetime geçmek. Belki bunun ilerleyen sürecinde tutanakların da elektronik ortamda alınmasını sağlayacak, mükellefimizin müfettişle yüz yüze gelmeden de tutanak imzalanmasını sağlayacak düzeye getirmek. Şu anda zaten veriler büyük oranda elektronik ortamda ibraz ediliyor. Bizim incelememize muhatap olan mükelleflerimizin yüzde 76’sı elektronik deftere geçmiştir, bu gerekçe.

Bir diğer sorunu oluşturan belki, burada asıl bizim bir diğer alan yani bunun bize sağlayacağı ikinci şey, özellikle defter belge ibraz etmeme durumlarında ortaya çıkan problemler var çünkü burada mükellef ısrarla ne incelemeye başlama yazısına ne de defter belge ibrazına cevap vermiyor, erişilemiyor. Bu sefer müfettiş incelemeye resen başlıyor fakat burada bir usul boşluğu oluyor. Mükellefimizin “Defter belgeyi ibraz için benim kaidede defter belgeyi ibraz etme zorunluluğumu gösteren bir irade beyanım oluşmamıştır.” şeklinde bir usul boşluğu oluyor, dolayısıyla, bunu da önlemiş oluyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Son bir şey söyleyebilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Hamzaçebi, çok kısa lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Çok kısa.

Ben on üç yıl maliye müfettişliği yaptım, Ankara Defterdarlığı yaptım, İstanbul Defterdarlığı yaptım, Gelirler Genel Müdürlüğü yaptım. Benim Gelir İdaresindeki bu görevlerim sırasında ben hiçbir zaman bir şikâyet duymadım. Mükellef inceleme elemanına baskı yaptı, şey yaptı vesaire; böyle bir şey yok. İncelemeler eskiden de çok büyük ölçüde aslında dairede yapılıyordu, mükellefe “Defterleri getir.” deniliyordu, o da getiriyordu.

Şimdi, ben uyarıyorum, ben iyi niyetle uyarıyorum: Bu “ceberut devlet” anlayışıdır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Diyelim ki mükellef kabul etmedi Sayın Vekilim...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Neyi kabul etmedi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Vergi denetmeninin iş adresine gitmiyorum, gel benim iş adresime.” dedi mükellef. Mesela kimin dediği olacak o zaman? Ona göre netleştirelim yani mükellefin dediği olacak o pozisyonda.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir saniye...

Efendim, elbette demokrasilerde halkın dediği olur ya. Ne demek yani şimdi, devletin dediği mi olacak? Yani elbette mükellef hakkına...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, gayet net ifade ettiniz görüşünüzü.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Son, bitiriyorum.

Sayın Başkan, son şunu söyleyecektim: Şimdi, yani bir anda şimdi söyleyeceğim de şey oldu. Bakın, yani hiçbir mükellef vergi müfettişiyle didişmez, böyle bir şey olmaz. “Yok, hayır geleceksin.” “Hayır, ya, olur mu?” Yani zaten zor durumdadır, vergi incelemesine alınacak, bir de onunla didişecek; asla böyle bir şey yapmaz. Ben mükellef hakları yönünden hatırlatıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. Her ne kadar vergi denetimi olmasa da ben de eski bir denetim elemanıyım.

Yani inisiyatifin denetim elemanında olmasını ben daha doğru buluyorum. Yani hiç kimseye art niyetli bir yaklaşım duymaksızın, ne mükellefe ne müfettişe, işin gereği olarak bu inisiyatifin müfettişte olması gerekir. Eğer gerekli görüyorsa iş yerine gidip denetim yapabilmeli, elektronik ortamda kendi dairesinden yapabiliyorsa da oradan yapmalı yani görüşümüz bu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, ben rakamları da gördüm, dikkat etmemiştim, kusura bakmayın. 2020 yılında 161.122 vergi incelemesi yapmış idare ve 158.074’ünü vergi müfettişinin çalıştığı yerde yapmış.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani iş yerine gitmemiş veya bu yüzde 99 küsurunun vergi dairesinde yapılması anlamına gelir. Şimdi, ben bunu doğru bulmuyorum. Şu anlamda...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – E, ne yapalım şimdi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Önerimiz...

Uğur Bey kesmeyin, kesmeyin, söyleyeyim: Ben bu anlamda idarenin yani vergi denetçisinin -bir iş yerine gidip orada illa denetim yapsın demiyorum- bir gidip iş yerini de görmesi gerektiğini düşünüyorum, bunu öneriyorum. Niye? Gerçekten yani çünkü sırf deftere baktığınızda iş yerinin fotoğrafını çekemezsiniz kafanızda. Bir gidip görürseniz, tamam mı; aşağı yukarı burası çalışan, düzenli...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Fakat ona engel bir durum yok anladığım kadarıyla Sayın Paylan. Ona engel bir durum yok; bu, bir tercih meselesi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bakın, fiiliyatta tercih ama yüzde 99,8’i...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama o altı ay sürüyor, arada bir gidip yapıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bunu burada belirtmemişsiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çay içmeye gitmediğini nereden bileceğiz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bilmiyoruz ama onun istatistiği yok burada.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Buraya mı yazacağız çay içmeye gittiğini?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, Allah Allah...

Yani Uğur Bey, ben de önerimi söylüyorum.

Uğur Bey, yine formuna döndün diyelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, bir öneri söylüyor, lütfen dinleyelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Önemli olan yani benim önerim, denetçilerin bu anlamda... Ne kadar gittiler o zaman? Rakam verin bize, deyin ki: “Bu denetimlerin yüzde 98’inde iş yeri görüldü.” deyin. Böyle olması lazım; bir iş yerinin, fabrikanın, atölyenin görülmesi lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gayet iyi anlaşıldı öneriniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ha, istatistiğini bize verin o zaman Sayın Başkanım. Eğer ki öyle bir istatistik varsa, ne kadarında masabaşı yapıyor, ne kadarında bir kere sahaya gidiliyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Gayet anlaşıldı öneriniz diye düşünüyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 18- 213 sayılı Kanunun 140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (2) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmış, (3) numaralı bentte yer alan “Nezinde” ibaresi “İncelemenin iş yerinde yapılması halinde nezinde” şeklinde değiştirilmiş ve altıncı fıkrasına “çerçevesinde,” ibaresinden sonra gelmek üzere “vergi incelemesine ilişkin işlemlerin elektronik ortamda yürütülmesi, yazı, bildirim ve tutanakların elektronik ortamda düzenlenmesi ile” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 18’inci madde yazılı bildirim ile vergi incelemesine başlanması ve işlemlerin elektronik ortamda yürütülmesine ilişkin.

Bu hususta izahat talep ediyoruz.

Buyurun lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, vergi incelemesinin tutanak yerine mükellefe yazılı bildirimle başlamasını ve incelemenin elektronik ortamda yapılabilmesini bu maddeyle sağlıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu konuda söz talebi var mı? Söz talebi yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler. Kabul edilmiştir.

MADDE 19- 213 sayılı Kanuna 170 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan bildirim:

MADDE 170/A- Hazine ve Maliye Bakanlığı, bu Kanuna göre mükelleflerin bildirmeye mecbur olduğu bilgilerin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından Bakanlığa yazılı veya elektronik olarak bildirilmesi durumunda, bu bildirimi mükellefler tarafından yapılmış bildirim olarak kabul etmeye, bu şekilde kabul edilecek bildirimleri faaliyet konusu, gelir unsuru ile mükellefiyet, vergi, iş yeri ve şirket türlerini ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak tespit etmeye ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 19’uncu madde kamu kurumlarınca gönderilen mükellef bilgilerinin mükellefçe yapılmış sayılmasına ilişkin.

Bir izahat rica ediyoruz.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım, mükelleflerin bildirmek zorunda olduğu yükümlülükler farklı kurumlar tarafından vergi dairelerine de bildirilirse mükellefin tekrardan vergi dairesine bildirme yükümlülüğünü ortadan bu maddeyle kaldırıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mükerrer bilgi talebi ortadan kalkmış olur.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Örneğin, kurumlar vergisi mükelleflerinin şube açılışı Ticaret Sicil Müdürlüğüne vergi dairelerine bildirildiği zaman mükellefin ayrıca bunu bir daha vergi dairesine bildirme yükümlülüğü ortadan kalkıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, söz talebi var mı bu konuda? Yok gördüğüm kadarıyla.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu konuyla ilgili sadece diğer kurumlar tarafından bilgilendirilmesi değil, Maliye Bakanlığı içerisinde de kendi içinde de farklı vergilerle ilgili olarak bildirim yapılması durumunda bunun sayılabilmesi lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu kapsıyor mu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Mesela, KDV'yle ilgili bazı bildirimler yapılmışsa kurumlar vergisi için de geçerli olmalı ya da tam tersi. Bunu da içerebilmeli. Bununla ilgili de sorunlar oluyor bildiğim kadarıyla değil mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kim cevap verebilir bu konuda?

Ayşe Hanım, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Mesela, KDV'yle ilgili, Ayşe Hanım, bazı şeyler, KDV'yle ilgili bildirimler yapılmadı diye ceza veriliyor mükellefe ama kurumlar vergisiyle ilgili olarak o bildirim yapılmış oluyor, cezası da kesilebiliyor.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Şimdi, şöyle özetleyeyim efendim: Buradaki düzenleme şu: Malum Vergi Usul Kanunu'nda işe başlama, işi bırakma, iş değişikliği, adres değişikliği, nevi değişikliği gibi mükellefiyeti etkileyen ciddi unsurların bildirilmesi mecburiyeti var, vergi dairesine bildirecek. Bu bildirimler yapılmadığı zaman da cezaları var dediğiniz gibi. Buradaki düzenleme buna yönelik yani ana bildirimlere yönelik. Bu bildirimler bir başka kamu idaresine yapılmışsa o bildirim biz elektronik ortamda alacağız ve mükellefin bir daha bize bu tür bir bildirim mecburiyeti kalmayacak.

Sizin söylediğiniz vergi uygulamalarıyla ilgili, bir vergi beyannamesinde beyan edilmiş veya bildirilmiş bir unsuru başka bir vergi beyannamesiyle beyan etmişse orada ceza kesilmesin noktasında bir...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, beyannameyle ilgili değil.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Veya bir bildirim diyorsunuz. Bir bakmamız lazım efendim, orada mükerrer bir bildirim bizde pek olmaz yani. Örnek bir olaya bakmak lazım, nerede olmuş diye.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – KDV'yle ilgili daha çok oluyor. KDV iadelerinde bazı bildirimlerin yapılmadığı iddia ediliyor, hâlbuki aynı bildirim, kurumlar vergisiyle ilgili olarak yapılmış oluyor; şu anda örneği aklıma gelmedi ama geçenlerde söz konusu oldu. Kurumlar vergisiyle ilgili yapıldığı hâlde yani Gelir İdaresine bu bildirim yapıldığı hâlde KDV iadesi için o geçerli kabul edilmiyor, iade yapılmıyor ya da işlem yapılmıyor.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Orada spesifik bir olayı bulmamız lazım efendim yani nedir?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Konuyu bir arkadaşlarımız incelesinler.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani bu maddede değil de bunların da dâhil edilmesi gerekiyor.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Yani bizim öyle bir şey yapmamamız lazım zaten kural olarak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama yine de bir inceleyelim, varsa öyle bir durum, o da kapsama girmeli diyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Bakalım yine ama spesifik nasıl bir olay var, bakalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – TÜRMOB’un bu konuda galiba bir söyleyeceği bir şey var.

Buyurun.

TÜRMOB GENEL BAŞKANI EMRE KARTALOĞLU – Evet, çok fazla söz almak istemedim Sayın Başkanım.

Dijital vergi dairesi konusu, madde 12 görüşülürken aslında, Gelir İdaresi gerçekten çok uzun yıllar, 98’den beri belki de Türkiye’nin bu alandaki en vizyoner, en başarılı kurumlarından birisi. Dijital Vergi Dairesi Projesi’yle de bunun pekişeceğini düşünüyoruz, çok olumlu olacağını düşünüyoruz.

Burada da bizim yıllardır TÜRMOB olarak savunduğumuz aslında bir veri havuzu yani biz meslek mensupları olarak aynı bilgiyi sürekli bir yerlere vermeyelim; örneğin, ticaret sicilinde olan bir bilgiyi Gelir İdaresi gitsin, ticaret sicilinden alsın, mükellef tarafından verilmiş kabul edilsin. O anlamda da çok vizyoner bir düzenleme, teşekkür ediyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum ama kapsama girmeyen bir husus varsa onu da bir inceleyelim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 20- 213 sayılı Kanuna 226’ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Elektronik olarak tutulan defterlerde tasdik:

MADDE 226/A— Türk Ticaret Kanununun 64 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan yetki kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığınca müştereken belirlenen usul, esas ve süreler dahilinde elektronik ortamda tutulan defterler için berat alınması, elektronik ortamda tutulan diğer defterlerin ise Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen usul, esas ve süreler dahilinde onaylanması bu Kanun uygulamasında tasdik hükmündedir.

Berat ve onayın belirlenen usul, esas ve süreler dahilinde alınmaması veya yapılmaması durumunda defterler tasdik ettirilmemiş sayılır.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 20’nci madde, elektronik ortamda tutulan defterler için berat alınması veya defterlerin onaylanmasının Vergi Usul Kanunu’nun uygulanmasında tasdik hükmünde sayılmasına ilişkin.

Buyurun, bir izahat rica edeceğiz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – 20 ve 21 beraber aslında yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar ayrı düşünmüşler bunları nedense.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yani, hani birkaç maddeyi birden görüştürüyordunuz ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben tercih ederdim ama Gelir İdaresi Başkanlığımız ayrı görmüş bu 2 hususu. Artık öyle devam edelim isterseniz.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bu maddeyle, Başkanım, bu düzenlemeyle, fiziki kâğıt ortamında tutulan defterlerde bulunan tasdik zorunluluğunu benzer şekilde elektronik ortamda tutulan defterler için de getiriyoruz. Bu kapsamda Hazine ve Maliye Bakanlığının kendisinin veya Ticaret Bakanlığıyla müşterek olarak belirlediği usul, esas ve süreler dâhilinde söz konusu defterler için berat alınması veya defterlerin onaylanmasının tasdik hükmünde sayılacağını düzenliyoruz. Berat alınması veya onay işlemlerinde belirlenen usul, esas ve sürelerle uyulmazsa defterlerin tasdik edilmemiş sayılacağını düzenliyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne sıkıntı oldu da böyle oldu? Şu anda elektronik defter var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Var, kanuna yazıyoruz işte bunu. Yani yapmazsa ne olacak? Berat mesela, berat alıyor şu anda zaten mükellefler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdiye kadar ne oluyordu?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, mesela diyelim berat almadığı zaman ne yapacaktı? Belki ceza altyapısı yoktu bunun, ceza yazamıyorlardı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle mi acaba?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Onu hükme bağlıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gelir İdaresi Başkanlığından da görüş alalım.

Abdullah Bey, buyurun.

GELİR İDARESİ DAİRE BAŞKANI ABDULLAH KARABOYACI – Sayın Başkanım, burada aslında bir hukuki belirlilik ve ilerleyen maddelerde de yaptığımız düzenlemelerle bir entegrasyon sağlamaya çalışıyoruz. Klasik defterlerde noter onayı var, elektronik defterlerde de berat var. Bu berat noter onayı yerine geçiyor ancak bizim kanunumuzun berata, daha doğrusu –özür dilerim- tasdike bağladığı hukuki sonuçlar var. Bunun zamanında yapılmaması durumunda ceza kesilmesi, usulsüzlük cezası, resen tarh nedeni sayılması gibi elektronik defter uygulamaları açısından da mevcut uygulamada bir tereddüt olmasın, aynı kâğıttaki sonuçlar elektronik defterler için de geçerli olsun istediğimiz için bu düzenlemeyi yapıyoruz yani herhangi bir sorun yaşadığımızdan değil, tamamen...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hukuki belirlilik olsun diye.

GELİR İDARESİ DAİRE BAŞKANI ABDULLAH KARABOYACI – Kesinlikle öyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, “berat almak” yargılama sonrası beraat etmek mi? “Berat almak” ne demek?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir işlemi tamamlayıp sorayım.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

“Berat” kelimesiyle ilgili bir izahat yapabilir miyiz, ne anlama geliyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Berat Albayrak mı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Herkesin anlayışına bağlı, ne anlıyorsa.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz ne anlıyorsunuz Gelir İdaresi olarak “berat” derken?

GELİR İDARESİ DAİRE BAŞKANI ABDULLAH KARABOYACI – Efendim “berat” teknik bir tabir. Elektronik ortamda tutulan defterlerin elektronik imza ya da mali mühürle mühürlenerek artık onun üzerinde işlem yapılamayacağını garanti altına alınması. Yani o defter beratı alındığında hiçbir şekilde ona kayıt yapılamaz, bir düzeltme yapılamaz, tamamen mühürlenmiş oluyor, elektronik ortamda mühürlenmiş oluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi 21’inci maddeye geçiyoruz.

MADDE 21- 213 sayılı Kanunun 227 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Bu Kanuna” ibaresi “Elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekenler de dâhil olmak üzere, bu Kanuna” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 22-213 sayılı Kanunun mükerrer 227 nci maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “tasdik raporunu zamanında ibraz etmeyen mükellefler tasdike konu haktan yararlanamazlar.” ibaresi “tasdik raporunun zamanında ibrazı şarttır.” şeklinde değiştirilmiş, fıkra birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Şu kadar ki, tasdik raporunun zamanında ibraz edilmemesi halinde, mükellefe tebliğ edilmek şartı ile 60 günlük bir mühlet verilir. Tasdik raporunun bu süre içinde de ibraz edilmemesi halinde mükellefler tasdike konu haktan yararlanamazlar.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Elektronik olarak düzenlenen belgelerin kapsama alınmasına ilişkin bir izahat rica ediyorum.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, tekrar olmasın diye, tekrardan kaçınmak için Abdullah Bey’e söz verelim. Buyurun Abdullah Bey. Tekrar olmasın diye. Hem ben anlatıp hem Abdullah Bey anlatmasın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Abdullah Bey, buyurun.

GELİR İDARESİ DAİRE BAŞKANI ABDULLAH KARABOYACI – Efendim, bizim Vergi Usul Kanunu’nun 227’nci maddesi bu kanunda düzenlenen kâğıtların...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye Abdullah Bey, şimdi, Gelir İdaresi bunları ayrı ayrı demiş ama hepsi birbiriyle ilişkili görünüyor. 20, 21, 22, 23, 24; hepsi beratla ilgili. İsterseniz bunları topluca görüşüp bugünkü mesaimizi bitirmiş olalım. Uygun görürseniz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – 25 de dâhil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 25 de mi dâhil? O da ibrazla ilgili.

Bütün bu 25’e kadar olan hususta...

ERHAN USTA (Samsun) – Bütün maddeler ibrazla ilgili; hepsini görüşelim!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O kadar genellemeyelim ama beratla ilgili olan kısımları bir toplulaştırabiliriz diye düşünüyorum doğrusu ama ayrı ayrı dersiniz ayrı görüşelim.

O zaman 21 ve 22’nci maddeyi görüşüp bugün tamamlamış olalım.

22’yle ilgili de kısaca bilgi verirsiniz...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım, 21’inci maddede kâğıt ortamında düzenlenen belgeler açısından zorunlu bilgileri taşımaması hâlinde hiç düzenlenmemiş sayılacağı, mevcut konuda da hüküm altına alınıyor. Yani kâğıt ortamındaki bilgilerde ne varsa elektronik e-faturaların da aynı

bilgileri taşıması hükmünü getiriyoruz. Dolayısıyla, e-faturada da eğer bunlar bulunmazsa fatura düzenlenmemiş, fatura yok sayacağız Başkanım. Kâğıt faturada neler varsa tarihtir, T.C. numarasıdır, malın cinsidir, miktarıdır, hangi şartlar varsa e-faturada da bu şartları buraya taşıyoruz Başkanım. E-faturayı tanımlıyoruz açığı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu konuda sorusu, yorumu olan arkadaşımız var mı?

Abdullah Bey, bir izahatta bulunuyordunuz, siz o izahatınızı yapın.

GELİR İDARESİ DAİRE BAŞKANI ABDULLAH KARABOYACI – Efendim, Sayın Vekilimizin de ifade ettiği üzere Vergi Usul Kanunu’ndaki belgelerin bazı zorunlu bilgileri taşıması gerekiyor. Bu zorunlu bilgilerin taşınmaması durumu da yaptırıma bağlanmış durumda. Elektronik ortamda yaptığımız geliştirmelere bağlı olarak e-fatura kullanan mükellef sayımız 500 bine yaklaştı. E-faturalar da farklı sektörlerde kullanılabilir. Kamu e-fatura var, ihracat e-fatura var ve bu kullanılan yerlere göre de farklı verilerin bu faturalara girilmesi gerekebilir. Bu bilgilerin girilmemesi durumunun da aynı yaptırıma bağlanabilmesi için bu maddede bir değişiklik öngörüldü.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

21’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, böylece bugün 25 maddeyi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 22’nci maddeyi izah etmedi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 22’nci maddeyi yarın anlatalım. Kabul ettik de Başkanım, 22’nci maddeyi konuşmadık. 22’nci maddeyi izah etmedik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzah etmediniz mi? O zaman tekrar dönüyorum.

Buyurun 22’nci maddeyi izah edin lütfen.

Ben ikisini de izah etmeniz için söz vermiştim ama.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, itiraz edecek Sayın Paylan.

Başkanım, yararlanılması YMM tasdik raporu ibrazı şartına bağlanan muafiyet, istisna ve zarar mahsubu konularında tasdik raporunun öngörülen sürede ibraz edilmemesi durumunda mükellefe tebliğ edilmek üzere altmış günlük bir ek süre veriyoruz, mükellef bu altmış gün ek süre içerisinde bu raporları, tasdik raporunu, YMM raporunu daireye sunarsa vermiş sayılacak. Ancak bunu geç verdiğinden dolayı da bunun bir yaptırımı olacak aynı maddede. Yaptırım nedir? Süresinde ibraz edilmeyenlere 50 binden az, 500 binden fazla olmamak üzere istisnadan faydalanacağı tutarın yüzde 5’i oranında bir usulsüzlük cezası kesiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bitirdiniz mi izahatı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kısacası böyle Başkanım. Yani tasdik raporuna ek süre verilmesi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şimdi, bu 500 bin lira ve özellikle de yüzde 5’lik oran çok yüksek. Yani her şeye ceza gözüyle bakmayın arkadaşlar. Bir saniye, maddeyi açıyorum Sayın Başkan, “Bitti.” diye şey yaptınız, ben de açıyorum. 22’nci madde değil mi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bu 40’ıncı maddeyle alakalı bu ceza tabii, çerçeve 40’la alakalı bu.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şimdi, bir de 22’de şu da var: “Tasdik raporunun bu süre içinde de ibraz edilmemesi halinde mükellefler tasdiğe konu haktan yararlanamazlar.” İlk bakışta makul gibi geliyor, süre veriliyor, raporu vermemiş. Süre veriliyor, raporu ver, yoksa

haktan yararlanamayacaksınız. Öngöremediğimiz durumlar olabilir, bilemeyiz. Bunun yerine “vergi incelemesine sevk edilir” diyelim. Vergi incelemesi yapılsın. Gerçekten bunu hak ediyor mu, etmiyor mu? Yani bu çok ağır bir hüküm. Raporu vermedi, usule ilişkin bir şey ve bu haktan yararlanamazsın. İki, ceza hükmü...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O, 40’ıncı maddede Sayın Akif.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir saniye, biliyorum, okudum onu. Şimdi, “50.000 Türk lirasından az, 500.000 Türk lirasından fazla olmamak üzere, yararlanılması tasdik raporunun ibrazı şartına bağlanan tutarın % 5’i nispetinde...” Şimdi, arkadaşlar, zaten mükellefler çok minimum kâr marjlarıyla çalışıyorlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Hamzaçebi, o 40’ıncı maddeyle ilgiliymiş, oraya geldiğimizde isterseniz onu tartışalım.

Zaten oylayıp kabul etmiştik maddeyi. Böylece 22’nci madde de kabul edilmiş oldu. Toplam 25 madde görüştük. Yarın dolayısıyla daha az bir iş yükümüz oluşmuş oldu.

Yarın saat 13.30’da görüşmek üzere, tekrar çalışmaya devam etmek üzere oturumu kapatıyorum, hayırlı geceler diliyorum.

Kapanma Saati: 22.55

